B

Fasciculus temporum omnes antiquorum cronicas complectēs

Auctore Wernero Rolewinck

Tabula

Tabula breuis ⁊ vtilis sup li/
bro illo q̄ dicit̄ Fascicl's tp̄m.
Et vbi inuenitur punctus an/
te numerum. est in primo late/
re folij. vbi vero post in secun/
do latere. incipit feliciter

A

a bacuc ꝓpheta minor .xxi
bdias ꝓpha .xvij
Abdon iudex xij.
Abdon ⁊ Sennen mr̄es .xlv
Abdo ꝓpheta .xiiij
Abel p̄mus martyr ij.
Abya rex iuda xiiij.
Abyathar pōtifex xiij.
Abimelech iudex xi.
Abraham nascitur inchoans
terciam etatem .vij
Abraham morit̄ .viij
Achas ex iuda xviij.
Achias ꝓpha .xiiij
Acies ignee sup hierl'z .xxx
Acies ignee vise sunt lvi.
Achon ciuitas capitur lxxxij.
Adam prim⁹ homo ij.
Adam morit̄ iij.
Adamarus cluniacen̄ .lxix
Adeodatus papa .lx
Adulphus imperator .lxxxiij
Adrianus impator .xli
Adrianus prim⁹ pp̄ .lxiiij
Adrianus secūdus pp̄ .lxvij
Adrianus tercius papa eodē.
Adrianus quartus papa .lxxij
Adrianus quintus pp̄. lxxxij
Adrian⁹ cronograph⁹ .lxxiij
Agmenon capit troyam .xij
Agapitus p̄m⁹ papa .lv
Agapitus secūdus pp̄ lxix.
Aggeus ꝓpheta xxij.
Agatho papa lx.
Agatha v̄go ⁊ martir .xlv
Agnes v̄go ⁊ martir .xlvij
Ahab rex israel .xv
Alanus doctor .lxxxiij
Albertus magnus lxxx.
Albert⁹ impator p̄m⁹ lxxxiij.
Albert⁹ scd̄s impator lxxxvij.
Alchoranus cōponit̄ lviij.
Alexius vir sanctus .xlix
Alexāder magnus xxvi.
Alexander pontifex .xxxij
Alexander imperator xliiij.
Alexander de halis lxxx.
Alexander de villa dei .lxxxi
Alexander p̄m⁹ papa .xli
Alexāder secūdus papa lxxiij.
Alexāder tercius papa .lxxviij
Alexāder q̄rtus papa .lxxxi
Alexander q̄ni⁹ papa .lxxxvij
Almani pugnant .lxxviij
Almani insignes ⁊c̄ .lxix
Alphoncius rex castelle lxxxi.
Amelech deletur .xiij
Amazonū regnū oritur .vi
Amazias rex iuda xvi.
Ambrosius doctor .xlix
Amon pater amonitarū .vij
Amon rex iuda xxi.
Amos abbas .xlviij
Anacletus papa .xli
Ananias .xxi
Anastasia virgo .xlvij
Anastasius imperator liij.
Anastasius scd̄s impator. lxij
Anastasius primus papa .l
Anastasius secūdus papa .liij
Anastasius terci⁹ papa .lxxvij
Anaxagoras ph̄s .xxiiij
Ancelmus ep̄us .lxxiij
Andreas apl's xxxix.
Anglia capitur .xiij
Anglia ad fidem cōuertit̄ xliij.
Anglia in flore lij.
Anglici cū britonib⁹ .lxxxvi
Anicetus papa .xliij
Annona de celo pluit .lxvi
Annona de celo pluit .lxx
Antheros papa xliiij.
Antiochia condit̄ xxvi.
Antigonus rex syrie .xxvij
Anthonius p̄m⁹ impator .xlij
Anthonius caracalla .xliiij
Anthonius macroni⁹ eod̄.
Anthoni⁹ abbas xlvij.
Anthonii corpus inuēit̄ liiij.
Appollonia virgo ⁊ mar. xlvij
Appollo .ix
Appollinaris ep̄s .xliij
Appollinaris mar. xxxix.
Apuleus ph̄us xxv.
Aquarum inundatio lxxxiiij.
Aquilla interpres xli.
Aquisgrani peregrinatō lxiiij.
Aaron p̄mus pōtifex .x
Arathor poeta .lv
Arbatus rex medorum xvij.
Archadus impator .l
Archelaus mgr̄ socratis .xxiiij
Archita philosophus eod̄.
Arcturus rex britanie lij.
Argus rex .ix
Aristoteles philosoph⁹ xxv.
Aristobolus iudeus xxx.
Arnulphus ep̄us .liiij
Arnulphus dux lotho. lix.
Arnulphus archiep̄s. lxxxiiij
Arphaxat rex medoꝝ xxij.
Arrius hereticus xlvij.
Assumptio beate marie xlviij.
Astronomi maximi lxxxiiij.
Athanasius ep̄s xlvij.
Athlas astrologus ix.
Attyla rex hunoꝝ .li
Augustus imperator .xxxiiij
~~Augustus~~ ep̄s xlix.
~~Augustus~~ venerabilis lvij.

Augustinus doc
Augustinus ang
Episcopus.

B

b enedict⁹.i.papa lvi.
Benedict⁹ papa.ij. ix.
Benedict⁹.iij.pp̄ lxvi.
Benedict⁹ q̄rt⁹ pp̄ .lxviij
Benedict⁹.v.pp̄ lxix.
Benedict⁹.vi.papa .lxx
Benedict⁹.vij.papa eod̄.
Benedictus.viij.pp̄ lxxi.
Benedictus nonus .lxxij
Benedictus decimus .lxxiij
Bn̄dictus.xi.papa .lxxxiij
Bn̄dictus.xiiij. .lxxxiiij
Benedictus xiij. lxxxvi.
Berengari⁹.i.impator lxviij.
Berengrrius.ij.impator. lxix
Berengari⁹.iij.impator eod̄.
Berēgarius q̄rtus īpator .lxx
Berna ciuitas imperial' lxxix.
Bonifacius prim⁹ pp̄ .li

Tabula

Bonifacius.ij.papa .lv
Bonifacius terci⁹ papa .lviij
Bonifacius quartus pp̄.lviij
Bonifacius q̄nt⁹ pp̄ lviij.
Bonifacius sext⁹ pp̄ .lx
Bonifacius.vij.pp̄ lxviij.
Bonifacius octauus .lxx
Bonifacius.ix. pp̄ .lxxviij
Bonifacius archiep̄s lxij.
Bonus vel donnus pp̄ .lxx
Burgūdiones ortiſūt. xxxiij
Burgūdi fiūt chriſtiāi .xlix

C

alixtus.i.pp̄ .xliij
Calixtus.ij.pp̄ lxxv.
Calixt⁹.iij.pp̄. lxxxix
Celeſtinus primus pp̄. .li
Celeſtinus ſcōs pp̄ lxxvi.
Celeſtinus terci⁹ pp̄ .lxxix
Celeſtinus.iiij.pp̄ lxxx.
Celeſtinus quintus pp̄ lxxxij.
Cerdo hereticus .xlij
Clemēs.i.papa. xl.
Clemēs ſcōs papa .lxxij
Clemēs tercius pp̄. .lxxix
Clemēs quart⁹ pp lxxxi.
Clemēs q̄nt⁹ papa lxxxiij.
Clemēs ſext⁹ papa lxxxiij.
Clemēs.vij.papa .lxxxvi
Cletus martir ⁊ papa .xl
Cometa apparuit xlvij.
Cometa apparuit .lij
Cometa apparuit .lvij
Cometa apparuit lxv.
Cometa apparuit .lxxiij
Cometa apparuit .lxxxvij
Cometa apparuit. .xc
Comitatus ſabaudie lxxx.
Conciliū antiochenū xlvi.
Concilium carthagiñ. li.
Conciliū aurelianēſe .liij
Conciliū lateranēſe .lxxx
Cōciliū lugduñ. lxxxi.
Conciliū viennēſe lxxxiij.
Concilium ꝓſtantiēſe lxxxvij.
Cōciliū baſilienſe lxxxviij.
Conradus vel hugo lxvij.
Cōradus p̄m⁹ imperator .lxxij
Cōradus ſcōs imperator lxxvi.
Conſtantinus.i.impera.xlvij
Cōſtatin⁹.ij.impator .xlviij
Cōſtantinus tercius ip̄a. lix.
Cōſtatin⁹ q̄rt⁹ ip̄ator lx.
Cōſtatin⁹ q̄ntus impator.lxij
Cōſtatin⁹ ſextus ip̄ator .lxiij
Cōſtantin⁹ p̄mus papa lxi.
Conſtātin⁹ ſcōs pp̄ lxiij.
Cōſcientia pura lxxxviij.
Cōtra pl̄itatez bñficioꝝ.lxxxi
Corpa triū regū .lxxxvij
Corpus gigantis lxxij.
Chorizantes lxxi.

D

adan fili⁹ regma iij.
Damaſus p̄⁹ pp̄ .xlix
Damaſus.ij.pp̄ lxxij.
Dani idolatriā poſtpo⁹. lxix.
Decius imperator .xlv
Demus papa .lx
Deuſdedit papa lvij.
Diluuiū in achaia vij.
Dyocleciānus imperator xlvi.
Dyoniſius papa eodē.
Dominic⁹ ordinis p̄di. lxxix.
Donatiſte hereti .xlvij
Dulci⁹ hereſiarcha lxxxij.

E

bdōade daniel' xxiij.
Eccia magōbgeñ. lxx
Epiſcopat⁹ quinq;. .lxv
Era quid ſit .iij
Era romanoꝝ .xix
Era grecoꝝ xij.
Era chriſtianoꝝ .xxxv
Era machometi lvij.
Era alphonſi lxxxi.
Euariſtus papa .xli
Eugeni⁹ p̄im⁹ papa lix.
Eugeni⁹ ſecūdus papa lxv.
Eugenius terc⁹ papa lxxvi.
Eugenius.iiij. papa lxxxvij.
Euſebius papa .xlvij

F

Abianus papa .xlv.
Felix p̄m⁹ pp̄ .xlvi
Felix ſcōs papa .xlix
Felix tercius papa .liij
Felix quartus papa liij.
Felix quit⁹ papa lxxxviij.
Feſtum omnium ſcōrū. lviij
Feſtū purificationis ma. lv.
Feſtū viſitatōis marie lxxxvi.
Feſtū venerabilis ſacr̄i lxxxi.
Feſtū trāſfiguratōis .lxxxix
Feſtū ſci petri ad vincl'a li.
Feſtū q̄tuor euāgeliſta.lxxxiij
Formoſus papa lxvij.
Florianus imperator .xlvi
Francia in merore lxxxviij.
Franciſcus minor lxxix.
Fredericus.i. impator.lxxvij
Fredericus.ij⁹.impa. .lxxx
Fredericus terci⁹ impa.lxxxix
Friſia conuertit. lxi.

G

ad filius iacob .viij
Gad ꝓpheta xij.
Gaius imperator xxxij.
Galba imperator xxxix.
Gaius papa xlvi.
Galienus medicus. .xlij
Gallia pene tota vaſtatur.lxvi
Galienus imperator. xlv.
Gallia ante fuit .lxvij
Gallus imperator xlv.
Genſericus rex wandaloꝝ.li
Goſimunda regina .lvi
Gelaſius p̄m⁹ papa .liij
Gelaſius ſcōs papa lxxv.
Gerardus ep̄s .liij
Gerardus dux bauarie .lxv
Gerardus groet lxxxvi.
Germania ad fidē ⁊c lxij.
Germanus capuan⁹ ep̄s.liij
Germanus pariſienſis .lv
Germanus exulatur .lxij
Gertrudis abbatiſſa lix.
Gilla ỹgo prudētiſſima lxvi.
Gl'a laus ⁊c edit. .lxvi
Gordianus imperator .xlv
Gothorū regnū ceſſat .lxiij
Gratianus monach⁹ .lxxvij
Grando maxima . xlviij.
Greci pereūt miſerabl'r xij.
Gregorius ep̄s lingonieñ. lv

Tabula

Gregorius thuroneñ lxvi.
Gregorius filius gordiāi lvi.
Gregorius nazanzen⁹ xlviij.
Gregori⁹ magn⁹ papa lvij.
Gregorius scōs papa lxij.
Gregorius terci⁹ papa lxij.
Gregorius quartus papa lxv.
Gregorius.v.papa lxx.
Gregorius.vi.papa .lxxij
Gregorius.vij.papa .lxxiij
Gregorius.viij.papa lxxviij.
Gregorius monus papa lxxx.
Gregorius.x.papa lxxxi.
Gregorius.xi.papa .xxxvi
Gregorius.xij.papa .eodem
Grossa tempora trudia vi.
Guilhelmus abbas .lxxij
Guilhelmus puer. .lxxvij

H

Haitanaricus rex xlix.
anibal senior .xxviij
Hanibal atrocissimus .xxx
Hebion hereſiarcha .xl
Hetacon stoycus xxxiij.
Hector ꝓmogenitus ꝑami.xij
Helena rapit xij.
Helena regina xxxviij.
Helena mater cōſtātini xlvij.
Helena transfertur. lxvi.
Helias tesbytes xv.
Heliodorus ītrat templū.xxx
Helizeus ꝓpheta .xvi
Helizeus moritꝫ .eodē
Helizei ossa transferūt lij.
Henricus dux saxonū .lxix
Henricus prim⁹ impator.lxxi
Henricus.ij.impator lxxij.
Hēricus terci⁹ impator lxxiij.
Henricus q̄rt⁹ impator .lxxv
Henricus.v.impator .lxxix
Henricus.vi.impera .lxxxi
Henricus.vij.impator lxxxij
Henric⁹ iota theolog⁹ lxxxvi.
Henricus de baſſia eodē.
Heraditus cerebrosus .xxiij
Herasistratus medic⁹ .xxviij
Hercules anteū vicit .x
Hercules ilium vastat xi.
Hereſis pharisēorum xxxij.
Hereſis nicolaitarum .xl
Hereſis acephalorum. lij.
Hereſis wicleff ⁊ hus lxxxvi.
Hereſis adamitarum eod.
Hereſis imaginū .lxij
Hereſis feliciana .lxiij
Hereſis berengarij .lxxiij
Heribertus archiepſ .lxxi
Hermes trimegestus xxv.
Hermes translatus. lxvi.
Hermigildus lvij.
Herodotus hiſtoriogra.xxiij
Hestilius tragediograph⁹.eo
Hella auguriatrix .lxxij
Hibernia conuertit xlviij.
Hieu propheta lij.
Hilari⁹ epſ pictaueñ .lxvij
Hilarius epſ arelateñ. li.
Hildericus rex monach⁹ lxiij.
Hiereneus epſ lugdun. .xl
Hiſtoria vt cicero dicit .ij
Hiſtoria de ydolo. .xi
Hiſtoria libri iudicū .eod
Hiſtoria libri ruth xij.
Hiſtoria.iij.libri regū .xiij
Hiſtoria libri esdre .xij
Hiſtoria libri iudith .xxij
Hiſtoria thobie xix.
Hiſtoria libri exodi .ix
Hiſtoria euāgelica xxxiij.
Hieronimus presbyter .xlix
Hieronimus obijt .li
Hierusalem permittēte.lxxvij
Hierusalem capta fuit .lix
Hierusalem restaurat xli.
Hierusalem destruitur. xxx.
Hierusalem reedificat xxiij.
Hieremias ꝓpheta xx.
Hieremias in egipto xxi.
Holofernes princeps .xxij
Homerus poeta xxvi.
Honan filius iude vij.
Honoldus rex baptizat .lxv
Honorius prim⁹ pp .lix
Honorius secūd⁹ papa .lxxvi
Honorius tercius pp .lxx
Honorius q̄rt⁹ papa, lxxij.
Hus ⁊ hul .v
Hus filius nachor .vij
Honorius impator l.
Hormisda papa .lvij
Horrībile factū .lxvij
Hospicius lxvi.
Hostiensis ciuitas cōdit .xxi
Hugo cluniaceñ.abbas .lxxv
Hugo de scō victore .lxxvij

I

Iacob filiꝰ ysaac .vij
acob moritur xi.
Jacobus minor apl's .xxix
Jacobus maior apl's xxxvij.
Janus rex ytalie x.
Japhet filius noe iij.
Jectban filius heber. v.
Jeremias propheta xx.
Jherichō extruitur .xv
Jesus sydrac .xxix
Jesus cristus nascit .xxxv
Ignatius doctor gl'osus .lij
Imperiū bipertitū fit lxij.
Imperium transfertur .lxx
Imperatores romani .xxxij
Innocētius primus papa. l.
Innocētius scōs papa .lxxvi
Innocētius terci⁹ papa lxxix.
Innocētius quart⁹ pp .lxxxi
Innocētius.v.papa .lxxxij
Innocēti⁹.vi.papa .lxxxv
Innocēti⁹.vij.papa .lxxxvij
Innocentius.viij. lxxxix.
Inuentio sci michaelis .lij
Inundatio pluuiax .lvij
Joachim ⁊ anna clarēt xxxiij
Job vir sanctus. .ix
Johānes baptis. nascit xxxij.
Johānes bap. decollat.xxxvi
Johā oes euāgelista xl.
Johannes crisostom⁹ l.
Johannes heremita .xlix
Johannes damascenus .lij
Johānes elemosinarius lvi.
Johannes tungreñ. lvij.
Johannes anglicus lxvi
Johannes scotus. .lxvij
Johannes scotus lxxxij
Johannes andree .lxxxij
Johannes gerson. .lxxxvij
Johannes cassianus. .li
Johannes de tpibo lxxvi.
Johannes monteuil lxxxij
Johānes ō rupescissa lxxxv.

Tabula

Johannes ruſburch lxxxvi.
Johannes dux burgun/
die .lxxxviij
Johannes de capeſtra/
no lxxxviij.
Johãna regĩa frãcie .lxxxi
Johãnes baleſtarij .lxxxvij
Johannes ſozeth. lxxxix.
Johãnes.i.papa .liij
Johãnes pp̃.ij. .lv
Johes terci⁹ pp̃ lvi.
Johãnes.iiij.papa .lix
Johannes quintus papa lx.
Johãnes ſext⁹ papa lxi.
Johãnes ſeptim⁹ papa lxi.
Johannes octauus pp̃. lxvij
Johãnes.ix.papa .lxvij
Johannes.x.pp̃ .lxix
Johannes.xi.papa .lxix
Johannes duodecim⁹. lxix.
Johãnes tredecim⁹ papa .lxx
Johannes decimuſquar/
tus papa lxx.
Johãnes.xv⁹ papa lxx.
Johes.xvi.papa lxx.
Johannes.xvij⁹.pp̃. lxx.
Johãnes xviij.papa. .xxi
Johannes.xix.pp̃. .lxxi
Johannes.xx⁹.papa. lxxi.
Johannes.xxi⁹.pp̃. .lxxxvij
Johannes.xxij.papa lxxxiij.
Johes.xxiij⁹.papa .lxxxvij
Jobel ꝓpheta xvij.
Jonas ꝓpheta. .xviij
Jonichus filius noe .v
Jozdanus teuthonic⁹ .lxxxij
Joſeph filius iacob. .viij
Joſeph venditus ẽ viij.
Joſeph moꝛitur. .ix
Joſeph ſponſus beatema/
rie .xxxiiij
Joſeph⁹ biſtoꝛiogra. xxxix.
Jouinian⁹ imperatoꝛ xlviij.
Iſrabel in floꝛe. .xiij
Iſrabel ſine rege. xvij.
Juba rex iugulat xxxiij.
Jubileus inſtituit .lxxxiij
Jubileus mutat. .lxxxv
Jubileus mutatur lxxxix.
Jubileus celebꝛatur. .lxxxix
Judas machabeus xxx.
Judea tributaꝛia fit xxxiij.
Judei deuaſtant puicias .xli
Judei plures. li.
Judei expellunt lxxxiij.
Judei cõbuſti fuerunt lxxxiiij
Judeus quidam .lxxxi
Jodocus beremita lix.
Julianus occiſoꝛ paꝛẽtũ. .xl
Julianus impera. xlvij.
Julius ceſar xxxij.
Julius papa. .xlvij
Juſtina imperatrix xlvij.
Juſtinianus p̃m⁹ ipera. liij.
Juſtinian⁹.ij.imperatoꝛ .lxi
Juſtinian⁹ iterato lxi.
Juſtin⁹ p̃im⁹ impera .liij
Juſtin⁹ ſcõs imperatoꝛ .lvi
Juſtinus phs .xlij
Juuenalis .lij

K

Karolus magnus .lxv
Karolus ſecũdus im
peratoꝛ .lx vij
Karolus tercius impera/
toꝛ lxvij.
Karolus q̃rt⁹ impa. lxxxiij
karolus rex frãcie lxix.
karolus marcellus .lxij
karolomannus .lxiij
karolina ſtirps lxx.
karolphus lxxij.
katherina virgo ⁊ mar. .xlvij
katherina deſenis lxxxv.
karolus dux burgundie .xc/

L

Lacedemon ꝓdit .x
Lacedemoniozum reg/
num xij.
Lacedemones ſunt cõ xxv.
Lana de celo pluit. xlviij.
Lantfrancus epꝰ .lxxij
Lancea dñi repitur .lxxv
Lapis gr̃adis cecidit lxxx.
Laomedon rex troye xi.
Laudo papa lxviij.
Laurentius martir xlv.
Leander gothos ꝓuertit lvi.
Lectoꝛ quidã paulus .lxxxv
Leo p̃im⁹ papa .lij
Leo ſecũdus papa. lx.
Leo tercius papa lxi.
Leo quartus papa lxiij.
Leo quint⁹ papa. lxviij.
Leo ſextus papa .lxix
Leo ſeptim⁹ papa lxix.
Leo octauus papa. .lxx
Leo nonus papa lxxij.
Leo p̃im⁹ imperatoꝛ lij.
Leo ſecũdus imperatoꝛ lxi.
Leodegarius epũs .lxi
Leonhardus louioceñ .liij
Leonhardus beremita .lvi
Leontius cõſularis mr̃ xlv.
Leontius xlvi.
Leonida rex ſpartãoꝝ xxij.
Leonides p̃ oꝛigenis xliij.
Leonilla martir .xlvi
Leonina ciuitas lxvi.
Letania maioꝛ inſtituit lvij.
Leui filius iacob .viij
Leui pater oĩm leuitaꝝ viij.
Lex dat in mõte ſyna. .x
Lia vxoꝛ iacob .viij
Liberpr̃ vinũ inuẽit .x
Liber leuiticus ſcribitur .x
Liber nũeroꝛum ꝓmulga/
tur .x
Liber regũ ſecundus. xiij.
Libroꝛum impreſſoꝛes inuẽ
ti ſunt lxxxix.

Mirabilia ꝯtigerũt. .lxiij
Libraria comburitur xxxiij.
Ligurgus phs. .xvi
Linus papa martir. xxxix.
Lipardus discipl's remi .liiij
Lodouic⁹ prim⁹ ĩpe. lxv.
Lodouicus .ij. ĩpera. lxvi.
Lodouic⁹ .iij. impera. lxviij.
Lodouicus .iiij. ĩpera. lxxxiiij
Lodouic⁹ rex frãcie .lxxxi
Lodouic⁹ olim rex frã. lxxxiij
Lodouic⁹ dux arelatẽ. lxxxvij
Londalus vir scũs lix.
Lothari⁹ prim⁹ ĩperator. lxvi
Lotharius .ij. ĩpera. lxix.
Lucanus poeta. xxxviij.
Lucas euangelista xxxix.
Lucretia feĩa nobilis .xxiij
Luci⁹ imperator xlv.
Lucius primus pp̃ xlv.
Lucius secũdus pp̃ lxxvi.
Lucius terci⁹ papa lxxviij.
Ludgerus epũs lxiij.
Ludi scenici instituũtur. xxv
Ludulph⁹ cartusieñ lxxxiiij.
Ludus scacoꝝ reperit̃ .xxij
Lugdunũ cõditur. .xxxiiij
Luna in sanguiem ꝛc. lxxi.
Luppold⁹ dux austrie lxxxvi.

M

acedonũ regnũ .xviij
Macrin⁹ ĩpera xliij.
Magũtia affligit̃ lxvi.
Magũtia capit̃ lxxxix.
Maiol⁹ abbas clũiacẽ. lxix.
Malachias ꝟ scũs lxxv.
Manicheoꝝ heresis .xlvi
Marcus agrippa xxxiiij.
Marcus ãthoni⁹ ĩpera xlij.
Marcus .ij. pp̃. .xlviij
Marcellinus papa xlvij.
Marcion hereticus .xlij
Maria ꝟgo nascit̃ xxxiiij.
Maria magdalena .xl
Maria egiptiaca .xlvi
Maria d̃ oegnies lxxix.
Macedonius heretic⁹.
Martha soror magdalene. xl
Marthella pedisseq̃ .lx
Martin⁹ papa prim⁹. lix.
Martinus papa .ij. lxvij.
Martinus papa .iij. lxix.
Martinus papa .iiij. .lxxxij
Martinus papa .v lxxxvij.
Martin⁹ cronograph⁹. lxxxi
Martinus episcopus thuro/nensis .xlix
Matheus apl's xxxix.
Mathias apl's xxxix.
Mathildis comitissa .lxxiij
Mauricius cũ so. suis xlvi.
Mauricius impera. .lvij
Maurus discipulus sãcti benedicti. .lv
Maximĩus epũs .xl
Maximin⁹ impera. xliiij.
Maximus epũs. l.
Meander samarites .l
Mediolana ꝯdit̃ .xxv
Melchiades papa .xlvij
Melchisedech rex .vij
Menander comicus xxvi.
Menodemus phs xxvi.
Menelaus xxix.
Meretrix infãtes peperit .lij
Merlinus nascitur de incubo. li.
Merodach pri⁹ rex babi. xix.
Messala poeta. xxxiij.
Michahel imperator. lxiiij.
Michaelis tẽplũ ꝯstruit̃ lxi.
Micheas ꝓpha xv.
Micheas contra hierusalem xviij.
Milo de anglere dux .lxvij
Mimenus rex britonuꝫ. lxvij
Minerua viij.
Minutia virgo xxvi.
Misael. .xxi
Mitridates rex ponti .xxxij
Moyses nascitur. ix.
Monarchia assirioꝝ vi.
Monarchia grecoꝝ .xxvij
Monarchia persaꝝ. xxij.
Mõarchia romanoꝝ xxxiiij.
Monasteria solemnia lxij.
Monasterium scĩ bñdcĩ lxij.
Mons q̃dã maxim⁹ lxxx.
Mõstꝝ habẽs caput lxviij.
Monstꝝ in italia .lxx
Monstꝝ due mulieres lxxij.
Mortalitas maxima. lxxi.
Mures infinite .lxxiij

N

abugodonosor .xxi
narciss⁹ pr̃iarcha. xliij
Naum propheta xviij.
Nauta quidam lix.
Neemias xxiiij.
Nemroth princeps. v.
Nero imperator .xxxix
Nerua imperator .xl
Nestorius hereticus. .li
Nichoforus imperator lxiiij.
Nicolaus episcopus xlvij.
Nicolaus prim⁹ papa lxvi.
Nicolaus secũd⁹ papa .lxxiij
Nicolaus tercius papa. lxxxij
Nicolaus quartus papa eod̃.
Nicolaus quintus papa lxxxix.
Nicolaus de lyra. lxxxij.
Nicostratus dyaconus .xlv
Ninus primus rex assyriorum vi.
Ninus quartus rex assyriorum vij.
Niniue destruitur xx.
Nobilitas quando incepit. v.
Nobilis martir. xlvi.
Normandia conuertit̃ .lxvij

Tabula

Nouergia conuertit lxxvij.
Nouatus presbyter. .xlv
Nouatus martyr xlij.
Numa pompilius. .xx
Numitor rex ytalie xviij.

O

O beth de tribu iuda xij.
ccasio troyano. bel'. xi.
Ochosias rex israbel xv.
Ocho imperator xxxix.
Ochus rex persar. .xxvi
Octauian⁹ imperator'. xxxiij
Octaua assumptionis lxvi.
Odericus vir scūs lxxxiij.
Odido abbas cluniacē. lxxij
Ogerus dux danorum lxvi.
Olda ꝓphetissa xx.
Olimpias prima xviij.
Olimpias mr̄ alexādri xxvij.
Omogirus prim⁹. xc̄. .ix
Onesim⁹ eps ephesior. xxxix
Oneus rex assyriorum .xiij
Onias pontifex xxvij.
Onias filius simeonis. xxviij
Onias magnus .xxix
Onias pius eod̄.
Ophin filius beli .xiij
Oracius flaccus poeta. xxxij
Ordo sancti būdicti liij.
Ordo cluniacen .lxviij
Ordo carthusien. lxxiij.
Ordo cistellen lxxv.
Ordo cistersien. lxxiij.
Ordo templariorum lxxv.
Ordo. s. iohā. bap. .lxxvi
Ordo guilbelmitarū lxxviij.
Ordo dn̄or teuthōico .lxxix
Ordo scē trinitatis .lxxix
Ordo cruciferorum .lxxx
Ordo celestinor lxxxij.
Ordo p̄monstratē. lxxv.
Ordo canonicus. lxxiij.
Ordo nouor militū lxxxiij.
Ordo saluatoris. lxxxv.
Ordo grandimotē. lxxij.
Ordies q̄tuor mēdicātiū. lxxx
Origenel doctor egregi⁹. xliij
Orosius l.
Os inferni xxiij.
Ostertus leodien. .lxxij
Ossa samuel ꝓphe. l.
Oswaldus eps .lxx
Othontel iudex .xi
Otto p̄mus imperator .lxx
Otto secūdus imperator lxx.
Otto terci⁹ impator eodez.
Otto quartus impator lxxxix.
Ouidius naso poeta xxxiij.
Ozee ꝓpheta xvij.
Ozee rex israbel .xviij
Ozy pontifex xj.
Ozyas vel azarias xvij.

P

P achomi⁹ p̄ sctūs. xlviij
achomi⁹ monach⁹ l.
Pafuncius monachus .xlvij
Palladius eps .li
Palmati⁹ mr̄ cū vxore .lij
Panthenus stoyc⁹. xlij.
Panthaleon martir .xlvij
Papias ioānis auditor. xlij.
Papias .lxvi
Papirius romanus. .xxvij
Parisius miracl3 ꝓtigit .lxxij
Pascalis p̄m⁹ papa. lxv.
Paschalis secundus pp̄. lxxv
Pascalis vir scūs lij.
Passagium magnū lxxvi.
Passagiū grāde lxxxviij.
Pastores pecor. .lxxx
Patricius eps .xlvij
Patricius magnus pr̄ .l
Patricius martir. xlv.
Patroclus martir .xlvi
Paula senatrix vidua xlix.
Paulinus eps. li.
Paulus r therēci⁹ romāi xxix.
Paulus apl's .xxxviij
Paulus prim⁹ heremita .xlvi
Paulus simplex xlviij.
Paulus dyacon⁹. lxiij.
Paulus primus papa lxij.
Paulus. ij⁹. papa. lxxix.
Pauperes ō lugduno. lxxiij
Pbaree rex israel. xviij.
Pbacea rex israel. .xviij
Pbalech filius heber l.
Pbara virgo sancta lvij.
Pharao nefres rex .ix
Pharao amonophis ix.
Pharao bochoris. ix.
Phares filius iude. viij.
Pharao comes lvij.
Pharus turris i mari. xxvij.
Pharoneus rex argiuor vij.
Pax vniuersalis .xxix
Pax ecclesie reddita. .xvij
Pax prima eccl'ie .xliij
Pelagius prim⁹ papa. .lvij
Pelagius secundus papa. lvij
Pelagius hereticus. .l
Peregrinus eps .xlij
Peregrin⁹ quidā occidit. lxxi
Permenides ph̄s. .xxiij
Perpetuus episcop⁹ lij.
Persecutio prima eccl'e .xxix
Persecutio scōa eccl'e .xl
Persecutio tercia eccl'e .xli
Persecutio quarta eccl'ie .lxij
Persecutio. v. eccie. xlij.
Persecutio sexta eccl'e xliij.
Persecutio. vij. eccl'ie. .xlv
Persecutio octaua eccl'ie .xvi
Persecutio nona eccl'e .xlvi
Persecutio decima eccl'ie eod̄.
Persecutio. xi. eccie. .xlviij
Persecutio. xū. eccie eod̄.
Persecutio itez i affrica liij.
Pestilentia maxima xxxi.
Pestilentia magna. lxxxiij.
Pestilentia grauis xxvij.
Pestilentia sacri ignis. lxxvij
Petreius sepfodit. xxxij.
Petrōella filia scī petri xxxvij.
Petronius eps. li.
Petrus apl's r papa .xxxvij
Petrus martir xlvi.
Petrus damascenus lxij.
Petrus damianus lxxij.
Petrus damianus. .lxxij
Petrus alphonsius. lxxv.
Petrus abelardus .lxxvi
Petrus lombardus. .lxxvij
Petrus comestor .lxxxvij
Petrus tharētasien. .lxxvij
Petrus de tharētesia lxxx.
Petrus de eliaco lxxxvij.
Pilat⁹ procurator iudee. xxxvi

Tabula

Philo iudeus. .xxxviij
Philippus rex macedo xxvi.
Philippus syrie rex .xxxij
Philippus apl̄s xxxix.
Philippus ep̄s .xliij
Philippus p̄m⁹ ip̄ator .xlv
Philippus .ij. imperator .lxij
Philippus terci⁹ impa .lxxix
Philometor rex xxix.
Phinees pontifex .xi
Phinees filius hely .xiij
Pipin⁹ p⁹ rex fr̄acor. .lxi
Pipinus fili⁹ karoli .lxij
Piscis marinus .lxxxij
Pitagoras ph̄us .xxij
Pius prim⁹ papa xxij.
Pius secūdus papa lxxxix.
Placella virgo. xlix.
Plaga horribilis .lxvi
Plato philosophus. .xxv
Plautus eloquens xxix.
Plinius secundus orator .xi
Plotius retor xxxiij.
Pluralitas beneficior. lxxij.
Plutarcus philosophus .xli
Policarpus ep̄us xlij.
Pompeus trogus. .xlij
Pompeius marcellus ⁊ eod̄
Pontianus martir eod̄.
Pontianus papa xliij.
Porphirius ph̄us xlv.
Portentum ignis ī celo. lxxxv
Possessio ecclesie xlvij.
Potētian⁹ discipl's. s. pe. xxxix
Praxedis virgo. xxxviij.
Praxedis quieuit xlij.
Predestinator⁹ hereſis .li
Preiectus ⁊ marin⁹. mr̄es lxi.
Priam⁹ quidā nobilis .xlix
Primus ⁊ felician⁹ mr̄es. xlvij
Priscillianus ep̄s xlix.
Priscus tarquin⁹ rex. xxi.
Priscus martir xlix.
Priscus martir .xlvi
Primatus martir xliij.
Probus imperator xlvi.
Prochas siluius .xvij
Processus martir .xxxix
Prodigia magna .xxvij
Prodigia plura .xxxi.
Prosper ep̄us lij.
Prothasius martir .xxix
Prothus ziacinctus .xliij
Proximus presbyter. xlv.
Prudentius poeta. .l
Ptolomeus sother rex xxxi.
Ptolomeus alexander .xxxij
Ptolomeus cleopatra eodē.
Ptolomeus dyonisius eodē.
Ptholomeus rex egipti. xxvij
Ptolomeus philadelph⁹. xxij
Ptolomeus euergetes .xxviij
Ptolome⁹ philopator xxviij.
Publius roman⁹. .xiij
Publius licinius romāi. xxi
Puella q̄dā. xij. annor. .lxvi
Puella habuit. v. vulnera .xc
Puer quidam iude⁹ .lvi
Pueri quidā de almania. lxx
Pueri sc̄i michael lxxxix.
Pugna sancta orit lvi
Phul rex assirior xvij.

Q

Uadratus ep̄s xli.
Quatuor corō̄a. xlvi.
Quint⁹ repert⁹ in rure .xxiij
Quintius roman⁹ xxxij.
Quiriacus ep̄s ⁊ martir xlviij.
Quirinus martir .xlvi
Quintius martir tribun⁹ xli.
Quintus curti⁹ ph̄s .xxvi
Quintus scipio roman⁹. xxxij

R

aab vxor salmon .xi
Rachbod⁹ dux friso. lxij
Radegundis regina lvi.
Rasyn rex syrie xviij.
Rhea virgo eodē.
Rebecca mater iacob .vij
Reformatio prima lxviij.
Reformatio magna .lxxxix
Reges iuda incipiunt .liij
Reges israbel incipiunt xiij.
Regina saba xij.
Reginulpha virgo sc̄a lix.
Regma iij.
Regnum iudee restituit. xxxij
Regnū tartaror incepit .lxxix
Regulus ep̄us xl.
Regusar rex babilonie .xxij
Remigius ep̄s remen. lij.
Retharedus rex gothor lvi.
Rex affrice lxxix.
Richardus virdun .lxxij
Ricard⁹ ō sc̄o victore .lxxvi
Riphat filius gomer iij.
Robertus rex francie .lxxix
Roboam rex iuda .xiij
Rodoaldus episcopus lxxx.
Rhodus insula capit lxxxiij.
Roma in merore xxix.
Roma capt̄a a gothis .l
Romanus papa lxviij.
Romani saracenos. xc lxi.
Romeciuitatis incole .xxxij
Ruben primogenit⁹ .viij
Rupertus imperator lxxvi.
Roma destruit lvi.

S

Aba filius cbus iij.
Saba iij.
Sabatha iij.
Sabathaca iij.
Sabusardach rex babi. .xxij
Sabellius hereticus .lxvi
Sabina martir .xlij
Sadoch pontifex xix.
Sadoch de tribu iuda. xxvij
Safrus rex assyrior .ix
Saberga abbatissa lviij.
Salathiel dux israbel .xxij
Sale in linea christi. .v
Salomon filius naason x.
Solomon rex pacis xiij.
Salmanasser rex assirior. xix
Salustius crispus xxxiij.
Samaria condit .xv
Samson iudex xj.
Samnites xxix.
Sampson ep̄us lvi.
Samuel iudex .xij
Sanctinus ep̄us xl.
Sangar iudex .xi
Sanguis de celo fluxit .lxiij
Sanguis de imagine lxij.
Saraballa templū xxvi.
Sarai vxor abrahām vij.

Tabula

Saraias pōtifex .xxi
Sardanapallus rex xvij.
Saraceni de affrica .lxvi
Saraceni proficiunt .lxij
Saraceni q̄ dñabant̄ .lxix
Saruch filius reu .vi
Sagag rex egipti xiiij.
Saturnus ep̄s tholosan⁹ .xl
Saturnus rex ytalie .xi
Sauinian⁹ ep̄s .xxix
Sauinianus pp̄ .lviij
Saul prim⁹ rex israel .xiij
Saulus ꝓsternitur .xxxviij
Saxonia cōuertit̄ .xlviij
Scacorū ludus repit̄ .xxij
Sceptꝝ de iuda aufert̄.xxxiij
Scipio flaminius xxix.
Scipio affricanus .xxx
Scipio nasica xxxi.
scipio seip̄m iugulauit .xxxiij
Scisma p̄mū in eccia .xlv
Scisma secūdū eccie xlviij.
Scisma terciū eccie xlix.
Scisma quartū eccie .li
scisma quintum eccl'ie liij.
Scisma.vi.eccl'ie liij.
scisma septimū eccie lxi.
scisma octauum eccie .lxv
scisma nonū eccie lxvij.
scisma decimū eccie lxix
Scisma vndecimū eccl'e .lxx
scisma duodecimū eccie eod.
Scisma tredecimū eccie lxxi.
Scisma.xiiij.eccie .lxxij
scisma decimūq̄ntū eccie.lxxiij
seisma.xvi.ecclesie .lxxiiij
scisma.xvij.eccie .lxxv
Scisma xviij ecclesie eod.
Scisma.xix.eccie lxxxiij.
scisma.xx.eccie .lxxviij
scisma.xxi.eccie lxxxiij.
scisma.xxij.eccie lxxxviij.
scisma xxiij.eccie lxxxviij.
scisma oritur in imperio .lxxix
Scitarū regnū oritur .vi
Scotica gens.oritur .xxxix
Scurrin⁹ abbas fuldens̄.lxiij
Sebastianus martir .xlvi
Secta chorizantiū. lxxxvi
Secūdus ph̄s xli.
Sedechias rex .xxi
Sedecimmilia martyꝝ.xlviij
Sedes cardinalium .lxxxi
Sella.vxor lamech iij.
sela filius iude viij.
seleucia ciuitas condit̄ xxvi.
seleucus rex syrie .xxvij
sellum rex israel xviij.
sellum pontifex .xx
sem filius noe iiij.
semeias clarus habetur .xiiii
semiramis assyrioꝝ rex vii.
sempronianus mr̄ xlvi.
sempnius romanus .xxviii
sempronius valerius .xxix
Seneca stoycus xxix.
Sēnacherib rex .xix
Seno imperator lij.
Senones galli xxiiij.
Septē machabei xxx.
Septem sapientes xix
Septē dormiētes .xlv
Septem dor.euigilāt li.
Septuagīta interp̄tes .xviij
Serapia martir .xij
Serapion martir .xlv
Serapion pr̄.x⁹.mōa. xlvi.
Serapis rex viij.
Sergius p̄m⁹ pp̄ .lxi
Sergius secūdus papa .lxvi
Sergius tercius papa .lxviij
Sergius quart⁹ papa .lxxi
Sergius ep̄s plagat⁹ est lxiij.
Serotinus martir .xxxix
Seruaci⁹ tōgroꝝ ep̄s .xlix
Seruile bellū in sicilia xxxi.
Seruitus ppl'i israhel .ix
Serui⁹ tulli⁹ roman⁹. .xxii
Serui⁹ flaccus roman⁹ xxxi.
Seruus seruoꝝ dei titul⁹ lvii.
seuera abbatissa lix.
Seuerin⁹ archiep̄s colo .xlix
Seuerinus papa .lix
Seth filius adam .iii
seltzelo vir sanct⁹ .lxxvi
sibilla samia .xi
sibilla delphica xi.
sibilla frigia .xii
sibilla erithrea xviii
sibilla samia .xx
Sibilla cumana xxii.
Sibilla helespontia xxii.
sibilla turbitina xxxiiii.
siccitas magna .lxxvi
sidon delet̄ .xxvi
sigibertus filius regis lix.
Signa horribilia lv.
Signum crucis apparuit.lxv
signa mlta p̄cesserūt .lxv
solias apud macedoniā xxxix.
siluerius pp̄ lv.
siluester primus pp̄ .xlvii
siluester secūdus pp̄ .lxxi
siluester tercius pp̄ .lxxii
siluius rex italie .xiii
simachus interpres xliii.
simachus patricius liii.
symeon archiepiscopus.xlviii
simon comes lxxx.
simon iustus pontifex xxvii.
simon filius onie xxix.
simon filius matathie .xxxi
simon magus .xxxix
simon ꝛ iudas eodem.
simon cleophe xl.
simplicius pp̄ lii.
sigismundus imp̄ator lxxxvii.
simphorianus martir. .xlvi
Simpronianus martir xlvi.
sindulphus p̄sbyter lvi.
sine iudice .xii
sine rege .xvii
synodus nicena .xlviii
sinodus ꝯstātinopoli. .xlix
sinods uephesina li.
sinodus calcedoñ. .lii
sinodus constantino. lv.
sinodus constātinopolita. lx.
sinodus septima lxiiii.
sinodus octaua .lxvii
siracusa conditur xix.
siritius papa lxi.
sixtus primus papa xli.
sixtus secūdus papa xlv.
sixtus tercius pp̄ li.
sixtus quartus papa .xc
socrates ph̄s nascit̄ .xxiiii
sol decēlineis reuertit̄ .xix
sol ī celo immobilis stat x.
sol obscuratur .lxiiii

Sol obscuratur lxxij.
Soles duo apparuerũt. lxxv
Solemnis epũs .liij
Solin⁹ sydoni⁹ doctor .lv
Solita pericl'a plura .lxxiiij
Sophia nobilis matrõa .xlij
Sophocles poeta .xxiiij
Sophonias ꝓpha xx.
Sores p̃m⁹ rex egipti .vi
Sostrat⁹ phaꝝ ꝯstruxit xxvij.
Sothor pp̃ ⁊ mar .xliij
Spartani .xviij
Specl'm historiale lxxxi.
Spes virgo ⁊ martir .xlij
Spinea corona dñi lxiiij.
Spũsctũs sup apl'os. xxxviij
Spũs guidõis ml'ta .lxxxiiij
Staislaus ep̃s .lxxxi
Statua marmorea lxxij.
Stella magna in oriẽte .lxi
Stephanus p̃m⁹ pp̃ xlv.
Stephanus scd̃s papa .lxiij
Stephanus terci⁹ pp̃ eodẽ.
Stephan⁹ q̃rt⁹ pp̃ .lxv
Stephan⁹ q̃nt⁹ pp̃ lxvij.
Stephanus sext⁹ pp̃ .lxviij
Stephan⁹ septim⁹ pp̃ .lxviiij
Stephanus octau⁹ pp̃ lxix.
Stephanus .ix. pp̃ .lxxiij
Stephanus ꝓtho. .xxxviij
Stephan⁹ ep̃s leodieñ. lxviij
Stephan⁹ p̃⁹ rex vngarie lxx.
Stephã⁹ leodieñ. abbas. lxxij
Stephan⁹ abbas cisterci. lxxv
Stephanus scũs pr̃ .lxxx
Stigma xp̃i q̃dã ml'r .lxxxvi
Strages hostium .xix
Studiũ vniuersale .lxiiij
Sue vxor iude viij.
Silpitius biturieñ lviij.
Sulpicius seuerus l.
Sũma occisoꝝ de ꝑsis. xxvij
Suphene de iaphet v.
Superiores almãi lxxxi.

T

Tabernacl'm p̃pat̃ .x
Tacitus imꝑator .lvi
Taliarandus .lxxxv
Talmud iudeoꝝ l.
Thare pr̃ abraham vi.
Tarquinus supb⁹ xxij.
Tharsis a quo cilices .v
Tartari ꝑmissione .lxxvi
Thartari deuastãt .lxxx
Thartari inuadũt lxxxij.
Tauran⁹ rex assyrioꝝ xi.
Taurinus ep̃s .xl
Tecla scã ꝟgo .xxxix
Teglatphalasar rex .xviij
Thelesphorus pp̃ .xlij
Terexiõ rex sichionioꝝ vij.
Tempora grossa vi.
Templũ salomonis xiiij.
Templũ incẽdit̃ xxi.
Templum fundat̃ xxij.
Tẽplum purgat̃ xxx.
Templũ scẽ sophie .lvi
Templũ destruit̃ lxxxiij.
Templũ in egipto xxix.
Tꝑa sanguinolenta lxiij.
Tꝑa cruenta .lxvi
Tꝑa peccamiosa .lxxxv
Tꝑa ml'tũ supsticiosa eod̃
Tꝑa satis turbulẽta .lvi
Tẽpestas maxima .lxvi
Tẽpus effemiatũ .lxxij
Theodocion interp̃s .xlij
Theodolus ep̃s seduneñ lxij.
Theodolus mar. xli.
Theodoricus arrian⁹ .liij
Theodericus rex lv.
Theodardus abbas .lxix
Theodora martir .xli
Theodorus ep̃s syrie lij.
Theodor⁹ p̃m⁹ pp̃ lix.
Theodor⁹ scd̃s pp̃ .lxviij
Theophilus ep̃s .xlij
Theophilus ep̃s .xliij
Theophilus xlvi.
Theophil⁹ q̃ se dyabo .lv
Theodosius imꝑator xlix.
Theodosius .ij. ĩꝑator .xlij
Therencius roman⁹ xxix.
Therencius comicus .xxx
Terra sancta lxxiiij.
Terremotus maximus li.
Terremotus ꝯtinui .lij
Terre motus maximi lxxxv.
Terremotus magni .lxxxiij
Tetulianus affricanus .xliij
Tiberius siluius xv.
Tiberius imꝑator xxxv.
Tiberius graccus xxx.
Tiberius scd̃s imꝑator lv.
Tyburcius mar. xliiij.
Timotheus heretic⁹ .li
Timotheus ep̃s .xli
Tytus capit̃ lxxv.
Titus diaconus xxxix.
Titus ep̃s cretẽsiũ eod̃
Titus filius vespasiani .lx
Titus liui⁹ tragediaꝝ xxix.
Titus liuius historiacus eod̃
Titus publius roman⁹. xxiiij
Titus quintus .eod̃
Thobias morit̃ xx.
Togorma fili⁹ gomer iiij.
Tola iudex .xij
Thomas apl's xxxix.
Thomas de aquino .lxxxiiij
Thomas ep̃s eod̃
Thomas cantuarieñ lxxvij.
Tholetum ciuitas .lxxv
Tranquillinus. .xlvi
Translatio marie magd̃ .lxiij
Trãslatio pl'imoꝝ lxv.
Translatio sanctoꝝ .lxxi
Translatio imperij .lxxv
Translatio nicolai ep̃i .lxxiiij
Transmigratio xxi.
Tres pueri ꝓijciũtur eod̃.
Tres soles in celo xxxiij.
Tres soles visi sũt lxxxviij.
Tribuni xxiiij.
Trifarius cursus. .lxxxvij
Triphon puer .xlv
Tripolis capitur lxxxij.
Triphon rex syrie .xxxi
Troia vastatur xij.
Troianum bellum .xij
Troianus imꝑator xl.
Trois in dardania. .xi
Trophinus ep̃s .xxxix
Trophina vxor decij .xlv
Tubat iij.
Tubalchayn malleator eod̃.
Tuellin⁹ rex vngarioꝝ lxiiij.
Tunica dñi reperit̃ .lvij
Thurci de montib⁹ lxiij.

Tabula

Thurci dolo quidez lxxxix.
Turris babel .v
Tubal .v

V

acat imperium lxxx.
Vagos⁹ p̄fectus .xxvi
Valens imperator .xlix
Valentinian⁹ imp̄ator xliij.
Valētinus hereticus .xlij
Valentinus papa lxv.
Valerianus martir xliiij.
Valerianus martir .xliij
Valerianus imp̄ator xlv.
Valerius maxim⁹ .xxxv
Valerius graccus xxxv.
walbertus vir sanctus .lxvij
walpurga virgo scā .lxxiij
Varro doctissimus xxxij.
Vaticiniuz quoddā .lxxxi
Vedastus atrebaceñ .liiij
Venetie ⁊ padua .xiij
Venetiarū ciuitas lij.
Vētus magn⁹ fuit lxxxiiij.
Vent⁹ horribilis .xc
Vespasianus imp̄ator xxxix.
wernerus puer scūs .lxxxiij
wenzelaus p̄nceps lxix.
wēzelaus imp̄ator .lxxxvi
westphalia incipit ꝯuerti lxi.
Vibertus vir scūs .lxix
Victorinus .xlvi
Victorinus xlviij.
Victorianus ꝓconsul .liij
Victor miles .xliij
Victor p̄mus papa xliij.
Victor scd̄s papa lxxij.
Victor tercius papa lxxiiij.
Victor .xlvi
Victor cū pluribꝫ .liiij
Victor epūs capuanus .lv
Victoria virgo ⁊ martir .xlv
Victoria miraculosa lxxxix.
Vigilius autisiodoreñ. lxi.
Vigor boiaceñ .liiij
wilhelmus heremita .lxxvij
wilhelmus parisienſ lxxix.
ivilhelm⁹ imp̄ator .lxxi
ivillibrordus epūs lxi.
Vincentius martir xlvi.
Vincentius de valētia lxxxvi.
Vincētius speculator lxxx.
Virgilius poeta .xxxiij
Visiones tondali lxxvi.
Visiones elizabeth lxxvi.
Visiones hildegardis lxxvi.
Visio horrenda lxxvij.
Visio flebilis .lxxxv
Vitalis martir .xxxiij
Vitellianus papa .lx
Vitus ⁊ modestus .xvij
Vlpian⁹ iurislegalis .xliiij
Vndecim miliū v̄ginuz .lij
Vngari gēs inculta lxxvij.
Vngari vastant romā .lxix
Vngaria ꝯuertit̄ ad fidē lxx.
Vrbanus, prim⁹ papa xliiij.
Vrban⁹ secūdus pp̄ lxxiiij.
Vrbanus terci⁹ pp̄ lxxviij.
Vrbanus quart⁹ pp̄ lxxxi.
Vrbanus q̄nt⁹ pp̄ lxxv.
Vrbanus sext⁹ pp̄ .lxxxviij
Vrias ꝓpheta occidit̄ .xxi
Vrsmarius presul scūs lxxiij.

X

erses rex assyriorū .viij
erses rex persarū xxiiij.
Xpristoferus papa lxviij.
Xpūs dñs nascitur .xxxv

Y

y auan a quo greci .v
dolatria oritur vi.
ysabel vxor ahab xv.
ynach⁹ pri⁹ rex argiuoꝝ. viij
yoiada pontifex xv.
ypolitus martir xlv.
yrach filius enoch .iij
ysaac filius abraham vij.
ysaac moritur viij.
ysachar filius iacob .viij
ysaias nobil' ꝓpheta .xviij
ysaias martirio coronat̄ .xx
ysis regina egipti .viij
ysuar .ix
yuo sanctus doctor iurꝭ .lxxxv
ysuardus monach⁹ lxiiij.

Z

abulon filius iacob .viij
zacharias ⁊ elizabeth xxxiiij.
zacharias papa .lxiij
zacharias rex israel .xvij
zamri rex israel .xv
zeraia pontifex .xiij
zelpha concubina iacob .viij
zenocrates ph̄s xxv.
zeuerinus pp̄ ⁊ mar. .xliiij
ziptineus dux bohemie lxxv
zoroastes rex bractianoꝝ vi.
zorobabel rex .xx
zozimas abbas xlvij.
zozimus papa l.

Finis tabule

Eneratio7 generatio laudabit opera tua

7 potentiam tuam pronunciabunt. scribitur. ps. cxliij. Cum non sine multa di/
g ligentia: sanctorum patrum studia: temporum decursus supputarunt. non dubi
um quin magna vtilitas ecclesiasticis viris. 7 precipue illis qui ecclesiasticam po
litiam gubernare habent: inde proueniat: nec vlli statui hominum hoc parum prodesse creden/
dum est: si tempozata mente ad rerum gestarum historias: quas ob diurnam memoriaz studiosi
viri conscripserunt oculos leuent: q̄uis pleriq; id minus perspectent. Decet namq; viros virtu
osos precedentium facta sepe ad memoriam reuocare: vt bonis exemplis discant dignis operib⁹
insistere. vt in malis valeant perditionis scopulum declinare. Verum nisi precioſum a vili sepa/
retur: stulta concupiscentia se temptare non valens: in tenebrarum voraginem precipiti cursu
mergeretur. Ob hoc sancti doctores videntes: q; ad intellectum sacrarum scripturarum 7 eccle
regimen: historiarum decursus ex parte necessarius esset. simulq; omniū gestorum congeries in
utilis. tum pro sui magnitudine. tum pro superfluorum 7 vilium factorum repetitione supervа
cua quasdam nobis historias canonizarunt amputatis fabulis superstitiosis ac genealogijs in
terminatis que ad rem non pertinent. Sicq; factuz est p maximos eorum labores: vt pene simℓ
tota temporum historia brevissimo studio a quolibet intelligente iam nedum sine labore: immo
cum cordis oblectatione possit incorporari. Decuit quoq; ad ornatum scripture: vt hac pulchri/
tudine non careat que omnibus gentibus tam q̄ lucerna prefulgida in obscuro loco proponēda
fuit. Ingenium insuper humanum: quod magnifice plura comprehendere faciliter potest: hoc
delicioso prato diuersorum florum priuari non debuit. in quo varia virtutum exempla reperiēs:
factaq; reproba eq; consideres: illa carpere: hec preterire moneretur. Videre enim supra modum
est delectabile: qualiter primi nostri parentes: ex quibus originem ducimus instituti fuerūt a sū
mo omnium gubernatore ꝺo. deinde quis decursus eorum: quemodo defecit 7 profecit rationa
bilis creatura in sapientia. virtute. potentia. sanctitate. longeuitate. 7 sic de alijs. 7 in omnib⁹ his
diuinum regimen admirari q̄ sit deus mirabilis in creaturis suis: q̄ nu q̄ administrare cessa/
uit illis quos condidit. quanta creatoris longanimitas 7 misericordia. 7 q̄ inscrutabilis diuio/
rum iudiciorum abyssus. Hec 7 infinita alia pervolans humana industria pennis quibusdam
interne contemplationis: non solum preterita 7 presentia: sed etiam futura metitur: dum ex simili
bus ad similia progreditur. cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatus hu/
ius in deū surgit ad laudandum: 7 regratiandum: 7 contemplandum: cupiens dissolui: 7 esse cuꝫ
christo in eternum. Incepit ergo hec contemplatio i iocūda contemplatione creaturarum. 7 fi/
nit in feliciori tedio earūdem: 7 appetitu creatoꝛ. iuxta illud. ps. Quid enim mihi est in celo: 7 a te
quid volui super terram. Mihi autem adherere deo bonum est. Hoc forte in preassumpto verbo
idem psalmista nobis persuadere nititur: dicens. Generatio 7 generatio laudabit opera tua: 7 po
tentiam tuam pronunciabunt. Quasi dicat. Per omnia que in mundo casura cernimus: ad te q̄
nūq̄ deficis tēdere debem⁹ Que vtiq; sententia valde accomoda est ad propositum nostrum Cū
enim teste augustino plura in sacra scriptura commemorantur que nihil significant. 7 tamen ne/
cessaria sunt propter ea que aliquid significant necesse est talibus ita vti: q̄uis sterilia sunt: sic illa
que secunda deuotione immediate in deum mentem nostram subtollunt. alioquin non recte scp
turam legimus in qua spiritussanctus loqui credendus est. Sunt ergo arida quo ad superficiez
littere: sed grauia quo ad spiritualem intelligentiam. Que autem ita aliena sunt: vt nequaq̄ spiri
tualiter intelligi possunt. aut non expedit: omni tamen veneratione digna sunt propter finem in
quem ordinantur: qui est scire 7 diligere deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio annorum
que in sacra historia diligentissime annotata continetur. De qua: vt idem Augustinus testatur:
hoc certissime tenendum est q; tanta est diuina auctoritate roborata: vt omo falsissimū sit: q̄cq̄d
ab ea discrepat: vt cū ea omnino concordari nō possit. Que cum ita sint: mirū valde videtur: cur
sancte scripture tractatores de hac materia intantum sunt diuersi in plurib⁹ locis vsq; hodie. vt
aut omnino aut vix nequeant concordari. Et redit illa antiqua 7 famosa questio de translatione
lxx. interpretum: an potius ei standum sit in supputatione annorum: an textui hebreorum: quez

moyses ille maximus ⁊ primus legis prouulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores inge
nia sua. ⁊ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosum est de magistrorum eccl'e
iudicare sententijs. vt dicit iheronimus sup danielem. ⁊ nimis laboriosum est omnia retexere. iō
beda post alios qui studiosius in hac materia sudarunt: elegit modum orosij qui satis concordi
ter cum iheronimo ⁊ eusebio ⁊ alijs magis auctenticis de his loquitur. ⁊ dicit ecclesiam hūc mo/
dum tenere: licet alios non reprehendat. quare actum videtur vt hec supputatio magis vulgata
sit in libris plurimorum postea scribentiuz. Augustinus etiam in. xv. libro de ciuitate dei multa
de his tractat. sed satis dissentit a positione bede. qr sequebatur exemplaria que tunc magis vul/
gata fuerūt: vt etiam patet in omelijs suis. ⁊ maxime super psalmos. Positio autem orosij ⁊ bede
habet: q̄ a creatione mundi vsqz ad natiuitatem abrahe fluxerunt anni. iij^m clxxiiij. ſm septuagī/
ta. Hebrei minus habent. Mccxxxvi. quia ſm biblias correctas iuxta hebraycā veritatem ab a/
dam vsqz ad natiuitatem abrahe sunt anni tantum. Mdccccxlviij. Deinde satis concordāt cū
hebreis. lxx. interpretes vsqz ad destructionem templi. que vocatur communiter Transmigratō
babilonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs historijs tā gen
tilium q̄z iudeorum. Et iterꝝ ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur colligendo
ſm bedam a mundi creatione vsqz ad christi natiuitatem veniunt anni. v^m cxcix. ⁊ hic est mod⁹
eccl'ie. Uñ ꝟsus. Unum tolle datum ad milia quinqz ducentis. Nascenti dño beda dat a pro/
thoplasto De vlteriori discussione huius questionis vide si placet augustinū. vbi supra. ⁊ hie/
ronimum ⁊ alios locis suis. Hic autem quia breuitati studemus: prolixitas ipsa nobis multuz
vitanda est. Colligere namqz disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculuz quen/
dam temporum a mundi creatioue vsqz ad presens. in quo tam sacrarum scripturarum q̄z diuer/
sarum aliarum hystoriarum facta. tamq̄z in memorali quodam compendiose religabimus. Fa/
ciam proinde iuxta sententiam flori. qd̄ solent qui terrarum situs in breui quasi tabella depingūt
ita totam humani generis imaginem: temporumqz decursus in pauculis folijs complectar.
Nec mihi conscius sum aliquid me posuisse quod non in fidedignis hystorijs habeatur. aut a/
lijs libris ecclesiasticorum doctorum. siue quod nunc ex eorum dictis aperte sequatur. Ubi aūt
dubium fuerit. an sic vel aliter. hoc ip̄m etiam ita vt reperi pari modo annotaui. Et ne ipsa super
ficies hystorie deuotis tediosa esset: ꝑ sepe sententias quasdaz floridissimas applicaui ex sanctorū
dictis que deuotionem redolent pariter ac doctrinam. Auctoritatem ergo dantes his qui añ nos
laborauerūt. nos pro modulo nostro in labores eorum intrauimus. sparsim hincinde carpentes
quod potuimus. Et vt sciatur quo ordine eos secuti sumus. primo totum tempus veteris testa/
menti. v^m clxix. annorum in quinqz etates distinctum reperimus in quodam libello qui ysido/
ro ascriptus videbatur. vbi multum artificialr procedit deducendo annos mundi vsqz ad tem/
pora sua. scz eraclij. qui cepit regnare circa annos dñi. dcxij. sed supputationem suam non ordīa/
uit ſm eram christi. sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duabus primis etatibus. similiter ⁊
in duabus sequentibus exceptis paucis. quia textus ſm hebraicam veritatem a natiuitate abra/
he vsqz ad captiuitatem babilonicam apud nos magis est correctus ⁊ diligentius explanatus.
⁊ ideo sequimur eum/ parum tamen refert. In quinta etate maiorem laborem habuimus ꝓpter ni
miam diuersitatem historiarum. ⁊ veniam precor. quia iam vnum. iam alium ꝓut melius putaui
secutus sum. An antem debite singulos annos supputaui lectori iudicium committo. Lineā āt
assyriorum ⁊ rhomanorum ⁊ aliorum ex diuersis historijs laboriose satis coaptaui. rogans. vt si
cui transcribere placuerit diligenter obseruet spacia ⁊ numerum correspondentem. ne longi⁹ aut
strictius ponat q̄z exemplar habet. alioquin ⁊ labor peribit ⁊ fructum non reportabit. eritqz op⁹
eo mendosius quo compendiosius nisi hoc studeat diligenter obseruare. Si autem debite. qd̄
facile arbitramur hec incorporauerit non modicam ei prebebit illuminationem ad intelligendā
sacram scripturam ⁊ libros augustini ⁊ hyeronimi. ⁊ orosij. ac aliorum ⁊c. si vera sunt que in plu
ribus libellis scripta reperimus. Porro in sexta etate sequimur cronicam martini ⁊ vincentij qui
compendiose procedunt vsqz ad tempora sua. Post eos per annos fere. cc. sequor notabilem li/
brum quendam cuius auctorem nescio qui pene vsqz ad tempora sua extēditur. Que autem de/
post acta sunt memorie digna sicut audiuimus ⁊ vidimus fideliter prioribus supposuim⁹ Que

omnia i sequentibus summa brevitate patebunt. Modus autem procedendi planissimus est. z grossissitudini rusticane adeo amicus vt in pariete quidem depingi eo quod ilico sine omni difficultate intuentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus personarum debitis pro quolibet tempore. z infra z supra lineas duas. quarum superior cum numero suo descendit ab adam vsq3 ad christum iuxta seriem predictorum significās. vt quicquid ex adverso illius numeri scriptum sive superius sive inferius etiam circa illa tempora factum verisimiliter credatur. Secunda linea id est inferior retrorsum ascēdit a christi nativitate vsq3 ad mūdi creationem. vt ad eam facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis hoc aut illud fctū sit ante christi nativitatem. Quod ideo sic ordinavimus. quia hec era magis solemnis est apud nos. z citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt ad tempora nostra paulatiz crescendo. ita vt superior semper ostendat etatem mundi. z inferior etatez christi. quod planissime patebit locis suis. Et quia ex multis libris mendose scriptis modum hunc non levi labore ad liniam veritatis correximus obsecramus pro christo lectorem ne inscius liter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat: nisi prius toto opere perspecto. Quod non ideo dicimus quasi nullibi errauerimus: sed ad avisandum de nimia diversitate doctorū in hac materia. z frequenter positio vnius est involutio alterius. Ubi autem errorem invenit: clemēter ignoscat et corrigat ex predictis quos sequimur. Facile enim in numeris erratur. z sepe negligēter describuntur. z negligentius emendantur. vt dicit augustinus. xv. libro de civitate dei

Finit prologus.

	i.	x.	c.	M.
De numero qui in sequentibus per	ij.	xx.	cc.	$\overline{\text{ij}}^{\text{M}}$.
litteras exprimitur hec considera	iij.	xxx.	ccc.	$\overline{\text{iij}}^{\text{M}}$.
J monos. v. q̄nq3. x. denes. du. xx vigēos	iiij.	xl.	cccc.	$\overline{\text{iiij}}^{\text{M}}$.
xl. duplat idem. triplicat lx. l. q̄3 sola	v.	l.	d.	$\overline{\text{v}}^{\text{M}}$.
Quinq̄ginta facit. lxxx nonoginta dat. xc	vi.	lx.	dc.	$\overline{\text{vi}}^{\text{M}}$.
L dat centenos. sed q̄ngētos tibi dat d.	vij.	lxx.	dcc.	$\overline{\text{vij}}^{\text{M}}$.
Dc. sexcentos. M. mille. c. si p̄sit aufert	viij.	lxxx.	dccc.	$\overline{\text{viij}}^{\text{M}}$.
Centū. sic numerū debes conscribere totū	ix.	xc.	dcccc.	$\overline{\text{ix}}^{\text{M}}$.
	x̄		vel. c M.	x̄

Ar

Fasciculus temporum

ões antiquorum cronicas cõplectẽs incipit feliciter

Dies ꝑm⁹. In quo deus fecit lucem. z diuisit lucem a tenebras.

Dies scõs. In quo fecit deus firmamentũ z diuisit aq̃s ab aquis.

Dies terci⁹ In quo cõgregauit õs aq̃s in vnũ locũ z apparuit arida

Dies q̃rt⁹. In quo fecit deus solẽ z lunaz z stellas. z posuit eas in firmamento. zc

Dies q̃nt⁹ In quo fecit deus pisces z volucres. z cete grandia ex aqua

Dies sext⁹. In quo fecit deus bestias z homi/nem.

Dies vij⁹. In quo requieuit deus ab vniuerso opere quod patrarat.

A principio creauit deus celum z terrã. Dicit beat⁹ augustin⁹ sup geñ. q̃ maior est h⁹ lc̃pture auctoritas q̃ oĩs humani ingenij perspicacitas. Et q̃z de tempore hic principaliter intendimus ꝑncipiũ tpis breuiter tãgere placuit Vñ est aduertẽdũ fm doctores. q̃ q̃tuor coeq̃ua i ꝑncipio creata sũt a deo ex nihilo. in q̃ relucet creatoris summa potentia. Hec ãt sunt. celũ empyreũ angelica natura materia q̃tuor elemẽtoꝝ. z tẽpus. Et hoc vocãt op⁹ creatõis. qđ fcm tuit a ñ oẽm diẽ. Post seq̃tur opus distinctõis in quo relucet summa creatoris sapientia. qđ factũ fuit in tribus diebꝫ ꝑmis. Deinde seq̃tur op⁹ ornat⁹ in q̃ relucet creatoris summa bonitas. qđ factũ fuit in tribꝫ diebꝫ seq̃ntib⁹. vt patet clare geñ. i. Septima ãt die reqeuit ab omni opere qđ patrarat. nõ q̃si opando lassus. sed nouam creaturã fa

filios z totidẽ filias

Adã vir scũs et ct̃s diebꝫ vite sue ꝓphetie spũ claru penitentiam

Ano primo mundi die sexta formauit õs adam ĩ agro damasceno z eũ de coste eius collocãs eos ĩ paradiso vt operarent z custodirent illum. precepitq; eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cũ peccassẽt statim eiecit eos de paradiso in terram maledictõnis. vt in sudore z erumna viuerent: donec morerent. zc. vt patet geñ. i.

Humanũ genus ideo ex vno homĩe deus instituit. vt commendaret. q̃ ei grata sit in plũbus vnitas. que consideratio multum electis prodest. sanctis angelis in eterna pace sociandis. Verum tanta ĩmanitate pecandi defecerunt homines: vt utius atq; pacatius inter se bestie viuerẽt. Neq; enim vnq̃ inter se leones. aut inter se draconeꝫ qualia homines bella gesserunt. Vinculum concordie diligit deus. Hec augustinus de ciuitate dei.

Ciuitas terrena ab homicida cayn incepit vsq; ad hom icidam lamech magnam ac diuturnam fecit. filijs suis precepta iusticie dedit. precipiens: vt a consortio cayn ac filiorum eius omnino abstinerẽt. nec cum eis matrimonia iungerent. Dicit ꝑim⁹ noster parens vno peccato a paradiso nos expulit. sed sancta cõuersatõne sua ac penitentia exemplũ nobis dedit ad regni celestis gaudia remeandi qui autem hoc non sequitur. de primo iuste conqueri non poterit

Gozoz

Del/bora

Abel

dñi.

Ca/yn.

Gozoz z tristicia

Cal/mãa.

cere cessauit. cuius materia vel similitudo non precesserit. Qd ãt dr Jo. v. Pater meus vsqz modo operatur: ⁊ ego operor. intelligit de cõtinua vniuerse creature a dm ministratione. qz qd cõdidit: ꝯtinere ⁊ gubernare nõ cessat. ⁊ i h relucet creatoris sũma perfectio. quia sibi soli sufficit. nec eget creaturis. sed potius e contra. qz virtus creatoris est causa subsistendi oĩ creature. ⁊ h ẽ qꝫ septima dies vesperam non habet. De his plenius vide magistꝝ. ij. sẽtẽtiarũ. ⁊ doctores desup copiose scribẽtes. Porro sequens tempus licet deũ nobis ostẽdat q̃ad hec q̃tuor p̃dicta. scz summaz potentiã. sapientiã. bonitatẽ. ⁊ p consequens summam perfectionem. tamen specialius ostendũt diuinam mĩam ⁊ iusticiam. iuxta illd ps. Misericordiam ⁊ iudicium cantabo tibi domine. Et iterũ. vniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas. Misericordia tamen scriptum tenet. q̃diu viatores sumus. que nulli petenti veniam negat

Eras plurimas diuersorum regum. gentium. aut operꝫ magnificorum. aut p̃sonarũ sublimium hincinde ãnotaui. quibꝰ vtunt astronomi in suis calculationibus ab adam vsqz ad alphontium. Et nota qꝫ era est tempus famosum alicuius gentis vel secte. incipiens ab aliquo effectu q̃ est nobilꝰ bonitatis vel malicie. Et vulgariter potest dici datum. iuxta qd publice cõscriptões fiũt Unde ⁊ sanctus leo huius noĩs primus. frequenter huic termino era vtit in epistolis suis

Historia (vt cicero dicit) est testis temporum. lux veritatis. magistra vite. nuncia vetustatis Utilissimum ergo est historias plures nosse atqz in his versari. vt aliorum exemplo vtilia sequi. noxiaqz vitare possemus

CXXX CCCCXXXV DCXXV

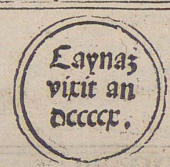

Seth vixit an dccccxij

Enos vixit an dccccv.

Caynaz vixit an dccccx.

XIXLVI IIIIXXLDCIIII natiuitatem IIIIXXLIIIII Anno ãt christi

Iste seth natus est. cxxx. ãno ade. quoꝫ moyses p̃termisit. c. quibꝰ luxit abel in valle plorationis ꝓpe ebron Ipse etiam ꝓ oleo mĩe ĩmpetrando paradisũ adijt

Iste abel p̃mꝰ martir ecciaz ĩchoauit. qz ĩ gr̃a mortuꝰ fuit Si ei ab adam inchoata fuisset: non foret cõtinuata Hic ꝟm augꝰ. ciuitatẽ dei ꝯdidit. cuiꝰ p̃mus ciuis fuit Et quia iustus fuerat: deus eius oblationem acceptauit

Iste enos cepit inuocare nomen domini. forte aliqua verba depreca toria inuenit. aut imagines fecit pro colendo deo. sicut mõ fit in eccl'a. Augustinus. xiiij. libro de ciuita. dei Fecerũt itaqz ciuitates duas amores duo. terrrnam. scz amor sui vsqz ad cõtemptum dei. Celestem vero. amor dei vsqz ad contemptum sui. Deniqz illa in seipsa. hec in dño gloriat Illa querit ab hominibus glãz. huic autez deus conscientie testis maxima est gloria. Ad illã pertinet cayn qui primo natus est. ⁊ ciuitatem cõdidit. ad istaz pertinet abel qui fecũdo natꝰ ẽ ⁊ tãq̃ peregrinus hic conuersatus. qz gratia p̃destinatus. ciuis sursum erat.

Enoch. — yrath — mãa/neel. — matusael

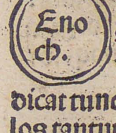

In hoc enoch. cayn suam dedicauit ciuitatẽ. lz vix. iiij. viros scriptura dicat tunc fuisse. qz nõoẽs numerauit qui tunc esse poterãt. sz illos tantum nomĩare necesse putauit. q̃s suscepti operis ratio postulauit. Iste cayn sceleratus primo ciuitatem condidit terrenã in qua suos posuit ꝓpter timorem. eo qꝫ rapinas ⁊ violentiã exercebat. vn de suspicat sibi talia reddenda qualia faciebat. ideo ĩtuto se recepit. hic fratrem suum abel ꝓpter inuidiam occidit. ⁊ punitus a dño vagus ⁊c a Lamech occiditur.

Prima etas Adam

Mūdi etates simūlitudinarie accipiunt ſm etates hominis. z a diuerſis diuerſimode aſſignant. rōibꝫ mltis aſtruūtur. quare ſic vel ſic ꝙuenierit inchoēt vel terminēt. de qbꝫ nihil ad pñs. ſz cētū nūc ſufficit ē aduertēdū qꝫ ſex ſunt etates mūdi. quarū pma incipit a mūdi creatione. z duratvſqz ad diluuiū. z habet ſm hebraicā ꝓitatē ānos. Mdclvi. Scōm. lxx. interpretes ſicut yſidorꝰ ponit z alū cētū plres qs hic ſeqmur habet ānos. ivꝰ. ccclij. z ſic differūt in ānis. dlxxxvi. qs hebrei minus habēt in hac etate. z iuxta hunc ꝓputū matuſale mortuus eſt añ diluuiū. eodē tñ āno q̄ diluuiū fuit. Secunda etas incipit a diluuio. z durat vſqz ad natiuitatem abrahe. z habuit ſm hebreos ānos. ccxcij. ſm. lxx. dcccclij. z ſic differūt in ānis. dcl. quos itē hebrei minus habent. Que āt ſit ratio tāte diuerſitatis inuenire nō potui. Tercia etas incipit a natiuitate abrahe. z durat vſqz ad iniciū regni dauid: habēs ſm hebꝰs āno s. dccccxli. ſm. lxx. dccccxl. Quarta incipit a prīci/pit a ꝓncipio regni dauid. z durat vſqz ad tranſmigrationē babilonis. z hz ānos. cccclxxxiij. ſm hebreos. ſz ſm. lxx. cccclxxv Quinta etas incipit a tranſmigratione babilōis. ſcz qñ iheruſalē deſtructa fuit. z templū in ea incēſū. z durauit vſqz ad bñdictā natiuitatē xpi. habēs ānos ſm hūc modū ꝓtractū quē h seqmur. dxc. z ſicut predictū ē grādis ēaltricatio de ſupputatione annorum huius etatis. diuerſi diuerſimode cōputāt. ſz nō minus multū differūt inter ſe. Eligat quiuis qd̄ ſibi placuerit. qꝫ nob viſum fuit poſuimus. Sexta etas incipit a chriſti natiuitate z durat vſq ad finem mundi. cuius terminum ſolus deus nouit. z hec dicitur ſenectus ſiue hora vltima.

Adam moritur. ſepelituꝛqz in ebꝛon.

Anno mundi	DCCCXCV	DCCCCLXX	MCXXII.
	malaleꝫ elvixit ā dcccxcv	Jareth vixit an dccccxlii	Enoch annis. ccclxv.
	IIIIDDDDꝯIIII	XIXXDDꝯIIII	IIAXXLꝯIIII

Curioſitas

Nota qdō artes vel ſcie ſclares liḃales ſiue mechanice vel phīlice humane curioſitati deſuiēteſ afilijs lamech legūt inuēte. z ſic filij adulteri i p̄mum ſubtiliozes alijs fuerūt. Et qz timebāt furum pcl'm diluuiū z ignis. z ideo tubal eaſdem artes in duab columpnis ſculpſit vna lateria. z alia marmorea

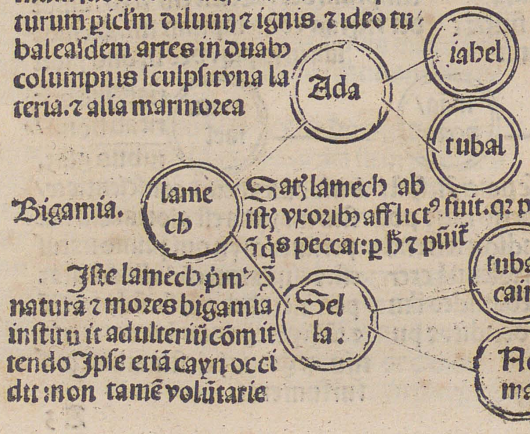

Bigamia.

Sat̄ lamech ab iſtz vxoꝛibꝫ affl'ict⁹ fuit. qz p ā qs peccat: p h̄ z p̄nit

Jſte lamech p̄m' naturā z mozes bigamia inſtitu it adulteriū cōm it tendo Jpſe etiā cayn occidit: non tamē volūtarie

Jſte enoch iuſtus placuit deo z ꝓpter nimiam ſcitatē ſuā trāſtulit eū dñs in paradiſuz vbi cū belia viuit in magna coꝛpis z ſpūs tranquillitate vſqz ad añxpi aduētum. Tūc ei ꝛpibunt ꝓpter conſoꝛtationē electoꝝ: z mārtyꝛio coꝛona/buntur Enoch ſcripta reliquit

Jſte iabel poꝛtatoꝛia paſtoꝝ p̄m⁹ inſtituit. z tentoꝛia fecit Concupiſcentia aurium.

Jſte tubal pater canētium in citharis z oꝛgānis z muſice artis inuentoꝛ. ꝓporciones quoqꝫ ſo/noꝝ ex malleoꝝ ſonitu perpendit

Concupiſcētia oculoꝝ

Jſte tubalcayn fuit p̄mus malleatoꝛ: z fab in cūcta opa eꝛ z ferri. z inuētoꝛ artiꝫ ſculpte.

Concupiſcentia carnis

Jſta noema inuenit artē varie diuerſeqz textuꝛe. lanā z linū in fila traxit. z pannuz texuit ꝓpter leuitatem. nam antea pellibus beſtiarū pro veſtibus vtabantur

Nota ſm doctores debitā penā h̄ tpe mūdo inflictā. Qr eī luxuria abūdauit que corpora polluit. ideo p aquā terra lota ⁊ mūdata fuit. In fine āt mūdi qr cupiditas abundabit: per ignē exuret. Aur enī ⁊ argētū igne purgari ſolent.

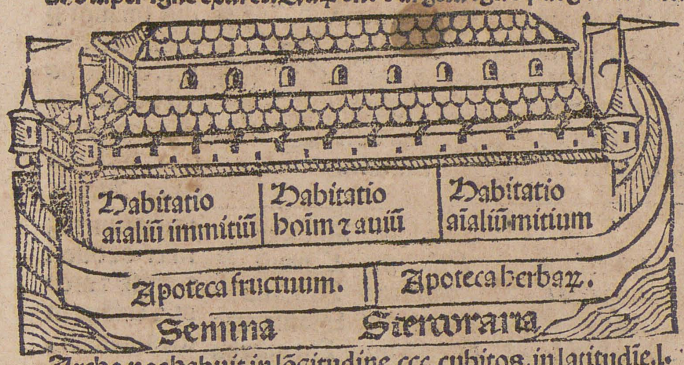

Archa noe habuit in lōgitudine. ccc. cubitos. in latitudīe. l. cubitos. ⁊ in altitudīe. xxx. ⁊ in ſummitate. i. cubitū. geñ. vi.

MCCLXXXVII MCCCCLIIII IIIIcXLII

mathu ſalē vixit ā. dcc cclxix.

Iamech vixit ā d cclxxvij

Tempus diluuij

Hic matuſalē ſeniſſimꝰ quo ad multitudinem ānoꝝ omniū q̄s ſcriptura commemorat. Cū eī d. ānos haberet: dixit ei dñs. Edifica domū ſi vis. qm̄ adhuc. d. ānis viues. rñdit Propter tā tūllū tpis nō edificabo domū. ⁊ ſ̄b arboribꝰ ⁊ circa vepres dormiuit: vt prius conſueuerat

Iamech cū iam ſenuiſſet ⁊ caligaſſent ocl̄i eiꝰ a puero ducebat. qui putans q̄ ferā vidiſſet: indicauit ei vt ſagittaret. ⁊ ſic ipſuꝫ caym transfixit. Uñ ob h̄ pueꝝ verberibꝰ adeo affliſit: vt etiaꝫ moreretur

Hoc ſignū federis qd̄ do inter me et vos. ⁊ ad oēm aīam. geñ. ix.

Noe vir iuſtus grām inuenit coram domino. Cum enim eſſet annorum. d. genuit ſem cham ⁊ iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit. eamqꝫ in. c. annis p̄fecit. Cētesimo ergo āno iā archa ꝯpleta itez dñs apparuit ei. mandans: vt cū vxore ſua ⁊ filijs. eorūqꝫ vxoribꝰ archā intraret. ⁊ cū aīalibꝰ. ⁊c. ⁊ ſtatim diluiū inundauit. Stetitqꝫ aqua ſuper altiſſimos montes cubitis. xv. geñ. vij. Et nota q̄ eodē die dñico ī mayo in quo ingreſſus fuit. āno reuoluto cū vniuerſis que ibi erāt egreſſus eſt. Poſt diluuiū accidit ipſi noe illa famoſa ebrietas. cuius occaſione ipſe filijs. ſ. ſem ⁊ iaphet p̄ honore paterno ⁊ honeſta verecūdia b̄ndixit. filio vero ſuo chā p̄ irriſiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et h̄ ſm aug⁹. ſit prima mentio de ſeruitute. ⁊ per oppoſitū de nobilitate. Nec putādū eſt q̄ oēs de cham deſcēdentes fuerint ignobiles ⁊ impotentes. cum ipſi ceperūt p̄mo eē potētes ſuper terram. vt patet de Nemroth. ⁊ regibꝰ chanaan ⁊ affroꝝ ⁊c. Nec oēs de ſem ⁊ iaphet fuerūt virtuoſi ſiue nobiles aut potentes cū pene omnes in ydolatrie crimen ceciderūt. ⁊ ab alijs oppreſſi ſepe fuerūt. ſed hec maledictō ⁊ benedictio vicia ⁊ virtutes reſpicit. propter que vel quas homo veraciter dicitur nobilis ☞

Secunda etas Noe

Ab isto chus ethiopes ꝑhibent ꝓgeniti.

Ab isto mesraiz egyptij sūt exorti

Cham Affricā obtinet

chus

mesr aym

.xxx. gñatōes

saba.

ab hoc sabei idest arades

nem roth

Iste nēroth gigas. x. cubitoꝝ cepit et potēs in terra. ⁊ erat robust⁹ venator corā dño. h mi ſabl'eviciū libi dis dñandi ꝑ tirānidē ichoa uit. q̄ deiceps vsq; hodie mū/ d⁹ adeo ē ꝯtri/ t⁹. vt dici non possit. Fuit āt ꝑncipium reg ni ei⁹ babilon ⁊ arath ⁊ arch at ⁊ calāne in terra sennaar.

ab hoc sabei

ciula.

ab hoc getu li ī remotio/ ribꝰ affrice ꝑ tibꝰ heremo coherentes. .i. sabathēi

Reg ma.

isti noīa ꝑdideri

saba

saba tha

saba/ taca

.i. ethio/ pes occi dentales

Da dan.

Ca naaz.

Iste cham vidēs verēda p̄ris nūc/ auit fr̄ibꝰ deridēs eū. ob qd̄ maledi/ ci⁹ fuit ab ip̄o hor rendum exemplū prebens omnibus derisoribus.

Ab isto ꝓgeniti sunt affri ⁊ fenices. ⁊ cha/ naneoꝝ gētes

Ab isto libies dicūt exorti. vñ ⁊ maurita nus fluuius vsq; in p̄ns futh d̄r. oēsq; circa eū regiōes furthenses

Sydon Arathеus
Etheus. Lineus
Jebuseus Aradius
Amorreus Samarites
Gergeseus Amatheus
Eneus om̄es populi noti.

Anno mundi

Sem vixitan nis. dc.

Iste sem biennio post diluuiū genuit arphaxat Et fertur fuisse melchisedech. qui prim⁹ post diluuium condidit vrbem salem. ipsa est iherusalē. Et ab eo descendūt generationes. xxvij.
Ascham possidet

Pro intellectu hoꝝ est aduertendū ꝙ verissime de istis tribus filijs noe. lxxij. gētes ꝓcreate sunt vt geñ. x. Uñ ad designādū misteriū h̄. dñs iesus. lxxij. discipl'os misit añ faciē suā. vt dicit luce. x De hac materia diligēter tractat aug⁹. xvi. de cītate dei. ⁊ int̄ cet̄a d̄t ꝙ pl'es alij nati sūt qui ꝓpterea nō sūt cōmemorati. qꝛ gētibꝰ alijs nascēdo antecesserūt. ip̄i autē gētes facere nequiuerūt. Harum āt gentiū vocabula ꝑtim māserūt. ita vt hodieq; appareat vñ fuerint deriuata. sicut ex assur assy/ rij. ⁊ ex heber hebrei. Partim tp̄is vetustate mutata sūt. ita vt vix hoīes doctissimi antiquas per scrutantes historias. nec omniū sz aliq̄rū ex istis origines gentiū reperire potuerunt. Et si om̄ia cōsiderent. pl'a mutata q̄ꝫ manētia noīa apparent.

Iste iaphet a patre bñdcūs ē ꝓpter in genuā nobilitatē. dilationēq; ei imprecabat̄. ⁊ ab eo descēderūt generationes. xv.

Hos. vij. filios habuit iaphet ⁊. vij. generatōes fecerunt

Iaphet europaz habet

Go mer

ma gog/

Ab isto descenderūt galate. ⁊ p⁹ ga l[illegible]. ediditq; generatōes. iij.

Ab hoc pe nagones

Ab isto friges

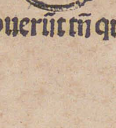

Ab isto sarmate ve/ nerūt quos greci re gios vocant

asse/ nes.

Ri phat.

togo rma.

Ab isto scite ⁊ gothi traxerunt ori/ ginē ſm iheronimū

☞ vel ignobilis. Habuerūt tñ quedam spēalia priuilegia a deo ꝓpter merita p̄ris ac bñdictionē

Ex istis tribꝫ filijs noe. scz sem. Cam. Japet ipso adhuc viuēte iuxta philonis historiam. xxiiij^{or} z. c. virorꝫ nati sūt. extra mīieres z puulos. habētes sup se tres pncipes. videlicet nemroth ierā z supbene

Ab hocaram pge niti sūt syri quoꝫ metropolis damasc^{9}. Ūñ z ī hebreo syria dicitur aram.

bus

Jste traconitidis z damasci principatum tenuit. vñ z iob fuit de terra hus

Tudym

ana/mim

laabym.

genuit hos. vi. filios

De his egressi sunt philistim z capturiz alij ignoti sūt nobis

Araz

hos. iiij. genuit

Hul

mes

Lud

Ab hoc sūt ludij.

Bether

neptuym.

phetrasiz

cellusym.

assur

Jste assur qz nolebat rebellare ꝫ dz in edificatōe turris babel cū nēroth. ideo fugit de terra sennaar ad aliā regionē lōgiquā p^{9} ñ habitatā ē ex eo noie vocat assyria. z edificauit citatē que postea vocata est ninive. q fuit metropol toti^{9} regni

Jsti. iiij. fuerūt filij sez. frēs arphaxat.

Ab hocelamite pncipes persidis

Elaz

Jste populus sp crudelitatis infamiam habuit

II^{a} CCCXLIIII

II^{a} CCCCLXXIX.

Arphaxat vixit. ā. cccxxx viij.

Sale vixit ā. c cccxxxiij

Anno ante diluuiū nāuigacōm. II^{a} CCCCXX

II^{a} DCCCCC

ionich^{9} obtinuit trā e/

Jste ionichus fuit filius noe. de quo moyses tacet. sapiens. primo post diluuium astronomiam inuenit. z quedā futura preuidit. z maxime de ortu ꝫtuoꝫ regnoꝝ. z eoꝫ occasu. Cūqz pī dedisset ei munera. iuit in terrā elhā. z habitauit ibi gentez thām pstituens. Dicf tur consiliū dedisse nemroth quomodo regnare posset.

Augustin^{9} li. xvi. de ciui. dei dt. Post bñdcōnē filioꝫ noe vsqz ad abrahā nulla fit mentio aliqꝫ iustoꝫ. nec eos tamen defuisse crediderim. sed si oēs cōmemorētur numis longum fieret. z esset hec magis historica diligentia: qꝫ phica prouidentia.

Ab ꝟ hyberi q z hyspanilz q̄dā ex eo z y

Mi day

ab isto medi venisse putāt sp potentissimi

ya uan

ab hoc iones q z greci receiti sūt. vñ z mare ionium dictum est

Tubal

talos suspicant

Mosoch.

Thiras.

Tubal p Hispanos exp.

Ab ꝟ capadoces. vñ et vbs a/pudeos mezecab dicit

ab isto traces vltra ces

Helisa

tharsis.

Lethim

dodanim

Ab ꝟ elizij z post eolides

Ab ꝟ cilices vbi est ciuitas tharsus

ab ꝟ cethei. i. cipri

Ab ꝟ rodij.

De malicia huius Nemroth pleni sūt libri Forte diuino iudicio actū est. vt Nero in eius vocabulo plane se offerat qui similē infamiā habuit. nā post ꝯfusionē linguaꝝ ad ꝑsas abijt ⁊ eos ignē docuit colere babilone relicta filio suo belo q̄ ei successit. Et sic deinceps posteritas eꝰ regnuꝫ illud obtinuit vsqꝫ ad quartum chiliadē. ꝟm methodiū. Sꝫ augꝰ. dicit eū fugatū inde Et q̄ filij assur illd regnū obtinuerūt ⁊ tenuerunt vsqꝫ ad annos Mcccv.

nēroth. ꝑnceps ꝺ cham

Jectan frꝑhalec de sem.

suphēe. ꝑnceps ꝺ iaphꝫ

Turris babel

Isti tres ꝑncipes cū populis suis conuenerūt in campum sennaar formidantes diluuium iterū posse inundare. dixerūtqꝫ. edificemꝰ turrim cuius altitudo ꝑtigat vsqꝫ ad celū. geñ. xi. Uidēs āt deꝰ stulticiā illoꝝ miraculose in penā peccati cōfudit linguas eoꝝ. ⁊ sic dispersi sūt per totum mundum. Ab illo Heber hebrei noiati sūt. Nā in domo illius in diuisione linguarū sola hebrea lingua remāsisse describitur que ante humana dicebatur qua omnes communiter vtebantur

Anno mūdi IIcꝰ DLIX IIcꝰ DCXLIII

Linea christi

Heber vixit ā. ccccxliij

Hic ꝟm hebreos dicit spm̄ ꝓphecie habuisse. Et habuit duos filios scꝫ Jectan ⁊ phalech

phalech vixit. ā. ccxxxix

IXDCꝰII IXLIꝰII

Iste Jectan exemplo Nemroth accepit prīcipatū super filios sem Et habuit filios. xiij. q̄ oēs fecerūt gñatōes ꝑncipales. Sꝫ populi isti ꝟm Jheroñ. non sunt nobis noti vel ꝓpter terrarū longinquitatem vel ꝓpter mutatōes populorum ⁊ noīm. vel cōtriti guerris ⁊ subuersionibus vel alijs de causis

Jectan.

Elmodab Deda
Salech Hebal
Asarmoth. Abimael
Jare Saba
Adhuram Jophir.
Jazal. Eiula
Jobab. populi ignoti

Iste phalech filius Heber sic dictꝰ est. quia in diebus eius facta fuit cōfusio linguarum: quasi ipse diuisus sit ab alijs. quia ī domo sua permāsit lingua pristina. Unde ꝟm augustinū in hoc nō paruū iusticie vestigiuꝫ apparuit. q̄ ista domus libera fuit ab hac pena. quasi non fuerit ꝑticeps in culpa. Et nota ꝟm eūdem: q̄ numerus linguarum fuit ꝟm numerū generationum. lxx. Auctus autem est numerus gentium multo amplius q̄ꝫ linguarum. Nam in vna lingua plurimas gentes nouimus.

Nobilitas circa hec tempora fertur introducta. Et nota q̄ pluribꝰ de causis instituta fuit. Pria fuit necessitatis. Crescente eī humano genere cū homines ad malum proni essent oportuit prohibere insultus prauoꝝ aduersus bonos. ⁊ ideo eligebat aliquis vir bonus: iustior ceteris atqꝫ prudētior q̄ cōitati ꝑsideret: virtuosos ꝓmoueret. mediocres defenderet. ⁊ malos coerceret. Hinc dictus est nobilis: q̄si ꝟtute ꝑ alijs notabilis. Uñ hiero. Nil aliud video in nobilitate appetenduꝫ: nisi q̄ nobiles quadam necessitate constringantur. ne ab antiquorum probitate degene/ ☞

Subeda tercius Hispaniarū rex patri su Ibero in Regno successit. quo Regnāte: Noe virtus completis nongentis, et quinquaginta annis in Italia moritur.

Hoc regnū scitarū licet sit vetustissimū. tñ qz barbarozuz est inter principalia regna minime ꝓputaꝝ. Unde ꝓpter illius populi ineptitudinem: siue grossitiem regio illa semper dicta est barbarica. Et est magna valde quia meotidis paludibꝫ incipiens inter danubiū z occianū septentrionalem vsqz ad germaniā porrigit Et est prima pars europe. i qua primum regnauit Tanus de stirpe iaphet. Gothi. i. vngari sūt de his z dani. ꝛc

regnum orit ꝑ danubiū.

sine magestatꝫ regnū orit. i. femiarꝫ inter scitas z albanos ꝑ sus septētrionem. De scitis trabunt originem.

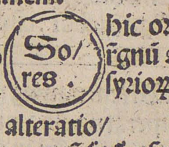

hic orit egiptiorꝫ regnū

hic orit regnū assyriorꝫ. qđ diuersis alterationibꝫ crebro mutatū fert. z sepe fit mentio de his in sacra scriptura Et durauit vsqz ad augustum.

Jstebelus fuit primꝰ rex assyriorꝫ. z dicitur a quibusdam saturnus qui in obscuro regnasse phibetur. quia parum habuit dominium. Et iste fuit primus quem error populi deū fuisse putauit. Unde diuerse gentes diuersimode eum nominant. scz bel. baal. baalim. beelphegor. beelzebub ꝛc. Et stetit hic enormis error in genere humano vltra. ij⁰⁰. annorum.

Era principalis eusebij z gentiliū. qui ātiquiora tpa ꝓmemorat. hic incho ant communiter

Hoc regnum pene nunqꝫ pacatum fuit.

II⁽ᵗ⁾ DCC LXXIII

II⁰⁰ DCCCCV

IAXXDDDD6.II

Anno ante christum natiuitatem

IIDXDD6.II

Brigor
Hispaniā
Tubeda
sua succes
qui Iberni
Irlanda
pur ab Hy
fit colony
da Polido
gilbum.

rent. Secūda causa fuit discolia plebiū que rectum iudicium ignorabat. licet tamen inter se pacate viuerent. Nam adeo ebetes fuerūt q nihil magis impendere potuerunt. nisi q vulgario/ pinione celebrabant. Uñ expediebat p earū pace cōseruāda. vt ex natalibꝫ nobiliū principes haberent Tercia causa processit ex aliqua fortitudine singulari. Nonnūqꝫ enī communitates gratiate ob incursus hostiles. tale edictū sanxerūt. vt quicūqz patriam a talibus liberaret. ius nobilitatis ꝓ se z heredibus suis. hoc modo cꝫplures nobilitati leguntur

Quarta causa ex abundantia diuitiarū sumit. Aliquando enim populares nimia penuria victualium attenuati tradiderūt se z sua alicui diuiti. vt hoc pacto malum inopie temperaret z eī denceps velut nobileme z dñm recognoscerent. Inueniunt etiam quedam nobilitates p diuinū oraculū institute licet pauce. quarū aliqꝫ permanserunt. vt in dauid. aliqꝫ cito defecerūt. vt in saul z iheroboā. z quorundā alios. Plurime quoqz legūtur nobilitates p violētiā z tyrannidem introducte. quarū similiter aliqꝫ cito destructe z penitus delete fuerunt. aliqꝫ stabiles p/ manserūt. Et nota q fm veteres hīstorias raro aut nūqꝫ in paganismo nobilium stirpes ꝑpetuate fuerūt ꝓpter tyrannidem z superbiam. Multe etiam apud christianos propter eandem causam delete sunt. fm illud ecci. x. Sedes ducū superborum destruxit dominus. z sedere fecit mites pro eis. Item nota q nemo vnqꝫ nobilitatem odio habuit. quia est bonum per se appetibile. sicut virtus aut religio. Sed multi sancti eam fugerunt ob grande periculuz quod in ea latet. propter difficultatem maximam ipli annexam. Hoc satis in sancto prophetа dauid apparuit. quem ipe met deꝰ tā peculialr elegit. Relinquitur ergo: q vix pauciſſimi ad tātā subimitatē ydonei fuerūt

Sichionio rū regnū hic oritur.

Agialeus

Iste agialeus fuit primus rex sichionioꝝ. Nota sicut dicit augusti. xviij. de citate di. regnū sichionioꝝ ad modū puum erat. de quo doctissim⁹ varro velut ātiquo tpe exorsus ē. puenit tandē ad athenienſ. deinde ad latinos. de/ inde ad romāos

Huic successit europs secūdus rex sichionioꝝ. ⁊ duravit vsqꝫ ad tempora Heli sacerdotis. ⁊ iudicis israhel

Braccia no rum regnū hic ori tur.

zoro/ astes

Iste zoroastes dicit fuisse Cham filius Noe. Hic ſm augustinū dicit risisse qñ natus ē. nec aliquid bo/ ni mōstruos⁹ ille ris⁹ ptēdebat. cū oib⁹ cōe sit flēdo hūc mun/

Ninus. ij⁹. rex monar/ cha p⁹ regna uit. ān. liiij.

Reges assyrioꝝ

dū intrare Artem namqꝫ magicam inuenit ⁊ a Nino in bello superatus est q̄ eius libros combussit

Augustinus inter plurima regna terrarum in quib⁹ trrrene vtilitatis vl' cupiditatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem vniuersali vocabulo nuncupamus duo regna cernimus longe proueniſſe clariora. Assyriorum primum. deinde romanorum. vt tem vtemporibus ita ⁊ locis inter se ordinata atqꝫ distincta. Illud prius in oriente. hoc postea i occidente surrexit. In fine illius inicium fuit huius. Regna cetera. ceteroſqꝫ reges velut appendices diterim.

q quinty Hiſpaniarū rex à quo fluuius Betis ⁊ Betica p̄uincia nomē ſortit. pari ſuo Tago in Regno ſuo ceſſit.

IIIm XXXV	Anno mundi	IIIm CXIIII
nachor vixit an. cclviij.	Linea christi	Thare vixit an nis. ccv
IIIIm CXCVI		IIm CCCXCII

Iste thare post mortē filij sui aram exiuit de vr caldeorum. ⁊ peregrinatus est in charram cum filijs ⁊ nepotibus suis. Fertur q̄ propter iniurias illatas sibi a contribulibus suis eo q̄ nollet adorare ignem recessit. Et dicitur ab hebreis communiter q̄ Nemroth ibi regnauit. qui dictus fuit alio nomine Amraphl rex Sennaar. quem diu post hec abrahām superauit ⁊ percussit. vt dicitur gen. xiiij

Idolatria orit. Nota si bene reuoluas historias. reperies q̄ tria p̄ncipaliter homines ad ydo altriam induxerunt. scilicz affectio circa morientes. timor. ⁊ adulatio apud reges. ⁊ diligentia ar/ tificum circa sculpturam. Demones autem in idolis latentes ⁊ responſa dantes hunc errorem confirmauerunt nimis. ita. vt capitali pena plecteretur absqꝫ dilatione qui ei se confirmaret. ret. Accessit insuper fraudulenta poetarū laudatio. qui miseros damnatoſqꝫ homines in celū cō/ positis carminibus extulerunt. Et pulchre eodem tempore cum demones loqui hominibus ce/ pissent: misit clemens dominus angelos suos. vt quibusdam electis suis etiam visibiliter loque/ rentur. ne simul tota humanitatis massa errore pessimo deperiret

Tempora grossa ⁊ rudia. in quibus humanum genus nimis defecit a perspicuitate naturalī luminis. Et ideo necesse fuit institui leges positiuas vt earū administratio homo rediret ad p̄stinam ⁊ naturalem intelligentiam. Vide super h̄ doctorem scīm i p̄ma scōe. Nota q̄ multe inique leges ab hoib⁹ instituite fuerūt ꝺ dictamen recte rationis. ⁊ multi homines qui ceteris siue in potētia. siue prudētia. ⁊c. p̄stātiores erāt dij putabant. Omne ei quod erat insolitū: reputabat q̄si diuinū.

vy sexty Hiſpaniarū rex. à quo fluuius Betis et Betica p̄uincia nomē ſortit. pari ſuo Tago in Regno ſuo ceſſit, in quo Tubal progeny deſcipt.

Hanc ciuitatem magnaz ninus ampliauit. z ex suo noīe nīnue appellauit que ē metropolis assyriorum

melchisedech. rex salē

Iste melchisedech vulgariē dicebat rex iustus. ꝓpter eximiam sanctitatem. Panē z vinum obtulit abrahe in magnum misterium. fuit ei sacēdos dī altissimi. geñ. xiiij°

Iste ninus libidie dñandi ꝓmotus vt latius regnare posset finitimis id est vicinis suis bella intulit. Et qz populus adhuc rudis fuit. nec belladi. nec armoz. periciā habuit. cito penè totam asiam sibi subiugauit.. factusqz est primus monarcha omniū oriētaliū. Cū nimis doleret de morte pris sui beli: fecit sibi in solaciū suū imaginē ei?. cui tātā reuerētiā exhibebat. vt q̄buscūqz reis ad ipam confugiētib; ꝓceret. z penā indulgeret. Hui? exēplo plēs suis caris mortuis imagines dedicare ceperūt. Uidētes āt maligni spūs curiositatē ꝓpli: int? latuerūt. z rīsa dederūt. deos eē dixēt ac diuinos hōres sibi fieri decreuerūt. Sicqz h̄ infelicissimū idolatrie crimē introductū ē. ōi nemi festati ꝓmarīe nociuū. z intīm hec vesania creuit. vt capitali sētia plecteret. q̄ eos hoīes fuisse affirmarz

IIII^ta. C. LXXXIIII.

Magnus iste amicus dei abraham nasciturannno. xliij. Nini regis

Hic incipit tercia etas mundi habens vij. milia. ccc. lxxv. annos. Dicūt

Abraham filius thare vixit annis CLXXV.

AX^a. II

Iste arā mortu? est añ thare p̄rem suū in vr caldeoz. i. in loco q̄ vr dicebatur Qd āt ōr q̄ in ignē p̄iect? fuerit cū abrahā nō. fabule sunt iudeoz. fm mḡm in historiis z alios.

Do ab p̄z

mobiatz

arā filiꝰ thare fr abrahā

genuit

lotb

Iste lotb cū exisset de sodomis. genuit hos. ij. filios de duabus filiabus suis ebrius fuit factus. Dic vir scūs fuit qui etiā angelicā meruit visitationē. sicut z abraham

Jsta melcha fuit filia arā vroz nachoz. z genuit bus. bus. batuel cū alīs. v. vtpz geñ. xxij. Jz de vno. scz batuel fit p̄secutō ꝓpter rebeccā vxorem ysaac

mel/cha

amō

Iste est p̄z ammonitarū

nachoz filiꝰ tare fr abrahā

genuit

Bus

de hoc decēdit iob fm quosdam

Lia

La/ban

genuit

Reb ecca.

Iacob. vxor

Iste nachoz exiuit cū p̄re suo de chaldea. z venit in carram mesopotamie. z ꝓ mā sit ibi

Bat buel

Iste batuel fuit filius nachoz quem genuit melcha. hic māsit post mortez patris i charram. z posteritas eius.

Bus

de hoc descēdit balaā z heliu.

Rac bel.

Treueris extru
itur in almania
super mosellam
fluuiū. ci uitas ā
tiqua ciuitas.
Reges assirioꝝ.

Abrahā. iiii. reges ꝓcussit ꝓpter
loth qꝫ ceperāt eū. vt ꝑz gen. xiiii
qꝫ vn⁹ ōz fuisse nēro th. ꝛ ōz h
Hoc tpe ꝑmū sci āgli /ārapht
foꝛ mabūana apparuēt dois
Ysteninius filiꝰ magni.
ꝛ semirāidis fert
matrem ꝓpriam
occidisse

iii.
Seme/
ramis.

.iiii.
Ninus

Jsta semeramis relicta vꝛoꝛ nini fuit. que prima post mortem regis aggressa est indos ꝛ obtinuit eos. ꝛ sic per totam asyam regnū assyrioꝝ dilatatum est. Ciuitatem maximam babilonie instaurauit ꝛ muris circumdedit. Becā filio suo Nino dicit interfecta eo ꝙ ipsum ad illicitum concubitum ausa fuerit puocare. sic recitat augꝰ. xviii. de ciuitate dei. Dḡi historia dicit. ꝙ ꝓpio filio nupsit. ꝛ ex eo filiū genuit. qui babiloniaz caput regni instau/ (rauit.

Telexion

Jste telexion sicyonioꝝ quintꝰ rex fuit. q̄ regnāte adeo ibi mitia ꝛ leta tpa fuerit. vt eū defūctū velut ōm ꝑmitꝰ cole/

Anno mūdi — iiiᵐ.CC.xxxiiii — iiiᵐ.CC.L.xxxiiii

Hic incipit illa dulcis ꝛ deuota historia patriarcharum nostroꝝ qui verum deum coluerūt. ꝛ colēdo predicauerunt. vide genesis. xii. vsqz ad finem

ysaac vixit ānis. clxxx.

rent sacrificādoꝛ ludos celebrādo. huic successit thauriacus cui idez fecerūt.

Nota diligenter ꝙ anno abrahe. lxxv. de magnifica gla summi dei elapsum est ꝓbū mie sup humanū genꝰ. qꝛ tūc ceperūt oracula promissionū dei apparere. O q̄ suaue verbū. Vide augustinum. xvi. de ciui. dei. Item gen. xv.

Sodoma ꝛ gomoꝛa ꝓpter peccata horribiliter subuertuntur hoc tēpoꝛe

cetbura cōcubia Abrahe

hāc abrahā pꝰ mortez sare duxit in vxoꝛē. de qꝰ ortī sūt plēs filiꝛ gētes. vt patet gen. xxv.

Madian.

Madan.

Saray vxoꝛ Abraham

Jsta saray diu sterilis. tandez gra ōina fecū/ data parit ysa/ ac nonagena/ ria mulier scta: alio noīe dicit iescha

Debacagareni. Et fuit concubia abrahe

Jsmahel

agar egiptiaca sa mla. sare

Celdar

homo ferus

Jste ismahel fuit filius abrahe ꝛ genuit hos. ii. cū. decem aliis.

nabaioth.

Uxoꝛ loth retrospiciens: in statuā salis repente ꝓuersa est magno ꝓmonuit sacro neminē i via libatōis ꝓterita desiderare debe

Hispanus duodecimus Hispanoꝝ rex patri suo Hispali in regno successit. quo Hispania nomē assumpsit, à Graecis Hesperida dicta.

Hic orit regnum argino rum siue grecorum vbi p mo Inach⁹ regnauit. Et durauit vsq; ad tpa Debore

Inach⁹.

Ista pio dicta fuit Jo. filia inachi. Sed in egypti nanigans ibi lit teras docuit. z Isis vocata est, z pro magna dea colitur a stl' tis plebibus

Isis

Jupter fabulatur cum ide concubuisse et qua diuina quedam proles orta putatur a grossissimis plebib⁹. Hoc stu dium fuit quorūdaz maleficioz taliter sua aut potentuz stu pra excusare

v. Arrius — .vii. Xerses . — .viij. Arma / mitre

Hic dicit xerses antiqu⁹ q̄ Ba leus vocatur sub quo natus ē iacob. regnante tunc apud sichionios thuria co. quē quidam thurimachū scribunt

Hic ē fm au gustinū. viij⁹ rex assyrioz sub quo de⁹ apparuit ysaac p mitrēs ei q̄ p miserat p̄i ei⁹ regnāte apō sichionios Leocip /

Iste est quintus rex assyrioz. sub quo na tus ē ysaac fm aug⁹.

Abrahā moritur. z sepelitur in ebron

Istis tpib⁹ p metheos fr athlātis primo dict⁹ est fecisse hoes. tū q; de rudib⁹ doctos fecit. tū q; legit fecisse hoim vmagies q̄s arte q̄dā deābulare fecit. Etiā p̄mus anulū inue nit. in q̄ gemmā inclusit. z quarto digito portari iussit, p̄ter venam cordis que illuc tendit

III⁹ CCCCXLIIII — III⁹ CCCCCXXXIIII.

Jacob vixit. ā. clxxviii

Judas filius ia cob iiij.

ab hoc tribus regia descēdit z tāō p̄s dño

Quo anno egressi sunt de egipto

Esau

Isteesau vēdidit p̄ō gēita fr̄i. s. iacob. ip̄ ē p̄ ydūeoz. z m̄ tē seyr possedit. z p̄ eōs asi nis iūxit. vñ o. ti st, muli

rebecca vxor ysaac genuit

Ruben

tbū facit z pdidit p̄mogēi ta tribū fac

Symeō

Balasa rachelis p. iacob

Dan

tribum facit de q̄ Samson natus est.

Neptaliz.

tribum facit

Gad

tribum facit

Lia vxor iacob fi lia labā

Sgēdo tale tbū legi⁹ ab ḥ dñō dis se

leui.

zelfa famula lie p. iacob

genuit hos,

aser.

tribum facit

Ista Lia lippa ocul' genuit genuit sex filios z vnā filiam

ysa/ char

tbū fac

Jo/ seph

duplicē tri bū facit p mogenita sui ei⁹

mānas ses.

zabu lon.

tbū fac.

Rachel vxor iac ge. bos.

bēia min

tbū facit de q̄ paul⁹ natus est.

Efra im.

Nota q̄ a natiuitate ysaac vsq; exitū ō egipto fluxerūt anni. cccc

Vide Lyram. gen. xv.

Dina.

filia nō facit tribum in israhel

Dec cū exiret videre mlieres regiōis corrupta ē a sichē

Hercules my prec norū rex z suo H regno fut Candia c morte ne ex Italid Jania na uit. et n nia future rit/ urbes quar Tiry fuit.

Iste primus in grecia instituit iudicia. legesq; pscripsit. Dic habuit frēm: q̄ menses .x. ānos docebat obseruare. z sacella cōstituit ad colendos deos ꝑ quō a rudi pplo inter dōs ꝑnūerat ē: z ei boues imolabāt: dictus ē phegaos Rages assiriorum. Diluuiū i achaia tpe ogū regis eluſine

phoroēus.

ix. Belocus

Iste serapis tercius rex argiuo z fuit dictus apis cū in egiptū nauigio veniſſet. z ibi mortuus fuiſſet factus est a ceca gente omnium maximus egyptiorum deus Tunc etiā mirabilis supſticio incepit de boue diſcoloze. quē apem vocabāt: eo q̄ viuo coleret. z illo mortuo demōes vitulū ſilem ibidē pcurabā t ad decipiendū rudē pplm Jñ vēit q̄ filū iſrl ſilr ōly

Serapis

.x. Baleus

Chochines rodū condiderunt

rabāt. Quid hac ſtulticia mirabili i hoie rōnali

Sub iſto belo/co locut ē dñs ad ia cob repromittēs ei que promiſerat patribꝫ ſuis que ſunt hec duo. ſcz. poſſeſſio terre promiſſiōis id est chanaā z bñdictio oim gēriū in ſemie ipſius qō est christus dñs.

Sub iſto mortuus est ysaac. regnāte tūc apud ſycionios meſſappo. ix. rege

Jste pharao rex egipti: alias nephres: ſuſcepit ioſeph. z exaltauit eū ꝑter ſomniorum interpretationem

Mercurius.

Pharao.

Hec apud lacum triconidē post illō diluuiū pmo apparuit. z plures artes inuenit ibiq; pcipue lanificiū. z dea facta est fm errorem gentilium

Anno mundi IIII^m.CCCCCXLV

Linea christi

pharos.

Jste sela filius iude cū adhuc puulus eēt: nō dedit eum iudas thamar. sed eā viduā remiſit in domū patris ſui. Cum autem creuiſſet timunt dare ne occideretur ſicut fratres eius. Uñ z thamar ſimulans ſe meretricem ꝑcepit in biuio de iuda. z genuit phares z sara. yt patet geñ. xviij

Sue vxor iude bos. iij. genuit

Her

Homan

Sela

thamar

Hec ab her z bonā. filijs iude viduata. genuit ab ipso iuda geminos filios ſcz

Jsaac mo mozik.

zara

merari.

caath ānis

Linea pontificū

Leui filius iacob. pē oim leuitarū vix/it. ā. cxxxvij.

Leuite ab hꝫ leui grādes hōēs ſacerdotal dignitat adepti sunt ꝑter moyſen z aaron. ex his etiā ꝑs descēdit ꝑter affinitatem tribuū huius z iude. z ꝑter miniſterū. q̄ christus ſummus ſacerdos z rex eternus ſic debuit naſci. z nobis innoteſci

Amram

Jocheb

Aaron

Moyses

Jste ioſeph vir ſanctus. z gla domus iſrabel. filius iacob. natus est anno eius. cx. Et ci cēt anno ꝛ. xvi. venditus est. Anno āt. xxx. ſtetit coram pharaone interpretās ſomnia eius. q̄ ſblimauit eum. Et quia caſtus fuit z timorat⁹: ideo a dño in omnibꝫ dirigebatur

Joſeph

Athlas magnus astrologus hoc tempore fuit. qui ꝛ celum humeris portasse dicit ꝓpter peritiaꝫ astrorum Mercurius multarum artium peritus claruit quas hominibus tradẽs deus cre

Omogirus primus ad aratrum boues iunxit /debatur

Chorintus conditur

Ar/gus. Iste Argus quartus rex argiuorum fuit. Ex cuius nomine illud regnum nomẽ accepit Hic post obitũ deus haberi cepit templis ꝛ sacrificijs honoratus

Hoc tempore gretia segetes habere cepit. delatis aliũ de seminibus

Amithᵒ

Iste fuit duodecimus rex assyriorum. sub quo mortuus est ioseph. regnante sicionioꝝ Plemmeo rege vndecimo

Appollo delphicus clarus habetur. ꝛ post mortem deus habitus est. Hic etiã dicit phiton. ꝛ artem illam magicam inuenit q̃ ꝛ phitonica. de q̃ fit mẽtio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha sanctus vidẽs diẽ mortis sue imminere vocauit oẽs filios suos annũciãs eis que futura erãt apteꝫ de christo ꝓphetat dicẽs. Nõ auferet sceptꝝ ꝛc. mortuusq; sepelitur in ebron glorioseꝫ Joseph gen. .xlix. pha rao. Amonophis ignorabat ioseph. ꝛ iussit pueros sb mergi. vt habeꝫ Exo. i.

Memphis conditur. ciuitas egipti

Atlas cle quinto tꝝ Jarũ rex, Saa Ephra regno suc

IIIᶜᵛ DXLIIII IIIᶜᵛ DXQIIII

Efrom

ΛΠDQΨ ΛDQΨ Anno quo decessit naum iudex

Athenas Licrops condidit. ꝛ ex minerua nomẽ accepit. Jbiq; Licrops primo regnauit Hec ciuitas nutrix liberalium artiũ ꝛ multoꝝ philosophoꝝ fuit. tñ ludificantibus demonib; supstitiosa est effecta. vide Augᵒ. xviij. de ci. dei mirabilem historiaꝫ.

Joseph moritur annorum. c. xx. ꝛ conditus aromatibus. repositus est in loculo in egipto

Circa ista tempora incipit historia libri exodi.

ysuar

Amram

virit annis. cxxxvij

Iste amram fuit filius caath filij leui

Hic accipiens vxorem stirpis sue. genuit ex ea in egypto Aaron moysen ꝛ mariã

Hebron

Ozybel.

Seruitus israbelici populi incipit durãs. annis. cxliij.

Sicorus decimus sextus ~~Hispania~~ rex Atlanti patri in regno ~~Hispaniæ~~ su ~~sub quo Dardanus ad Hispaniæ regnum profectus postea à Danubio amplissimæ fu~~ à Sycoro fluuio Sycorij ibidẽ trãsiens, nomẽ accepit.

Hic oritur regnum a/theniensiũ

Cicrops .i. rex at hẽiẽsiũ.

Iste cicrops fuit primus rex atheniensium. hic multas supersticio/nes ibidem instituit numq̃ antea in grecia visas. Ab hoc primum iupiter deus predicatur. eiq3 bouem offert.

Bos in egipto exit de flumĩe in festo serapis ⁊ eleuatur in aere. ⁊ rursum intrat ⁊ nõ ꝯparet. ⁊ pro deo colitur a stulta plebe

Reges assyriorũ.

Sa/frus.

Iste safrus fuit. xiiij. rex Assyriorum. sub q̃ natus est moyses in egypto. regnãte sichioniorum. xij. orthopole. ⁊ argiuorum quĩto criaso.

Diluuium deucalionis factum in thessalia. ⁊ fetontis fabularũ incendium Et vocatur ideo deucalionis. quia in eius regno maxi/me fuit.

pharao bochoris

Iste pharao non⁹ a nefre nõ audiuit vocẽ dñi nolens dimittere filios israhel. quare decem pla/gis attritus. postea cũ suis in rubro mari submersus fuit

Anno mũdi — III^m VCXLIIII.

Linea christi

Aram.

ΛΓΩΦ

Filij isrehel sunt in magna serui/tue ⁊ tribulati/one

moyses. prim⁹ iudex. an. xl. nascit̃ ⁊ ponit̃ in aqua. vixit ãt annis. cxx.

aarõ nascitur ante moysen. annis. iij.

mari a Ista maria prophetes fuit. car/men cecinit. leprosa fuit septem diebus propter murmur. moritur in cades deserti syn ⁊ ibidẽ sepelitur

Job vir sanctus

Iste iob patientie spe/culũ circa hec tpa na/scit̃ d̃ linea nachor filij thare fratris abrahe. Vixit annis multis. quia post flagella vixit annis c. xl. Et est positõ augustini. gregorij. lyre ⁊c̃. scilicet tercia generatione post iacob. Et sic fuit cõtemporaneus. moysi. licet diu post eum vixerit Vide aug⁹. li. xviij. de ciuitate dei.

Rabi salomon expositor in libro qui dicitur canthedrin in capitulo helech dicit q̃ de. dc^m. qui egressi sũt de egipto cũ moysi ꝑ mare rubrum non intrauerunt terram promissionis nisi duo tm̃ scilicet caleph ⁊ iosue. Ceteri omnes mortui sunt in deserto propter peccatum murmurationis. Filij vero eorum obtinuerunt eam. Sed ⁊ ipse moyses ipsam quidem vidit. sed intrare non me/ruit.

Lacedemon conditur. Nota q̄ ſm auguſtinum circa hec tempora multa mendacia et fabuloſa annotantur a grecis hiſtoriographis. que communiter multo minora ſunt q̄ fama iactantur. De modico negotio magna predicant.

Liber pater vinum inuenit primo in grecia. Et archos condidit. Ipſe eſt Dyoniſius Bachus filius Semele regis Thebeorum. z pro deo cultus eſt.

Aſchatades

Hercules antheum vicit. Nam ſm auguſtinum plēs fuerunt hercules z liberi patres. quos indoctū vulgus aut putauit. aut voluit deos fuiſſe

Sub iſto Moyſes edurit populum de egipto. Rexit autem tunc apud ſicyonios moratus apud argiuos triopas nouiſſimo tpe. Cicropis athenienſium regis primi Aptheros rex crethe prio mellis colligendi vſum inuenit. Huius filia ex inceſtu concepit. de quo mirabilia narrantur Et poſt ibi idē filius regnauit. Et dictus fuit auidis. Leges fecit. Et boues aratro primus iunxit.

Iſte aminadab primus poſt Moyſen fide plena ingreſſus eſt mare rubrum alijs trepidantibus. ꝓpter quod regalem ſtirpem meruit procreare

III^or DCCLXXXVIII.

Amina dab

Naaſō. Princeps tribus iuda in deſerto

IXDCC Anno ante chriſti natiuitatem

Iſte aaron a deo vocatus digne ſummum ſacerdotium ſibi aſſumpſit. z teſtamentum eternum ſibi z filijſ ſuis ſtatuitur. Mozitur annorum. cxxiij. Et ſepelit in monte Hor. Filiuſq̄ eius Eleazarus in pontificatu ſuccedit.

Aarō p̄ m^o pōtu/fex vixit

Itha mar

Elea zar.

annis. cxxiij.

Balaam ꝓphetat z occiditur

Na/dab.

Ab/iu.

Iſti duo offerentes ignem alienum percuſſi ſunt a domino.

moyſes p^o iudex in iſrl.

Iſte Moyſes de cuius laude reſonant celum z terra oīm prophetarum z hiſtoriographorum excellentiſſimus fuit. deum vidit facie ad faciem clare. quod de nullo alio preterq̄ de paulo apoſtolo ſcriptura teſtatur in hac fragili carne. Ratio ē vtrobiq̄ eadem. quia ſunt duo patresfamilias. ille circumciſionis. iſte in prepucio. dantes teſtimonium de diuina eſſentia z docentes vnū deum colendum eſſe. Ergo iſti duo tamq̄ primicerij debebāt p^o videre vt poſtea legittime teſtificare poſſent. alij autem i figurā. Judicauit iſrl. pl. annis

Leuitas datur in monte ſyna
Liber leuiticus ſcribitur
Liber numerorū ꝑmlgat
Tabernacl̄m preparat

Chore cum. ccc. viris perit
Datan z abyron viui abſorbēt
Multa milia proſternuntur
propter murmur
Deutronomium ſcribitur.

B;

Lusus de
no my th
rū rex, q
pari in
Hyſpanie
ſit. a qu
ſitania n
accepit.
Dardanu
aurifaly
vrbem co

Syculus luso pari in Regno Hyſpanie ſucceſſit.—

Circa istud tempus inceperunt reges in ytalia regnare. z multotiens nomina variarūt. ex quib⁹ rhomanorum propago clarus deducitur. Reges ytalie.

Isteianus primus omniuz regum ytalie dicitur fuisse filius noe. q̄ palatiuum extruxit quod dicitur iaclm. z post pro magno deo habitus fuit. duas facies ei figurantes. z in principio anni eius festū celebrantes quasi esset finis preteriti z principium futuri anni. Inde Januarius mensis sic dictus.

Reges assyrio

Isteamict⁹ fuit octauus rex assyriorum. sub q̄ mortuus est ioue regnāte apud sicbionios corace rege. xvi. apud arginos decimo donao apud athenienses quarto ericthonio.

us quartus athenienſium princeps primus q̄drigam iunxit in grecia.

Anno mundi IIIIm DCCCXXV.

Linea christi

IIIIXX IIIIm DCCCCXXXIIII

Historia libri iosue hic incipit. in qua mirabilia bella israhelitici populi describūtur. z distributō terre promissionis

Hic ꝑm quosdam texitur historia destructionis beniamin z ciuitatis gabaon propter stupri crimen. ec̄

Pontifices

Isteeleazarus secundus pontifex cum iosue diuisit israheli terram promissionis. z ab eo descendunt pontifices vsq; ad christum paucis exceptis

A iosue vsq; ad aioth. anni. cl.

Judices

Iste iosue vir bellicosus fuit primo in deserto amaleth vicit p⁹ mortem moysi ipse a deo iudex constitutus fuit super israel vt terram populo diuideret. Cui⁹ bella z opera. z religiosa mens in libro suo descripta sunt

Moyses moritur

Jordanis siccatur

Jerico capitur

Sol in celo imobil' stat. vsq; ilū israhel hostes persequeretur

Italus rex iuxta albulam fluuiū. i. tyberim cītatē cōdidit: vbi post roma ꝯdita fuit. a q̄ tota ytalia nūcupata fuit. Troys in Dardania regnat. ⁊ troyā ꝯdidit. Fabule mlte a grecis annotāt

Sibilla erithrea in babilone orta mlta ꝓphetat d̄ regno iudeoꝝ. ⁊ troya subuertēda. ⁊ de xp̄i incarnatione ⁊ beata virgine maria

Sat nus.

Iste saturnus de creta insula d̄r venisse in ytaliam. ⁊ ibi regnasse. quē delyri ydolatre mira cecitate hoīem fuisse negant: cū tn̄ eū regnasse dicant. Et p̄mus stercus sup agros ꝓūcere docuit. quare etiaꝫ stercutus d̄r. ⁊ romani stercoriani post dicti sūt. ⁊ etiam saturniani. Affirmant ipsum fuisse patrem iouis

Pi cus.

Iste picꝰ saturni filiꝰ p̄mus rex laurētū fuit. bellator egregius ⁊ augur. ⁊ īter deos nūeratꝰ est

lāperes

Iste est. xxiij. rex assyrioꝝ. sub q̄ historia delbore annotat̄ ſm augꝰ. ⁊ regnuꝫ argiuorum defecit.

Cathinus condidit thebas regnās ibi. ⁊ grecas litteras inuenit

Fenix venit in thyrū ⁊ sidonem ⁊ regnauit ibi. ⁊ vsum litterarū tradidit eis. ⁊ coloris fenicei. quo capitalia facerent

Sibilla samia femonoe dicta aperte prophetat de christo. ⁊ de paupcula eius matre. ⁊c̄.

Rechab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse creditur. Ipse āt de ietro cognato moysi descendit. ⁊ conuersus fuit ad iudaismum.

IIIꝰ DCCLXXV IIIꝰ DCCCXXV

Booꝫ filius salde raab.

Booꝫ.

IIIIXXDDDDD IIIIXXLDDDD Anno ante christi natiuitatem

Ra/ab.

Ista raab cū eēt meretrix recepit nūcios filiorum israhel. qui ad explorandū iherico missi fuerūt: ⁊ abscondit. qua ꝓpter ipsa cum domo sua saluata. ⁊ vxor salmon effecta genuit ex eo booꝫ

Hic fit saltus p euāgelistas vsqꝫ ad booꝫ ⁊ obet. qꝛ ad minus inter eos fluxerūt anni. cclxxij. qd̄ tempus ad vnū hoīem referri non potest. Et iō hic ponūtur. v. magꝰ ad denotāduꝫ tempus q̄ꝫrem gestam. Dicit tamen nicolaus de lyra q̄ iuxta historie v̄itatem fuerunt tres viri booꝫ ap/ ☞

Historia libri iudicum hic incipit

phi/nees

Iste phinees cū adhuc iunior esset zelauit p dn̄o transfugans luxuriātes. ⁊ ita placatus est dn̄s.

de iuda de beniamin

othoniel. iii

aioth ānis iiij

.lxxx.

Iste sangar fuit quintus iudex. ⁊ non interponitur qꝛ annos non habet

san/gar.

Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israhel d̄ oppressione regis mesopotamie quem percussit. Ipse accepit axam in coniugem. que petiuit irriguum superius ⁊ inferius a p̄re suo caleph. iudi. i.

Iste aioth p̄cussit eglon regem moab ⁊ liberauit israhel. fuit eī vir fortissimus. ⁊ vtraqꝫ manu pro dextera vtebatur. post hunc fuit sangar q̄ p̄cussit de philistijm. dc. viros vomere iudicum. iij.

Historia de ydolo miche ſm expositores communiter dicitur accidisse post iosue in illis. vij. annis. sed hebrei dicūt q̄ tp̄e othoniel

Palau, tri Rom Hispani sit. à q lenciā ... mē alu

Cacos, Palauro successit à quo sexta Regū Hispaniae linea incepit. sub qu Toletū condicta fuit. Cacos pessimus et tiranus taddem apud Italos, a cule Alceo fuit occisus.

Occasio troyanorum bellorum orit. q̄ tamē scintilla minima fuit. eo q̄ laomedon non recepit herculem ⁊ Jasonem cū honore debito. ⁊ ex tātillo tot creuerūt mala. Caueat sibiquisq; ait comicus Laomedon rex troye occiditur ⁊ filia eius ytionia capit. ⁊ ad greciam ducitur. qpter que secutasūt bella grauissima/ ⁊ mala mala horrēdissima. Vide hystoriā troyanā

Sibilla delphica ante troyana bella vaticinata ē dñi incarnatōe absq; matris corrupt. Et si hec vera sūt: tūc gentibus aptiꝰ q̄ iudeis revelatum est mysterū i/

Fau nus

Jste. xiiij. rex laurētū fuit q̄ etiaz ōs fuit illoz qui sic voluerūt vl putauerunt

Reges assyriorum. carnationis. quod valde mirum videtur. Similiter dicendum videtur de iob

Taura nus.

Jste thauranus dicitur fuisse. xxiiij. rex assyrioz. excidiumq; troye. sub ipso factum fuisse aliqui affirmant. sed forte prime ⁊ non secunde. Hoc etiam tpe thola iudicant israhel

Hercules ilium vastat. id est troyam cum iasone. que statim a priamo reedificata fuit. Idē hercules. xij. facta pere git. agonem olimpiacum constituit. multa bella confecit. ⁊ plurima mendacia de ipso conficta sunt. tandem postq̄ multos superauit. ipse morbū ferre non valens quo laborabat sed ab eo superatus flammis se iniecit. ⁊ mortuus inter deos translatus est.

Anno mūdi IIIꝰ DCCCLXXV.

Linea christi

Booz.

IIIIXXDDDDW

Expellati sibi vicissim succedentes. q̄ q̄ ex canonica scripta nō patet pro solido astruere nō audemus. Hoc tamen certissimum est q̄ inter principium iudicatus iosue quādo salmon accepit raab que genuit booz vsq; ad natiuitatem dauid fluxerunt anni circiter. cccl.xvij. vbi tamen nisi tres ab euangelistis generatōes ponuntur.

Pontifices

Albi sue

Judices

de effraym

Del/ bora

vi annis. xl.

de tribu manasse

Bedon.

vij annis. xl.

de manasse

abi/ mele

viij an. xxiij

cl

Jsta delbora fuit mulier ⁊ propter gratiaz prophecie delatus est ei honor vt iudicaret israhel. Unde de mandato vocauit baruth vt perc/uteret hostes israhel. ⁊ ualuerūt filij israhel contra iabin regem chanaam. ⁊ cizaram principem militie eius. et deleuerunt eos

Jste percussit. quatuor reges scz oreb. zebee zeb. ⁊ salmana. ⁊ humiliatus est madian coram israhel iudi. vi. cc.

Jste abimelech filius naturalis gedeon ñ vocatus a domino. sed maliciose ingessit se ad principatum. occisis. lxx. fratribus suis quare etiam mala morte vitam finiuit. iudi. xi. Nomen enim regium sibi inique imponi iussit.

Sibilla frigia fertur vaticinata fuisse anchise. z de flagellatione potentū terre. z de descēsu dei de olimpo Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit in ytalia. Hec fictitia deceptoꝝ rudium populorum confixerūt. quibus sua stupra z adulteria palliarunt.

Latinus.

Carmetis filia euandri litteras latinas inuenit

Ex hoc latinorum regnum dici cepit z laurentum defecit

Helena capitur a paride filio priami. Ipsa autem regina fuit vxor menelai regis

Priamꝰ rex troye. filiꝰ laomedonis postq̄ ciuitatē mirabiliter extruxerat

bellum inchoauit contra grecos in malum suum

anthaīs

Hector primogenitus priami totus legalis. prudens. fidelis. z incomparabilis

fortitudinis z strennuitatis

Troyanum bellum decennale famosissimum

Sub isto bel la troyana fa/

cta describuntur regnante apud athenienses mnesteo. apud sichionios polisside

Amazones sunt mulieres ferocissime. que arma sumpserunt. z horrendissima mala per. c. ānos

perpetrarūt tam in asya q̄ in europa vrbes delendo. Agamenon rex frater menelai regis totiꝰ

exercitus grecorum dux bellat ꝯ troyam. z tandē cepit traditorie z scandalosissime.

Carthago primo conditur a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructaꝝ ferunt z iterꝝ reedificatā.

IIIIᵛ DCCCCLXXV

Booz

Anno sue edificationis nauigium

Troya destruitur

Bocci.

de ysachar

de galaad. p.

ō galaad pi.

thola. an ir.

Jair ānīj

sine iudi/

cepte ā. vi.

pxiij.

ce. ā. pviij

Jsthola redūt ad pstinū moduꝫ scz quo iudices pe rant per modum directionis consilij magis q̄ dominij.

Jste iayr hūit. xxx. filios q̄s pncipes. xxx. ciuitatū cōstituit. qꝝ ipa bona i silētio z pace trāseūt q̄ ptz in diebꝰ istorum duoꝝ israhel dño adhesit. z ideo cūcta pspere aduenerunt

Post morte iayr filij isrl peccatis veteribꝰ addiderūt noua. z traditi sūt in manꝰ philistīm z filioꝝ āmō. xviij. ānis. z oppssi valde pfecerūt ydola. z clamauerūt ad dñm tūc iepte facto sup se spū dñi pcussit regem āmon. z sedicios de monte effraym. filiamq̄ vnicam stulte immolauit. iudi. pi

4

Greci pereunt miserabiliter post captam troyam tam in mari q̄ in terra repr̄iando. ⁊ proditores affligunt. Infelicissimū porro fuit hoc bellū. vbi nemo laudem omnes damnum reportarunt.

Reges ytalie (Eneas.) Ulixes vir facundissimus post mlta maris picla ad vxorem suā Penolpez castissimā pueit. (Ascanius) xxviij.

annis. iij.

Iste eneas post deletā troyā a grecis. relegatus veit ad ytaliā cū. xx. nauib. ⁊ plima bella constituit. Hic fertur i ꝯiugē habuisse filiam priami eleusinā. ⁊ deus fact⁹ errore vulgi. De hoc etiam Enea dicunt descendisse Julius cesar ⁊ Octauianus Augustus.

Iste ascanius filius Enee de creusa albā ciuitatem condidit. ⁊ regnauit illic. vnde ipse dictus est rex alba.

Reges assyriorum.

Fabule stultissime de Dyomede ⁊ Circe. Uide aug⁹. xviij. d ciuitate dei. O qualiter deceptus fuit homo

Troya vastatur atrociter. tradita per Anthenorem ⁊ Eneā viciosissime fracta fide.

Era grecorum principalis. propter hanc victoriam greci historias ⁊ alia facta conscripserunt anno p̄mo vel secundo p⁹ captam troyam. Ipse est tercius annus Abdon iudicis israhel.

noruz. ⁊ conseq̄nter posteri sui dicti sunt albani. Hic albanorum primus. ⁊ latinorum tercius rex fuit

Lacedemonioruz regnū primū oritur vbi primum Mnesteus regnauit

Corintheorum regnum oritur. vbi primum Aletes regnauit.

Anno mundi IIII^m XXV

Linea christi (Booz.) (Obeth)

IIII XX ⅃ ⅃ ⅃

Historia libri ruth (ruth.) Ista Ruth Moabitis vxor booz genuit Ebeth patrem Jesse

Pontifices (Ozy) Iste Ozy de semine Aaron per lineam Eleazari pontifex fuit. quo mortuo nutu dei transijt pontificatus ad lineam de ythamar. annis. cxx. i qua Heli primus summus sacerdos fuit ab ythamar vltimus

Iudices (Abelson.) xij. annis. vij. (albialon.) xiij annis. x. (Abdon.) xiiij an. viij. (samson.) xv an. xx.

Iste dr fuisse booz: q̄ ruth i ꝯiugē duxit.

Sub istis tribus tpa quieta fuerūt. ⁊ ideo nihil notabile tūc actū ē in isrl. Et nota q̄ istū abialō lxx. interpretes non hn̄t. nec etiā tēp⁹ sine iudice suprapositū. sz ista tpa assignat Josue qui nō habet tempus specialiter distinctum s̄m hebraicam veritatem. Et ita concorda supputationez annoꝝ s̄m quemlibet. alioq̄n errab.

Iste samson fortissim⁹ fuit. ⁊ liberauit israhel de manibus philistijm. ⁊ ꝓpter mirabilē ei⁹ fortitudinem putabat fuisse hercules eius mirabilia opa vide iudicum. xiij.

Anglia que olim albion. nunc circa istud tempus britania nũcupari cepit. a bruto rhomano vl' poti⁹ ytalico obtinet. Ipe ei fugat⁹ a suis ad troyã iuit collecto exercitu de reliquijs troianorum Post grãdia bella filiã regis grecoꝝ accepit vxorẽ. Deiñ ꝑ maria vagãdo locum a ptũ q̃rẽtes casu venerũt in angliã insulã optimã. vbi deletis paucis gigãtibꝫ tpe heli sacerdotis deinceps tenuerũt vsqꝫ ad tpa sergij pape circa ãnos dñi. d. cxc

Silui⁹. ã xxix.

¶ Ab hoc siluio enee de lamia filia latiui. reges sequentes dicti sunt siluij. Fuit enĩ silua nutritus ⁊ venatione. Hic natus ẽ post mortẽ p̃ris sui. vñ postum⁹ enee dicit qꝛ post humationem ipsius natus iuxta illud virgilij. Tu postuma proles. ⁊c̃

Oneus

Iste Oneus est vicesimus rex assyrioꝝ. sub quo cessauit regnũ sicbioniorꝝ qđ stetit ãnis. dccccl viij. regnãte athenis melancho. xvi. tpe hely

Codrus rex athenieñ. seip̃m volũtarie morti tradẽs pooulũ suũ liberauit. dignũ exemplum paucis aut nullis imitandum principibus reliquit. Vñ ob hãc miram fidelitatem a scis doctoribꝫ allegari solet quasi quedã figura christi in eo precessisset

Franci ⁊ thurcus troyani fugiẽtes duo regna cõstituerũt. longe tñ post Amelech delet per saul ⁊ desinit esse populus sicut predixit moyses. exo. xvij

Iuli⁹ filius ascanij a quo iuliorũ familia originem ⁊ nomẽ traxit.

Liber regum primus hic incipit

Hectoris filij tãq̃ veri heredes iliuꝫ receperũt. i. troyã expulsis posteris nestoris

IIII^m. LXXV^r.

yesse vel ysai p̃ dauid.

Anno ante christi natiuitatem DCXXIIII.

Saul. p̃m⁹ rex israhel.

Iste saul primus rex isrl'. regnauit ãno. i. vl'. xl. cũ samuele. ⁊ fuit de tribu beniamin. qui ante susceptum regnum electus ⁊ bonus erat. sed post miserabiliter defecit. Eius opera vide. i. regũ. ix.

Iste yesse fuit binomius. qꝛ etiam dictus fuit ysai p̃ dauid. de q̃ multotiẽs fit mentio i sacra scp̃tura qꝛ christus ab eo descendit.

zaraia.

Iste ⁊ etiã. iij. seq̃ntes nõ fuerũt summi sacerdotes propter causam dictaꝫ. sed sadoch de eis descẽdit quẽ salomon cõstituit summũ pontificeꝫ ꝑm verbũ dñi i manu samuelis. reiecto p⁹ abiethar de sacerdotio q̃ fuit vltimus de linea ithamar. vt pꝫ. iij. regũ. ij

meraioth.

Heli an. xl.

xvi⁹.

ophni.

Iste hely fuit iudex ⁊ pontifex. ⁊ habuit hos. ij. filios. ⁊ qꝛ nõ sufficienter eos corripuit. pariter cum illis punitus est a domino

phinees.

samuel. xvij⁹. cum saul. annis. xl.

Iste sanctissimus vir samuel đ sterili matre natus mĩstrauit corã dño a puericia vsqꝫ ad seniuꝫ optime cõuersatus: non tamen fuit pontifex quia non erat de semine aaron sed chore. Vel ꝑm aug⁹ in libro retractationum fuit de aaron. sed non filius sacerdotis. Iudicauit israel cunctis diebus vite sue. quia vere fidelis propheta dñi fuit. omnibus amabilis. Reges vnxit duos. scꝫ saul p̃rio deinde dauid: non tamen vt statim regnaret. sed quando dominus dis-

Quarta etas Dauid

Athenienses post mortem codri magistratus habere ceperunt ad ministrande reipublice.
Carthago iterũ condita dicitur a didone regina. quia iam forte destructa fuerat

Reges ytalie — Eneas. — siluiꝰ. annis. xxi — Latinꝰ siluius. an. l. — alba siluiꝰ — annis. xl.

Iste eneas filiꝰ predicti siluij postumi regnauit annis. xxxi. tẽpore saul.

Iste latinꝰ siluiꝰ regnauit ã. l. tpe dauid

Iste alba filius fuit enee siluii .. hic edificatam albam citatẽ a q̃ albani dicti sunt forte instaurauit.

Venetie ⁊ padua extruuntur a reliquis troyanorũ.
Homerus hoc tpe fuisse putatur q̃ multa mendacia ꝯscp̃sit: sicut sibylla erithrea ꝓphauit. Alij dicũt ꝙ tpe acham

Regina saba audita fama salomonis venit videre eũ. Et qꝛ fuit ꝓphetissa: sibilla dicebat̃. qꝛ prophetauit de ligno sancte crucis. ⁊ de excidio iudeorũ Fuit eĩ cultrix vniꝰ ꝟi dei

Iste dauid rex. ij. isrl̃. vir ꝟm cor dei electus in regẽ vnctꝰ ẽ. in adolescentia ꝑ samuelẽ. pꝰ mortẽ saul regnauit ã. xl. cuius opa pl̃ima ĩ primo ⁊. ij. libris regum scripta sũt. Ipse deniqꝫ quasi q̃dã stupor in humano relucet genere. In quo vmq̃ꝫ hec conuenerẽt Tanta sublimitas ⁊ humilitas tanta. Tanta strennuitas. tanta mititas. Tam grandis secularium cura. taꝫ pura ⁊ deuota spiritualium ꝯtemplatõ Tot hoĩes perimere. tot lachrymas fundere.

Hic incipit quarta etas mundi durãs vsq; ad transmigrationẽ babilõis. Et habet ĩnos. cccclxxxv.

iiijm. cxxv.

Dauid secũdus rex israhel regnauit annis. xl.

christi

Linea.

Anno mũdi — IIIIm CLXV

Gad Isti. iij. ꝓphetabãt tpe dauid
Nathan filiꝰ fr̃is dd̃. ⁊ adoptiuꝰ ysai
Asaph

salomõ r̃gnauit ãnis. xl.

IIIIXXXV

Salomõ iste rex pacis ex dono dei singl̃arẽ habuit excellẽtiã vltra oẽs hoĩes q̃ vmq̃ꝫ ĩ mũdo fuerũt. ĩ sapia. diuitijs. delicijs. ⁊ gl̃a ac familiaritate cũ d̃o. Nã ⁊ si moyses ⁊ dauid. petrꝰ paulꝰ hierõimꝰ. ⁊ augustinus. ⁊ ceteri cõsimiles eum in sapientia ⁊ sanctitate excesserunt: non tamen gloria ⁊ diuitijs

Itez q̃uis augustinꝰ ⁊ ceteri quidã anteibant illum in gloria potestate. ⁊ diuitijs: non tamen in sapientia. ⁊c̃. Et sic omnia ista coniunctim taliter nemo sicut ipse habuit. Et hic tantus miserabiliter defecit.

Pontifices — Amarius — achitob. — Sadoch.

Iste sadoch quia nõ declinauit ad partem adonie. sꝫ fuit cũ nathan ꝓ salomone. ideo in pontificatum sublimatus fuit. reiecto abyathar de sacerdotio. ⁊ sic pontificatus redijt ad filios eleazari

Iste albiathar fugit ad dauid. ⁊ fuit gl̃osꝰ cũctis diebus dauid ⁊ pontifex. ⁊c̃

Secũdus liber regum incipit a tpe dauid. qñ cepit regnare.

Iudices — achitob. — achimelech. — abiathar

Iste achitob filius phinees filij hely fuit pr̃ achimelech. quem percussit saul cũ oĩ domo sua ꝓpter dauid. vt patet. i. regum. ix.

☞ poneret. Hic solus ⁊ moyses legunt̃ orasse pro inimicis in toto veteri testamento. vnde euãgelicã ꝑfectionẽ probantur impleuisse. etiam añ tempꝰ ꝓmulgatõis eiusdẽ. Vitam ipsius vide in principio. ⁊ ꝯsequenter primi libri regum.

Era principalis huius historie sacre est hec. scz fundationis templi. Ipse est annus quart⁹ regni salomonis post egressionem de egipto. cccclxxx. vt patet. iij. regum. vi.

achis filius⁹ annis. xxiij

Iste alio nomine dictus fuit egippus. z regnauit tempore roboam.

De templi dedicatione ac ceteris festis iudeorum est notandum q̄ primo habuerunt. vij. festa. scilicet sabbatum in qualibet septimana. neomeniam in principio cuiuslibet mensis. pasca. xiiij. luna aprilis. pentecosten quinquagesima die post pasca in memoriaz date legis festum tubaruz prima die septembris in memoriam liberationis israhel. festū ꝓpiationis vel affictionis decima die septēbs. festū scenophegie qō ficiōnē tabnaculoz sonat. xv. die septēbris. postea circa hec tpa supuēit festū enecnioz. hoc est dedicationis templi. deinde tempore hester festū furim id est sortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturaz diuersarum.

Reges iuda incipiunt.

IIII⁰ CCCV

Israel in floze. z nec post nec ante fuerunt huius modi dies in israhel

Roboā regnauit an. xvij.

Anno antecedentis numerum CCCC

Quarta etas Dauid

De sanctorũ exemplis qui iuxta decursum temporis fuerũt vicissim ⁊ nõ simil' dicit gre⁹. ĩ mora/libus q̃ mira dispẽsatõe diuinit⁹ actũ sit. ⁊ qñq3 ad illũiandũ noctẽ p̃ntis vite velut astra in hoc mũ do radiarũt. donec verus lucifer. i. redemptor humani ge neris surgeret. Nam ad ostendendã innocentiã ve nit abel. Ad docendam actionis munditiam venit enoch. ad insinuandã longanimitatis spei ⁊ operis remune/ratõ3 vẽit noe ad manifestãdũ obĩam vẽit abraã ad demõstrãdũ ꝯiugalis vite castimoniã venit ysaac. ad insinuandũ laboris tolerantiam venit iacob ad rependendum pro malo bona retributionis gratiam venit ioseph. ad ostendendum mansnetudinem venit moyses. ad informandũ contra aduersa fiduciam venit iosue ad ostendendam inter flagella patiẽtiaz venit iob Et sic patet quomodo in pristinis tẽporibus ad modum paruus fuit numerus perfecto⁊. Sz circa hec tp̃a ꝓphaꝝ valde creuerunt sanctitatis exempla. qñ etiã plẽs martirizati fuerũt ꝓ fide vnius veri dei. Ecce q̃ fulgẽtes stellas in celo cernimus. vt in offenso operis pede iter nostre noctis ambulemus. Sesag rex egipti ꝓspat̃ in mltis. ⁊ gẽtes bello supat. ⁊ ꝯ roboam ascendit. ⁊ post in irlm.

capis filui⁹ — annis. xxviij

Iste fecit capuam ĩ cãpania regnauit ibi

Azarias filius obed propheta clarus habetur. ⁊ de captiuitate predixit .ij. paralipp̃. xv.

Anani ꝓpheta hic increpauit asa. ⁊ ideo incarceratur

Anno mundi	IIII^m CCXXII	IIII^m CCXXV
Linea christi	Abia regnauit. ãnis. iiij	Asa regnauit ãnis xli.
	Q CCCCLXXVII	Q CCCCLXXVIII

Iste abia mixtus erat. q2 aliqñ bñ se habuit: vt ptz ĩ bello ⁊ ſmone lõ/go ꝯ exercitum isrl'. in victoria diuinitus data Aliqñ pessime. q2 idola trauit. ⁊ ob tã magnam ingratitudinez ꝑcussus a dño parum regnauit. vt patz. iij. regũ. ix ⁊. ij. paralip. xiij.

Iste asa in principio regni. ⁊ deinceps pene vsq3 ad. xxxvi. annũ valde bñ ambulauit. sicut dauid. ⁊ percussit ethiopes ꝯ se veniẽtes. ⁊ abstulit ydola. Sz post hec inijt fedus cũ rege syrie benadab propter baasa regẽ israhel qui ĩcepit ascẽdere ꝯ se. qđ displicuit dño. vnde misit ad eum ꝓphetam anani. quem statim incarcerauit. ⁊ ideo doluit pedes. q2 podagricus factus est. ⁊ plagatus eadẽ pena q̃ prophetam vexauit obũt. vt patet regũ. xv. ⁊. ij. ꝑalip. iiij. ⁊. xv. ⁊. xvi. capi.

Pontifices

Reges israhel

☞ q̃rẽtes occasionẽ dñandi retrahũt subditos a iugo fidi. diuersuz ⁊ alienũ cultũ instituẽdo. vt ptz ꝑ predictum machometum. ⁊ seq̃ntes suos. Silr greci volẽtes recedere ab obedientia ecclesie: scienter prolapsi sunt in varios errores nouum modũ in diuino assumentes officio. ⁊ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt

Nadab. — an. ij. — Baasa. an. xxiiij

Iste nadab filius iheroboam incepit reg. ãno secũdo asa regis iude. ⁊ fecit malũ sic p̃ ei⁹. ⁊ ꝑcussit euz baasa regnauit ꝓ eo, vt patet tercio regum. xv.

Iste baasa incepit reguare anno tercio asa. ⁊ ambulauit in peccatis iheroboam cui⁹ oẽm domũ percusserat de mandato domini. nec audiuit hieu ꝓphetaz. vt rediret. iij. regũ. xv.

Circa hec tpa scōz doctoz scripta q̄ vidi. gētiliū historias nō ꝫmemorāt. z puto illā forte causaz q̄ ad intellectum sacre scripture nihil conferant. Uñ vsqz ad sardanapallū vltimū monarchā as

syriozū nullā mētionē faciunt de alijs

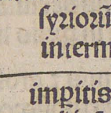

silnius. annis. xxxiij

intermedijs. Et nota q̄ quibusdam

silui⁹ annis. vi

Iste regnauit in ita lia tempore ioſaphat cum tamen in scripturis suis moneāt nos sursū cor habe. z terrena fasti/ dire iuxta illud Non loquiſ os meū opa hoīm. Et illud Laudem domi ni loquitur os meum. Pro quo est aduertendum. q̄ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat Fuerunt enim q̄dā heretici z gentiles q̄ sacrā scripturam calumniabāt quasi falsa cēt: eo q̄ in/ debite assignarent decursum tempoz. z multa dixerūt facta eē alijs temporibꝫ q̄z ipa narraret Sed postq̄z iheronimus z alij intelligentes applicassent simul historias patuit ignauia eorum eo q̄ optima concordia fuit. sicq̄z factum est: vt sacre scripture nouum testimoniū accederet dei imicis quod firmissimum est. quo tñ nō indiguit. q̄uis vtile fuerit ꝓpter impfectos. Alia ne/

impijs mixt valde videt q̄rescī viri sic diligēter scrutati sūt historias gentiuz

Iste tyberi⁹ sb mersus in tiberi q̄ di ca fuit albula ideo ab eo nom̄ accepit

Dieu filius anani ꝓpheta mittit contra baasa re gem isrl. z martirio coronatur ab eo ꝓpter verbuz domini. vt patet tercio regum. xvi. capitulo

Numerus bellatoruz in hierusalem. Mcclx⁹ exceptis illis quos posuit rex in vrbibus iuda Omnes hi ad manum regis.

IIII⁹. CCCXL

IIII⁹ CCCLXVI

Anno ante diluuium nauigauerūt

IIIxxx DDDDD

DCCCCLX

Iste ioſaphat satis bonus fuit z glo/ riosus diues z deuotus in via domini. nec aliquid mali de ipso legitur: nisi q̄ i impijs regibus is rahel quandoq̄z prebuit auxilium. z quedam parua alia. z ideo dominus fuit cum illo z pacē de dit z pugnauit pro eo vt patet. ij. paralipp̄. xvij. cū tribus alijs ca. sequentibus.

Iste fuit filius achamiaas. Pozro primo paralipp̄. vi. vbi ponit catbalogus pontificum

Iste azarias genuit ioānā. Et regū. iiij. dicitur q̄ ioiada isti successit. forte binomi⁹ fuit vel est vicium scriptoris

Samaria conditur Jericho extruitur

Iste bela anno. xvi. asa regis iude cepit regnare. peussit eū zamri cum oī domo pīis sui. iij. re. xvi

filiꝰ baasa

diebꝰ. vij.

ānis. xij.

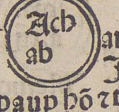

annis. xxij.

Iste cepit regnare āno. xxi. regis asa z fecit malū sicut ante/

Iste acbab fuit filius amri pauꝑ hō z torꝰ deuiꝰ. valde instabilis pueriliter mitis. z furiose strenuꝰ ice pit regnare. xxxviij. anno asa z sup oēs

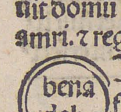

filiꝰ osion regis syrie inijt fedꝰ cū baasa. z rupto federe illo p/ cussit fedus cū asa rege iuda. z extūc turbaue/ rūt reges syrie regnū isrl. iij. regū. xv.

cessores sui

qui añ eum fuerāt iniquegit. Si ba buisset sēper bonā directionē multa ma la non feciſſz. sz impia iesabel plus regnabat q̄z ip se. z impulit ipsum vt sequeretur se. ꝛc.

L

☞ cessitas idem expetiit propter ydolatriam destruendam. qꝛ eī tota simul gētilitas falsos deos coluit. necesse fuit indagare originem illius erroris. vt manifeste possit impbari cultus ille vanissimus impiorū demonū. sicut late patet ꝑ augus. in libris de ciuitate dei vbi lucide probat ꝙ doctores gentiliū in ꝓprijs libris suis sibijpsis contradicūt

Reges italie — agrippa sil — ui⁹. ā. xl.

ꝛ pueriliter nimis ꝛ grosse procedūt. ita vt etiā philosophi ac ceteri virtuosiores vtriusqꝫ sexus homines eos verb ꝛ scp̄tis redarguerēt. Tercia cā eqꝫ necessaria fuit vacillorꝫ adhuc in fide tpe p̄mitiue ecclesie q̄ seducti sepius fuerūt a paganis. dicētib⁹ ꝙ meli⁹ eēt colere ydola q̄ꝫ xp̄m. qꝛ tpe xp̄ianitatis sp̄ fuerūt diffortunia. ꝛ tpe cultus d̄orꝫ magna ꝓsperitas. qd̄ omnino falsum fuit. vt patet ex ꝓprijs eorum historijs. sicut orosius luculēter probat. ꝛ etiā augustinus. similiter ꝛ Ambrosius. q̄ omnes clare ostendunt. ꝙ tpa xp̄iāitatis fuerūt multo gratiosiora q̄ꝫ idolorꝫ siue crudeliuꝫ demonum. vt infra patebit locis suis. Similiter ꝛ alie plures cause que ex parte sup̄ tacte sunt. ꝛ quedam infra dicentur Uerum in omnibus est bonā reperire contēplationem. ꝛ pia mens vbiqꝫ ꝓficit: eo ꝙ diligentib⁹ deū oīa in bonū cooperentur. De hac materia vide plenius ī libs p̄alligatis

Helias thesbites ꝓpheta magnus claret scītate vite ꝛ miraculorū gl̄a. Hic regū malleus fuit. q̄ etiam in paradisum curru igneo subuectus est. ut patet. iij. regū. xvij. Ipse dicit duplicem spirituꝫ habuisse. scꝫ. ꝓphetie. ꝛ miraculorum. qui etiam requieuit super helizeum.

Anno mundi — IIII^m CCXCI — IIII^m CCXCIX.

Linea christi — Micheas ꝓpheta predicit moriturum achab. iij. regū. xxij. — Ioram r̄gnauit. ā. viij. — Ochozias vl̄ a azias. ā. i

IIIAOOOOOQ — IIIIQ

Iste ioram pessimus filius de bono patre occidit fratres suos. ꝛ ābulauit ī vijs regū isrl̄ ꝛ iō misabl̄r plagat⁹ ī oīb⁹ infeliciter obijt ij. pali. xxi. Athalia vxor ei⁹ fuit filia achab natal̄ ꝛ amrimōl oq̄ndi coī. qꝛ auus ei⁹ fuit

Iste Ochozias fecit malū corā dño sic p̄r ei⁹. ꝛ statim occisus ē a ieu cū omni domo achab athalia ꝟo mater ei⁹ audiēs mortuū suū filiū surrupuit regnum. ꝛ occidit omne semē regium ꝛ regnauit sex annis ꝛ septimo āno ioiada pontifex fecit eā interfici. iiij. regū. xi. ꝛ. ij. paralip. xxij. ꝛ. xxiij.

Pontifices — Ioiada — vixit annis. c. xxx.

Iste ioiada inclitus fuit. ꝛ ammonuit athaliam ne regnaret sup iudaꝫ. ꝯstituitqꝫ ioas filiū iorā ꝓ ea. iiij. regū xi. ꝛ. ij. palip. xxij.

Reges israel — ochozias. ā. ij. — iorā. ā. xij

Hic solus p⁹ moysen legit̄ vixisse. cxxx. ānis. Iosabeth soror iorā vxor eius fuit

Fames magna in isrl̄ iuxta ꝟbū helie — Iste fuit filiꝰ achab q̄ misit ad be

Iste incepit regnare. xviij. āno regis iosaphat loco sr̄is sui ochozie hūc obsidebat benadab ī samaria. ꝛ diuinit⁹ meritis helizei fuit liberat⁹. iiij. regū. vi. vij. ꝛc. qꝛ secut⁹ fuit peccatū ieroboā ꝛ interfect⁹

Reges syrie — elzebub de/uꝫ accaron consulendū si posset sanari. ꝓpter qd̄ obijt iuxta ꝟbū helie. iiij. re. i.

est a ieu cū oī domo p̄ris sui. ix. ꝛ. x. ca. vbi supra

Iesabel filia regis sydoniorꝫ vxor achab quidem totius malicie ꝓdigium. ꝓphetas domini occidit. ꝛ sanctum nabath ꝛ alia multa fecit mala. ꝛc.

Ligurgus his tpib flozuit. quia licet gentilis fuerit: tñ leges iustissimas naturali iuri ⁊ diuio cõ sonas lacedemonis dedit. nec quicq̃ censuit cuius non ipe exẽplum pꝛius daret. Auri argentiq; vsum. ⁊ oim scelez̃ materiã nõ sustulit. Fundos oim equa
liter inter oẽs diuisit. vt eẽta patrimonia neminẽ potentio
rem altero redderẽt. Conuiuari omnes publice iussit. ne cu
ius diuitie in occulto essent. Juuenibus non amplius q̃ vna veste vti toto anno pmisit. nec aliquẽ cultius q̃ aliuz pꝛogredi voluit. nec opulentius epulari. Emi singula non pecunia. sed comparatione mercium iussit. Pueros puberes non in fozum sed in agrum deduci iussit. vt pꝛimos ãnos non in luxuria: sed in omni ope ac labore agerent. nihil eos somnꝰ cã substernere. ⁊ vitã sine pulmento degere. nec pꝰ in vrbem redire q̃ viri facti eẽnt. Cõstituit virgines sine dote nubere. vtpozes ñ pecũie cã eligerenᷓ. seueriusq; matrimonia sua coercerẽt cũ nullis dotis frenis tenerenᷓ. Maximũ bonoꝛẽ ñ diuitũ ⁊ potẽtũ sz senũ eẽ pꝛstituit. Et qz be leges dure videbanᷓ iureiurãdo eos astrinxit. ne quid de tam diuinis legibus mutarẽt. donec rediret. ⁊ sic extra patriam pꝛfectus volũtariũ ꝓpetuo duxit exiliũ: vt suis legib eternitatem daret. Moziens etiã pꝛecepit ossa sua in mare pꝛ̃j ci: ne si ad pꝛiam deferri ꝓtingeret: lacedemões se a iuramẽto solutos eẽ putarent. O hoiem gẽtilẽ q̃ pene solus ãputas ab oib xp̃iãis eẽ scis oẽz supbiẽdi materiã. Nõ gl'enᷓ mꝛes nꝛi q̃si aliq̃d magni p vita eterna fecerint. qñ talia videm⁹ paganos fecisse. vide aug. ij. iij. ⁊ v. de ciui. dei.

IIII^{ta} CCCC — IIII^{ta} CCCCVI.

Attalia regnit. ãnis. vi

Joas annis .xl.

xi C xxxx — Anno ante natiuitatem iii C xxxx

Jsta per tyrannidem inuasit regnum. ⁊ occisa est

Jste ioas dum adhuc infãs esset subtractus fuit ab interfectione q̃ exercebatur ab athalia. cũ esset annoꝛuz. vij. constituit eũ ioiada regẽ. ⁊ optime se habuit cũctis diebꝰ q̃bꝰ rexit eũ idẽ veuerãdus sacẽdos dñi. sz post mozteiꝰ delinitꝰ blãdicijs magnatoꝛ. q̃ odio habebãt sacras cerimonias humilis obedietie moysaice legis depuatũ ẽ coꝛ regi in iteritũ suũ ⁊ illoꝛ cũctis retro natiõibꝰ hozrẽdũ relinq̃ns exẽplũ q̃ graue sit piacli hũilibꝰ nolle ꝓsẽtire. ij. pa. xxiij. ⁊ xxiiij.

Jonadab filius recab clarus habeᷓ. De his stirps valde religiosa descendit. q̃ tamq̃ pegrini ꝓuersati sunt sine agris. zc. Et descẽderũt de ietro sacerdote cognato moysi.

Helizeus ꝓpheta surrexit loco

Jeu ãnis

helye duplici spũ vtriusq; testamẽti. timoꝛ. s. ⁊ amoꝛis ꝓditus q̃ tã repbis q̃ electis p oĩa gratus extitit. clarus virtutibꝰ ⁊ miraculis gl'osus. iiij. regũ. ij. zc.

xxviij.

Jste ieu rex vnctus a puero helizei pcussit ioꝛã cũ oĩ domo achab. ⁊ etiam ochoziaz regẽ iuda. ⁊ destruxit domuz baal ⁊ ꝓphas eiꝰ occidit. vnde

Aza/bel.

Mozit ãtãno. Dclij. post natiuitatẽ abrahe

Jste azabel exigẽtibꝰ demeritis suis occlta dei iusticia p
motus fuit i regẽ syrie. vt affligeꝛ filios israbel. ⁊ suã plõ
garet iniq̃tatẽ. Afflixit ãt isrl' vltra modũ. vt in. iiij. regũ. x.

meruit posteris sui regni sedem vsq; ad q̃rtam generationem. iiij. regũ. ix. ⁊ x.

Iste auentinus siluius.xxx.annis regnauit. Ab hoc mons auentinus nomen accepit in quo sepultus fuit. Hunc dicit augustin⁹.li.xviij.de ci.d.etiã inter falsos deos ãnũeratũ a stultis gẽtib⁹

Reges ytalie — Auẽtin⁹. — siluius annis.xxxiij

Notabile quoddam factum ac relatu dignum hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex q̃dam Leyr nomine filijs carens. sz tres pulchras filias habens quibus regnum diuidere cogitabat. Ut ta mẽ sciret cui potiorem partem daret: a singulis interrogauit q̃ztum ipsum diligerent. Prima ⁊ secunda respõderũt sub iuramento ꝙ plus q̃z ꝓprias anĩas Tercia autem vidẽs senem blandicijs credere: seriosius respondit. ꝙ ipsum vt patrem diligeret. neqz vt amplius interrogaret: protinus subiunxit. Quantum habes tantum vales: tantũqz te diligo. Iratus pater duabus: regnum diuisit. terciam autem exheredauit. quam tamen ꝓpter nimiam pulchritudinem rex francie sine omni dote in coniugem accepit. Senescente ãt leyr: a duabus filiabus: ac earum meritis regno priuat̃. ⁊ in tantum despicitur ꝙ vix cum vno famulo ab ipsis teneretur. Recordatus igitur pristine glorie ⁊ iniurie quã iuniori filie fecit: q̃ sibi veritatem dixit: cũ fletu in hãc vocẽ erupit. O filia q̃z vera sũt dicta que mihi respondisti. Quantum habes: tantum vales. tantumqz te diligo. Dũ igitur habui quod dare potui visus sum eis valere. qui non mihi sed donis meis amici fuerunt. Interim dilexerunt me: sed magis munera mea. Nam ab euntibus mune/ ☞

Anno mundi. — IIII⁹CCCCXLVI

Linea christi — amazias r̃gnauit .ã.xxix.

IIIIXXIIIQ

Iste amazias bonis inicijs malum habuit finem. qd cõe satis vsqz hodie in potestatib⁹ apparet. Multos nãqz officiũ destruxit etiam notabiliter probos. cuius exempla hic sunt plurima. Hic etiam deos seyr adorauit. ⁊ c̃.palip.xxv.

Pontifices — zacharias fili⁹ ioiade lapidatur ⁊ gl'oso martirio coronat̃.ij. — Azarias. — Helizeus moritur. ⁊ ossa eius ꝓphetãt. qz mortuus suscitat̃ eoꝝ cõtactu. Et tres victorias habuit israhel contra syros meritis eius

palip.xxi iij. Increpauit enim ioas ꝙ dereliquisset dominum

Iste azarias boni p̃ris bon⁹ fili⁹. titulũ laude dignũ ꝓmeruit. qz ꝓ zelo legis ꝯstãter restitit ozie regi iude volẽti sacrificare.ij palip.xxvi.

Reges israhel — ioha/as. — Iste iohaas.xvij valde attritus est cum tota gente sua ab azahele rege syrie. ⁊ ideo dep̃cabatur dñz. ⁊ pauxillũ releuat⁹ est.iiij. — ioas. ã.xvi — Iste ioas percussit syros trib⁹ vicib⁹ iuxta v̄bum helizei. ⁊ tulit vrbes d̃ manu benadab filij azahel' ⁊ restituit regno suo Ip̃e ec̃ afflixit amaziã ñ volẽs sed compulsus: super biam eius hũiliauit.iiij.regũ.xiij.

Reges syrie — regũ.xiij. ⁊ cepit regnare.xxiij. anno ioas regis iude — b̃na/dab. — Et cepit regnare.xxxvij. anno ioas regis iude

Iste Benadab fuit filius azahelis. ⁊ debet scribi per d̃ fm hieronimum.

Procha illo regnãte. sydõ argiu⁹ ⁊ mẽsuras ⁊ pondera repperit. Cũ apud hebreos haranus ĩ iudea ⁊ iheroboam in israel regnarẽt

Monarchia est assyrioꝝ illa magna cessat q̃ stetit vltra. Mccxl ãnos. ⁊ surgũt tpa horrenda pene vsq; ad xp̃i natiuitatem. ĩ quibus human⁹ sanguis vltra q̃ credi põt in omĩbus mũdi partib⁹

Pro chas

Hic Prochas fili⁹ auentini regnauit annis. xxxiii. tẽ siluius. annis. xxxiij

pore osie regis iude. Unde virgilius laudes eius extollit in hoc versu. Proximus ille prochas. romane gloria gentis

Iste Sardanapallus totus viciosus fuit. puluĩaria prim⁹ repit Habitu muliebri indutus inter mu

Sarda napal/ lus

Reges assi lieres delicũs vacauit. Ob hoc indignati vasalli eius noluerunt ãplius sibi obedientiã ſuare. Aggressi etiã ipsu; debellarunt. qd̃ cernẽs seipsũ cõcremauit. Fuerũt tñ reges assyrioru; potentes sine monarchia v sq; ad destructionem Niniue

tamq̃ a qua effusus est. Uide cronicam orosij. libro secũdo ⁊ alioꝝ

☞ ribus. ⁊ ipsi abierũt. Tandem cum non haberet quod comederet. aut indueret: ab ipsa iuniore filia clemẽter suscipitur. regnoq; gloriose restituitur. Similia plura reperies Nota plerũq; dulciloquos fidelitate fideles dulciloquio carere.

IIII^m CCCLXXV

Sine rege. annis. xiij

Anno ante christi natiuitatem CCCCXXIIII.

Nota q̃ regnum iude post mortem amasie fuit xiij. annis sine rege quod subtilter oportet accipere ex collacione annorum regum israhel ⁊ iuda quia amazias cepit anno secũdo ioas regis israhel. ⁊ ozias filius amasie cepit anno. xxvij. iheroboam regis israhel. qd̃ tempus extendit se ad. xli. annos. a quo subtrahe annos amasie. ⁊ sic manent. xiij. quib⁹ ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnum aptus. Hoc autem. lxx. ⁊ multe alie historie non habent: sed alibi hoc supplent. Et ſm hoc oportet concordare eas. alioquin errab quo ad supputationem annorum.

Ionas ꝓpheta filius amachi clarus habetur. ⁊ multa predixit q̃ nõ sũt scripta. Hic post hec mittit̃ ad niniuẽ. vt patet in eius libro. Dicitur ãt q̃ ipsum helias suscitauerit a morte adhuc puerũ

Iste iheroboam cepit regnare anno. xv. amazie regis iude. Hic satis bellicosus ⁊ victoriosus fuit. ⁊ cõtriuit regẽ syrie. ⁊ restituit regnũ israhel sicut prius. insuper ⁊ Damascum annis. xli.

ihero boaz

iuxta verbum ione prohete. Attende q̃ sit instabilis status regnoꝝ. Israhel contritus vsq; ad nouissimum humiliatus est valde. syri iam eleuati ab infimis mirabiliter deprimuntur. Sic qui fuit supra: fit infra. ⁊ econtra qui fuit infra ascendit supra. vt post descendat infra. Hec est rota volubilis huius temporis ⁊ ideo non est mirũ q̃ pauci electi ad hoc assumuntur a dño. ⁊ q̃ viri sensati huiusmodi instabilitatis negocium totis viribus fugere contendunt. Uide augustinum de ciuitate dei in plurib⁹ locis. Si boni regnant multis prosunt, si mali: ecõtra

Reges ytalie

Arbat⁹ pm⁹ rex medoꝝ

Iste arbatus vicit sardanapallum dñm suum. ⁊ monarchiam eius primus destruxit. ⁊ ad medos transtulit. spe magis q̃re. quia darius hoc fecit

Reges assyriorum

Phul.

Iste phul ⁊ sequentes recuperare volẽtes monarchiam nõ modice turbarunt terram. ⁊ ascendit etiã ad israel ⁊ cepit thersan. ⁊ factus est manahen rex israhel ei tributarius. iiij. regum. xv.

Ozias qui ⁊ azarias duplici nomine. ⁊ vno quidem atq; eodem tempore Isayam Ozee Iohel ⁊ Amos prophetasse ex rebus que ponuntur in titulo cognoscimus. ꝙ principium verbi domini fuit in ozie filio beri. Amos aũt pater isaie nõ vt pleriq; autumant tercius. xij. ꝓphetarum est. sed alijs diuersisq; apud hebreos scribunt litteris. Iste quidem primam ⁊ extremam litterã habet aleph ⁊ sade. ille vero haym ⁊ iamech. Tradũt etiã hebrei ozee ⁊ amos ⁊ ysaiam ⁊ iohel ac ionam ijsdem prophetasse temporibus. videlicet in diebus ozie. ioachan. achas. ⁊ ezechie regũ iuda. ⁊ in diebus iheroboam filij ioas regis israhel

Anno mundi IIII^m CCCLXXXVIII

Linea christi.

Ozias. vl'azarias. ã. lij

IXDDDQ

Iste ozias fecit quod bonum erat coram dño. nec aliquid mali de eo scriptum est. nisi ꝙ adolere voluit incensum super altare thimiamatis. prohibente eum sacerdote azaria. propter quam inobedientiam percussit eum dominus lepra. vt patz ij. paralip. xxvi. ca. Etiam tunc terremotus factus fuit. ⁊ cineres altaris effusi sunt.

Pontifices

Ozee propheta primus de. xij. mittitur contra. x. tribus Iohel secũd⁹ de duodeciz ꝓphat de iuda ⁊ futa ei⁹ tribulatõe Amos tertius ꝯ gentes mltas ꝓphat. ⁊ spẽalr ꝯ decẽ tribus

Reges israhel

Abdias. iiij. de. xij. ꝓphetat contra edom

Hic regnum israhel fuit sine rege annis. xxxiij. quod patet

sine rege. annis. xxxiij. zacharias mensibus sex

Reges syrie

excolatione regum iuda. ⁊c̃

Iste zacharias fuit filius iheroboã. ⁊ cepit regnare ãno. xxxviij ozie regis iude. ⁊ fecit malũ sicut predecessores sui. ⁊ hic ẽ q̃rt⁹ post Iehu. ⁊ percussit eum sellum. ⁊ regnauit pro eo. qui statim percussus a manahen. regno ⁊ vita caruit. vt patet. iiij. regum. xv.

Macedonum regnum hic oritur

Charãs p̃mus macedonũ rx

Iste charanus primus rex Macedonuz fuit filius arbati regnauit annis.xxviij. De hoc regno descendit Alexander magnus. Destruitur aũt tempore onye pontificis pũ

armilius.

Lacedomoniorum reges deficiũt.

filius.annis.xliij Lidorum incipiunt

Iste armilius filius regnauit annis.xliij. Et fratrẽ suũ Aũitorẽ de regno electi. z post ipe a Romulo z Remo fribz geminis occisus est. z Numito z restitutꝰ fuit in regnũ suum quia fuit auus eorum

Teglatphalasar.

Spartani ipsi sunt lacedemones per annos.l. cum atheniensibz cruentissima bella committunt. vbi semper incerta victoria fuit. Terra mariqz pugnatum est

Iste Teglatphalasar cepit terram neptalim z galilee. z eos qui trans iordanẽ erãt transtulit in assyrios. Post etiã obrogatum achamjobsedit damascum. Et rasin interfecit. z syrios transtulit in cyrenem. vt patz. iiij regũ. xv. z. xvi. c. Thonos concoleros. qui vocatur grece sardanapallus. xxxvi. assyriorum rex. Tharsim atqz anchialem condidit. z in prelio victus ab arbato medo. semet incendio cremauit. Usqz ad id tempus fuisse reges assyriorum historia refert. z fiũt anni simul. Mcxcvij. Omnes autem anni regni assyriorum a primo anno Nini supputantur. M.cc.xl.

IIIIꝰ CCCCCXIIII

Ysayas nobilis prophetaprimus de quattuor principalibz claret qui euangelista magis ꝯ̃ppha dicitur a sancto iheronimo ꝓpter euidentiam prophecie sue. Hic missus est a domino cum Jasub filio suo in occursum achas. vt diceret ei. ne timeret a duabus istis caudis tutionum fumigantium quos vocat rasim z phacee eo q̃ in ipsis esset finiendum regnum syrie id est damasci. z

amarias.

regnum samarie, id est decem tribuum que alio nomine dicebatur effraym.

Jonas mittiturad Ninuitas. qui audierunt eum. sed israbel nec multis credidit.

Sellum.

menſe.i.

Danaen

annis.x.

Facei

Iste Banaben cepit regnare anno. xxxix. ozye regis iude. fecitqz malum coram domino. z tradidit eum dñs in manus regis assyrioz qui indixit ei talenta argenti. mille. iij. reguz. xv.

Rasyn.

Iste phaceia fuit filius manabẽ fecit etiã malũ z pcussit eũ phacee. regnauitqz pro eo. Cepit ãt regnare. li. anno ozie regis iude

Iste rasyn rex syrie vastauit iudam tempore achas. propter quod obsedit eum Teglatphalazar in damasco. z cepit ciuitatem. z ipm interfecit. Et transtulit populum

Quarta etas dauid

Rhea filia munitoris in templo dee veste seruiuit. que post admisit amasium ⁊ concepit. peperitq; gemellos Romulum ⁊ Rhemũ. Ob hoc ipsa viua sepulta fuit ꝓpter incestum. infantes proiecti sunt foras. ⁊ mirabiliter a lupa nutriti referuntur.

Reges ytalie — Nũitor. — Iste Numitor restitutus in regnum statim p⁹ a Romulo occisus fuit. vt Orosius testatur.

Porro ob reuerentiam romanoꝝ dixerũt poete. ꝙ Mars deus belli concuberit cum ea. stuprũ totaliter aut palliantes. aut excusantes. vel honorantes

Reges assyri.

Sybilla eritrea omnium aliarum sibyllarum clarior. hoc tempore quidam dicunt ꝙ vixerit. Alij ꝙ eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipsa autem ante bella troyana vaticinata sit apertissime de cristo ⁊ pulchre. Vide augustinũ xviij. de ci. dei

Olimpias prima a grecis instituitur Et hec est era famosissima tam latinorum q̃ grecorum. Et ꝑm iheronimum olimpias vna quatuor annos completos continet. Et ꝑm istum cõputum anno. xl. Ozie. vel circa: ista era incipit. scz anno mundi. iiij^m. ccccxxviij. Scõm septuaginta interpretes circa. l. annum ozie. Et nota ꝙ christus nascitur olimpiade. cxciij. que faciunt annos. dcclxxij

Anno mundi	iiij^m. CCCCXL	iiij^m CCCCLVI
Linea christi	Joatan r̃gnauit ãnis. xvi	Achas r̃gnauit ãn. xvi.
	XLIIIIC	IIIIXCCCC

De hoc ioathan nihil mali scribitur nisi ꝙ excelsa more alioꝝ non abstulit. vt patet .ij. paralip. xxvij

De hoc acham nihil boni habet. Dereliquit dominum. ⁊ derelictus ẽ etiam ipse ab eo. Et percussus cũ populo suo valde ẽ a regib⁹ israel ⁊ syrie. ij. paralippom̃. xxviij.

Micheas propheta. vi. de. xij

Pontifices prophetat contra iherusalem ⁊ samariam — achitob.

Reges israel — Naum ꝓpheta. vij ꝓphetare cepit cõtra Niniuem — phacee — annis. xx. — sine rege. — annis viij. vt sup̃ — ozee. ã. ix.

Iste phacee cepit regnare anno. lij. ozie sic fecit: sic factum est ei. qꝛ ozee cõiurauit cõtra eum. ⁊ interfecit ipsum. regnauit qꝫ pro eo Fecit etiam pactum cum rasin. ⁊ vastarũt iudã ⁊ ideo teglatphalasar oppressit eum. ⁊ trãstulit q̃si tres trib⁹ ĩ assirios. iiij. regũ. xv

Iste ozee vltimus rex israhel cepit ãno duodecimo achã regis iude. ⁊ fecit malum. ⁊c. Anno. ix. regni eius captus est a salmanasar. ⁊ israhel trãslatus est ĩ assyros vt habetur. iiij regum. xviij.

Nota q̄ Oro. de hoc romulo multa mala scribit. scz fris sui. z aui z alioz̄ pbatissimoz̄ viroz̄ in quā morte z violētias tyrānides q̄z pies. Cōgreganit ei pastores z latrones zc. cū quib⁹ ciuitatulam extruxit. z p illā vi alios oppssit circūcirca potētes Postēz creuit. elegit. c. senes p cōsilio q̄s appellauit senatores. z mille pugnatores quos milites appellauit. pfecitq̄z in sublime. tādē ob demerita sua inter deos cōnūerat⁹ ē: eo q̄ p cuss⁹ a tonitruo nusq̄z ppuisset. Hoc eniz ad cumulū sue dānationis accessit. vt eo magis tormētaret apō inferos q̄ in terris eius mēoria celebor habet quā p turibō ñ meruit: z fl'sa vulgi adulatione aut vera deceptione adeptus est. Predicti senes post mortem romuli regnauerūt ānoꝝ tum dimidio expectātes si forte redisset.

romul⁹ p⁹ rex rō nor. an xxxvij.

Salmanasar. — Sennacherib — assaradō filiꝰ sennacherib

Iste salmanazar obsedit samariā āno. ix. o/ ze regis isrl'. cepit eā z regē misit in carcerē et isrl' transtulit in assyri os z cessauit rgnū isrl' qō steterat ānis. cclxxij

Iste sennacherib ascēdit in iudeā ꝛ ezechiā vicsim z pcussit dōs exercitū ei⁹. s. clxxv^m vi/ros bellatores. ipse āt turpiter fugiēs puenit nīniuē. z assiriorum z thobiā. tādez a suis filijs occisus est. iiij. regum. xix. z scō palip. xxxij.

IIII^M CCCC LXXII

Ezechias regnauit ā. xxix

Sol. x. lineis reuertitur. Et sic illa dies erat longior alijs. x. horis. O magnum portentum strages hostium addidit ānoꝝ

Anno ante xpi nativitatem dcclxxij

Iste ezechias optim⁹ filius de pessimo pzeachaz ambulat coraz domino corde pfecto excelsa abstulit z domum dei instauravit. nec similis eius fuit anteeum in regibꝰ iuda. z ergo dominus glorificauit eum. iiij. regum. xviij. xix. xx. z. ij. palip. xxix. xxx xxxi

Era principal' romanoꝝ ozosij martiui z alioꝝ. ipse ē ānus. xij. ezechiē fm hebreos. fm. lxx. vltim⁹ achaz: Urbs romana od it anno mū/di. iiij. M. cccclxxiij

Anno ante christi nativitatem. dccxv. roma in mōte palētino a gemellis condita est velut secūda babilonia. Verū tēpore pa upertatis nusq̄z alter locus ea sanctior. nec bonis exēplis ditior fuit. z q̄sto rex minus habuit. tanto minus cupiditatis habebat Post divitie auariciam z luxuriam induxerūt

Conditionem vrbis titus livius per. xiij. decades. id est. cxl. libros prosequit. sed hodie non omnes reperiūtur De ipso facit beatus iheronimus mentionem in epistola ad paulinuz. Et sexta decima invltimi declamationum libri prologo

Tu regere imperio populos romane memēto
He tibi sint artes. pacisq̄z imponere mores
Parcere subiectis z debellare superbos

Nota fm aug⁹. xviij. de ci. dei. q cicero magnis laudib⁹ romuli ascribit q nō rudib⁹ z indoctis tē poribus qñ facile homies fallebant meruerit honores diuinos: sz tā eruditis z expolitis. Unde patz vanꝫ ydolatrarꝫ error. qz si in his tpib⁹ doctis illumiati sūt qs sit ineptuz q antiquis eubus motiuis decepti. homines mortuos deos factos putent. z ob hoc ipsi ap̄lius

Reges romani. neminē inter deos ascribendū decreuerūt: nō tñ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ rū deoꝝ sz moxē āti quū fuātes z augētes. qō dictis vetāt fieri factꝫ approbāt. Uñ constat eos non esse excusatos: imo aplō teste plus illis peccare

rem⁹ a fra/ tre occidit. āno. iij. ff. de re di. l. vl.

meroda ch p⁹ rex babilōe

Reges babilonie incipiunt

Jste merodach primus rex babilōis famosus recessit a monarchia. nec obediuit assarando regi assiriorū z reges babilonie ceperūt eē potētes vsqz ad balthasar. vide mgrm in hystoria Thobie hystoria deuotissima z tota exemplaris hic texitur

vij. sapientes

Tales miles⁹ clar⁹
Solon
Chilon
Periāder
Cleobolus
Bias
Pitac⁹

habetur qui p⁹ theologos. id est poetas sophi dicti sūt id est sapiētes Jste etiā thales primus potuit predicere defectum solis z lune. vt ōt augus. viij. de ciuitate dei

Anno mundi. IIII^cLI

Linea christi

manasses regu it. ā. lv.

·IIIꝏLXIIQ

Jste manasses pessimus filius optimi patris fecit maxiū sup oēs q ante ipsum fuerūt. z sanguinem innocentem fudit plurimū. ꝓpter quod rex assyriorū vastauit iudam. z ipsum manassem cepit. z in carcerem misit. Postea ad cor rediens: z dñm dep̄/cās. z exaudit⁹ fuit. z in regnū suū restitut⁹. Oia q añ fecerat destruxit. z in via dñi recte ambulās

Pontifices

Sa/doch

non sine grandi ammiratione omnium qui eum ante nouerant vitaz beatam duxit. vt patet in regum. xxij. z. ij. paralip. xxxiij. capitulo Lathina

Iste Numa maximus ydolatra fuit. z vrbem adeo simulacris repleuit. vt ipse sibi locū reperire non posset. Hoc mō Augustinus stulticiā ei⁹ deridet. quasi magna iniuria sibi fcā sit q̄ ipe ñ sit inē deos ascript⁹ q̄ deorū cultum sic ꝓmouit. Dicianuariū z februariū ā no addidit. Hiz sup modū est q̄ bi viri p̄/cellentissimi ingenij in cūctis pene q̄ sub sole gerūtur tam acute disserebant. z in agnitōne ꝟi ōi sic delirabāt. Brās agam⁹ dño ō no.

Nota fm augustinū. ij. iij. de ci. ōi. q̄ ab vrbe condita vsq; ad augustuz tam continue pugne extitezt vt p miraculo habitum sit. vt vnus annus p⁹

Numa. pōpilius. an. xliij

primum bellum punicum sine bello transierit. exceptis. xliij. annis nume quib⁹ pax ꝓtinuata fuit

Romani populi statū z decursum loculēter z breuissime describit. Florus lucius p̄anos septingētos q̄tuor ei dās etates. Uñ ait si q̄s magnitudinē imperij cū ānis ꝓferat. etatē vltra putet. Ita ei late vbiq; in orbe terraz arma circūtulit. vt q̄ res ei⁹ legūt: nō vni⁹ pp̄li: sed totius generis humani facta discant. nā tot laboribus. periculisq; iactatus ē: vt ad cōstituendū ei⁹ imperiū cō/tendisse virtus z fortuna viderent. Itē ait. Tanta in virtute fiducia est. vt ille rudis. ille pastori⁹ populus vereq; terrester oñdit nihil interesse virtutis equis an nauib⁹ terra an mari dimicaret. Item O populū dignū orbis imperio. dignū oī fauore z admiratione hominum ac deoz. ppul sus ad vltimos metus: ab incepto non destitit. sed absens simul p̄esensq; pugnabat

IIII⁰ LXXVIII

Anno ante christi nativitatem

II DCC

Isaias martirio coronat: cū multis alijs eoq; regis opera pessima reprehendebat Sybilla samia fm quosdā bis dicit fuisse temporibus. Et nota q̄ sancti doctores non vtuntur dictis sybillarum ac aliorum gentilium ad confirmationem fidei sancte christi ane. sz z eas nec prophetico spiritu claruisse: sed arreptitias fuisse dicunt. Uñ Aug⁹. ꝓtra manichēum disputans dicit.

Sibilla. Si quid veri de deo sybilla: vel orpheus: alijve gentium vates aut philoso/phi dixisse perhibent. valet quidem aliquid ad pagāoz vanitatem reuincēdā nō tñ ad istoz auctoritatē ꝓplectēdā. Quantum enim distat de christi aduētu inter predicationem angelorum z confessionē demonū tantum distat inter auctoritatem ꝓphetarum z curiositatem sacrilegorum.

Elchyas

Ealeucus vir iustissimus leges condidit. Et inter cetera decreuit. vt qui adulteriū crimen ꝓmitteret: vtroq; oculo p̄uaretur. Quod cū filius eius commisisset: iussit ipm exoculari. Uerū tota ciuitas aliq̄diu ei reluctabatur. Tandem victus instantia populi nelet a se condita violaretur. suoꝓrius. Deinde filij oculo eruto vtrisq; vsum videndi reliquit. Sicq; mirabilis equitatis tēperamento se inter misericordem patrem z iustum legislatorem partitus ē. Disce o christiane quā ta diligentia debeas sancta dei tui p̄cepta custodire: si sic maluit paganus puniri ꝓ iusta lege sua q̄z eam inultam relinquere. Hec z multa similia oportuit in p opulo carnali obseruare cū sū/ma seueritate, quatenus timore pene a prauis cohiberentur

Bisantium conditur que postea Cōstanti/ nopolis dicta est

Reges romani.

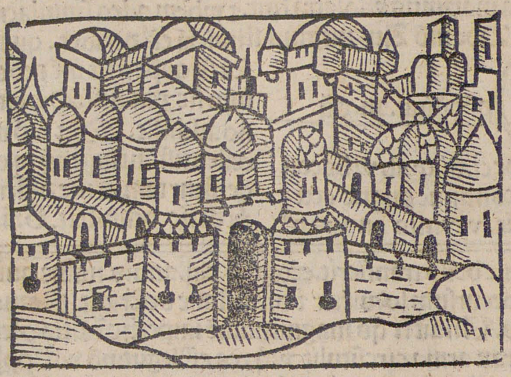

Iste tulius alio nomīe Hostilius. nō ferēs temp⁹ pacifice trāsire ob turbatō nem quam susci/ (iij. tuli⁹) auit vicinis suis an. xxxiij Post lōga quietis tpa merito ho stilitatis nomē sibi acqui/ siuit. Et quia dissipat de⁹ gentes que bella volūt. ipe cū omni domo sua a fulmi ne percussus interijt. De isto etiam Tullio sic dicit Ualerius libro. iij. ca. iiij. Hunc in cunabul' primo accepit agreste tugurium. eiusq; adolescētia in pecore pascēdo fuit occupata validior etas imperiū rexit. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit

Niniue destruitur per regem medorum. Et regnū assyriorum penitus cessauit. sic ut predixerant Naum propheta ⁊ Thobias

Anno mundi	IIII^m DLVI	IIII^m DLVIII
Linea christi.	Amon r̄gnauit ānis. ij.	Josias r̄gnauit an. xxxi.
	I ⅂XIQ	III ⅂XIQ

Iste amon s̄m textū hebre/ oꝝ duob⁹ tm̄ annis regnasse ꝑhibet. s3 s̄m. lxx. ānis. xij. ⁊ ita supplent hic. x. anni. a. lxx. de illis xiij. sup̄ sine rege Et s̄m hoc aptāde sūt historie alie que coīter sequūtur. lxx. Hic idē rex fecit malu cora dño. ⁊ per/ cussus a seruis suis sine penitentia obijt

Iste iosias optimus filius de ꝑuerso p̄re. gr̄a singl'ari p̄uentus adhuc in puericia requisiuit dñm. ⁊ vsq3 in finē ꝑseue/ rauit laudabiliter. In quibusdam excessit eze chiam proauum suū. ⁊ ideo dicit nō habuisse sil'em in regionib⁹ iu da. Eius religiosa3 vitā ⁊ opa scā pl'ima vide. iiij. regum. xxij. xxiij. ⁊ ij. ꝑalipp̄. xxxiiij

Pontifices

Azarias. filius el/ chie fuit.

Thobias morit annoꝝ. c. xx. vir sanctus plen⁹ operib⁹ bonis ⁊ ꝓphetie spū clarus. ꝓphetauit nā q3 de destructione hierusalem ⁊ templi quasi iam factum esset. cum tamen adhuc futurū esset ꝓpt certitudinem prophetie. statim post eius mortem vxor eius mortua est. ⁊ egresso thobia iuniore cum filijs suis niniue destructa fuit.

Sophonias ꝓphetauit destructionem hierl'm ⁊ reedificatōe3
Olda ꝓphetissa vxor sellum prophetat iosie regi

Jeremias secundus de maioribus ꝓphetare. incepit adhuc puer. xiij. anno iosie regis contra hierusalem ⁊ templum. ⁊ prophetauit annis. xlij preter illud quod prophetauit in egipto. Grandis duricia populi. ⁊ grandis plaga que punit eū

Iste ancus fuit quartus romanoꝝ rex. hic primũ pontem trans tyberim inter montẽ auẽtinũ ⁊ ianiclm fecit. ⁊ hostiaꝫ ciuitatem condidit supra mare. decimosexto miliario ab vrbe roma

Hostiensis ciuitas conditur. cuius episcopus benedicit papam

.iiii. ãcus annis.xxxiij.

Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit ⁊ victoriosissimꝰ ꝑ oĩa eo ꝙ eẽt virga furorꝭ dñi vt puniꝛꝫ peccata populoꝝ mltoꝝ. Hic ꝑmo erat rex babilonie. ⁊ postea obtinuit regnũ assyriorũ. qđ destructũ ẽ a medis. ⁊ factus est monarcha. Et ꝑm hoc diuersimode cõputant anni eius. qꝛ diu regnauit. Multiplr de ipso scriptura loquitur. iã bona. iã mala que diligenter sci exposuerũt. Placet tamen q̃busdam ꝙ ꝓpter penitentiam illam magnam que scribitur in daniele sit saluatus. ⁊ qꝛ scriptura vitã eius cõcludit in laude ⁊ cõfessione vniꝰ veri dei. Idem sentit nicolaus de lyra. dañ. iiij. Dicũt doctores quidã ꝙ đs inspirauit sibi: vt vindicaret se de inimicis suis. sꝫ ipse instinctu isto abusus fuit per supbiam ⁊ inuidiam. ⁊ sic nõ meruit ꝑ hoc ꝙ instrumentum fuit diuine iusticie. Forte de omnibꝫ post penituit meritis danielis.

Nabuchodonosor monarcha babilonioꝝ

Urias ꝓpheta occiditur a ieconia rege iuda ⁊ iheremias incarceratur.

Abacuc prophat ꝯ nabuchodonosor ⁊ babilonem. sunt tamen opiniones q̃ tpe fuerit.

IIIIᵐ DLXXXIX

IIIIᵐ DC

ioachas regnauit m̃.iij.

Iechõias vel eliachim

vel ioachim. ãnis. xi.

Ioachĩ vl' iecõias. m̃.iii

sedechias regnauit. ã. xi

Anno ante christi natiuitatem

DCXI

DC

Hic ioachas statiꝫ pꝰ mortẽ pr̃is ꝯstitutus fuit rex ĩ irl'm. sꝫ qꝛ nõ fuit secutꝰ exẽplũ pũ pr̃is sui iosue ido pharao nechao cepit eũ ⁊ duxit eũ in egiptũ. iiij. regum. xxiij.

Hic etiã fuit filiꝰ iosie frat̃ ioachas. ⁊ ꝯstitutꝰ a pharaone rex ĩ il'rm ⁊ vt daret mulctã ꝛc̃. Et qꝛ fec̃ malũ nec audiuit ꝓphetas. ascẽdit ꝯ eũ nabuchodonosor ⁊ factus ẽ ei ꝑuus tribꝫ ãnis Cũqꝫ rebellaret vẽit iterũ rex babilonis ꝯ euꝫ ⁊ vinctũ duxit in babilonẽ. nõ ꝙ illuc ductꝰ sit. sꝫ ĩmutatũ fuit ꝯsiliũ nabuchod. ⁊ interfecit eũ in il'rm. ⁊ ꝓiecit corpꝰ eiꝰ extra murũ iuxta ꝓphetiã iheremie. xxij. Et tulit secũ vasa dñi ⁊ posuit ea in tẽplo suo. ꝑalip. vltimo

Sa/raias.

Iste ioachiꝫ fuit filiꝰ ieconie ⁊ fec̃ malũ. ⁊ iõ statĩ ãmotꝰ ẽ ne regnarꝫ ⁊ vinctꝰ trãslatꝰ ẽ in babilonẽ. ⁊ mlti cũ eo trãslati sunt. iiij. regum. xxiiij.

Istũ saraiã interfecit nabucho. rex in reblata cum alijs ꝯsiliatoribꝫ zedechie. regũ vltio. Hic fuit filius azarie.

Iste sedechias terciꝰ iosie filius ⁊ malꝰ non audiuit iheremiaꝫ ꝓphetaꝫ. ⁊ ideo perijt miserabiliter. ⁊ omnis iuda cum eo. ⁊ eruti sunt ocl'i eius. regũ vltimo. ⁊ iheremie. lij.

Daniel adhuc iuuenis susannam liberat. ⁊ in cõspectu regis cum socijs stat. ꝛc̃. ⁊ postea interpretatur somniũ regis. ⁊ in sublime tollitur. Daniel primo

Ananias
Azarias
Misael

Ezechiel prophetat in caldea transmigratis destructionẽ iherusalem. ⁊ tandem martirizatur.

Mardocheus.

Om̃es hi cum ioachim ducti sunt in babilonem: adhuc pueri.

Baruth propheta.

Iste priscus ludos instituit. ⁊ circū rome edificauit. Capitolium fabricare cepit. ⁊ dictū ē capitolium quasi caput solū. quia in fūdamēto inuētū fuit caput sine corpore. quasi prophetia futuri. qr ibi postea senatus resedit. quasi vnū caput totius orbis tarquinus annis. xxxvij.

Reges romani.

prisc⁹

Iste nabugodonosor filius nabugodonosor magni fuit. hic ortum qui suspēsil' dr maximis expēsis vxori sue fabricauit. multa magnalia peregit. ita. vt herculem trāscēdisse actuū magnitudine memoret. ⁊ de manubijs hostiū tēplū belis magnifice decorauit

Reges babilonie

Nabuchodonosor.

Astrages rex medorum vnicam habuit filiam quā cuidā militi plebei tradidit: ne ex ea nobilis fili⁹ nasceret ꝓpter cām quā mgr̄ recitat. ne scz pelleret a regno a nepote suo. sic p̄dixerant sibi coniectores. Et qd verebat ei accidit. Nam ex ea natus est cyrus qui ip̄m superauit

Templum salomonis incēditur a caldeis ⁊ hierusalē destruit. Et hec est vna de principalib⁹ ers huius sacre historie. Stetit nāqz hoc tēplū. ccccxlij. ānis. scz a fūdatione ipsius inchoādo q̄ fuit fcā. iiij. āno salomōis Et ab hac destructōne vsz ad destructionē que facta per tytum. scilicz. xlij. anno. post christi passionē fluxerunt anni. dclxij

Hic incipit quinta etas mundi durans vsq; ad natiuitatem christi Et habet annos. dxc.

iiij ᵐ dcxi

Trāsmigratō babilouis facta est āno xi. sedechie

dxc

Tres pueri proijciunt ī fornacem succensaz. ⁊ miraculose liberant a deo. vide dañ. iij

Ieremias in egipto ꝓphetauit. ⁊ regib⁹ egypti predixit q̄ eoruz idola subuerterentur cuz virgo parerz. ⁊ ex hoc sacerdotes ī secreto templi loco imaginem virginis cum puero adorauerunt. Oratione serpentes de terra fugauit. ⁊c. Tandem zelans pro populo increpauit idolatriaz populi sui. ⁊ lapidatus est ab eis. Sed egiptij gl'ose sepelierunt martyrem sanctum in sepulchris regum propter beneficia sua

Pontifices

Iosedech.

Iste iosedech filius saraie egressus est quando transtulit dominus iudam ⁊ hierusalem per manus Nabugodonozor regis. vt patet. i. paralip. vi. ⁊ est ductus cum alijs captiuis ī babilonem. Dicunt aliqui istum fuisse Esdram scribā ⁊ sacerdotem. Aut forte frater ipsius fuit

Ezechiel post multa que gloriose gessit. etiam precibus suis aquas chobar condensauit. vt filij israhel ambularent super eas. caldei autem submersi sunt. Tandem percussis impijs quibusdaz a serpentibus quos redarguit. ceteri exacerbati ipsum equis distraxerunt. ⁊ per crepidines saxorum excerebrauerunt eum. martirem domini gloriosum facientes

Abacuc propheta danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem s̄m iheronimū. Vide in libro ipsius

Ludus scacoꝝ repit̃ a xerse philosopho ꝑ correctione euilmerodach tiranni. qui suos mgr̃os ⁊ sapientes occidere consueuit. Et hoc solacio indirecte attractus fuit ad emendationem

Iste seruius tullius seruilis conditionis fuit ex p te matris que ancilla captiua fuit. sꝫ nobilis. Hic laudes habet ab historiagra phis magnas. ꝙ in omni statu fuit. ⁊ vbiqꝫ notabiliter se gerebat. Tres montes vrbi addidit. et fossas iuxta muros duxit

Seruius

ã. xliiij

Euilmerodach.

Regusar.

Sabusar

Baltasar.

Iste euilmerodach fuit frater Nabuchodonosor iam immediate precedentis. Hic ioachim leuauit de carcere ⁊ magnificauit eum. ⁊ corpus patris effossum iuxta consilium eiꝰ diuisit. ccc. vulneribus ne resurgeret a mortuis. qui de bestia redierat in hominem

Isti tres fuerunt fratres ⁊ filij euilmerodach qui successiue regnauerunt. ⁊ baltasar fuit vltimus rex babilonie. qui interfectus fuit a dario ⁊ ciro. ñ enĩ habebat filium. ⁊ soror darij fuit mater eius. ideo preoccupauit regnum darius cum adiutorio cyri. Nec adiuuit dominus ipsum quia vasa sancta indigne tractauit. Dañ. v.

IIII^m DCXXXIIII

IIII^m DCLIX

Salatiel

Zorobabel

Anno ante christi natiuitatem

Iste salathiel fuit filius ieconie regis iude quem genuit post transmigrationeꝫ babilonis. vt euangelista matheus dicit.

Daniel vir desideriorum sanctus ⁊ electus clarus habet̃ cuius etiam opera deus miraculis gloriosis approbauit.

Iste zorobabel ſm imperiũ dñi fundauit tẽplum ⁊ manus eiꝰ ꝑfecerunt. sꝫ lõge post: vt patet Esdre. vi.

Esdras sacerdos de stirpe aaron claret sanctitate vite ⁊ sapientia. cuius grandi industria ⁊ labore totus indaicus status ĩ melius reformatus fuit

Babilon destruitur

Babilon illa magna capit̃ ⁊ aufert̃ potestas eiꝰ: sic̃ ꝑdixerũt ꝓphete sc̃i. Hec fuit ꝑma ⁊ maxĩa ciuitas totius orbis. de qua incredibilia scripta sunt. ⁊ hec tanta vna nocte defecit. vt ostendatur. ꝙ ad iram dei omnis potentia puluis sit: ⁊ fauilla. Dicitur verissime ꝙ eam humano opere extrui vel humanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbatur. Unde grande spectaculum euidensqꝫ exempluꝫ mundus haberet: si informari posset seu etiam vellet

Sibilla cumana d christo ꝓphetat. ⁊ tarq̄no. lx. codices attulit. ī q̄ ꝑ erāt scripta decreta romāoꝝ Sibilla hellespōtia de agro trayāo nata his dicit̄ fuisse tp̄ib⁹ ⁊ ꝓphauit sic de christo. Jesus christus nascet̄ de casta. ⁊c.

Reges romani

Iste tarquinus superbus seruio interfecto meli ore se arripuit regnū. Hic p̄m⁹ oīm tormētoꝝ gn̄a excogitauit. ⁊ post de regno expuls⁹ est ꝓpt̄ stupꝝ lucretie a filio suo ꝯmissum. Et noluerūt ammodo romani habere reges ꝓpter tyrannidem eorum

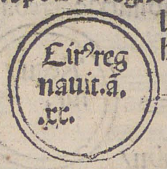

tarq̄ / us

Darius pri/ mus monar cha persarū.

Cir⁹ reg nauit. ā. .xx.

Iste cyr⁹ rex p̄saꝝ fuit p̄mo. ⁊ de p⁹ trāstulit monarchiā ad p̄sas. Hic ex p̄te p̄ris plebei⁹ fuit. sed mr̄ ei⁹ erat filia regis astragis De isto ꝓphauit esaias. ⁊ babilonē vicit. baltasar interfecit. danielē magnificauit. ⁊ isrl̄ remisit in iudeam vt templuz reedificarent. vt patet Esdre primo.

Iste dari⁹ fuit consob n us astragis quē in filiū adoptauit. q̄ ñ habuit nisi vnicā filiā. ⁊ dedit ei regnū. q̄ cyrus ꝯ eū pugnauit. ⁊ tñ ābo victi sūt a cyro. sz tāq̄ nepotes eos tractauit benigne. q̄ auo scz astragi regnū hircanoꝝ concessit. ⁊ dario medorū

Historia libri esdre incipit

Anno mundi IIII^m DCLXXXIIII

Linea christi

ΛXQ

Templum fundatur

Aggeus ⁊ zacharias prohetant. cōfortātes templū. ⁊ prouocātes ad edificandū templū.

Iste ies⁹ fili⁹ iosedech sacerdos magn⁹ tāq̄ regēs. ⁊ zorobabel tāq̄ dux post reditū ppl̄i isrl̄ de babilone prefuerūt. Et iste mod⁹ vsq̄z ad herodē

Pontifices

Jhe sus

seruat⁹ ē: vt sacdotes sūmi eēnt p̄ncipales ⁊ duces substituti Semper tñ duces erāt de tribu iuda iuxta ꝓphetiā iacob. Et sub hoc regimīe sacerdotali optimo nō legit̄ populus declinasse a veritate fidei sicut ante. q̄ tp̄e iudicū ⁊ regū sepi⁹ ad idolatriā corruit. Et nota q̄ iudei isti q̄ hic redierūt ⁊ postea dispersi sūt in oēm terrā. iuxta ꝓphetā dauid. dispge illos. psal. lviii. fuerūt oēs de tribu iuda. beniamin ⁊ leui. ⁊ pauci de decem tribubus qui aufugiētes iunxerūt se istis. Illi āt q̄ in mōtibus caspijs religati sūt nūq̄ redierūt s̄m hebos

Cyrus post multa bella tandem cum ad scittas declinasset a regina thamiris capit̄. ⁊ cū toto exercitu suo ad. cc^m. occidit̄. Caput eius precisū in vtrē humano sanguīe plenū ꝓiecit dicens Satia te de sanguine quem sitisti

Arpharat post mortem cyri p vim obtinuit regnum medorum. ⁊ edificauit ciuitatem grandem Ecbathanis. ⁊ disposuit rebellare contra nabuchodonosor. id est cambissen. ⁊ tamen ab eo victus fuit. vt patet iudith p̄mo

Falaris siculus tirannꝰ. multos innocentes depopulatur. Hic quendã perillũ artificẽ q̃ thaurũ ereũ fecit ad puniendũ hoies. in eũ dẽ ipm̃ piecit primũ vt experiretur quod fecerat. ꝛ clamor eius p os thauri sonuit horribiliter quasi boatus bestie. ꝛ sic tirannus iniustus inuenit aliqñ quẽ iuste puniret. Istud factũ dicit orosius anno añ vrbem ꝓditã. lxiij. vel circa. xẽ. Et vt dicit sicilia sp nutrit tirannorum fuit. Lucrecia feia nobilis ꝛ honesta a filio regis violenter oppssa seipam stulte gladio interemit. Hec in exemplũ castitatis allegari solet. sed non excusat ab homicidio. vt dicit augustinus. i. de ciuitate dei

Babilonia noua in egipto ꝓdit a cãbise q̃ totũ illud obtinuit regnũ

Cãbises ñ. filiꝰ ci ri. ã. vij.

Ereneides. iij. ã medio

Iste cambises filius ciri. ꝛ scõs magus. varie nominat a diuersis Apud esdram artbarxerses dicit vel assuerus. In bistoria iudit que sub eo texta fuit vocatur Nabugodonosor. Hic potenter interdixit ne hierusalem aut templũ reedificarẽtur. Et pr̃ eius tm̃modo precepit ne ciuitas extrueretur. ꝛ etiam tunc principes ciro ignorante impediuerunt opus domꝰ domini. Hic q̃ndã iniquum iudicem viuum excoriari fecit. ꝛ filium sup paternam cutem sedere fecit. vt hoc modo scelus vitaret. ꝛ recte iudicaret

Iste Ereneides tercius magnus duxit filiam regis in vxorem. ꝛ nõ diu post moritur. Pantaptes filia cambis fuit bis duobus successiue in coniugem sociata ſm iheronimum super Danielem libro tercio.

IIIꝰ ꝓ IIIIꝰ.

Bistoria iudith hic texitur. Ipsa ãt exemplar totius pudicicie ponitur

Holofernes princeps milicie Nabuchodonosor cambisis mltas terras dño suo subiugauit. ꝛ tandem venit ad bethuliam. ꝛ ibi a iudith mulere interficitur. vt patet iudith. ñ. ꝛ tiij.

Pitagoras primus philosophus

Nota q̃ gentiliũ sapientia q̃ totaliꝫ de creaturis fuit ꝓmo incepta a dijs qñ adhuc temporа grossa fuerunt. quia tunc qui pauloplus alijs sciebant. a populo rudi dij putabantur. Post hec creuit prudentia. ꝛ tunc theologi venerunt. ipsi sunt poete antiquiores qui de falsis dijs multa mendacia finxerunt vrbano sermone. Si isti ante venissent profecto dij putarentur. sed tempus obfuit eis. Post hos venerũt sapiẽtes id est sophi. q̃ mira iactantia gloriam suam celebrauerunt. Hec tamen diuinum aut theologicum honorem meruerunt propter tempus. quia iam melius sciebant. malam tamen consuetudinem cum ceteris continuauere. licet novos deos fieri prohiberent. Demum philosophi claruerunt quorum iste primus fuit eo q̃ humiliter responderet se ñ sapientem fore. sed amatorem sapientie. Hi communiter contradixerũt idolatrie. ꝛ plures trucidati sunt plures timore fecerunt sicut alij. Peiores fuerunt qui muneribus acceptis etiam contra propriam conscientiam cultum sacrilegum extulerunt. Vide augustinum de ciuitate dei

Dano ꝛ phisios discipuli pitagore banc sectam continuauere. vbi per q̃nquennium silentium seruabatur. ꝛ post eruditi loquebantur

Anno.ccxliiij.ab vrbe ꝯdita tomani loco regũ ordiauerũt duos ꝯsules.q̃ ꝑ vnuꝫ ãnũ regerẽt.ne ex mora tꝑis in suꝑbiã erigerent̃.ꝛ vt vnꝰ alterũ corrigeret si erraret aut excederet.

Cõsules incipiunt

Brutus. primus consul.

Leonida rex spartanoꝝ cũ iiij^{m}.hoim.lxx^{m}.ꝑsaꝝ pene trucidauit. Mirabile dictũ ait suis Prãdete h̃ tãq̃ apd̃ inferos cenaturi. Et ita factũ ẽ.qꝛ ex fatigatõe ceciderũt suꝑ mortuos.ꝛ mortui sũt cũ ill' ꝑit̃

Lucius Mutauit roma ꝑncipatum.sed non euasit tyrannidem.

Reges ꝑsarum

Darius it aspis i iij mag^{9}

Iste Darius fuit vnus de.vij.magis ꝛ subtil'r regnũ acq̃siuit. hic recuperauit regno ꝑsarum assyrios.ꝛ babiloniam.asiaꝫ macedoniã perdomuit. Cũqꝫ regis scitaꝝ filiã in vxorẽ desideraret.ꝛ ei dare nollet.ob hoc cũ.dcc^{m}.ꝯ scitas venit nõ verit^{9} pro vni^{9} hoĩs libidĩe tot milia viroꝝ mortis periculo exponere.quod vtiqꝫ incautum ꝛ crudele ꝛ iniustissimũ fuit Unde turpiter fugatus.lxxx^{m}.amisit tandẽ cũ residuis a paucis atheniensib.puta.xi^{m}.supat^{9}.cc^{m}.ꝑsaꝝ amisit. Uolẽs ãt se post fugam vindicare.in ipso apparatu ꝯcidit. Et ꝑm quosdã bona ipes est de ipso.qꝛ habuit fidem vnius veri dei.cui tẽplũ ꝛ sacrificia fieri precepit.ꝛc. Uide lyram sup. vi.c. Esdre. Democritus phũs seip̃m excecauit. ꝛ de diuite se pauperem fecit ob amorem sapienttie.

Anno mundi. IIII^{m} DCCCXXXIIII

Linea christi

Abiud.

Iste fuit filius zorobabel. sed de ipso ꝛ aliis persequẽtibus vsqꝫ ad ioseph nihil habetur in scripturis.nisi q̃ a matheo numeratur. Et ideo nec tempus eoꝝ debite sciri potest

ADXDDDD

Nota q̃ ꝑm magistꝝ Darius instinctu zorobabel iussit resumi opus dom^{9} dei. ꝑcipiens principibus suis ne aliquo modo impedirent sed iuuarẽt. Uide etiam Esdre.v.ꝛ vi.ca. De hac era ambiguum est ꝓpter diuersitatem doctorum

Aggeus ꝛ zacharias anno secũdo darij increpauerũt populũ ꝓpter negligentiam eoꝝ ad edificãdum domũ domini.ꝛ solicitabãt zorobabel vt loqueretur super hoc regi.ꝛ annuit rex.ꝛ accensũ ẽ cor ꝓpl'i vt edificarent tẽplũ.vt patet Esdre.vi.

Pontifices

Joachim

Iste ꝑm iosephum cognomĩnatus est iosedech. sub quo ciuitas iherusalem extructa est.vt dicit etiam eusebius.sicut etiam patet neemie.xij.

Templum perficitur anno septimo darij. Aggeus de hoc templo prophetauit.q̃ gloria eius maior erit q̃ꝫ primi.quod est intelligendum spiritualiter.quia christus dominus desideratus cunctis gentibus hoc corporali presentia sepius ingrediendo magnifice glorificauit.et oblatus fuit in eo in die purificationis marie.alioquin non potest stare veritas prophetie.quia istud secundum quasi nihil fuit respectu primi. Augustinus hic fortissimum sumit argumentum contra iudeos.q̃ hec auctoritas necessarijssime intelligatur de ecclesia que est domus dei ex viuis lapidibus.quia hoc templum nec vmq̃ꝫ habuit parem gloriaꝫ:taceo maiorem. Uide augustinum.xix.de ciuitate dei

His quoqꝫ temporibus pytagoras philosophus claruit.qui samo oriundus crotone degũt. Nouissime metapontum adijt.ibiqꝫ sepultus est

Iste dictator creatus fuit: vt consules preiret potentia contra inimicos.

Dictator — nomen est officij dignioris

Thitus — Quintus reptus in rure ab aratro sumptus est. et in dictatorem creatus est. Hic rhomam iam pene desperatam propter aduersos casus. magnifice cō/

Hoc tpe facta est rhome dissentio plebis a senatu

Publius — solatus est triumphis suis.

Tēpore horum consulū fames et pestilētia grauis romā corripuere. Et bellū vientiū atrocissimum fuit

Xerses filius darij. vus magus — Iste xerses multitudine pplorum quos collegerat terras mouit et vndas. et tñ pene nihil ei prospere successit Amisit quippe in breui tēpore decies nonies cētena milia virorum Itē tādē pus modicū per artabanū pfectū suū occiditur.

Artabanus. vii mēsibus. — Iste artabanus non ponitur in cathalogo regū persarū. quia parū pfecit. Tñ iheronimus videtur eū numerare super danielem. libro tercio

Grecorum āt nūerus q victores extiterūt. lōge maior erat occisorum. O tēpora dolēda. etc. Uide orosium. Narrat eī beatus iheronimus in eplis suis quod xerses cū de sublimi loco innumerabilem exercitum vidisset: fleuisse dicit: eo quod post. c. annos nullus eorum superfuturus esset.

Fabiorum gloriosissima familia vrbis. bello vientano prosternitur.

IIIIus. DCCCLIX

Eliachiz — De hoc nihil habetur in scripturis nisi Mathei primo

Anno ante christi natiuitatem CCCCXL

Esdras vir sanctus atque doctissimus velut alter moyses in populo venerandus habitus est Hic primū de babilone cum ceteris venit. sed iterum paterna solicitudine motus redijt: vt plures lucri faceret et secum adduceret. Tempore autem isto legem: ceterosque libros sanctos reparauit: quos combusserant caldei. felix testimonium orbi relinquens. nouos et faciliores apices inuēit. Quo feliciter in spiritu sancto peracto. venit iterum iherusalem cum multitudine magna. regalibusque priuilegiis. vt doceret populū. Esdre. vij. Obijt in senectute veneranda. sepultus ibidem

Malachias propheta claret sic dictus id est angelus propter optimam vitam et deorum aspectū. Aiunt quod ore eodem quo prophetauerat. angelus domini apparens eadem iterabat

Anaxagoras phūs claruit. Hic habuit successorem qui dicebatur archelaus magister socratis.
Hereclytus cerebrosus.
Hestilius tragediarum scriptor
Sētētias horum floridas vide in speculo vincēcii.
Pindarus poeta — Sophocles
Euripides — Socrates nascitur
Herodotus historiarū scriptor
Empedocles et plures alii claruerunt tempore xerses

Permenides et alii philosophi notables maxime in moralibus claruerunt.
Socrates phūs. Hic habet magnas laudis prerogatiuas. quē etiā btūs hieronimus sibi in exēplū proponit et aliis. Fuit eī mire pacientie. et semper equanimis et subtilius de prīo ente id est deo fertur sensisse. pro quo tandem venenum in carcere bibit.
Plato discipulus eius — Ipocras et plures alii fuerūt tūc nominati viri. quorum labores permāserunt.

et Magn[illegible] [illegible] Platonis.

Uirginius filiã ꝓpriã gladio transfigit. ne seruituti traderetur. ⁊ ob hoc tribuni insignia deponer̃ cogũtur. Uide thy. ũ liuiũ de ꝯditõne vrbis libro. iij.

Romãi.

mar/cus. Lex. xij. tabulaꝝ rome insti/tuta est. Decẽ enĩ tabule a grecis delatesũt: quibus due additesũt a romanis anno. ccc. ab vrbe condita ipse est ãnns mũdi iiij^m. dcclxxxiiij an. xxi.

Tri/buni Decẽ viri instituti fuerũt loco ꝯlulũ. quia nis ꝯq̃rebat̃ de ꝑuerso regimĩe ꝯsulũ. ⁊c.

Isti duo paꝝ prefuerũt nec ꝓfecerũt

gne/us.

Reges persarum.

artharxerses lõ/ginian⁹

xerses. mensib⁹ .ij.

Segdian⁹ mẽ/sib⁹. vij.

Iste artharxerses est. sb̃ q̃ Esdras vẽit ilr̃m. ⁊ neemias fuit pĩcerna eius quẽ p⁹ misit ad edificandũ muros ci/uitatis

Roma in cõculcatione incensa. ⁊ muri ei⁹ destructi. Nam senones galli cũ romanis pugnant. ⁊ cepta est vrbs p̃ter capitoliũ. quod etiam ꝑdidissent si pugil anser ex lassitudine pugne dormientes romanos nõ excitasset. Quaꝓpter ambrosi⁹ exꝓbrãdo eis ingratitudinẽ xp̃iane ꝓsperitatis. dicit eos magis debere sacrificare ã seribꝫ q̃ꝫ dijs. Idem augustinus. Os inferni ĩ medio vrbis horribiliter apparuit. De cuius exaltatione plures interfecti fuerunt. Ubi cum se marcus curtius armatus proiecisset. cessauit plaga impiorum demonum

Anno mundi IIII^m DCCLXXXIIII

Linea christi.

AXDDDD

Ebdomade danielis hic incipiunt. De his est grandis altercatio inter doctores ⁊ laborinthus maximus. Uide iheronimum super Danielem. ⁊ lyram. ⁊ vlricum. li. v. ca. iiij.

Porro beda computat per annos lunares. ⁊ incipit vigesimo anno artharexersis.

Neemias vir benignissimus ac deuotione precipuus. fuit pincerna artharxersis regis persarum. Hic vigesimo anno eius iuxta dei voluntatẽ missus ẽ ab eo vt instauraret murum ihr̃lm. et edificauit eam in angustia tempoꝝ. Expleto ãt ope miraculose ignem sanctuꝫ repererũt. ⁊ muꝝ dedicauerunt. Deinde redijt ad regem. ⁊ iteꝝ reuersus est hierusalẽ ⁊ mortu⁹ est. ibiqꝫ sepultus iuxta muꝝ quem edificauit. Uide in libro eius. Et hic finitur historia librorum q̃ sũt de canone

Hierusalem reedificatur a neemia ⁊ alijs filijs israhel. ⁊ habet tres habitationes. Prima habitatio est communis populi. scilicet artificum laborantium in mechanicis Secũda habitatio est nobilium ⁊ prophetarum. Tercia habitatio est regis ⁊ sacerdotum.

Item habet sex portas quarum prima dicitur porta vallis vl'io saphat. secunda porta sterquilinij tercia porta vetus vel iudiciaria quarta porta piscium vel dauid. quinta fontis silos vel aquarum. sexta gregis vel probatice piscine

Chratinus prim⁹ comic⁹ q̃ sb̃ specie iocalitatꝫ aꝑte vicia redarguit

Archita tarẽtin⁹ mgr̃ platõis

Altibia des socraticus

Eudoxus astrologus

Epicurus vorax

Dyogenes alexandro potentior ⁊ ditior fuit. eo ꝙ quicq̃d dare potuit contempsit. quicquid auferre vel inferre non expauit

Ludi scenici instituuntur vt pestilencia cessaret rhome. De his au
gustin⁹ multa tractat diligenter: improbando deoꝝ falsitatem. q̄ talib⁹ ludis placari poscebant.
Ita turpiter isti exercebātur. vt ne dū honesti viri ⁊ femine his interesse nō vellent. sꝫ nec vel delō/
ge intueri. O sacrilegia deorū quib⁹ nouella romanoꝝ indoles ad tanta crimina prauo traheba
tur exemplo. ita pro depellenda tēporali peste corporꝝ accersit⁹ ē perpetuus morbus animarum.
Tribuni loco consulum instituuntur. Uerū hec mutatio magnā perniciem reipublice inuexit.
eo ꝙ singuli cum impatoriis insignib⁹ ꝓcesserūt. donec per vim coacti hm̄oi fastū
deponerent ⁊ tyrannidem. Nulla autem restat iā spes tranquillitatis adipiscen/
de rhomanis. nisi per solam patientiam. quam vera dei sapientia christ⁹ edocuit.

Darius nothus .ā.xix

Iste Darius grauem manum misit contra athenienses. vnde tandem contriti sūt
qui supremi fuerunt iuxta morē mutabilitatis humane. Sub eo egiptus recessit a persis. Hic
habuit fratrem nomine cyrum bellicosissimum. Uide orosium libro secundo.
Mediolana ciuitas conditur. sic dicta. quia ibi tunc apparuit sus. que pro media parte por/
tabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia glosa mundi a paruis ⁊ pene vilibus ortum habent. ⁊
in idipsum tandem reuertuntur
His tp̄ib⁹ athenienses. xxiiij litteris vti ceperūt cū antea. xvi. tm̄ litteras haberent.

IIII⁹ DCCCCIX

Anno ante xp̄i natiuitatem DCCCXC

Bella atheniensiū famosissima quasi secūda troiana circa hec tempora fuerunt. ⁊ consumpti sūt
miserabiliter: ⁊ in seruitutem redacti. Quomodo perierunt qui dominabantur populis
Plato phūs diuinus nominatissimus claret quem augustinus extollit. quasi vltra de diui/
na scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.
Iste heliazib vel eliazaphat successit ioachim in pontificatu. vt dicit eusebius Et vl
teri⁹ commūiter doctores sequūtur iosephum vt magister dicit. quem se etiam eusebius
sequi testatur

Heli azib.

Dionisius siclus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus pla
tonis: sꝫ nō imitator. Quodā tp̄e vidua quedā paupercula ꝓ ip̄o dn̄s imolabat: obsecrās quate/
nus diutius viueret. ipso retro stante secretius ⁊ admirante. Completo āt sacrifō accersito inter/
rogās ait. Cur sic ꝓ me oras. q̄ sp̄ tibi molestus fui Illa rn̄dit. Dn̄e au⁹ vr̄ tyrān⁹ fuit. ⁊ vaccā vnā
mihi abstulit. ⁊ nō retinui nisi tres. rogaui qꝫ deos vt moreret̄: si forte ip̄o defūcto filius ei⁹ pater
vr̄ mihi eā restitueret: sꝫ ille peior: nedū illam retinuit: immo vnā silr̄ abstulit.: ⁊ remāserūt mihi ni
si due Iteꝝ imp̄cat⁹ sū ꝯ eū: vt moreret̄ sperās a vobis mihi restitui vaccas meas. vos āt pessim⁹
oīm nihil mihi redidistis. insup etiā afflictā afflixistis. vnā auferēdo. Timui ergo ne p⁹ mortem
vr̄am adhuc crudelior veniret. q̄ hāc silr̄ auferat. ⁊ fame moriar. ideo deos exoraui ꝓ vita vestra.
infeliciter experta ꝙ pene ꝯtinue res in deterius dilabūtur. Hec sunt verba vetera ⁊ noua p̄dic/
ta cuius experientiam nō oēs equalr̄ aduertūt. Qui aūt hec patiuntur. a risu se continere nouer̄t

Iste camillus furus dictus extitit qui afflicte rei publice magnifice subuenit. expugnando scz veientes. qui per decem continuos annos valde romanos attriuerāt Hūc tm̄ viꝝ postea ingrata ciuitas damnauit. Orosius dicit hanc victoriam magis vtilem q̄ nobilem fuisse. qꝛ sine vllo digno rhomano virtutis testimonio clamdestina obreptione fcā fuit Nec ob hāc iniuriam destitit quin rediret iterum de exilio. denuo patriam defendens. Et hoc magnum est exēplum patientie christianis ꝑm augustinnm

Romani dictator. camillus.

Reges persarum Assuerꝰ vl' artarxerses.

Iste assuerus ꝯgnominatus est mi nenon. darij ⁊ perisatidis ā.xl. filiꝰ a.lxx. abhebreis aūt assuerus dictus. Et habuit frēm noīe cyꝝ. quēpꝰ mortē pr̄is ī bello supatū occidit. oꝛ nisi ꝑ letale bellū libido dominandi nequibat mitigari. cū tn̄ tot terras possideret ꝙ merito plus q̄ꝫ.c. regibꝫ suffecissent dn̄ia eaꝝ. Hic primo vasti reginā pulcherrimam duxit in vxorē: quā tamē pꝰ abiecit. ⁊ hester virginē de stirpe beniamin loco vasti sūpsit. ⁊ mardocheū patruum eius sublimauit: amon prius suspenso. Hic videt̄ homo pacificus fuisse. sed nimis luxuriosus vt patet ī libro hester. i. ⁊. ij. Fert̄ etiā filios habuisse. ccc. e quibus darius quem in regem sublimauit. ⁊. xl. alij nobiliores coniurauerunt vt eum interficerent iam senē. vt sic licentius regnarent. Quo compto omnes fecit occidi. quia per que quis peccat: per hec ⁊ punitur.

Anno mundi.

Linea christi Azor

Hester historia hic tetitur ꝑm doctores latinos. Vide lyram hic. ⁊ etiam danielem. ca. ix. Mardochens iudeus vir sanctus clarus habetur. Et primus post assuerum in toto regno ꝑsaꝝ sꝑ tamen humilis ⁊ deuotus cultor dei ⁊ fratrum amator. Et ꝑm hanc computationem latinorum tempore exaltationis sue fuit annorum. CClix. Vide lyram.

Samnites medij sunt inter picenum campaniam ⁊ apuliam

Pontifices

Aristotiles audiuit platonem. xviij. annū gerens
Hic post fuit magister alexandri.
Demostenes orator fuit
Speusippus post platonem achademicam tenuit
Senocrates successit moruo speusippo.
Hermes tresmegistus qui ⁊ mercurius dictus est fuit circa hec tempora
Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur. ⁊ ī seruitutem rediguntur quorum improba domiandi cupido infinita mala suscitauit.

Apuleius ⁊ hermes discipl'i platonis iu templorum locis ⁊ porticibus versantes nihil aliud q̄ꝫ de virtutibus cogitabāt qui oculos effodisse leguntur. ne per eorū visum a contemplatione sapientie auocarentur

Cobares phūs qui ait. In suo negocio quisqꝫ ebetior est q̄ꝫ in alieno
Senocrates grauissimus philosophorū ⁊ castissimus fuit.

Manlius torquatus pugnam inchoauit atrocissimã cũ gall'. pcussoq; gallo qui eũ ad singlare certam ẽ puocauit. torquẽ aureã de collo eius tulit. ⁊ suo imposuit Un de ipse ⁊ posteri eius dicti sunt torquati

Titꝰ q̃ntꝰ

Jste quintius dictator cruẽtissima cõgressione bellũ a mallio inchoatũ perfecit. ⁊ victor fidelis factus in eadem paupertate permansit sic añ. iiij. iugera suis manib⁹ colens. Hũc in exemplũ adducit augꝰ de cĩtate dei contra auaros. ⁊ sup bos christianos quosdam.

Baius.

Sb hoc gaio fa cta ẽ pugna tusco rũ q̃ octo milia capti fuerunt.

marcius.

Ochus annis xxiij.

Jste ochus quiz artharterses egiptũ reuocauit adimperiũ persarũ nectabano rege in ethiopia pulso. ⁊ plurimos iudeorum in transmigrationem egit. ⁊ iuxta mare caspium collocauit qui nimis creuerũt ibi. Hic etiã misit vagosum p̃ncipem trans flumen quitributa per esdram dimissa repetijt. s. septimi anni ꝓpter sabata terre Hiz ẽ qõ h̃ vt putaꝫ filius besterita fuit iudeis infestꝰ Marco valerio teste; eutropio euenit victoria ℈ gallum sue gallos. ꝓpter corui qui insidens eis brachio eruit oculos galli cum rostro. eꝛ q̃ postea cognomen sumpsit. Marcus valerius corninus

arsamꝰ. anno. i.

Jste arsamꝰ q̃ ⁊ argꝰ successit ochꝰ ⁊ parũ regnauit.

Aristotiles famosissimus ⁊ omnium pho⁊ subtilissimus claret. sectãq; peripotetico⁊ p̃stituit

IIII^cꝰ DCCCC XXXIIII

Vagosus prefectus ochi templũ supbe intrat ⁊ spoliat. ⁊ tributa mistris dei imposuit. ꝓpt̃ dissensionẽ põtifices cũ fre suo iesu quẽ occidit Sydon deletur ab ocho rege persarũ Erubescesyon ait mare.

Philippus rex macedonum pater alexandri putatiuus per. xxv. annos tyrannidem exercet fractis sacrificijs ita elatus vt licere sibi omnia que cogitauisset putaret. tandem dolose occiditur

Judas

Jste iudas velioiade filiꝰ eli zaphat fuit summꝰ sacẽdos tpe mardochei. cui idez epⁱas misit de obseruatione dierum furim. vtz hester. ix.

Joãnes.

Jste iohannes filius iude habuit frẽm q̃ dicebat iesus. ⁊ aspirabat ad pontificatum. quapropt̃ familiaritatem vagosi p̃fecti trã flumen sibi comparauit. Confusus autem super bocaltricare cuz iohanne cepit in templo. ⁊ ideo incitauit fratrem vt eum occideret

Fabricius vir digne memorie nulla potuit industria pyrri regis a romana ciuitate diuelli pmissa etiam quarta parte regni. tandez pirrus ait. Dic ille fabricius q̃ difficilius a virtute q̃ sol a cursu suo auerti potest.

Quintus curcius philosophus. Hic contra alexandrum multis rationibus seriose disseruit eum increpando. Si deus es inquit: beneficia largire non auferas. Si homo semper id cogita alijs postpositis Calistenes philosophus. condiscipulus alexandri sub aristotile ab eo occiditur. quia eum p deo non adorauit. ⁊ multas tirannides similes idem alexander pfecit magis ductu ꝓprie complacentie: q̃ recte rationis. quod valde commune est apud potentes. Indignanter accipiunt: si quis proferat vel faciat: que eis non placent: quod periculosissimũ est. ⁊ sibi ⁊ alijs

Minutia virgo vastal' ꝓpt incestū viua sepulta ē. Hec ⁊ similia allegari solēt in exēplū xp̄ianis: q̄ legaliter ⁊ districte vicia etiā apd gē/tiles puniebant

mar/cus. Iste marcus cuz vi^m. romanis pu

mani lius. Isti duo ꝯsules ꝯ latīos pugnātes deci^s

Romani

Ua/leri^s. gnauit ꝯ gallos. q̄s in fugā ꝑtit. ⁊ grauiter trucidauit

Deci us. occis^s fuit. ⁊ māili^s triūphauit Sz q̄ ꝓprium filiū occidit: solitas laudes n̄ hūit Ille nāq̄z fili^s ꝯ īpiū ꝯsulū pugnauit ꝯ hostes ⁊ q̄uis victor extitit. tn̄ ꝓpt inobīam virg̃

Darius annis. .xxiiij. Reges persarum

Iste dari^s potētissim^s aus^s ē a grec̄ tributa expete. q̄ fuit occasio ꝺstructōis totius monarchie ꝑsaꝝ q̄ h̄ trāslata fuit ad grecos iuxta prophiam dañ. Fert̄ q̄ amiserit q̄nq̄ es decies centena milia bellatoꝝ. q̄s oēs alexander de persis occidit. Circa hec tpa ꝺt orosi^s. q̄ nox vsq̄z ad pl'imā diei partez tēdi visa ē. ⁊ saxea grādo. i. veri lapides de nubib̄ descēdētes terrā feriunt

cesus: ⁊ capite punitus fuit. Hoc in laudem patris augustinus allegat

Dedicatio prima apud romanos. Nota q̄ romani vsq̄z ad ista tpa nūq̄z se capi ꝑmittebant vl' in seruitutē redigi. sz aut vinci aut occidi maluerūt. sed circa hec tpa hec eoꝝ aīositas sedata fuit a sānit̄ Uerū papiri^s h̄ scādalū āmouit. qn̄ post samnitas vicit licz maius dedecus scz periurij tūc roma ꝯtraxit

Anno mundi iiij^m DCCCLIX

Linea christi

LXXXX

Alexander nascitur ex olimpiade vxore philippi regis macedonum adultera per nectanabū nigromāticū regē egipti. qui per incantationes illudebat ei q̄si de^s amō ꝯcubuisset cū ea. Hoc colludio potētū adulteria ⁊ stupra solebāt excusari. aut etiā honorari: sz paupeꝝ capitali pēa feriebāt̄

Pōtifices Exercitus darij primus. dc^m Secūdus. xxx^m. peditū. ⁊ cē

iad^s. Iste iad^s irato alexādro occurrit pontificalibus indutus ⁊ placat^s subito rex de equo descē

tum milia equitum. Tercius cccc^m. peditum. ⁊ centū milia equitum. Et in h̄ tercio cōgressu darius letaliter vulneratus cuz fugeret miserabl'r solus in via derelictus obijt alexandro presente. quem licet inani mīa tamē regali cū honore sepeliri iussit

dit. venerabat̄ antistitē. ⁊ cū pace ⁊ gaudio intrauit ciuitatem. fecitq̄z sibi afferri codicē dañ. ⁊ exponi ꝓphiam q̄ de ip̄o loq̄tur. quib̄ peract̄ gauisus est valde. q̄ oīa q̄ per somniuz añ videt debito ordīe cōplebant̄. Et visum est sibi q̄ ipse esset de quo hec prophata fuerunt. ⁊ maiorē ex h̄ sumpsit audaciam pugnandi contra dariū oblatoq̄z sacrificio iussit petere iudeos q̄ vellēt. ⁊ concessit vt suis legibus vterētur. ⁊ q̄ septim^s annus esset absq̄z tributo ꝓpter sabata terre Uide augustinum

Menander comicus
Scensippus ph̄s

Antiochia
Edissa
Seleucia
ciuitates conduntur

Philemon ph̄s.
Menodemus ph̄s

Iste papirius cũ adhuc puer esset prudentissimus fuit. ⁊ pulchꝝ mendacium finxit. vt matri celaret secretum ꝯsulat⁹. Cũ āt vir factus eēt: adeo bellicosus fuit. vt Alexandro cuius aduentum rhomani formidabant. merito obijceret. nec quicq̄ de dijs curabat. sed augures infaustā predicē/tes deridebat. ⁊ hoc i magnā ei⁹ laudem referunt doctores sancti. qꝛ in h̄ se viꝝ prudentem ⁊ magnanimũ oñdit.

Pa/piri⁹

Iste Philippus fuit rex macedonum. frater Alexandri icdm Jeronimũ

Phi/lipp⁹.

Alexander. magn⁹. mo/narchia gre/coꝝ. ānis. xij

ptholo/me⁹ rex egypti.

Reges egyptioꝝ

Iste Alexander magn⁹ dc̄s ꝓpter mirabl'em victoriā quā habuit d̄ toto mũdo q̄si i b̄ui tp̄e. quod euidēs fuit iudiciũ ire dei cōtra peccatores illi⁹ tp̄is. Nā aliq̄ miracl'a oñdit sibi deus adiuuādo man⁹ ei⁹. qꝛ mare pamphilicũ sibi diuisũ fuit: sic olim mare rubꝝ iudeis qñ ꝑseq̄bātur dariũ Etiā orōe fusa mōtes caspij clausi sũt. ⁊ iudei q̄dā ꝑuersi inclusi Tādē in babilōe hausto veneno moriť āno etatis sue. xxx. anno monarchie. v. macedonũ. xij. ⁊ hoc mō multe historie ꝯcordant annis. xl.

anti/gon⁹

Non fit h̄ ꝓsecutio de hoc in prophetia dañ. ergo nec sācti doctores intromittuut se de vlteriori annotatione

IIII⁹ DCCCLXXXIIII

Sa/doch

De hoc nihil habetur nisi ꝙ cũ alijs numeratur. Mathei. i.

Anno ante christi natiuitatem. CCCV

Nota ꝙ defuncto Alexandro cũ. xij. illi q̄bꝫ regnũ diuisit inter se non possent ꝯcordare. infinita bella surgũt. ⁊ multiplicata sũt mala sup terrā vltra modũ. Tandem contritis alijs. isti. iiij. scꝫ anthigon⁹ rex assyrioꝝ. Ptolome⁹ Lagi fili⁹ rex egypti. Philippns rex macedonũ ⁊ Seleucus rex syrie obtinuerũt potestatem iuxta ꝓphetiā danielis. Uide orosium. De regno vero egipti p̄ncipaliter hic fit prosecutio. qꝛ iudeis q̄ñqꝫ infesti. quandoqꝫ fauorabiles fuerunt reges ipsius. qd̄ ido euenit. qꝛ reges syrie pene sp cũ egiptijs pugnabāt. israel āt in medio eoꝝ iugiter affligebať. quocũqꝫ se verteret. iam ab hoc iam ab illo. Et primo iste ptolome⁹ eos grauiter afflixit eosqꝫ capiens dolose vendidit. Et hac occasione dispersi sunt in nationibꝫ, vt patet actuũ. ij. Ipse autez impunitus non euasit. Uide orosium

Reges syrie

Se/leuc⁹

Iste Seleucus vel Nichanor fili/us antiochi post multa bella cuꝫ babiloniam deuicisset. totius Asye dydema sibi imposuit anno duodecimo post mortem alexandri. Et ab hac etate scriptura machabeorum regnum grecorum enumerat: vt dicit Eusebius

Tp̄a horēdissima. vndiqꝫ vox sanguinis ⁊ clamor pugne. Mira dei patientia.

Exercitus alexandri: vt dicit orosius: fuit peditum. xxxij⁹. ⁊ equitñ. iiij⁹. Naues. clxxx. ac tam ꝑua manu vniuersum terrarũ orbem. vtꝝ admirabilius sit. qꝛ vicit. an qꝛ aggredi ausus fuerit incertum est. Summa occisorum de ꝑsis ab exercitu alexandri admodum ꝑuo. fuere quinquies decies centenamilia. Hec idem Alexandrie. xij. ab alexandro ꝯdite sunt. scꝫ quolibet anno regni eius vna

Hoc ꝑsulũ tpe territi sũt romãi. qz. ũij. ppli. ytalie ꝺ eos ĩ vnũ fed⁹ coierunt. ꝗs tñ subtili paula /

Romani.

Fabius — timqz vi xerunt. Vide o/

dolobila. — Hoc tpe cviq⁹. romanoꝝ a

Emilius. — Iste cum rõnis ꝺ tarẽtinos iustissimũ bellũ egit auxiliũ ferente tarentinis pirro rege

Curius. — Iste terciuz bellũ ꝺ epiratos

Decius — rotum

Domicꝰ — gall occi/ sa sũt. nec apparz: ꝺn

Prolomeꝰ philadelꝰ — greco. Bellatũ ẽ vltra. iiii. ã. tãdẽ victo pirro. z ĩ pziam redeũte. miserabl'qz

marcus. — gessit. z ces sis. xxiij⁹ pirꝛ fuga

moriẽte arẽtini cũ carthaginẽsib⁹ fe (uit

rhomani iustũ bellum habuerunt.

Reges egyp.

Iste philadelphus rex deuot⁹ z vnius veriꝺi cultor valde gratiosus erat iudeis. ꝗꝛ. clxxx⁹. soluit a captiuitate. z libertate ꝑstita plures exaltauit Hoc ãt fecit vt placaret sibi deũ israel cui⁹ mirabl'ia audiuit. z legẽ hẽ desiderauit. nec potuit trãsferri in aliã linguã nisi a deuotis z dignis cũ debita reuerẽtia z solemnitate

Quidã nãqz attentauerũt eã inferre in hist oꝛias suas ꝗs diuina plaga tetigit donec peniterent. Hic v ero misit ad eleazarũ vt doctos z ydoneos viros sibi destinaret quod libenter fecit.

ã. xxxviij

dus inierũt. ex ꝟ punica bella inchoata fuerũt.

Pestilentia grauis rome fuit. que semper bꝛeues ĩ ducias ibi habere consueuit. Verũ hec nimis magna fuit: presertim in mulieribus z pecoꝛibus. ita: vt in vno coiter necarẽt animaliũqz gen⁹ defectuꝛ puꝛ taretur

Anno mundi. iiij⁰ ꝺ ꝺ ꝺ ꝺ ꝺ ꝺ ix

Linea christi

Achim.

xꝺꝺ

Hoc tpe romani samnitas post multa dãna oppꝛesserũt. Pꝛoꝑum enĩ eis fuit. nihil pꝛospere secum agi. nisi post diuturnos laboꝛes z picta. Vñ dicit augustin⁹ ꝙ multo vtiꝛissent felici⁹ roma nisi deposito fastu dominãdi moꝛem simpliciũ sectati essent

Iste Onias fuit filius iadi

Pontifices.

Onias — Symon — Hic ꝓpter scitatẽ vite singl'aꝛẽ fuit iust⁹ populo cognominatus. qꝺ frequenter cõtigit pl'ibus alijs

Hic oniam adhuc puerũ reliquit

Olimpias mater alexandri magni. mulier tyꝛannide plena occidit. z moꝛtẽ impterrita suscepit: sine omni signo muliebris panoꝛis. sic

Ab ẽ tiocho qui erat secundus rex

Reges syrie filius eius fortissime moꝛtuus fuit

antiochꝰ — syrie post alexandrum magnũ oẽs sequentes reges syrie dicti sunt antiochi

Mira constantia in femineo sexu ꝓp/ ter humane laudis ertollentiam.

Sostratus. Pharum in alexandria construxit in mari. Est autem pharus turris maxima passꝰ. xx habens fundata in mari super septem cancros vitreos Unum de septem mirabilibus mundi.

Crisippꝰ phus hic dicit ꝙ stultus nulla re scit vti. vt ergo ei nulla re opus est

Fulgoꝛ rationalis circa hec tempoꝛa cessauit ẽm ioseph um. qz appinquante sole defecit auꝛoꝛa id est christo qui ineffabilem veritatem docturus pꝛoxime venturo figuralis consulio terminata est. Vide magistrum super eo.

Iste arginox vibē cepit
z legionē militū rōnoz
rhome misit q
oēs virgs cesi z
securi pcussist
a ciuibꝫ i medio foꝛi qꝛ ñ
legittie se habuerunt. ita
stricte tūc rhome iudica

gemi/tius

Iste aduersū picētes bel
lauit. z terra tremuit q̄si
sāguinē fūdēdum
horreret accipe. z
pene oēs ab vtra/
qꝫ pte corruerūt. paucis
romānis q̄si victoribꝫ exce
ptis

sem/pꝓ

Iste appius siracu
sanos z pēos
supauit. z ml/
tā ipositui vi

Appi/us.

az appiā stra
uit. aq̄s clau

clau/dius.

Iste fraude circum/
uēt⁹ hānibal' in/
terfectus est ab
eo

Hne/us.

Victotū ex/
ercitū hānibal'
pterēs euz in
fugaz conuertit.

Hay/us

bak vt nec etiā victoribꝫ pceret si i modico excederēt.
Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros meni/
a zē. obusserūt. Flāma scissa hiatu terre eructata. v. iugera ecussit
Itē nō lōge post fōtes versi sūt in sāguinē. Et lac de celo visū est manare

ptol'me/us euer/getꝫ. an.

xxvij.

Iste Euergetes fuit
filius phladelphi z to
tus victoriosus. Hic
post vastatam syriam
z siciliam z partem a/
sie inter innumera spolia que cepit etiam deos eorum quos cambises in persas transuexerat reuex
it. ideo euergetes dicitur. quod reuectionem sonat.

Hanibal senioꝛ primū bellū punicum inchoauit. qui semel z iterū superatus a rhomanis. tan
dē ab exercitu suo lapidibus obrutus moꝛitur. Infoꝛtunatus fuit.

iiij^{c} lxxxiij iiij^{c} l ix

Anno ante christum natum cc xl v

Septuaginta interpretes legem transferunt de hebreo in grecum cum grandi miraculo tot viri in septuaginta diebus totam sacram scripturam interpretati sunt cum summa concordia spiritu sancto omnia presidente. zē. Vide augustinum. xviij. de ciuitate dei pulchre. Veruz iheronim⁹ non per omnia concoꝛdat. vt patet in eius prologo sup bibliam

Eleazar⁹.

Iste fuit frater symōis. z misit ptolomeo. lxxij. vi/
ros prudētes ad interpretādū legem. de qualibet tribu. vi. Quod āt
dicūtur. lxx. tm̄ vsus sacre scripture obtinuit. que q̄ñq̄ subticet puuz
numeꝛ excrescentem super aliquam summam

Onias.

Iste onyas filius symo/
nis iusti zelo legis vel po
tius ex auaricia tributa
negauit euergeti propter
quod tota iudea pene fu
isset periclitata. vt dicit io
sephus qui eum in hono
rium fuisse testatur. zē.

ātbi/och⁹

Iste antiochus pugnam grauissimam habuit contra philadelphū
regem egipti. Et quia non potuerunt in concordiam bellando per/
uenire per alium modum pacificati sunt. accepit enim beronicem fili
am regis egypti in vxorem iuxta prophetiam danielis. Vide hieronimum ibidem.

Erates thebanus auri pondus proiecit in mare malens submergere diuitias q̄z ipse submer⁹
gi ab eis

Hera sistratus z consul clarus habetur

E 2

Primū
Punicū
Carthag
Roma
pania
que tem
bibal
et Pers
militare
apud
et Bard
vrbs roma
hys pani
romanos.

Quinta etas Transmigratio

Iste regulus primũ totus victoriosus tres reges vicit. ⁊. lxxiij. ciuitates subegit. serpentem maximũ. cxv. pedũ extinxit. Tandẽ cũ nimis rigidus eẽt cõtra hostes nolẽs pacẽ dare nisi sub magno tributo. ipsi desperati cõgressi sũt cũ eo. ⁊ ꝯtrito exercitu ceperũt eũ. ⁊ adhuc libenter pacẽ habuissent. sꝫ vir fidelissimus maluit mori in magnis penis q̃ ꝑniciosã pacẽ dare. Eiꝰ laudes augꝰ. valde extollit. Narrat valer̃. li. iiij. ꝙ ab aratro accersiebãtur vt ꝯsules fierẽt. Uñ refert attyliuꝫ quẽ semen aspergentez viderãt q̃ missi erãt a senatu ad eũ accersiendum. ⁊ ad imperium ppl̃i suscipiendũ. sꝫ illo rustico opere attrite manus salutẽ publicã stabilierũt. ⁊ ingẽtes hostium copias possederunt. Quiqꝫ more arantium boum iugum rexerunt triumphalis currus habenas retinuerunt. Nec fuit his robur eburneo sceptro deposito agrum ferre stipem ab aratro repetere. Patrie eĩ bona nõ sua vnusquisqꝫ agere properabat. pauperqꝫ in diuite. q̃ diues in paupere versari malebat. Et his virtutibꝫ olim romana indoles pollebat. quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt.

Romani

Regulus

emilius.

Isti duo dolẽtes de regl̃i captione euꝫ liberare venerũt. sed nihil proficere

attylius.

Fabius.

Reges egipti

ptholomeꝰ philopator

an. xvij.

Iste fuit filius euergetis. ⁊ pugnauit cõtra duos fratres scꝫ Seleucum ⁊ antiochum magnum. ⁊ superauit. deijciens multa milia. ⁊ tñ nõ ꝑualuit. Uide iheronimum super danielem.

Annomnndi

Linea christi

Eliud

Josephus legatus populi iudaici. etiã inuito onia iram regis mitigauit. ⁊ ab eo constitutꝰ ẽ dux iudee ⁊ finitimarũ nationum. Hic habuit filiũ ꝑuulum hircanũ nomĩe. cuius stupende ingenium pater pulchre explorauit. dando sibi. ccc. iuga boum sine loris vt araret. ⁊ seminaret in deserto. At puer non puerile consilium excogitauit. nam. x. iuga occidit. ⁊ carnes operarijs dedit.. ⁊ de pellibus retinacula fecit.

Pontifices

Nemo glorietur etiam si a deo aperte ad officia promoueat̃ cum nesciat quid in occulto dei tremendo iudicio de se diffinitũ sit

Symon

Iste symon onie filius magnas laudis prerogatiuas hꝫ. eccl̃astici. l. qui templuꝫ in melius reformauit. ⁊ ciuitatem preualuit amplificare. ⁊ religiosus totaliter fuit

Reges syrie

antiochꝰ

Iste antiochus dictus gallericus erat filius antiochitheos de prima vxore lodice q̃ virum suum veneno extinxit. ⁊ beronicem cum filijs suis occidit. istumqꝫ gallericuꝫ filium suum pro patre regnare fecit. ⁊ propter hoc euergetes horribiliter vastauit syriã

Porro iste galericꝰ duos filios reliquit. scꝫ seleucum ⁊ antiochum magnum qui ambo regnauerunt. Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis sexaginta milibus armatorum. Et nota ꝙ iudei diuina permissione quasi continue affligebantur. ne in ydolatriam caderent sicut olim solebant

Iste p multa bella ⁊ crebras victorias a/deo ꝓtriuit carthagine ses vt pace peterēt quā etiā magnis pactis ꝓsecuti ī diu seruauerunt.

(lucacius.)

Annus pacis hoc tpe fuit post primū bellū punicū. ⁊ quasi p miraculo reputatū ē. qz i. cccc.l. ānis numq̄ pace habuere romani

(simpnius)

Hoc tpe ꝯ falliscos ⁊ gallos varia sorte bellatū est. post q̄ p vnū tm̄ annū viscera rhomana sanguine nō fuderūt.

(Valeriꝰ)

Iste fului⁹ illiricos vicit. cui⁹ tpe hamilchar dux carthaginēsiū pⁿ hanibal ab hyspānis occisus est

(Fulvius)

Portenta quedā romāos terruerūt q̄si ꝓphetādo eis mala proxime ventura ab hanibale

(Epifanes.)

Cleopatra filia antiochi magni erat vxor eius quam accepit dum esset annorum. xij.

Iste epiphanes fuit filius philopatoris. ⁊ mortuo patre suo fuit. iij. annoꝝ. quare antiochus pugnauit contra duces eius. ⁊ tulit omnia de manu eiꝰ preter egiptū. Cū ātē esset annoꝝ. viij. despōdit ei filiā suā ī dolo. ꝓsentiēte epifane filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo aūt antiocho magno filius eius antiquū dolū prosequit. ⁊ istū ptolomeū epifanē occidit dolose in puluio. sz nō obtinuit egiptū. qz egiptij fortiter resistētes turpiter fugarunt eū.

Plaga grandis et aqua ⁊ igne vrbem consumpsit quasi

Collosus corruit ꝑter terre motum
Fuit enī imago erea fusilis. cxxvi. ped

MMMMMMMMM.LXXXIIII

Anno ante dñi natiuitatem CCXV

Jesus sydrac librum ecclesiasticum edidit quem panaretbon vocāt a pan. quod est totum. ⁊ aretbon quod est virtus. quasi totus virtuosus.

Iste onias ꝑter tirannidem antiochi aufugit cū multis iudeis in egiptum simulans se velle īplere prophetiam ysaie. xix. videlicet edificādo templum sed in hoc peccauit superstitiose agendo.

(Onias.)

Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum tradens ei terram beliopolcos. ⁊ templum extruxit.

(seleucus.)

Iste seleucus cerānes dictus filius gallerici occidit anno tercio

(atiochus)

Nota q̄ isti. ij. fratres scz. seleucus ⁊ anthiochus volentes

Reges syrie.

vindicare sanguinem patris sui ⁊ auie quos interfeciteuergetes rex egipti exercitum magnū ducunt contra philopatorem filium euergetis. sed ante congressum seleucus moritur. ⁊ tūc antiochꝰ prosequit bellum. ⁊ totum exercitum perdidit. vix aufugiens ne caperetur. Rursumq̄ congregans populum venit contra epifanem filium philopatoris adhuc puerum quattuor annorum. ⁊ habuit secum philippum regem macedonum ⁊ multos alios. ⁊ obtinuit contra duces ptholomei. i. pueri predicti. fugauitq; scopam ducem eius. ⁊ iudeam cum multis alijs acquisiuit ciuitatibus. ⁊ oniam grauauit adeo vt fugeret. Et quia armis egiptum capere non poterat. dolose despondit epiphani filiam suam cleopatram cogitans. vt sic quasi amicus regnum in/

Hi cõsules robur toti⁹ italie con/ gregantes habuere in exercitibus suis. dccc milia armatorũ ꝓpter Bellũ punicuz qđ durauit annis. xvij. Scipio ꝑus occurrit. ⁊ cesus ẽ. pene ibi rõn⁹ ex Roma in merore tot eĩ fuerunt occisi ꝙ vrbez penereliquissent. Isti ꝯgressi sũt ꝯ hanibalez.

Rhomani. Lu/ ci⁹. Sci pio. pau/ lus.

Gai/ us. timorez gallorꝫ quos valde timebãt. tandez galli cõtriti sunt flãini us. exercit⁹ P⁹ sim phroni⁹ silr sup xvij at. deide therẽ tius. tota spes romãorꝫ perũt occisis. xliiij^m ⁊ p⁹ ꝯtinue supant vsz ad đspatõz flãmi⁹ occidit cũ exercitu. xxv^m

Reges egip Philo/ metor. ã xxxvij.

Iste philometor filius epifanis. ex cleopatra fuit. Hunc dũ adhuc puer eẽt valde oppressit antioch⁹ nobilis multis dolis ⁊ insidijs. sz romanis miserũt legatos qui mãdãtes antiocho ne vlra infestus eẽt amicis eorꝫ. causam belli terminauerũt. Marcus namqz publius circulum fecit in circuitu antiochi dicens. Senatus populusqz romanus precipiunt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respondeas. Videns ergo impius ꝙ tyrannidem continuare non posset. ait. Si sic visum est senatui ⁊ populo romano recedendum est. Dimissa ergo obsidione alexandrie furibund⁹ ad pauperculas iudeorum reliquias diuertit. vindicans in eos quod non potuit in potentiores se. vt patet in libro machabeorum. i.

Anno mundi V^m XXXIIII

Linea christi Eleazar

ADXD

Templũ dñi in egipto extruitur ad instar iherosolimorꝫ. qđ ꝑmansit vsqz ad vespasianuz. ⁊ tunc funditus dirutuz fuit.
Plautus eloquens fuit
Titus liui⁹ tragediarꝫ scriptor floridissim⁹.

Ja/ son. uene laus. alchi mus. Isti. iij. q̃zuis de gener sacdotali fuerũt nõ sũt ponẽdi ĩ linea põtificũ ꝓpt ydolatriã ⁊ opa pessuna nec debite intrarũt. vtz ĩ

Pontifices Sy/ mon forte plures fuerunt sic vocati Oni as. mlt̃ locꝫ li. machabeorꝫ

Iste symon fili⁹ onie pontificatum tenuit post fugam patris sui

Iste onias dictus pius vir sã fuit gratus deo ⁊ hoĩbus. nedũ bonis sz etiã discolis tãdẽ iniuste occidit ab andronico. ij. machabeorꝫ. iiij.

Reges syrie

☞ tra ret ad spoliandum. sed non preualuit. quia res innotuit eis. Tandem cum presidium hanibali ferret contra romanos superatus est ⁊ tributarius factus romanis nihil post fortunũ visus est habuisse. Nam cũ superiores prouincias peruagaret. ⁊ in persidem venisset. decept⁹ a sacerdotibus templum manee intrauit cum paucis. ⁊ ibidem misera biliter occisus est. ⁊ mẽbratiz diuisus vt patet secundo machabeorum. i. Et reliquit duos filios scz. seleucum. qui primo regnauit. ⁊ epifanem. Hi ambo sic pessimi fuerunt ꝙ in eorum comparatione aliquid honestatis ipse putabatur habuisse.

Proverbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos non extolli in psperis nec deici aduersis. Item num̄ minus sum q̄ cū solus sum nec min⁹ ociosus sum q̄ cum ociosus sum.

(Scipio)

Iste glorioſissim⁹ adolescēs ānos nactus. xxiiij. (quintus.) Hic bellū macedonicū pfecit supatoq; philippo rege pacē dedit: Et cessat regnum ma/

q̄si secūd⁹ machabe⁹ miſā te do statū romāe reipublice iam plapsā ꝫ spē in spēerexit. hanibalē fugauit. superauit hispaniam. affricam devicit. antiochum magnum in seruum redegit. asyam tributariam cōstituit. Hic tant⁹ ab ingrata pria et cul moritur

(flāminius)

cedonū. vicit etiā lacedemonēs ꝛ venditos romanos colegit

Therencius comicus clarus habetur
Hanibal atrocissimus penorum. i. affricanorum rex cum esset annorū. ix. iurauit pri suo aras. q⁹ in odiū romanorū sibi succederet. qđ fidelissime impleuit ipse in fidelissimus. Flam romanos pene in exterminium deleuit. vbem etiam vsq; ad solū deduxisset. si nō divinit⁹ impeditus fuisset Nobilium romanorum tot vna vice peremit. vt tres modios annulorum e digitis eorum extraheret. Item in flumine quodam de corporib⁹ romanorū quasi pontem fecit. vt exercitum suū trās duceret. Tandem a scipione victus. sepeq; fugatus miserabiliter se veneno perimit.

Acies ignee videbantur in aere super iherusalem diebus quadraginta. ꝛ sequitur plaga secunda. machabeorum quinto.

Heliodorus intrauit templū ad spoliandum erariū sed divinitus percussus vix ad vitam redijt. orante p eo onya. vt patet. ij. mach. iij.

Anno ante christi nativitatem

Triumphi rhome tres celaberrimi circa hec tempora fuere simul. scz affricani ex affrica. Asdrubalañ currum Metelli ex Macedonia. Andariscus qui ꝛpseudo philippus ante currum Mumij ex corintho añ currū signa enea. ꝛ tabule picte. ꝛ alia vbis insignia sunt preclara

Iste seleuc⁹ iners filius ātiochi magni. paup hō grossus ꝛ despectus. indign⁹ hōre regio. Pessimus fuit sic

(seleucus.)

(mathias)

Iste vir sanctus ꝛ omni laude dignissimus pcussit zelo suo peccatores. pfisus in dño deo israhel. vt patet. i. machab. ij. Et habuit filios quinq; eiusdez zeli. Verum ipse non erat pontifex. sz tres filij eius

(ātiochus)

Isteantioch⁹ dcjs epiphanes. i. nobilis filius ātiochi

pr eius. ꝛ parū regnauit. quia frater eius regnū fraudulenter arripuit. Hic etiā beliodorum misit ad solidandum templum. quibene correptus. vacuus redijt. vt patet. ij. machab. iij. Nota q⁹ occasione huius scismatis multa mala oriūtur. quousq; regnum grecorum id est syrie per romanos in prouinciam redactum fuit

magni a capite vsq; ad pedes. intus. foris. tot⁹ neq; fuit ꝛ ob hoc figura antichristi dicitur. Hic martyres plures fecit crudelissime. Dolose egiptum intrare disposuit sicut pater eius sed non profecit. q⁹ romani posuerunt frenum in naribus suis Tandem sine manib⁹ cum inutili penitētia contritus est. Et⁹ opera pessima. ꝛ quomodo obses fuerit rome. ꝛ qualiter pphetia danielis ꝓpleta sit in eo. vide in libris machab. ꝛ doctoribus sup danielem

Romanū rē rede
Massini
cum re
auxiliū
nensiū
Hispaniam
à quo an
pibus o
quadr
aliquan
redijt Hy
in capit
quousq
Martius
on africa
Roma m
Romanū
finū ex
terrūt

vita vt penitus nomen Cartaginis in Hispania cessauit. facto q⁹ confederatione inter sipharem ajsbū et Romā. in Italiam remeauit

Quinta etas Translmigratio

Jherusalem destruitur ⁊ penitus desolatur ab antiocho epifane. templum incenditur. ſz paulatim per iudam ⁊ fratres eius reformatur

Romani (marcus.) Hoꝛ tpe lex illa q̄ ſub appio tribuno lata fuerat ne qua mulier aliā q̄ ſemiuncīā auri haberet. ⁊ ne diuerſi coloꝛ (tyberius.) Jſti hiſpani am expugna

(Latho.) veſtimēto nec vehiculo per vrbem vteretur abolita eſt. (gracchus.) uerunt belliſ horridis.

Statius cecilius. comediaꝝ ſcptoꝛ

Reges egypti (Euergetes. āni ſ xxviij.) Hic fuit filius philometoꝛis ⁊ frater cleopatre vxoꝛis alexandri regis ſyrie. de quo habetur. i. mach. x.

Ariſtobolus iudeus peripateticus philoſophus qui ad philometoꝛē explanationū in moyſen ſcripſit commentarios

Bella ꝓtinua ⁊ plima fuerūt adeo vt tedet doctoꝛes tā gentiliū q̄ chriſtianoꝝ ea ad memoriam reuocare. Jn q̄bꝫ mirāda ē ꝓſtātia rhomāoꝝ vl' duricia q̄ nulla tribulatio. nullus met⁹ eos terrere potuit. q̄ aliq̄n ſe ſubdidiſſent q̄ſtūlibꝫ potētiſſimo regi. ſz oībꝫ ſe ſine intermiſſiōe opponentes varias fortune mutatōes erpti ſūt. Amoꝝ nāq; libtatis. ⁊ appetit⁹ laudis cū obſeruatiōe nihilomin⁹ hōeſtatꝫ ſcl'aris diſtrictiſſima ita medullitus tranſfixit eos. vt pro his. res ⁊ ſubſtātiam ⁊ tandem ipam vitā dare paratiſſimi fuerūt. Et ob hoc machabei deſiderabant eoꝝ ſocietatē.

Anno mundi

Linea chriſti

Templum purgatur a iuda ⁊ fratribus eius poſtq̄ tribus annis prophanatum erat. vt patꝫ .i. Machabeoꝝ. iiij. Et. ij. machab .x.

Septem machabei cum matre fideliſſima martirizantur. ij. machab. vij.

Eleazarus cum multis alīs glorioſo martyrio coronatur. ij. mach. vi.

Pontifices (Judas.) annis. iij. (ionathas) ān. xix

Hic eſt ille nominatiſſim⁹ triūphatoꝝ in iſrahel qui nec ſimilem habuit añ ſe nec poſt ſe. Eius opera glorioſa ⁊ magnifica vide in libris machabeorum

Reges ſyrie (Antiochꝰ) Poſtea in bello ſtrenue ſtans p legibꝫ ſcis martirē ſe dño offerēs. Et ſucceſſit ei frater ſuus ionathas q̄ creuit in gloria. ⁊ fideliter ſtetit in teſtamento Tandem doloſe occiditur a triphone cum duobus filiis ſuis

Jſte antiochus eupatoꝝ filius epifanis adhuc adoleſcens habuit tutoꝛem liſiam ⁊ cum glorioſum exercitum contra eos duxiſſet. non longe poſt ambo a ſuis occiſi ſunt propter timoꝛem demetrij filij ſeleuci. vt patet. i. machabeoꝝ. vij.

(demetrius) Jſte demetrius filius ſeleuci tamq̄ verus heres intrauit regnum ſyrie. ⁊ occiſo eupatoꝛe ſemper iudeis infeſtus fuit. Tandem pugna inita contra alexandrum filium eupatoꝛis occubuit

Tpe hoz ꝓsulũ bellũ macedonicũ fuit. in q̃ primo romani succubuerũt. deinde iterũ conflictum est. z pari clade vtriusq; ptis ĩ hyberno id est hyeme discessum ẽ. tercio li⁹. lucius regẽ vicit. q̃ postea apud albã in custodia defecit. z filius eius iunioz didicit opus manuale rome ob tolerandam inopiam.

Publi⁹. licini⁹. Lucius emilius.

Scipio nasica prudentissimus romanoz ĩter cetera duo valde notabilia dedit consilia memorie digna. primo ne carthago deleretur q̃ⁱs occasione extrinsici belli interna concordia z fortitudo perpetua. ꝓpter ꝓtinuũ exercitũ apũd romãos pseuerarent. Secundo: ne in vrbe aliquo

Longin⁹. Paulus.

Reges egypti q̃ p hãc lineã ꝓtinuanklẽp habuert societatẽ cũ romanis: z tãdiu regnabant q̃ diu ipsis fidelitatem seruabant

mõ theatz ꝓstituerẽt. qz inimicissimũ h̃ ee dixit bellatoꝛi pplo ad nutriendã desidiã. lasciuieqz cõmẽtũ. Q̃m sapiẽter hec cõsulerit seq̃ntia tpa declarart. Videaug⁹. de ci. d. z oꝛosiũ lib. ij. Mirabile remediũ vicioꝛ Nota q̃ nulla alia causa fuit q̃ sic creuit potestas romanoꝛũ sup alios nisi virtutes q̃ exuberabãt in eis micabãt. z precipue iusticia quã summe colebãt. Et q̃diu seruauerũt modestiã z dilexerũt iusticiã inuicti sp vbiq; manserũt. Corrupti ꝛo. vbiq; facilr deuicti leguntur. In quadam etiam reuelatione diuinitus facta beate brigitte habetur q̃ dom⁹ testimonium perhibet ipsis antiquioꝛibꝫ romãis q̃ nusq̃ hoies in mũdo ex puris naturalibus iustius viꝛerunt. qualia autem luminaria ex eis tempoꝛe christiãitatis resplenduerũt in seq̃ntibꝫ patebit

V⁹ Lix

mathan

Anno ante destructionem

Hispa
dea
cia di
plurim
inter
et Hisp
ta pch
sula. et
huc p
bnem
nũ. et
Hispani
nis ob
port plu
Carthan
ea qui
et per
sula K
Gubern

Cicero arpinis nascit. matre hele/na patre equestri ordinis ex regio vulstoꝛum genere

Iste symõ vir prudentissim⁹ ab adolescẽtia sua vsq; in senium optime cõuersat⁹. sp victoꝛiosus. tandem nequiter occidit̃ a genere suo vt patet. i. machabeoꝛ vltimo. Fuit autẽ filius mathie. z regnauit annis viij.

Symon

Iste ale xander filius epifanes spgratiosus fuit iudeis. z appareteñ meliores fuisse inter omnes reges syrie de q̃bus pauca virtuosa aut nulla refe

Alexãder

runtur Hic cleopatra filiam regis egipti accepit in vxoꝛem. verum rex egipti iniquę egit contra eum. ꝓpter qõ rex arabum timens ipsum alexandrum decollauit. vt patet. i. machabeoꝛũ. x. z. xi.

Iste antiochus filiꝰ alexandri adhuc puer sudente triphone aliquid molitus est ꝓ recuperatione regni. sed parum ꝓfecit iuxta illud. semen

Athiochꝰ Triphõ.

impioꝛum peribit. qz statim ab eo occiditur. Triphon autez cum pessime se in omnibus gereret: omnis exercitus eum dereliquit. factusq; profugus. nullibi tutum reppeꝛit locum.

demetrius

Iste demetrius sortis creuit in breui ꝓpter regem egypti qui alienauit se ab alexandro. et refauebat sibi. Et quia ambo statim sunt moꝛtui post dissensionem: ideo quieuit terra paulisper in conspectu demetrij. tandẽ capitur a rege perside z incarceratur

et morez Romanoꝝ, et linguam et salitãs Hispani sanctã

Quinta etas Transmigratio

Anno ab vrbe ꝯdita. dcij. incboatū est tercium bellū punicū tpe hoꝝ cōsulū. ⁊ finitū anno. iiij.

Romani

luci⁹ lici⁹. — luci⁹ cēsor in⁹. — Seruius fuluio — Hoꝝ tpe puer ex ācilla nascitur q̄drupes q̄driman⁹: ocl'is. iiij. Ethna mons igne⁹ flāmas euomit horribiliter. ⁊ loca vicina vastauit.

Au/lus. — mar/cus. — Flaccus. quinta — Scipio numātiā deleuit

Reges egyp

Ptholome⁹ sot. an. xvij.

Hoꝝ tpe celcibri rhomanos triuerunt. ⁊ scipio publius ī affricā iuit. ibiq3 mltas gētiū strages dedit. Sergius autem galba a lusitanis victus. amisso exercitu vix aufugit.

Huius tempore cicero varroq3 nascunt.

Earthago illa nobilissima metropolis affrice delet̄ a scipione et consulibus. Arsit per. xvij. dies cōtinuos. Miserū spectaculuz Multi venditi sunt. multi se flammis tradiderunt. Chorint⁹ similiter vastatur eodem anno a romanis que opulentissima fuit toti orbi nota.

Seruile bellum in Cicilia. vbi conspirarunt. lxx^m. seruorum. Huiusmodi bella periculosiora sunt ceteris. quia crudeliora. nec curant de patrie salute

Anno mundi. V^m CIX

Linea christi

Dx

Nota signum infallibile qñ videlicet militaris celsitudo bellū delectabl'r appetit. ⁊ occasionez q̄rit: tunc sequit̄ finis coīter miserabilis. iuxta illud prophete. Dissipa gentes que bella volūt. Nādū plerūq3 fortes fortiter ꝯ fortes agere voluerūt. pariter cū fortib⁹ in q̄s impegerunt: ceciderunt. Est siquidem miserabilis victoria. qñ victor paucos aut nullos milites retinet Unde audacia plurimū nocet qñ ꝓuidētia nō gubernat̄

Pontifices

iohs ā. xx vi.

Hic prefuit annis. xxvi. vel. xxxiij. ꝓpheta religiosus. ⁊ strennuus dux ptomlomeum socerem suum fugauit. samariam captam solo equauit. Tandem rebus optime administratis mortem vicinam sentiens cū quinq3 filios haberet: quorum nulius ad regimen populi valeret. vxorem suam disertissimam iudeis prefecit ⁊ filijs verū nihil pietatis in filijs fuit

Iste antiochus amiscenus cū exercitū. cc^m. haberet. ⁊ histriones cuz scortis plures se immiscerent facile a rege spartanoruz oppressis interijt.

āthi/och⁹

Reges syrie.

Anti och⁹

Iste fuit fili⁹ demetrij. q̄ cōfortat⁹ triphonē ꝑsecut⁹ est. ⁊ fugauit eum. ⁊ primo iudeis benignus fuit. sz postq̄ ꝑualuit fecit sic p̄res sui sz nō impune. i. machab

Pestilentia maxima fuit in affrica. ⁊ perierūt vltra mille milia.

Bella socialia oriũtur. q̃z hec p̃ma cã siue origo fuit. Graccus noĩat⁹ a nobilib⁹ cepit cãz q̃rere ꝯ eos cõem populũ nitebat̃ ad se trahere tell⁹ dicẽs ꝙ agri deberẽt diuidi eq̃lr ⁊ etiã pecunie ⁊c. ⁊ ab h̃ tumlt̃us suscitatur in q̃ ip̃e occis⁹ ẽ. ⁊ multa secuta sunt us titus

luci⁹ met.

fabi⁹ q̃nti.

Iste fabius cũ p̃uo populo regem armenie superauit. Et mersi sunt. clxxx⁹. armatorum in rodano.

celi⁹. q̃nti/

Uide orosium

mar/ cius.

Quintius deleuit gallos qui sub radice alpiũ siti fuerũt q̃ nũc sabaudi dicunt̃

His presidentib⁹ iussa est carthago restitui. ⁊ rhoma/ norum famulis repleta est. ⁊ ĩ vrbe intestinũ bellũ ꝓtit̃ atrocissime

Ptolo/ me⁹ alex andri.

Iste regnauit annis. x.

Eius tp̃e lucrecius poeta nascitur. qui postea sese amatorio furore interfecit

Mitridates rex ponthi ⁊ armenie p̃ annos. xl. gessit atrocissima bella cõtra romanos nõ modico sanguine fuso. Sepe victor sepe victus: tandem ꝓprios filios perimit. Haustoq; veneno vxores pelices ac filias secum extinxit. sicq; miserabiliter p̃ijt qui infinitos peremit

Hic vt orosius testatur maximũ nobis augmentum sue sentẽtie reliquit. Cum enĩ omnium sup/ sticiosissimus fuerit: in fine expertus est. ꝙ falsos deos coluerit. Sic non agit nobiscum de⁹ nr̃: cui si fideliter seruimus nequaq̃ mala morte nos perire sinit. Uide pulchre libro sexto

Anno ante christi natiuitatem

Regnũ iudee restituitur. quod interruptum fuit annis. cccclxxv. a tp̃e ezechie vsq; ad aristobolũ

Iste aristobolus primus rex ⁊ sacerdos vno tm̃ ãno prefuit. ⁊ dyadema sibi imposuit. nec fuit contentus de testamento patris. ideo matrem cum filijs incarcerauit. propter quod miserabiliter perijt cum fratre suo Antigono qui eum iuuit. ⁊c. Uide magistr̃ in historijs.

aristo bol⁹.

Alex ãder.

Iste Alexander vl' ianneus p̃fuit ãnis. xxvij. vel xxxviij. ⁊ tot⁹ tyrãn⁹ fuit. q̃uis primũ modestus appareret. Officiũ em̃ fecit notũ qualis intus fuerat. Fratrẽ occidit. ⁊ in. xij. ãnnis circiter quĩquaginta milia interfecit. qui facinora eius detestabant̃. Tandẽ moriturus duos filios reliq̃t. scz hyrcanum ⁊ aristobolum. Uerum vxorez regnare cõstituit. quia gratiaz populi habuit.

phili pp⁹.

Iste philippus vltimus rex syrie a rhomanis superatus est. ⁊ cessauit regnum grecorum id est syrie. quod stetit annis. clxxxiij

Antigonus frater regis inuidia regĩe occiditur vbi dicit iosephus ꝙ certum documentum prebuit. Omnem beniuolentiam iusq; nature criminationibus cedere. nullamq; optimarum rerum afflictionem tantum valere vt inuidie perpetuo possit obsistere

in bello ciuili silæ, et Marij romanorũ. Hispania partes Marij gessit.

Hoc tpe rex numidiax valde romanos attriuit sz ipe tāde supat ẽ Ita vt diceret. O vbẽ vẽalẽ

Scipio nasica.

Publi.

tūc rōna īgenuitas ōfeē

Bal ius.

Tempox hox teutbonici z germani z cimbri adunati sūt. ptra quos romani preliarūt. sepeqz victi. tandem eos supart subtilr z deleti fuerunt. cix. z

Romani. cafurni

Lu ci.

z make pīkaz si emptoē inuenerit. q. d. fides i te perīt

mau lius.

īnūerabiles seipsos occiderūt. z statim post iterum intestinum bellū rbo me fuit. qō Maulius consul sedauit

Ptolo me cle opze fi.

Reges egypti

Ptolo me dyo nisius.

Iste regnauit annis viij. sub quo Salustius historiographus nascitur

Iste regnauit ānis. xxx. Eodem tempore Virgli z Horacius poete nascuntur

Bella intestina extremaqz circa hec tempora in tantū pualuerūt. vt pro magno miro habitus est q status rome reipublice penitus nō perierit. Unde patet q nihil potuerit bellic labor ad pacē pcreādam nisi a summo deo illud donū largiatur. nō a falsis dijs quib tota roma vltra annis mille seruiuit. Vide Horosium ad longum de bis bellis.

Virgilius marro in Pago. qui Arides dicitur. haut procul a mantua nascitur

Debinc Cremone studijs eruditur

Anno mundi. V^ax^Cx^XXXIIIIr

Linea christi

Jacob.

LXVI

Iste Jacob fuit pater ioseph naturalis. sz heli pater eius legalis fuit. Hunc matheus: illum lucas commemorat.

Hoc tempore multa p digia insolita terruerūt romanos. z statim post in diuersis prouincijs deler est romanox exercitus.

Pontifices

Alex ādra.

Hec alexandra fuit vxor alexandri predicti. z pfuit annis. ix. z fecit tyrannidem plures licet prius simulata sanctitate religiosa famare. z hircanū in sacerdotem promouit. z vt post se regnaret instituit. Hec in linea pontificum ponitur ꝓpter supputationem ānorum. nō q officiū pōtificale exerceret quod non licuit. Heresis phariseorum circa hec tempora oritur. Et nota q tres erant secte in iudea. s. phariseox. saduceorum. z esseorum. Hi omnes a communi vita reliquorum iudeorum distincti multis erroribx implicati ꝓpter asperitatem vite sanctiores se alijs dixerunt. Vide mgrm in historijs circa baptismum iohannis. Item adhuc due secte a quibusdam asseruntur. sz arbonei. z genuste

Varro marcus doctissimus claret. qui tam multa legit. vt aliquid eiscribe vacauisse miremur. Tam multa scripsit quāta vix aliquis legere posit: vt dicit Therencius

Licero marcus tulius maximus retbox claret

Fimbria illum vastat. i. troyam antiquam rbomanorum. sed illa statim eam restaurauit

Julius cesar postea. Jsti duo consules ꝛ se inuicē bellantes ꝓmū ciuile bellū inchoarūt cuius occasionē ꝛ pgressū miserabilem ozosius psequit. tot ꝙt occisi sūt vt sille diceret. Cū ꝙbꝫ tā dē victuri sumꝰ. In bello armatos. in pace inermes occidimꝰ Ex tūc prescriptio instituta est

Sil la

Lucius marcus

Baius.

Jsti duo cōsentientes sil' restit erat iulio. ꝛ ob ħ. ij. bellū ciuile ozit ānis. 4. durās i ꝙ totū mūdū pcurrisse ꝛ se bnit diceret. tādē pōpeiꝰ supat capiteꝙ pleꝰ paulatim mitescit.

pompeꝰ.

marcus.

Cleopatra. an. xx.

Hunc iulius egipti regnū dedit: monēs vt magis amicicia romana ꝙ arma experiri studeret Tercio aūt anno huius cleopatre iulius sumpsit imperium. Et sic finit hic calculus latinozū. p hanc lineā descendentiū ad christum. ꝛ sequitur suppuratio annozum per lineam romanozum Bella ciuilia incipiunt que continuata fuerūt p annos. xl. ꝛ adeo attrita fuit vrbs vt necessario regimen ipsius mutaret: licet ad multos ānos optime rexissent ꝓsules Jnfeliꝛ ꝓsus ꝓdito mundani status ꝙ nūꝙ in delicijs durare potuit ꝛ gla: ꝙuis hec summo studio querat Quante demētie est hoc sp sudore ꝛ sanguine querere. qō cū adeptū fuerit nullo pacto retineri potest! Pruden/tissima illa rhoma hoc non potuit. ꝛ tu valebis. christū sequere ne pereat labor tuus

Optimū consilium.

Pompeius sp victoriosus. xxij. reges subegit. tandeꝙ postꝙ templū ꝓphanasset nūꝙ postea ozpugnasse quin vinceret. Sil'r non lōge post crassus preses syrie templū etiā ausus est spoliare ꝙ pompeius nō fecit. ꝛ ob hoc auroꝝ os eius fuso interijt. Sic pereāt inimici tui domine. Multa exēpla debis inueniuntur ꝙ nō timēt diuina ꝛ cleꝛ deboneſtare. ꝙ iuxta vulgare dictū mala mozte perire solent. Hoc aperte etiam ꝓphetauit moyses. deutro. xxxij. Percute dorsa inimicoꝝ eius. id est leui. ꝛ qui oderunt eum non consurgant

Hircanꝰ

Jste hircanus fuit filiꝰ alexandri. ꝙ mortua matre in regno successit. i ꝙ modicū pspitatis habuit ꝓpter pꝛtialitates ppli. nā statim a mre supatus est. ꝛ post iteꝙ restitutus auxilio arabū. tādem factus tributarius romanis in pace aliquādiu tpe regnauit. sed non nomine regis. Honestissime miserabiliter obijt deceptꝰ fraude parthozum. quos antigopus ꝓ eū duxit. Vide plene mgrm de his

Scytharum occisio: Pa fere omnia hrbq scquiū R attulit. ucriam in Hispa ligere spolium nūc Pa na dicit regno re condidit mā dicta julio Vlteriori nia ſue nominan deinde

Catbilina famosus tirannus ꝓiurat contra patriam i vrbe in erturia vero extinguitur occiso ibi catbilina. Rome conscij coniurationis occisi sunt

Virgilius excellentissimus poetarum clarus habetur. ꝛ mira fecit.

Rome numerati sunt. cccc. ꝛ lxiij. hominum omnes incole ciuitatis Libraria. cccc. libroꝝ comburitur in egipto Unde patet quanta fuit antiquiꝰ diligentia in libris colligendis. Erubescant qui nunc librozum copiam non comparant. cum quasi exiguo ꝓcio colligi possit

Quinta etas Transmigratio

Tres soles apparuerunt in celo versus orientē qui paulatim in vnum corpus solare redacti sūt. Grande spectaculum grandia prefigurauit. quasi asya. aphrica. z europa sub vna monarchia statim coniungi deberent. Itē q dominiū lucij. Anthonij. z marci anthonij in vnū rediret. Sz potius noticia vnius z trini dei toti orbi futura imminebat.

Horacius flaccus satiricus claret hoc tempore
Salustius crispus historicus
Possedonicus stoycus.

Scipio seipsum iugulauit.
Juba rex iugulari se fecit.

Julius ce sar. an. v Bains.

Cesar in Hy in Iericy br mans fa t hyspania ac doniam ing cū Pon diuicauit à Cesare vic à Ptolomeo Egipti da cassit nūca it, br Cesa lacret.

Cesares

Ab hoc ceteri vocātur cesares.

Plotius primo rhome latinaz rethoricam docuit.
Hecaton stoycus q dixit oē honestū in arduo est. Sivis amari: ama.
Queris quid fecerim. amicus mihi esse cepi
Titus lyuius historicus.
Marcus callidus orator.

Iste iulius tante fuit acuitatis vt mēs illius z manus ad impossibilia ferme suffecerint. lij. vicibus pugnit sol. marcū marcellū supgressus q ter centies nonies ferē pugnasse. Hic pōpeio ac ceteris nobilissimis romānis occisis ipiū arripuit. Tādē āno. v. i. pij sui ispiratōe bruti ac cassij dolo occidit ipe dñator orb | Petrei gladio se pfodit z mlti alij ō nobilissimi romanorum. q noluerūt iulio subdi. aut timuerunt ab eo occidi. sicut plures iam occiderat

Anno mundi

Linea christi

Judea tributaria fit romanis ꝓpter partialitatem duoꝝ fratrū. scz aristoboli z hircani. Uterq; eni inuidentie causa. subiecit se romanis vt regnare posset. zc

Catbo nominatissimus videns cesarem triumphare cui ipse non fauebat. apud vticam seipsum occidit. iuxta illud. Maluit catbo mori q deroger vbis bonori. Sed propter hoc fm augustinum non excusat a peccato

Pontifices.

athi/gonus

Iste antigonus filius aristoboli vbiq; infideliter egit. nec romanis obediuit. magnā plagam terris intulit. vt hircano expulso regnare posset. Regi enim. parthorum promisit talenta mille. z virgines quingentas vt se iunaret. lysania nepote suo id procurante. z sic hircanus electus est. faselus occisus est. z herodes fugatus. Sed cū herodes romam venisset. z senatui cuncta narrasset: augustus eum regē iudee creauit: mittens cū eo exercitū. qui hierusalem ceperūt z antigonū captum duxerunt ad anthonium. qui eū securi percussit. z herodes confirmatus est in regno. cessauitq; sceptrum de iuda: sicut predixit iacob

Dyodorus scriptor historie
Ouidius naso grece.
Gaius salcidius.
Cornelius hystoricus
Marcus varus. hic ait. Nihil magnificum docebit. q a senibil didicit

Cornelius gallus
Messalia poeta
Et multi alij his fuere temporibus

Iste octauianus nepos Julij cũ esset adhuc adolescens impium sumpsit. iuuentutem suam viribus actibusq; decorauit. v^m. bella gessit. Et breuiter totũ mũdũ post multa bella in vnã tandẽ monarchiã redegit. Hic est ille vnicus qui secũdũ nõ habuit sub quo conticuit orbis terrarum ac prompte obediuit. agente hoc diuina ꝓuidẽtia. vt christi natiuitatem tempalis pax illustraret Hic gloriebat̃ se vrbẽ marmoreã reliquisse quã lateritiã ipe inuenit. Fuit pulcherrimus corpore ingenio subtilissimus. fortunatissimus in omnib⁹. s; vicio carnis non caruit. Ipse est qui fecit describi totũ mũduz. vt dicit̃. Lu. xx. Cuius. lij. ãno natus est christus dñs saluator mũdi qui pacẽ eternã suis largitur

Octauian⁹ august⁹ monarcha rõanoꝝ. ãn. lvij

m̃. vi. d. x. Imperatores rhomani per hanc lineam continuãtur. qui oẽs augusti dicunt̃ ꝓpter singularẽ huius augusti excellentiã. Justũ equidem est: vt ille omnib⁹ nomen tribuat. q̃ cũctis viuẽdi normã ⁊ regẽdi modũ cõstituit. Tam siquidem in eo ꝓbitas ac strennuitas emicuit. vt vix credibile sit ꝙ vmq̃ destituta natura humani discursus talem edere potuerit. Quid vltra xp̃um cũ bñdicta matre sua videre meruit. q̃ si ipse primicerius extiterit vocationis gentiũ. Nec vmq̃ post hec dñs vocari voluit. Aram ei ꝑmus extruxit. Hũilitat⁹. clem̃tie. ciuilitat⁹. pacie. disciplie q̃ rarissime ĩ tãta sblimitate ꝯueĩũt. exẽplar ipe fuit. Bellũ ñ nisi coact⁹ accepit Ait eĩ magnũ ẽ dispẽdiũ aureo hamo pisces cape q; hami depditi dãnũ nulla p̃t captura pisciũ ꝯparari Detrahẽtib⁹ sibi ait. ĩ liba cĩtate libas decz eẽ lĩ ☞

V^m CLIX

Joseph Circa hectpa nascit̃. post sponsus Marie

LX

Bos loquitur aranti. In breui deficient homines q̃ iumenta Vel vt quidam libri habent. frumenta. Sceptrũ de iuda aufertur. ⁊ dux de femore eius. Quia in proximo sanctus sanctorum venturus est. iuxta prophetiam Jacob. Geñ. xlix.

Lugdunum in gallia conditur a Minatio plauto oratore qui fuit discipulus Ciceronis

hero des. annis. xxxvij

Reges iudee

Iste herodes dictus ascalonita idumeus primus rex. alienigena apud iudeos fuit. Eius historiã magister diligenter ꝓsequit̃ Et refert eũ fuisse viꝝ strennuũ ⁊ fidedignum. ⁊ in omnibus notabiliter se habuit. Grat⁹ valde romanis ⁊ populis qui pacem amabant. Multa etiam opera memorabilia fecit. Veruz in senectute sua cũ nimis vellet placere romãis ⁊ audisset de ortu christi: timẽs pelli e regno tã q̃ alienigena miserabiliter defecit sẽsu Et antiq̃ probitate amissa innocẽtes occidit. ⁊ plures de filijs suis. Tandem omnibus odiosus morbo inualescente flebili morte destituitur

Quinta etas Transmigratio

Monarchia romanorũ oĩm maxima circa hec tempora incepit. Cũ eĩ: vt testatur hieronimus ⁊ alii sci doctores per totũ orbẽ in diuersis prouincijs bella pullularent. subito cũctis mirantib⁹: pacata sũt. ⁊ romano principi colla submiserũt. vt aperte dñs deus hominib⁹ ostenderet q̃ illam vniuersalẽ pacẽ nõ bellicus labor: sz ipe donasset. Sp vno finito bello alid seq̃bat. aut plura. peiorqz scissura sequebat. sed xp̃i natiuitate ꝓpinquãte. vrbs quieuit ⁊ orbis.

Sibilla tiburtina clara habet que de xp̃o ꝓphetauit. ⁊ augusto respondit. ne se deuz iuxta stulticiã paganoꝝ putaret. ⁊ oñdit illi virginem pulcherrimã in celo tenentem puerum in brachijs. ⁊ ait: Hic puer maior te est: ipsum adora

Imperatores.

☞ guas milites ociari nequaq̃z aut deliciari ꝑmittebat. quorum professio instituta est ad laborem. Filias suas in lanificio fecit instrui ꝓpter mutabilitatem tꝑalium. nendi texendiqz non solum artem sed vsuz habebant. nec ad se nisi vultu maturo sine oĩ vestiũ curiositate accedere ꝑmittebat. Regna q̃ iure belli q̃sierat preter pauca reddidit. aut alienis benigne tribuit. Testem se in iudicijs interrogari ⁊ repelli equanissimo animo patiebatur. Plures habuit sibi maxime familiares. qui cum melius poterant eum extinguere etiam publicis bellis nitebantur. Alij ter quaterqz ꝑiuri cũ gr̃az poscerent. vitaz ⁊ bona ab ipso impetrarunt. O q̃z multi fuerunt qni se de taz nobili sanguine progenitos gloriabant: sz mores nõ imitabant

Maria nascitur anno ante christi natiuitatem. xvi. vel circa

Anno mundi	V^m CLXXIX		V^m CXCIX
Linea christi	Joachim ⁊ anna clarẽt scitate vite qui post singulari gratia meruerũt ꝓcreare florem totius felicitatis mariam oĩm creaturarũ excellentissimã q̃ deũ nobis genuit	Joseph Maria	Anteq̃z ꝯuenirẽt inuẽta ẽ maria habens in vtero de spiritu sancto. vt dicit Matheus

XX Anno primo ante christi natiuitatem

Burgundionas orti sunt gens semꝑ valida sic dicti. quia super rhenum fluuium burgos plures habent

Marcus agrippa gener octauian i. sup̃ rhenum ciuitatem agrippinam cõdidit que post dicta est Colonia

Historia euangelica omnium scripturarum sanctissima hic texitur

Anno mundi. v^m. cxcix. ipse est prim⁹ ante christi natiuitatem cũ iã eẽt desponsata maria ioseph. missus ẽ angelus gabriel a patre luminum. deo totius consolationis ad ipsam: vt annunciaret ei q̃ venerit plenitud o tꝑis ꝓ reconciliatione hũani generis. ⁊ q̃ ꝑ ipaz dei fili⁹ hunc mũdũ intrare vellet. Hoc igitur oĩm secretorũ secretissimum mirabilium mirabilissimũ. salubriũ saluberrimũ. desiderabiliũ desiderabilissimũ. mysterioꝝ ꝓfũdissimũ circa hec tꝑa diu expectata. adimpletũ est vt deus hõ fieret. Quis audiuit vmq̃z sile O si sapiat istud in palato mẽtis nr̃e Vide deuotissimã hy. luce. i. zacharias ⁊ elizabeth fuer̃t ãbo sãcte vite. ⁊ parentes sancti iohannis baptiste

Johãnes baptista nascitur quo nemo maiorĩter natos mulierum surrexit

Roma in flore. Et numerati sunt ciues eius ⁊ descripti. nonagesies tricentena milia ⁊ octuaginta milia.

Ualerius maximus fuit hoc tempore. vir maxime fame

Nonnulli reges in honorem huius cesaris augusti ciuitates condebant. quas cesareas appellarunt. sicut in Mauritania ⁊ Palestina. ⁊ augusta in almania. Que vsq; nunc vrbes clarissime sunt Et multi reges ex regnis suis venerunt vt ei obsequerentur.

Era christianorum principalissima omnium erarum notissima celeberrimaq;. ipse est annus Octauiani: lij. olimpiadis centesimenonagesimetercie. Et ꝑm bedam annus mundi. v^m. cxcix. completus versus. Unũ tolle datũ. ad milia quinq; ducentis. Nascenti domino beda data prothoplasto Item ante christum duocentum minus vno milia quinq;. Et hic tamq̃ probabilior modus ab ecclesia seruatur. ⁊ est magis vulgatus. Sunt ⁊ alii diuersi modi supputationum. quidam breuiores vt hebreorum. quidam longiores vt methodij. ⁊ aliorum. de quib⁹ immensus est labor ꝺ singulis tractare. vtilitas ꝟo modica. Uide singula in locis suis

Natus est circa hec tpa dominus noster de virgine pura nouo ordine ꝑm prophetica promissa. Et hec ẽ plenitudo temporis de quo apostolus dicit. Quando misit deus filium suum in mundum. Ob hoc incipit hic sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit augustinus ꝙ hec etas dicitur senectus que sepe extenditur vltra omnes p̃cedentes etates. quia pleriq; hominum viuunt vsq; ad centesimumuigesimum annum aut vltra Et notum est ꝙ sexagenarios senes vocamus. Unde fatuum est velle determinare quotiditatẽ eius. Plures enim hoc attentarunt. qui omnes fuere decepti. Sicut probat doctor sanctus.

Procuratores iudee

archelaus	ꝯponius	marcus
au. ix.		
Iste archelaus fuit filius herodis ⁊ procurauit annis nouem. sub quo dñs redijt ex egipto. Hic propter eius ferocitatem a iudeis accusatus. relegatus est ĩ Uiennam gallie vrbem.	Hic loco archelai substitutus est.	Sub isto moritur salome soror herodis

De principatu romano sic dicit cicero in libro de officijs. Certum est fuisse aliquod tempus q̄ si ne regibus viuebat̄. At postq̄z iure gentiū possessiones ceperūt diuidi. nō alia de causa reges sūt instituti nisi iusticie fruende. Nā cū in inicio premeret̄ multitudo q̄ maiores opes habebāt: ad vnum aliquem viꝝ cōfugiebant virtute prestantem. qui prohiberet iniuriari tenuiores. equitatez constituendo. summos cū infimis pari iure pertingeret. Cumq̄z adhuc regnātib⁹ regib⁹ debiliores nonnūq̄z oppmerent̄. leges ꝯstitui placuit. q̄ ad iudicādū nō odio aut grā ducerent̄. sz tl̄es in opi q̄les potēti p̄starēt aures. Quo fit vt leges ñ solū pplm̄ sz regē q̄z obligare sciamus. At si regez contemnere leges. cape bona subdito

Imperatores

tyberius p̄uign⁹ ā. xxiii.

rum violare virgines. stuprare matronas. ⁊ cetera illicita facere videamus. nonne illo submisso alius sublimatur. qui ⁊ bene gubernare. ⁊ legib⁹ nouit obtemperare

Hic fuit octauiani adoptione filius vir magnarū virtutum ⁊ pius pr̄ in subiectos sibi. Aiebat nāq̄z principibus qui cupiebant grauare plebem. Bon i pastoris est tondere pecus. non decoriare. Item cū suaderēt sibi vt baliuos mutaret: dixit. Vidi quendam muscas egri vulneribꝫ insidentes fugare quem eger increpauit dicens. Quoniam vēture sunt sitibūde vt sugant. Iste tantum quia plene sunt locum occupabant. Quasi dice/ ☞

Anno mundi V^m^ CCCXI.

Ihesus xp̄s. ānorū. xij in templo doctores audit

Anno christi XII.

Anni christi per hanc lineam continuantur

Nota q̄ nihil reperitur de infātia saluatoris ⁊ operib⁹ eius vsq̄z ad baptismum iohannis apud euangelistas: nisi q̄ duodennis remansit in iherusalem audiens doctores. ⁊c̄. Hoc autem q̄ dicit̄. ⁊ erat subditus eis. tamq̄z granū salutare multipliciter teritur a doctoribus ⁊ deuotis personis vsq̄z hodie conantibus persuadere que fuerit cōuersatio christi in illis. xviij annis. Ille autem liber qui de infantia saluatoris intitulatur quia iam diu inter apocripha deputatus est nil autoritatis affert. nec verisimile est q̄ talia diuina opera ⁊ gloriosa miracula pueriliter inter pueros fecerit. qui vix tp̄e debito ad huiusmodi facienda potuit etiam a matre sua benedicta inclinari. ⁊ similiter apostolis ⁊c̄. Dixit enī. Nondum venit hora mea. ⁊c̄. Non sum missus nisi ad oues que perierant domus israel. ⁊c̄. Igitur omnibus credere. ⁊ nulli credere eq̄z vicio sum est.

Procuratores iudee

ānius rufus. primus.

Ualerius. gracus. an. xi

Sub hoc moritur augustus

Iste palam vendidit sacerdotium. Qui plus dedit: ille obtinuit. Et sic plures in breui fuerunt

☞ret. Consultiꝰ est vt locupletes teneamus. q̃ꝫ illis amotis denuo tenues ditare cogamur. O magnum prudentissimi viri consiliuꝫ. Taliter ei q̃dã fraudulẽti solent insidiari principibus, vt scꝫ coẽm ppl'm ꝯ eos ꝓuocent. Quo facto: sciãt qm̃ necessarij sunt eis cogentes deinceps eosdem scꝫ tam principes q̃ꝫ populuꝫ sicut volunt. ac suis astucijs magꝫ magꝫqꝫ inuoluẽtes Maxĩa prudentia ꝑncipum est. vt se taliter agant. ne plebibus exosi fiant. omnesqꝫ contrarium suadentes abijcere statim debent vt famam suam dilatent ꝙ communitatem diligant. hoc tam paganoruꝫ q̃ꝫ sanctissimorum virorum consilium semper fiut. Exempla sunt quotidiana. ꝛc̃. Hic etiam tyberius bene de christo sentire cepit ꝛ eum pro deo coluit. ꝛc̃. Dicunt quidam ꝙ tandem crudelis

factus sit contra potentes. Si hoc verum est: quis scit quo iudicio actum fuerit. Magnũ vtiqꝫ pietatis argumentum fuit. ꝙ subiectis ꝛ pauperibus semper gratiosus extitit. pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes christi ac christianorum contradictores sine omni miseratione deleuit. ꝛ pilatum exilio damnauit. Moritur tandem cum ingenti gaudio multorum. sed peior eo successit. Uixit annis. lxxviij. ꝛ imperauit annis. xxiij.

Johannes baptista sanctissimus ab herode decollatur. qui arguit eum de adulterio. Ille fuit herodes antipa tetrarcha galilee. Qui propter hoc crimen ꝛ temporaliter ꝛ eternaliter est punitus cum herodiade ꝛc̃.

Super oĩa bone ihesu amabilem te mihi reddit calix quem bibisti. ait Bernardus.

Vᵐ CCXXIX	Vᵐ CCXXXII
Ihesus xp̃s dñs nr̃ i ior/ dane baptizatus est	Ihesus xp̃s dñs omniuꝫ pro seruis moritur ãnorum. xxxiij. ꝛ. iij. mensiuꝫ
XXX	XXXIII

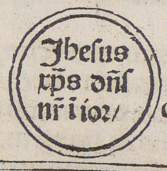

Circa hec tempora grande spectaculum mundo innotuit a seculis non auditum. Reuelatio aperta beatissime trinitatis. Pater in voce. filius in carne. spiritus sanctus in specie columbe. Et hic vngitur nobis christus verus saluator in lege promissus. qui est via. veritas. ꝛ vita. ꝛ preter quem non est salus. Jam hic texitur historia trium annorum doctrine ipsius fructifere. cuꝫ miraculis plurimis ꝛ gloriosis qualia numq̃ꝫ visa sunt

In anno. xxxiiij. christi multa mirabilia facta fuerunt. Nã ipo die passionis eius terra tremuit petre scisse sũt. sol obscuratus est monumenta aperta sunt. ꝛc̃.

Die pasche dominus resurrexit cuꝫ multis. Deinde post dies. xl gloriose in celum ascendit cum preda magna. ꝛc̃. In die penthecostes venit spiritussanctus sup apostolos. ꝛc̃. Et hec omnia nostre salutis eterne sunt sacramẽta in quibus deuote mentes quotidianam inueniunt refectioneꝫ Beatus qui versatur in his q̃niam fructum percipiet sempiternum

pōtiꝰ pilatꝰ Sub hoc iohannes baptista cepit predicare ꝛ dominus passus est. quem ipse ob timorem cesaris iniuste damnauit ad mortem crucis. Et ideo post miserabiliter perijt seipsum occidendo. De funere autem huius mirabilia narrantur

occisus p[illegible] polim à Caligul[illegible] sobrino [illegible]

Ancta mater ecclesia comparatur ciuitati. de qua gl'iosa dicta sũt. vt dicitur in psal. lxxxvi Quid gloriosius ea esse poterit quam glorificauit tota simul beata trinitas quam defen/dit diuina maiestas. quam illustrat diuina claritas. quam regit diuina bonitas. cui⁹ ca/put christus ihesus verus deus ⁊ homo cuius ciues omnes electi sunt. cuius ministri angeli il/li beatissimi spiritus excubantes supra muros eius die ac nocte. Hec est quam edificauit vnige/nitus dei supra firmam petram. nec porte inferi preualebũt aduersus eam. Hec syon illa dilecta. cuius portas diligit dñs super omnia tabernacula iacob. Hec est sponsa illa immaculata nõ ha bens maculam neq; rugam. quaz non vili clenodio: sed precioso sanguine subarrauit dñs Hec est mater pulchre dilectionis ⁊ agnitionis ⁊ sancte spei que filios generat in eternum regnaturos Hanc prenunciauerũt patriarche. hanc predixerũr prophete. hanc simul omnis illa veteris testa menti laboriosa seruilisq; obseruãtia. dominam recognoscit. Et quid vltra. Celum terra mareq; cum omnibus que in eis suut. nomen huic famulantur ministerio. Igitur gloriosa dicta sunt d̃ te ciuitas dei. Beata tu hierusalem. quis similis tui. que saluaris in domino. Negabunt te ini/mici tui. ⁊ tu eoꝝ colla calcabis. Pro patribus tuis nascentur tibi filij. nec deficies in sempiter/na secula. Benedic domine fortitudini eius. ⁊ opera manuum eius suscipe. Percute dorsa in/imicorum eius. ⁊ qui oderint eam non consurgant. Audi domine, vocem eius. ⁊ ad populum su um introduc eam. Deus virtutum conuertere. respice de celo. vide. ⁊ visita vineam istam. ⁊ perfi/ce eam quam plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virum dextre eius. ⁊ sup filium homis quem confirmasti tibi ihesum christum dominum nostrum. qui tecum viuit ⁊ regnat in vnitate spiritus sancti deus in omnia secula seculorum benedictus. Amen

Ihesus christus verus deus ⁊ verus homo. vnica proles intemerate ac perpetue ꝟginis ma rie ꝑm humanitatem descendens de semine abrahe. per lineam regalem ⁊ sacerdotalem sponsus vnicus ⁊ caput immediatum sancte vniuersalis ecclesie. rex regum: ⁊ dominus dominantium. e ternus pontifex. ⁊ iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. xxxiij. annis ⁊ mẽsibus. iij. peregrinari dignatus est ĩ hac lachrymarum valle docens primum opere viam vite. post etiam verbo vt euangelista testat̃. Cũ aũt eẽt annorum. xxx. a summo patre omnium deo baptizatus iam in iordanis fluuio. vnct⁹ fuit nobis in primũ ac summũ pontificem ac episcopum animarum nostraruz ꝑ spiritum sanctũ qui corporali specie tamq̃ columba in spũm descendens testimonium sibi perhibuit. quoniam ipse est vere saluator mũdi iuxta vaticinium Isaie ꝓphete sancti. Hic elegit discipulos. lxxij. quos misit ante faciem suam in omnem ciuitatem ⁊ locum quo erat ipse venturus: dans eis potestatez sanandi iufirmos ⁊ omnes languores. ⁊c̃. ⁊. xij. apl'os: quos misit in orbem vniuersum ad predi candum euangeliũ. Nec amplius q̃z hos duos ordines inter discipl'os dñi esse cognouimus. q̃/rũ formam nũc in ecclesia tenent presbyteri ⁊ episcopi. Nam apostolis succedunt episcopi. ⁊. lxxij discipulis presbyteri. quib⁹ duobus ordinib⁹ tota ecclesia est commixta tamq̃ iherarchis. vt pa/tet in decreto damasi pape. ⁊ habet̃. lxviij. di. c. Cor ep̃i. Tandẽ pius dñs ꝑ grege suo moritur a/cerbissima passione consumpt⁹. omniũ mattyrũ caput. ⁊ ipse martir. Postq̃ aũt a mortuis resur rexit in celũ ascendit. ⁊ spiritũ sanctũ misit. Et tũc primum cult⁹ xp̃iani nominis incepit. q̃ ad finẽ vsq; durabit.

Christ⁹ ihesus in ꝓphetis promissus ꝑm veritatem fidei nostre est verus deus ⁊ verus homo Quam veritatem ex testimonijs sacre scripture cogimur concedere. Sil'r ꝑm eandem veritatẽ cõ ceditur ꝙ christus fuit natus de muliere. passus. mortuus. ⁊ sepultus. Que quidẽ omnia de d̃o ꝯcedimus fuisse vera: nõ tñ inquantũ deus. seu ꝑm naturã diuinam. sed ꝑm naturam assũptam. scilicet humanam. Sic tamen predicta de deo dicũtur ꝑm verã fidem. vt in nullo derogetur di/uine perfectioni apud eum qui sacra testimonia recte scrutatur. ⁊ sanam habet rationem

Johes scripsit in asya greco sermone. In principio erat verbum. et verbum erat apud deum. etc.

Lucas scripsit in grecia sermone greco. Fuit in diebus herodis regis iudee. etc.

Johes.

Ego sum lux mundi. qui sequitur me: non ambulat in tenebris. etc. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso. et testimonium perhibet de me pater. Ego sum pastor bonus et cognosco meas. et cognoscunt me mee. Ego sum via. veritas. et vita. nemo venit ad patrem nisi per me. Ego sum vitis vera. etc.

Lucas

Amen amen dico vobis Celum et terra transibunt. verba autem mea non transibunt. Qui crediderit: et baptizatus fuerit: saluus erit. Qui vero non crediderit condemnabitur. Quod vobis dico: omnibus dico. Vigilate. Nescitis enim quando dominus veniet. etc. Sol contenebrabitur: et luna non dabit splendorem suum. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus celi. etc.

Ego rogaui pro te petre: vt non deficiat fides tua. et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui maior est in vobis fiat sicut minor. Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi enim venient in nomine meo dicentes. quia ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra possidebitis animas vestras. etc.

Marcus

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum estote ergo prudentes sicut serpentes. etc. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timete qui potest corpus et animam perdere in gehennam. omnis qui confitetur me coram hominibus confite. etc.

Matheus.

Marcus scripsit in valia. sermone tamen greco. Inicium euangelij iesu xpi

Matheus scripsit in iudea hebraice Liber generationis iesu xpi filij dauid

Articuli duodecim fidei catholice.

Petrus	Credo in deū patrē oīpotētē creatorem celi ⁊ terre	Iheremias.ij. Pr̄em vocab̄ me. ⁊ p⁹ me ingredi nō cessab̄. Exo.xx Nō habeb̄ deos alienos corā me. Isaie.xlv. Ego dn̄s ⁊ nō est alter creās tenebras ⁊ for. lucē. Psal.cxiij. Deus āt nr̄ in celo. oīa .⁊c̄
Andreas.	Et in ih̄m xp̄m filium eius vnicuz dominum nostꝝ	Abacuc vl. Ego āt in dn̄o gaudebo. ⁊ exul. ī deo iesu meo. Psal.ij. Dn̄s dixit ad me filius me⁹ es tu: ego ho. ge. te. Joh̄.iiij. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹ Colo.i. Qui est imago pr̄is inuisi. d̄i. p̄s. ꝟbo dn̄i celi fir
Johānes	Qui cōceptus est de spū sctō. natus ex maria virgine	Isaias.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pa. fi. ⁊ vo. nomē ei⁹ emanuel Jere. xiij. Mlier circūdabit viꝝ. Galath.iiij. Misit deus filiū suū factū ex mlīere. Ezech.xliiij. Porta hec clausa erit ⁊ ñ aperiet̄. ⁊ vir. ⁊c̄
Jacobus.	Passus sub pōcio pilato crucifixus. mortu⁹ ⁊ sepult⁹.	Zach̄.ij. Aspiciēt ad me quē crucifixerūt ⁊ plāgēt. ⁊c̄. Isa.lij. Tam q̄ꝫ ouis ad occisionē duct⁹. Vere lāguores nr̄os ip̄e portauit. ⁊c̄. Et.i. Petri. Christ⁹ semel passus est ꝓ nob̄ iustus pro iniustis.
Thomas.	Descēdit ad inferna tercia die resurrexit a mortuis.	Osee.xiij. Ero mors tua o mors. ⁊c̄. In die tercia susci. ⁊c̄. ps̄.xv. Nec dabis scm̄ tuū videre corrup. Ephe.iiij. Descēdit p̄mo ī inferiores ꝑtes terre. Ro.vi. Christus resurgēs ex mortuis iā nō morit̄.
Jacobus	Ascēdit ad celos. sedet ad dexteraz dei pr̄is oīpotētis	Amos.xi. Edificat in celo ascensionē suā. dn̄s nom̄ illi. p̄s.lxvij. Iter facite ei qui ascendit sup occasū. Et ibidem. Ascēdit in altum captiuā duxit captiuitatē. Michee.ij. Ascēdit iter pādēs añ eos.
Philipp⁹.	Inde venturus ē iudicare viuos et mortuos	Malach.iij. Ascēdā ad vos in iudicio. ⁊ ero testis velox. p̄s.xcv. Iudicabit orbē terre in equitate. ⁊ popu. in veritate. Job.xix. Fugite a facite gladij qm̄ vltor iniquitatꝫ ē gladi⁹ ⁊ scitote cē iudiciū
bartolōe⁹	Credo in spiritum sanctum.	Johel̄.ij. Effūdā de spū meo sup oēm carnez. Job.xxvi. Spirit⁹ eius ornauit celos. Sapiētie.i. Spūs domini repleuit orbem terrarū. ⁊c̄. p̄s.cxl. Spiritus tuus bonus deducet me in terrā rectam.
Mathe⁹.	Sanctam ecclesiam catholicam	Dauid.p̄s.xxxv. Cōfitebor tibi ī ecclesia magna Sophon.iij. Inuocabūt nomē dn̄i. ⁊ seruiēt ei hūero vno. Math̄.xviij. Si peccauerit in te frater tuus: dic ecclesie. Qd̄ ꝑ eccl̄am nō audierit. ⁊c̄
Symon.	Sanctorum cōmunionē. remissionem peccatoruz	Micheas.vij. Deponet oēs iniquitates nr̄as: ⁊ ꝓijciet in ꝓfundū. maris oīa. p̄s.cxviij. Particeps ego sum omniū timētiū te ⁊ custo. ⁊c̄. Ezech̄.xviij. Viuo ego dicit dn̄s. nolo mortem peccatoris. ⁊c̄
Judas.	Carnis resurrectionem	Ezechiel.xxxvij. Aperiā tumulos vr̄os ⁊ educam vos d̄ sepul. ves. Job.xix. In nouissimo die de terra resurrecturus sum. ⁊ ī carne mea videbo deū sal. Phili.iij. Reformabit corp⁹ hūilitatis nr̄e ꝯfi. ⁊c̄
Mathias	Et vitam eternam Amen	Daniel.xij. Multi de his qui dormiūt in pul. ter. eui. alij in vitam ⁊c̄. p̄s.lxi Tu r̄ddes vnicuiqz iux. ⁊c̄. Math.vij. Ibūt hi ī supplicium eternū. iusti āt. ⁊c̄. ⁊.ij. Coꝝ.v. Domū habem⁹ ñ manufactā. ⁊c̄

Historia actuum apostolorum hic texitur
Spiritussanctus venit super apl'os in linguis igneis.
Et hic oritur cultus christiani nominis scz in die penthecostes fm augustinum.
Stephanus lapidatur. z protho martir inclitus domino consecratur
Saulus pternitur. z paulus egregius predicator erigit. qui abūdantius omnibus laborauit:
Philo disertissimus cuius libri inter ecclesiasticos computantur clarus habet natione iudeus:

Imperatores — gaius gallicula. ā iij. m. c.

Iste gaius nepos tyberij erat fm carnē. sz ñ moribus. qz tot⁹ puer sus fuit z tyrān⁹ Qui ait. vtinā ppls roman⁹ vnā cernicē haberz

Cōquest⁹ ē sepe. q sua tpa pacifica fuerūt. z bella libēter habu isset occasiones etiā q̄siuit. Tādēa suis occidit ꝓsilio senatorū. cū magno gaudio vniuersoz. Et senat⁹ restituere nitebat regimē sicantea fuit: sz nō ꝓualuit

Beatissimus petr⁹ gl'osus apl's christi iesu prefuit eccl'ie catholice fm iheronimū ānis. xxvij. fm Bedā. xxxix Tenuit nāqz pontificatū i ptibus orietis ānis. v. fm iheronimū. sz bedā. vij. Deiñ antiochiā veniēs sedit ibi ānis. vij. docēs ppl'm viā ꝓitatis. z simonē magū fugauit. Insup predicauit dispersis ex circūcisione fidelibus q̄ erāt i ponto. galacia. capadocia. asia. bithinia. quibus postea de roma tāq̄ p eū ꝓuersis direxit epl'am primā. Audiēs āt simonē magū romanos deludere zelo fidei romā adūt anno quarto claudij. Cūqz ibidē verbū dei predicaret. z simo/

temporibus Caligule et Capuana bam Lu ux Luca ta insig

V⁹ QQXXXIII

Pet⁹. primus papa. — Iude⁹

Hec est series rhomanoz pontificū p quā fit supputatio annoz subsequentiū. cui⁹ principalis era est ipsa christi bñdicta natiuitas ꝓcurrentibus nihilominus ānis mūdi. vt patet aptissime in his duabus lineis. cū figuris numerorum annotatis

XXXIIII

Nis maleficia detegit. z multos ad fidē ꝓuertit. Discipl'os etiā p diuersas prouincias misit. p qs christiana fides gl'ose dilatata est. Euā gelium marci tāq̄ ex ore suo scptū ap̄bās fidelibus tradidit. Jeiuniū q̄dragesimale instituit añ pasca. z añ natale dñi tres ebdomadas. z quartā impfectam venerari ab oi populo christiano immemoriā primi z secūdi aduent⁹ Tādē post pl'a scitatis insignia cum iam in romana sede annis. xxv mēsibus. vij. diebus. viij. sedisset martirio coronatur a nerone. Alia eius opera pl'ima ac miracula stupenda. vide in actibus apostoloz. z in libro clemētis z in bistoriis tam scolastica q̄ ecclesiastica bede q̄ alīs Paulus apl's egregius predicator raptu sublimis q̄ euangeliū non ab hoie neq̄ p hoiem didicit. sz p reuelationē iesu christi. cum esset ferme annoz. xxvii. vel circa atrociter cepit ecclesiā asequi zelo iudaico: sz mox a dño correptus immutat. z factus est de lupo agnus. de psecutore fidelissimus predicator. Anno āt. xliii. conuersionis sue apostolatū cū barnaba suscepit a spū sancto in gētibus. vt dr actuū. xiii. Anno. xxvii venit hierusalē vbi capit. actuum. xxi. Anno. xxx. romā venit. actuū vltimo. Anno. xxxviij. vl'circa cum btō petro a nerone martirium passus ē Hic inter sctos tam in altitudine ꝓtemplatōis q̄z i feruore actionis prerogatiuam obtinuit. qz vltra omnes viatores clarius deum vidit. z archana verba audiuit que non licet homini loqui. z tamq̄z totum mundum genuisset sollicitabatur oēm hoiem introducere in regnū celoz. Quis sic cucurrit. quis sic laborauit grecis euangelium exponēs q̄s sic afflictus. pcussus. infinitis piculis exercitus. q̄s sic gl'ari poterit vt dicat. Plus omnibus laborauī. z in sapientia mūdana ꝓfuit⁹ huius seculi. salua omni iusticia z fide. qz sic emicuit. vt etiam amplissimo senatui miranda ꝓtulerit Eius laudes iohannes crisostom⁹ describit.

Jacobus maior apostolus martyrio coronatur ab herode agrippa. Et petr⁹ incarceratur vt patet actuum. xij. Corpus autem beati Jacobi miraculose transfertur in galitiam hispanie: et ibi est sedes patriarchalis post facta quasi a sinistris respectu rome.

Helena regina abigenorum conuersa ad fidem sustentauit pauperes christifideles in hierusalem tempore famis sub Claudio.

Petronella filia sancti petri virgo fuit.

Prudentiana virgo

⁊ Praxedis virgo: sorores Tyti ⁊ Nouati

Imp̄atores

Seneca stoicus clarus habetur: magister Neronis a quo post coactus est seipsum occidere.

Iste Claudius inconstans animo fuit: ⁊ totus obliuiosus ⁊ gulosus: bellandi occasionem libenter habuisset. sed parum pugnauit ⁊ facile quosdam paucos hostes superauit. Tandem cum. xxxv. senatores occidisset cum. ccc. equitibus pro minimis causis. veneno mortuus est.

Assumptio marie virginis gloriose matris dei facta est xij. annis post ascensionem dñi xp̄i s̄m Hieronymū doctorem.

Persius satiricus.

Juuenalis satiricus.

Lucanus poeta patruus senece.

Ouidius poeta.

Anno mundi V^m CCXLIIII

Pape.

Anno christi XLiiij

De persecutionibus ecclesie est diligenter aduertendum. ꝙ sicut in antiquo testamēto inimicus humani generis semper electos multiplicibus machinatiōibus persecutus est: ita immo multo plus amplius in nouo: hoc est tempore gratie quando iam cognitio ⁊ cultus veri dei in toto orbe radiare ceperat. Et primo per gladium: sicut patet in persecutione stephani ⁊ iacobi ac aliorum innumerabilium: in quo exercebatur ecclesie patiētia. Secundo per falsam doctrinam: ⁊ hoc multipliciter. Primo per falsos iudeos qui sunt synagoga sathane: vt patet in disputatione petri stephani ⁊ pauli: qui omnes clare informauerunt simplices ꝙ iesus est christus: in lege ꝓmissus contra friuolas assertiones peruersorum iudeoꝝ: ⁊ hec vsq; in finem durabit ⁊ tempore añ xp̄i grauissima erit Tertio per magos ⁊ incantatores. Uidēs nāq; antiqu⁹ hostis ꝙ per christi nominis diuulgationem cultus suus abolendus esset: impleuit vasa iniquitatis sue: qui per magicam artem rudes deciperent ne in christum crederent cum ⁊ ipsi se ꝓ aliquibus magis iactarent quasi filij dei essent in signis ⁊ ꝓdigijs mendacibus: vt patet in symone mago meandro: aroes: ⁊ arphaxat. Quarto per falsos christianos superbie spiritu tumētes: qui instigante inimico plures hereses seminarunt: vt patet in hebione cherintho. Et quid plura? dicit beatus Bern̄. ꝙ totus iste mundus coniurauit contra christuz. Et Augustinus Qui non habet persecutionem non est christianus. Omnia ergo fidem impugnant. sed firmū fundamentum eius stabile perseuerat: habens signaculum hoc. Nouit dominus qui sūt eius Nec esset aliquo modo possibile ꝙ fidei sacramentum inter tot insidiatores sic floruisset nisi cultores eius diuina maiestas ꝓtexisset: diuina sapientia illuminasset: diuina bonitas fouissz iuxta christi ꝓmissionem firmissimam: cum qui eisdem semper fuit: ⁊ in finem perseuerat. Hinc Hilarius ait. Proprium esse solet ecclesie vt tunc vincat cum leditur tunc intelligat cum arguitur: tunc secura sit cum deseritur: tunc obtineat cum superata videtur.

Prima psecutio ecclesie fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani populi. scz Petrus ⁊ paulus martirio coronati sunt cum alijs plurimis.
Refert seneca de Nerone q̄ erat naturaliter ab infātia sp clemētissimus. ⁊ ita gratiosus q̄ nemo vnq̄ populo romano gratior fuit. ita q̄ in obliuionē venerūt ceteri principes ꝓpter fauoris magnitudinem Verum potestas multos probissimos fecit atrocissimos. Prodigia plura terruerunt iudeos ante excidium iherusalem. Vide mirabilia in ecclesiastica historia

Nero an. xiij. m̄. vij.

Beatissimus christi euangelista marc⁹ mr̄o corōat̄ āno neronis. i. vt dicit philo. cōtemporaneus eius apd̄ alexandriam egipti. vbi episcopus erat constitutus a beato Petro. sepultus ibidem miraculis claruit. ⁊ successit ei amanus vir sanctus.

Iste nero omniū hoīm sceleratissimus fuit adeo vt nomen eius vsq; hode ꝑ aliq̄ pessimo poni soleat. ⁊ qr ꝯ optimā xp̄i legē primā suscitauit psecutionē merito antixp̄i figurā tenuisse describitur. Tandem a senatu hostis ꝓnunciatus cū turpissime fugeret: seip̄m occidit. ⁊ letata est roma

Simon magus multas supsticiones rome exercuit.. ⁊ qr sil'e applaudit suo sil'i. ideo pessim⁹ nero spreto consilio senece viri doctissimi hunc pestiferū sibi sociauit. Tandem vterq; post infinita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

V^m CCLIII — V^m. CCLXIII.

Petrus superato symone mago ⁊ infeliciter mortuo iussu Neronis crucifixus est. ⁊ in vaticano sepultus vltimo neronis. anno

LIIII — LXIIII

Pax illa vniuersalis totius orbis quā romani habuerūt ꝑ annos ferme. lxx. ꝑpaucis bellis exceptis ac ꝑuis circa hec tempora ꝓpter seuiciam neronis turbata est. ⁊ prouincie quedam recesserūt ab obedientia romanoꝝ qr fidē xp̄i ꝑseq̄ ceperāt. Judea ⁊ hierusalem grauissimis ꝑsecutionibus ⁊ intestinis bellis attrita est ꝓpter peccatū illud maximum qd̄ in filiū dei ꝯmiserūt. ⁊ circa hec tēpora etiā in foribꝫ templi ip̄o festo paschali. xxx^m. necati sūt. ⁊ cōtinue durauit dissensio. donec penitus deleti sunt. Barrabam eni petierūt. ⁊ non iesum mitem ⁊ humilem Hi oēs discipuli. scz petri martirizati sunt sub nerone tyranno. ⁊ multi alij quorum nomina sunt in libro vite.

Marcialis ep̄us lemoniaceñ
Flauus consul qui ⁊ clemens episcopus metensis patruus. clemētis.
Tecla discipula pauli.
Domician⁹ subdyaconus a beato mennio a morte suscitatus.
Epaforas ep̄s coloseñ.
Sauinian⁹ ep̄s zenoñ
Serotinus
Cuchari⁹ ep̄s treuereñ.
Trophinus ep̄s arelateñ.
Crescens ep̄s galateñ.
Nazarius.
Celsus
Torpes martir.
Potentianus
Codaldus
Simisi⁹ ep̄s suessen̄
Onesim⁹ ep̄s ephesi
Vitalis martir
Processus
Martinianus
Felix martir
Altinus.
Mēni⁹ ep̄s catalañ.
Tut⁹ ep̄us creteñ
Felix martir
Prothasius
Geruasius.
Cōstācia mr̄

Jacobus minor apostolus ac hierosolimitarum ep̄us a iudeis occiditur. anno vi. neronis.
Paulus gloriosus apostolus cum beato Petro eodem tempore: sed non eodem loco capite plexus est ad aquas salinas in via hostiensi, et secundum Vaseū Paulus vas Electionis in Hispaniam venit, et fidem xp̄i promulgauit.

Seneca magister Neronis hoc tempore floruit. a quo fuit occisus, et pares alii tandē post infinita mala facta. Nero seipsū occidit.

sub Neronatus Sat. a Beato Hispaniam in Regnorra fidem promulgauit in Vrbe Ionense hominū ad fidem conuertit. quos fuit Firminius pilonae qui postea pus Vrbis creatus

Sexta etas Christus

Iste vespasianus mediocris parentele ob scureqz natus. sp gloriose triumphauit. Nam sub claudio z Nerone quocumqz mittebatur laude digna patrabat. Tri cesies z bis cum hostibus conflixit. Periclitante autem republica propter discordiam precedentium. impator licet inuitus est creatꝰ. z redꝫ trãquillũas pristina. Pax insup in toto orbe pnũciata iuxta ipa octauiani ꝑpter qꝫ in immensum respublica creuit. Morit tandẽ p fluuioventris stando. Aiebat enĩ Stãtem decet imperatorẽ a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte.

Quinq; imperatores

Hdba. Othan. vitellius.

Isti. iiij. diuersi pnũcijs impare cupiẽtes in vno anno sese interfecerunt

vespasiani. ãno. ã. ix mꝫ ꝫ xij

Iherusalẽ destruit anno secũdo vespasiani a tito filio eius. interfectis. xi. centũ milibꝫ. vẽditisqz. lxxxꝫ. iudeoꝝ. Et extũc defecit regnus iudeoꝝ nec ꝓsurget ãn tempus ãntpi. De hac horrẽda strage mira legũtur. vide iosephus Nota ꝙ ꝓpter hãc vltionem legit time fcãm dicũt doctores ꝙ in toto mũdo xps pacẽ tribuit. sicut i natiuitate fecit Josephus hystoriographoꝝ notissimus. clarus habet natione iudeus. Cuius libri eius imitis locis vicio scriptoꝝ ac longitudie tpm corrupti sũt ¶Appollinaris sanctus mr occisus est rauenne vbi epũs a beato petro missus fuit. Et nota ꝙ nec vespasianꝰ nec titus ꝙ hẽ ecclesiã fieri iusserũt. sz alicꝫ iudices inferiores psequebãtur fideles ptextu prioꝝ mãdatoꝝ

vespasianũ fuisse imperatorem Otho ꝙ tuor mensibꝫ uit. Et Vitellius octo menses regnauit. qui mortui sunt anno 2.

Anno mũdi Vᵃ.CC.LXXIII

Pape Italicus. mr Linꝰ ã. .x.mẽ.iij. die xij.

Anno christi LXXIIII.

Sanctissimus papa linus tante perfectionis fuit: vt ecclesiasticarũ rerꝝ dispensationẽ etiã adhuc brõ petro viuẽte meruit dispẽsatoꝝ ab eodẽ constitui. Dic statuit: vt mulier velato capite ecclesiã intraret. tandẽz martirio coronatus: sepultus est in vaticano iuxta magistꝝ suum ac patrem beatum petrum.

Thomas qui parthos in sortem accepit martirisatur in india omnium orientalium apostolus

Andreas qui z sithiam accepit in sortem in achaia martyrisatur.

Matheus qui ethiopes sortitus fuerat in ethiopia.
Symon z iudas martirizati sunt in regionibꝫ ꝑsidis
Bartholomeus qui indiam accepit in sortem postꝫ predicauit lycaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est.
Titus dyaconus pauli discipulus apud paphum ꝙuit.
Euodius epũs antiochie. ibidem est martirizatus
Syleas apud macedoniam martyrisatus est.

Scotia gens oritur ex pictis z hyberis i albania que est pars anglie.

Lucas discipulus pauli. in bithinia migrauit ad dominum

Philippus per sithiam. xx. ãnis pdicans ierapoli quieuit in domino sed in passionali dicitur ꝙ fuit crucifixus. Solus ipse z Johannes euangelista non sunt martirizati Ceteri vero omnes occisi fuerunt.

Mathias in iudea vel egypto coronatur. De tempore z loco z modo martirij eius diuerse sunt sententie. Barnabas coapostolus pauli cypris occisus est

Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domiciani. z pax vniuersalis totius orbis iterum p ipsius seuiciam turbata est. z multe nationes serbomanis opposuerūt. innumerabilesq; fideles martirio coronati sunt. Vide historiam cornelij taciti

Iste domicianus filius vespasiani. z frater titi. primo quidem clemens fuit. z multa rome cō/ struxit. scz pantheon. sz mox defecit z factus est crudelissimus ac superbissim⁹. itavt tādē de⁹ coli vel let senatores q̄sdā interfecit. in xpianos secundā psecutionem suscitauit. Tādē oīb⁹ odiosus ī pa latio a suis occisus est. z cum dedecore sepultus ānō xpi q̄ T.—

annis. iij.

Tit⁹ fi lius ve/ spasiāi.

Domici anus. ā. xiiij

Aerua, anno. i. m̄. iiij

Iste titus fuit mire benignitatis z trūp bator maxim⁹ sup̄ modū larg⁹. toto corde suis se inimicis crebro reconciliauit. p̄em suū virtutib⁹ superans delicie humani generis dici meruit. Mira dis/ p̄satio supni rectoris. nūc optim⁹. nūc pessim⁹. nūc parc⁹. nūc p̄dig⁹. nūc sic. nūc aliter instituit ad regni gubernacula proue hīt. Quis abyssū tāt⁹ iudicior scrutari p̄ualet. Morit tit⁹. ā. iij. z tāt⁹ luct⁹ i vrbe fuit. vt morituros eos piter putares ¶ Meāder samarites superbissimus nigro/ māticus symonis magi discipl⁹ xp̄m negauit. z seip̄m saluatorē mūdo destinatū asseruit. incredi bilia figmēta p̄posuit. z multos ī p̄destinatos decepit cū q̄b⁹ z ipe perīt. vid hīs. eccē. li. iij

V^o^CCLXXXIII

Romanus. mr. Cle tus. ā. xi m̄. i. d̄ xi ex patre emiliano

LXXXIIII

Iste Cletus p̄mus inuenitur scripsisse in suis litteris. Salutē z ap̄licā bñdcōnē. Ordinauit p̄s byteros. xxi. in rhoma vrbe mense decembri. peregrinationes ad sanctos a.pp. bauit: dicens q̄ va lidior est ad salutem sancti Petri visitatio. q̄ duorum annorū iciu/ nium. Excōicauit insuper qui huiusmodi visitationes impediunt aut dissuadent. Tandem martirio coronatur sub domiciano. vi. kl' may. sepultus in vaticano

Heresis incolarum qui indifferenter vxoribus vtunt. dicentes omnia debere ee communia inter christianos.
Cherintus heresiarcha surrexit turpulosus ac libidinosus totus. a q̄ dicta est heresis cherintiana. hic dicit legalia ee seruanda.

Hebion heresiarcha a quo Hebiones heretici dicti sunt qui dicunt christum purum hominem fuisse. z paulum apostatam legis. zc.
Maria magdalena z soror eius Martha.
Marcella eius pedisequa

Lazarus earum frater episcopus marsilieñ
Maximus eps aquen. hic viaticum dedit magdalene
Hi migrauerūt ad dominū in partibus marsilie

Julianus qui z simon lepr⁹ sus episcopus cenomañ.
Julianus alius q̄utrumq; parentem nescius occidit
Aristarcus z piscus mar/ tires.
Paulus episcopus narbo nensis
Saturnius eps tholosañ.
Marcialis eps zanchdoñ
Gregorius epūs belliacen
Austregisilus eps luturien
Cātianus eps thuronen.
Hyreneus epūs lugdunñ.
Ferrūtius episcopus besū ctionensis
Eutropius epūs aurisitañ
Fronto epūs petragoricen
Dionisius eps parisienſ
Euthopi⁹ eps aquitanenſ.
Hi venerandissimi patres sortiti sunt regiones frācie a dño oēs scti

Hispan.

Marcus agrippa pfectus vrbis
psas deuicit. z ob hoc pātheos ex/
tructum est. id est templum oīz de
oz iussu sibille. ipe etiā agrippinā
supza rbenū ppleuit. que antea fu
it ab agrippa condita. hec est colo
nia fm quosdam.

Iste traianus optimus dr fuisse inter oēs augu/
stos. Hoc solū in eo culpāt q zelo falsoz deoz xpi fidē extī/
guere nisꝰ ē arbitrās se in ℞ obsequz pstare deo. Dicit q̄dē q
ñ p se: sz p suos fideles pseqbat. Forte ℞ p tpsvez fuit. q cō
sta t q aliqū ipemet iussit q̄sdā torm̄tari z occidi. Jn fine mi
grauit edictū vt ñ occiderēt nisi cāu innēirēt aut se offerrent
sz paz ℞ pfuit. q inuida plebs p bo mūdi nihil artata fuit. Eiꝰ
laudes p nihilo ducerē nisi btūs gre. eiꝰ pietate ꝓmotus lacrī

Traia/
nꝰ. á. xx.
die. pv.

Imperato
Iste nerua senex ad
optauit traianū i fi/
liū. p moq̄z edicto oī
a fozefacta domicia/
ni retractauit.

mas fudisset. z eū ab interno liberasset. An āt saluatus sit vsq̄z
hodie dubiū est. z grādis altricatio doctoz. De ℞ etiā diuine re/
uelationes diuinaz psonaz repiūtur. q̄ oēs q̄s ego vidi hoc in
tēdūt q nō velit dñs aliō nisi vt cū timoze saluti ēraz opemur. z debm̄oi
curiosꝰ qōnibꝫ q̄eri simꝰ eo q ñ sine cā hec z filia ecclam suā vult latere.

Jsteidē Traianus apd agrippinā gallie insignia imperij inuitꝰ sūpsit. germaniā restituit. oziēta/
les puincias. babiloniā seleuciā. et remaq̄z in die scōs pꝰ alexād̄z pdomuit. zc. Jn oīb his ad̄o
piꝰ pmāsit. vt oīb gratꝰ. nulli existeret grauis: q̄d de paucis legit. zc. Hec insignia sūt p̄e z ñ ficte
nobilitatis. Jta sp vixit vt ī pio dignissimꝰ haberet. ira p̄ncipatū fugit q̄si n ullus fozet iepiozꝫ

Anno mundi Vmmmmmxcviii

Pape Romanus.

mr. Cle
mens p̄
mus. á.

De regione celio
monte patre fa
stino..
.ix. m̄. ij. d. x

Anno christi xcviii

Sanctus Clemens primū a beato petro: vt dr ordina/
tus fuit sibi successor. sed p̄ter periculū voluit ante se beatū linuz
z cletum pontificari. ne videlicet hoc exemplo prelati substitue/
rent sibi quos vellent. Hic fecit gesta martyz per regiones con/
scribi. Similiter ipse multos libros edidit. Statuit etiam: vt
cathedra episcopalis in eminentiozi loco poneretur. z q̄ bapriza
tus prout citius poterit confirmetur. Tandem martirizatur sub
traiano submersus in mari. z de eius funere mira scripta sūt. Cor
pus eius tempore Nicolai primi repertum fuit. z rome translatū

Eutropius epūs zāctēn. mar.
Sāctinus epūs meldēn. cū an
thonio a morte suscitato disci
pulus dyonisij.
Jouius athenien̄s. presby/
ter z martir discipulus dyoni
sij.

Carannus martyr carnotēn.
predicator discipulus petri

Taurinus episcopus eboracensis. z
Hangericus eius frater episcopus cameracensis discipulus bea
ti dionisij
Johannes euangelista adductus iussu domiciani ab epheso zo
nam cum sacrificare nollet ydolis ponitur in doleum feruentis
olei. sed cum nil lesionis sensisset relegatus est in pathmos insu/
lam. ibiq̄z apocalipsim scripsit: rediens autem ephesum tempo/
re traiani in pace quieuit.
Dyonisius annozum. xc. ariopagita venerabilis pater. lumen
orbis martirio coronatur in gallia cum eleutherio z rustico v /
bi missi fuerunt a beato clemente.

Symon. cleophe filius. frat
iude. episcopus hierosolimo
rum. cxx. annozum crucifixus
est martir domini glozios⁹.
Regulus episcopus arelatēn.

Eugenius tholotañ.
Euthices martyr.

Persecutio tercia ecclesie a traiano exercetur in qua perempti fuerunt infiniti. Tandem co/bibita fuit interuentu plinij secūdi. sed non totaliter
Judei deuastant ꝓuicias mltas. ⁊ q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe ꝑ diuersas mūdi ꝑ/tes exarserūt. nulli ꝑcētes. ciuitates plēs desolauere. nec tñ ꝑualuerunt vt regnū adipiscerentur. quia primo per traianum. scdo ꝑ adrianū deleti sunt. Sic christus vtrobiq; vindicatur. Nūq̄ eni romani impugne ꝑsecuti sunt ecclesiam. sed nec vmq̄ hōre aut emolimēto caruerunt quotiēs cūq; fideles honorauere. De hoc plenius vide orosiū Thimotheus epūs ephesioꝝ discipu/lus pauli martirizat. ¶ Plutarcus nobilissimus phoꝝ claret mgr̄ traiani cui epl'az optimā scp̄sit

Ignatius doctor gloriosus episco/pus antiochie di scipulus iohan/nis martirio co/ronat nobilissimo.

Focas martir passus est vltimo tpe traiani. cui ipu ꝓphetico dixit. Traiane ꝑge ad vlterioris abissi loca. ⁊ ad ꝑparata tibi tormēta festina vbi nocte per petua ⁊ seuo exurendus es incendio triduo. hac in luce versaberis. q̄ emerso caligo te mortis excipiet. nec eniz inultus innocentium sanguis diutius esse potest. ⁊ traianus die tercia expirauit ventris pre fluuio
Huius cor scissum in se aureis litteris hoc dulce nomen iesus inuentum est habuisse descriptum. Ait enim in epl'is suis Amor meus crucifixus Beatam virginem in car/ne vidit. eiq; epistolas scripsit. in quibus sic habet xp̄ifere marie. ⁊c. Et illa dulciter rñdit scri/bens. Ignacio dilecto condiscipulo. humilis ancilla christi. Ueniam ad te. ⁊c.

V^m CCCIII

Grecus — mr̄ Anacle tus. an. — De regione athenieñ. ex pr̄e Antiocho. .ix. men. ij. die. x. — Grecus — mr̄ Euari/stus an. — .x. m̄. vij. d. ij.

CIIII

Iste anacletus beatissimus fideles monuit per epistolā ut presbyteri ꝑ oībus honorarentur dicens q̄ deo sacrificantes non debeant vexari. sz supportari atq; ab omnib; venerari. Et presbyteri quando sacrificant testes secum habeant. ⁊ maxi me episcopi. vt domino perfecte sacrificare ꝓ bent̄ Item statuit: vt clericus nec barbam nec comam nutriat. Ipse memoriam beati petri construxit. Ordinauit etiam. vij. dyacones cardinales ī vr/be. Item q̄ epūs a trib; debeat episcopis cōsecra ri. Item q̄ ordinatio clericoruz palam celebretur Tandez duodecimo anno traiani martirio coro natur sepultus in vaticano apud corpus b. petri.

Plinius secundus orator ⁊ philosophus multa scripsit. Mitigauit etiam traianū vt retractaret sē tentiam latam contra christianos scribens ei q̄ ni hil mali facerent. sed virtutibus insistentes: xp̄m tamq̄ deum ante lucem surgentes laudarent.

Iste euaristus scūs martyr statuit: vt epūs a plebeis non accusetur. ⁊ septem dyaco/nos ordinauit. vt assisterent episcopo pre/dicanti ꝓpter honorem verbi dei. ne ab e/mulis detraheretur episcopo q̄ falsa predi/cauerit. Item q̄ coniuges publice sponsen tur a parentibus ⁊ sacerdote solemniter bñ dicantur. Tandem martyrizatur anno. iij. adriani. sepultus apud corpus sancti Pe/tri

Domicilla martir.
Eufronia martyr
Theodora martyr.
Sulpicius martyr
Seruilianus martyr

Iste adrianus in multis cõmẽdat̃ xp̃ianis satis grõsus extitit. quosdã tñ nolentes sacrificare puniri iussit. ⁊ occidi vniuersal q̃si fuit in oĩ scĩa. pacẽ oĩ tpe habuit. pr̃ patrie dcũs ẽ leges mltas cõdidit. ꝓhibuit etiã ne xp̃iani sine ꝓcessu iudiciali dãnarent̃. hierl̃z fũdit⁹ destruit ⁊ p⁹ reĩstaurauit oĩno ꝓhibẽs ne iudi intromitt̃ent̃. sz xp̃iani inuit⁹ ad impiũ veĩt. sz optĩe rexit. Cũqz senatus obsecraret vt filium cesarem apellaret. sufficere inquit debet vt ego inuitus regnauerim cum non merear. principatus enim non debetur sanguini sz meritis: ⁊ inutiliter regnat qui rex nascitur ⁊ non meretur. Exercendi prius sũt virtutib⁹ qui regnare debent. ⁊ cum in eis profecerint adeo vt probentur illos virtutibus antecedere quos debent honorius anteire inuitati ascendant. ⁊ se ciuium suorũ votis nõ subtrahant ¶ Eustachius alio noĩe placidus ⁊ theospita eius vxor ⁊ duo filij eius agapitus ⁊ thesbytes. quoꝝ mira actus legunt̃ circa hec tpa fuerunt qui oẽs iussu adriani glorioso martirio coronati sunt. ¶ Aristides philosophus apologeticum ꝓ xp̃ianis fecit. quem videns trayanus placatus est.

Hierusalẽ restaurat̃ ꝑ adrianũ. ⁊ nomĩe ei⁹ helya vocata fuit. Et amplificata fuit. ita vt locus passiõis eẽt intra muros qui prius extra fuit. Et hec est tercia restauratio. quia ter destructa fuit. scz a caldeis tpe zedechie ab antiocho. tempore machabeorum, ⁊ a tito tempore vespasiani.

Imp. adrian⁹ Helius an. xxi

Secũdus ph̃us in silẽcio deget. ⁊ ad interrogata adriani scripto respõdit.

Anno mundi	V⁹CCCXIII	V⁹CCCXXIII.
Papa	ex patre Romanus mr̃ alexander. i. an. viij alexãdro de regione capritauri m̃. v. d. ij.	Romanus mr̃ Sixtus. i. an. x. men de regione violata ex Pastore patre iij. di. xxi
Anno christi.	CXIIII	CXXIII

Iste alexander maiorẽ partẽ senatoꝝ vrbis ꝯuertit ad dominũ. Hic statuit aquã bñdcãm cũ sale aspergi in domib⁹ fideliũ. vt de cõse. di. iij. aquã In canone addidit memoriã passionis. s. Qui pridie q̃z pateret̃. ⁊c̃. Itẽ vt vinũ sit mixtũ cũ aq̃i calice ꝓpter repñtãdã vnionẽ xp̃i ⁊ ecclesie. d ꝯse. di. ij. ca. i. ⁊ vt oblatio fieret ex modica quãtitate Tandẽ martirizat̃ ab adriano cũ multis quos ad fidem conuerterat. Sepultus in via numẽtana. Postea translatus fuit ad ecclesiam sancte Sabine

Quirinus martir tribunus Theodol⁹ martir dyaconus Euentius martir ⁊ presbyter Quadratus epũs athenieñ. discipl's apl'orum. Hermes prefectus vrbis martir.

Iste sixtus statuit vt diceretur Sanctus. sanctus. sanctus Et q̃ misteria sacrata non tangerentur nisi a ministris. de cõ di. i. in sancta. Item vt corporale non fiat ex serico: sed ex purissimo lino contexto ⁊ non tincto. Et vt mulier sacra vasa altaris ⁊ pallas nõ tangeret. Item vt quicumqz episcopus vocatus ad sedem apostolicam rediens ad ecclesiã suam non susciperet̃ nisi cum litteris apostolicis. Item vt missa non nisi super altare celebetur. Item etiam misit peregrinum episcopum genere rhomanum cum alijs fidelibus in galliam. Tandem martirio coronatur extra portam dñe quo vadis. sepultus in vaticano

Aquila genere ponticus orator floret q̃ secũdus interpres moysaice legis fuit. Primo enim fuerũt lxx. de hebraico in grecũ transferẽtes. secũdo iste de greco in latinum primus interpres fuit

Galienus medicus pergame oriundus interpres ypocratis rome claret
Ibita martyr
Calocerius martyr
Maria martyr ⁊ virgo

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis oīm astronomorū p̄cipuus plus addidit q̄ ante se inuentū reppit ⁊ plura scripsit
Credo hereticus hic fuit magister mardonis.
Iste anthonius gener adriani fuit. ⁊ filius adoptiuus vir vtiq; pi/tissimus. ⁊ natura benign⁹. q̄ nō facile in vno hoīe repit̄ Pruden/tia p̄cellentes coīter nō sūt excellenter benigni ⁊ tranq̄lli ex natura precipue. Et ecōtra excellenter binigni sunt coīter minus industrij

Anthoni⁹ pius an. xxij.

Uir aūt iste in vtrisq; excellenter doctus fuit. Ob hoc multe prouincie q̄ ab his ī peratoribus recesserūt: sub isto volūtarie rediebāt. q̄ ꝑe p̄ p̄ie fuit. Oībus carus null' acerbus. fidelibus clemētissim⁹ erat. Uñ ⁊ pius dcūs est. ⁊ ab eo sequētes im patores appellati sūt pij. Ait eī malo scipionis exēplo vnū ciuē ꝯuare: q̄ mille ho/stes occidere. q̄ āt aliq̄ mr̄es sub eo corōati sūt: ñ ex suo: sz ꝑoꝝ mādato ꝓcessit Tā/ta siq̄dē crudelitate aeree ptātes inuidā plebē ꝯmouerūt vt nec sūmi im patores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit christianū nomē apd̄ ydolatras ⁊ maxīe apd̄ pōtifices ⁊ sacdotes tēploꝝ. q̄ p̄ncipes ⁊ poplū ꝓuocabāt aduers⁹ xp̄ifideles. q̄ viderūt q̄ stat⁹ ⁊ quest⁹ diminuebāt q̄tidie: ⁊ ad ꝯtēptū eēt vētur⁹ tāt⁹ fast⁹ eoꝝ. q̄ xp̄iāi dicebāt q̄ indrñter oēs dij demōes eeñt. a q̄bꝫ tota simul cōitas spabat tpalē sil' ⁊ eñā felicitatē. iō nō miꝝ. q̄ etiā pacato p̄ncipe adhuc inferiores ꝓseq̄ ☞

V^m. CCCXXXIII

mr̄ Thelesphorus

Romanus ex anachorita. an. ix. men. iij. diebus. xxij.

V^m CCCXLIII.

Grecus.

mr̄ Ignius ā. iiij. m̄

de athenis/ex p̄re philosopho. .iij. di. vij. ☞ rent̄ xp̄iāos tāq̄ blasphēos

CXXXIII

Iste thelesphorus statuit cantari hymnum angelicū scz Gl'a ī excelꝭ. Et euāgeliū añ sa/crificiū. ⁊ in natali dñi cātari tres missas ꝓpt̄ multas causas. ⁊c. Itē q̄ clerici ieiunare debe ant p. vij ebdomadas plenas. q̄ sicut debet esse discreta vita clericoꝝ: sic ⁊ ieiuniū. Etiam statuit. vt nullus missam añ terciam p̄sumat canere. Tandē martirio coronatur. sepult⁹ apud scm̄ petꝝ in vaticano

Decē milia martyrum crucifixi sunt in arme nia in monte maxima arath. Quorum festuz celebre colitur. x. kl'. iulij cū magna deuotiō e quia multa obtinuerūt cultoribus suis a do mino. Peregrinus epūs autisfordenꝭ mr̄

Serapia martir ⁊ nobilis vidua Fides Spes ⁊ charitas cum Sophia nobili ma/trona matre earum martirizate. Justinus philosophus discipulus pompei libros eius abbreuiauit. Hic etiam librum de christiana religi/one edidit. quem Anthonio tradidit. ⁊ benignum christianis fecit.

CXLIII.

Iste ignius clerū cōposuit. gradus distinxit Et vt patrinus ⁊ patrina infantem susciperet ī ba tismo. ꝯ confirmatione. ⁊ cathecismo. Scripsit etiā vnam epistolam generalem omnibus fidelib⁹ de vno ⁊ trino deo. Item q̄ nullus episcopus metro politanus excepto romano pontifice: audeat suf/fraganeum suum condemnare. nisi causa in conci lio prouinciali suorum episcoporum fuerit venti/lata. Tandem martirio coronatur sepultus in ec/clesia sancti Petri

Marcion hereticus quem Policarpus dixit esse primogenitum diaboli Ualentinianus heretic⁹ dixit christum celeste corpus attulisse Pompe ius trogus natione hispanus historias totius or bis a Nino vsq; ad octauianum deduxit.

Thaur⁹ nobilissimus philoph⁹ athenis claruit h̄ ait in publico mos populi. ī priuato nature. ius gē tiumq; seruetur.

Persecutio quarta fit iussu Anthonij veri in qua innumerabiles vetiusq; sexus coronati sūt sed non inpune. lues enim magna. i. pestilentia secuta est per totam it[illegible]am ⁊ reliquas prouincias. bella. terre motus. inundationes fluminū. agmen locustarum. ⁊c.

Item exercitus romanus vbiq; consumptus est. Bellum marcomannicuz vt dicit orosius grauissimum fuit. quia barbare nationes exercitum rudem romanorum in gyro circumdederunt. sed militib; quibusdam christianis clamantib; xp̄e adiuua nos. illico fulgura terruerunt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xp̄i nomen celebre factum fuit. ⁊ imperator non sibi: sz ipso victoriam tribuit ⁊ sentētiā mitigauit.

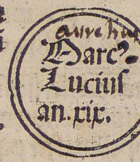

anthonius verus aurelius commodus.

Imperato.

Isti duo imperiū sūp ꝯserūt post anthonium pium. ⁊ extūc bini impare ceperūt. sz lucio mortuo āthoni⁹ solus impiū tenuit. q̄ bon⁹ ⁊ victoriosus fuisse describit̄ nisi hoc qd̄ xp̄iāis q̄rtā ꝑsecutionē iussit ī ferri. Dicit̄ ꝙ tāte seueritatis ⁊ ꝯstantie fuit ꝙ ad nullum euētū vmq̄z vultū mutauerit. siue ex leticia siue ex merore etiā dū adhuc puer eēt. Tante fuit humilitatis. vt quadam vice cum iam exhausto erario nil haberet ꝙ militibus daret: nullivolens eē molestus. magis elegit vasa aurea ⁊ ornamēta vxoris ⁊ aliam supellectilē vendere q̄z senatū vel ꝓuincias pregrauare. Sz victoria habita ⁊ illa recupauit. ⁊ ꝓuincijs tributa relaxauit

Papias iohannis auditor ierapolitanus epūs claruit. Fecit librum explanationum sermone domini

Anno mundi. V^m^ccc LIII

Pape

Italicus de ciuitate aquileia ex p̄re suo Rusino .ix. men. iiij. die. xxi.

Anno christi. CLIIII

Hic statuit penam contra negligentias que accidere pñt circa sanguinez christi. vt patet de con. di. .ij. si. ꝑ neg. Item ꝙ festum pasche semꝑ in dominico die celebretur. Item ꝙ hereticus veniens de iudeorum heresi recipi debeat ⁊ baptisari. Hic fecit ordinationes quinq;. ⁊ tādem martirio coronatur sepultus apud sanctum petrum ī vaticano

Policarpus episcopus ephesinus iohannis apostoli discipulus romam venit. ⁊ plures ab heretica labe reuocauit.

Magnus labor sanctoruz ⁊ ingens tristicia tunc erat quādo foris materialis gladius. intus serpentinum virus erroris ecclesiam corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si quandoq; cessauit gladius. hereticorum tamen perfidia magis ac magis inualescebat ⁊ multiplicabatur.

Tandem idem vir sanctus martirio coronatus fuit sub anthonio vero cum alijs. xij. ex philadelphia

Hermes doctor fidei plura scripsit. cui angelus dñi apparuit dicens ꝙ pascha dm̄ca die celebret̄. postea martirizat̄

Justinus philosophus ad fidem ꝯuersus multa scripsit contra hereticos ⁊ martirio coronatur

Justus epūs viennensis martyrizatus est

Fortinus episcopus lugdunensis cum multis alijs coronatur

Alexander medicus. Et ponticus puer martyres

Felicitas cum septem filijs passa est Mirabile spectaculum. sic̄ oliz vij machabei cum matre

Pontianus gloriosus martyr.

Flocellius puer martir.

Siminicus puer martir.

Nouatus cum alijs. xxij.

Praxedis oratione fusa quieuit in dño post longissimos labores.

Victor miles ⁊ cerena vxor eius marti.
Concordius subdyaconus martyr.
Marcellus martyr.
Valerianus martir.
Egesippus ⁊ libros fecit de historiis a/
plorum ⁊ martirum vsq; ad tempus suum
Atalus de pergamo fundamentum
ecclesie martir. Gaius martir

Cathafrige heretici exorti sunt de frigia. qui dicunt se
solummodo habere spiritum sanctum. nec apostolis nec aliis datum
Montanus prisca ⁊ maximilla autores eorum fuerunt
Theophilus episcopus anthiochie
Apollinaris ieropolitanus episcopus. Prothus ⁊ iacinctus
Narcissus patriarcha ierosolimorum de quibus mirabilis ha
Dionisius episcopus corinthiorum bet historia.
Philippus episcopus creten annis. xiij.

Commodus aureli⁹ cuz lucio anthonio

Blandina sanctissima mulier passa est
Tertulianus affricanus in ecclesia insignis habetur.

Iste Commodus filius anthonii veri totus infamis ⁊ lubricus fuit. ⁊ adeo incommodus vt inimicus humani generis diceretur. Interfecit quoque plurimos senatores ⁊ maxime quos animaduertit nobilitate industriaq; excellere. Tante fuit superbie atq; iactantie vt sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem hominum/ sicut leo bestiarum. Verum vbi splendet constantia martirum: tedet amplius de carnalitate hominum mundanorum sermonem texere.

Prima pax ecclesie data est: sed non diu stetit

Hic prec[illegible] cos vendi[illegible] cios, contra et tanden[illegible] cia eius co[illegible] cum aliis con[illegible] fuit occisus

V^m CCCLXIII — V^m CCCLXXIII.

mr Anicetus a. ix. m. iij. Syrus. ex patre iohanne de vico mirea die. iiij.

mr Bother. i. a. ix. m. iij. Campanus. ex patre Concordio. de ciuitate ~~fundana~~ fundi. die. xxi

CLXIIII — CLXXIIII.

Iste anicetus plures canones edidit qui in decretis in diuersis locis habentur. sicut ⁊ aliorum sanctorum primum sanguinem suum pro testamento dederunt non ob hoc sancti canones dicti sunt. quia primum ab apostolis. deinde a martiribus ⁊ doctoribus sanctis quales pene omnes prelati in primitiua ecclesia fuerunt ⁊ a sacris conciliis constituti sunt. nec humana adinuentione: sed sancti spiritus vnxione ac iussu dictati sunt. Et qui temerarie eos reprehendit: in spiritum sanctum blasphemare prohibet. vt in: c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste iohannes de statu episcoporum ac consecratione. Tandem martirio coronatus sub anthonio sepultus in via appia in cimiterio sancti calixti.

Iste statuit vt monacha velum portaret. sed pallas sacras non tangeret. nec incensum poneret in ecclesia. Et quia multa pericula solebant circa matrimonium contingere. ideo constituit quod legittima non habeatur vxor nisi per sacerdotem fuerit benedicta. ⁊ a parentibus solemniter tradita. ⁊ a paranimphis custodita. Tandem post sanctam vitam sanctiore morte migrauit ad dominum coronatus martirio ⁊ sepelierunt eum fideles in vaticano in ecclesia sancti petri. ⁊ cessauit episcopatus diebus. xxii.

Theodocion tercius diuine legis interpres

Nota hic diligenter quod secundum doctores impium sepius contra ecclesiam fortiter egit: sed numquam prudenter. Unde cum simul tota cohors sapientum dicat. Nobile vincendi genus esse patientiam Patet quod ecclesia per patientiam nobiliter sibi imperium subegit. Hoc siquidem tempore imperatores dixerunt Nolumus vt precipiatur nobis: cum nos vniuersis precipere habeamus. doctiores omnibus hominibus soli romani predi

Quinta psecutio ecclesie fuit iussu seueri quam illico diuina vltio subsecuta est ꝓpter ciuilia bella in quibus rhomani nimis attriti fuerunt

☞ camur. Postea sine gladio aut fuste cū longe sustineret eccl'ia ad hoc deuētū ē: vt maiestas romāi imperij solēniter ac hūiliter ꝓfiteret. ꝙ imperiales leges nō dedignarent sacris canonib⁹ obedire. Hec est mutatio dextre excelsi. Igitur vincere si vis: disce pati. Signū perfecte prudētie est imprudētē ac insufficiētē se estimare. Ipsa enī temporaliū rer⁹ ꝯtinua mutabilitas oēm humanā prouidentiam deridere solet

Alexāder narcisci successor mgr̄i origenis

Clemēs alexādrinus philosophus

Heli⁹ pertinax. seuer⁹ an. xviij. m. vi.

Imperatores

Pāthenus stoycus affricanus hystoricus.

Iste helyus vir grandeuus inuitus accepit principatum nūq̄ accepit mūera. nūq̄ ad vlciscendū seductus est. Sexto mense interemptus ē a ~~iulio~~ ābigēte imperium: sz nō ꝓfecit. ⁊ sic fecit: factū est ei a seuero. Iste seuer⁹ gn̄e affer. destitutū imperiū adept⁹ tria ciuilia bella ꝯfecit. primū nāq3 iulianū inuasorē imperij expugnādo occidit rome. secūdo: ꝯ picenniū. tercio in gallia ꝯ albinū sociū iuliani cū m'lto vtriusq3 partis sanguine bellauit. ⁊ vicit. Hic natura seu⁹ m'ltis sp bellis lacessit⁹ fortissim e q̄dē rēpublicā sz laboriose rexit. Parthos ⁊ ☞

Symachus quartus diuine legis interpres

Anno mundi	V^m CCCLXXXIII	V^m CCCXCIII
Pape	mr̄ Eleuterius. ā. xv — De oppido nicopoli Grecus ex patre habūdo m̄. vi. dieb⁹. vi.	mr̄. Victor. i. ā. x. m̄. ij. — Afer ex patre felice die. xij.
Anno christi.	CLXXXIIII	CXCIIII

Iste eleuterius iuxta ordinatōez ap'lor⁹ ꝯstituit. vt nulla esca vsual' repudiaret a xp̄ianis q̄ rōnabil' eēt ⁊ humana. Itē ꝙ nullus a suo gradu deijceret: nisi p̄us accusat⁹ ꝯuinceretur. exēplo dn̄i q̄ iudam accusatum nō sustinuit ⁊ q̄cq̄d interim inter ap'los egit pro dignitate misterij tantum permansit. Itē vt absente eo cuius causa ventilat' sententia nullatenus proferatur. Misit etiā legatos lucio regi britor⁹ qui eum cum populo suo baptisauerunt. Tādem martirio coronatus sepelitur in vaticano apd̄ sanctum petrum.

Iste victor ꝓpter dissensionem de termino paschali celebrauit concilium in alexandria palestine. cui ipse interfuit. ⁊ narcissus. ⁊ theophilus ⁊ hyre neus ⁊c. viri sancti. Ubi statutum est. ꝙ semper dominico die pasca celebrari debet obseruata luna. xiiij. aprilis vsq3 ad. xxi. quia tantus vel circa est saltus lune. ⁊ postea reditus. Hoc autem factum ē: ne iudaizare videatur ecclesia. Plures tunc episcopi asie ⁊ orientis cum iudeis postea celebrabant. Itē statuit ꝙ exigente necessitate vbiq3. ⁊ in omni aqua naturali possit conferri baptisma. Tandem martirio coronatur. sepultus apud sanctum petrum in vaticano.

Anglia que quondam Britania dicta est ad fidem cōuertitur solemnitēr. rege lucio primuz baptizato. deinde subiectus populus eius exemplo fidei colla submisit pacifice. Fuganus ⁊ damianus quos eleutherius papa submisit primo illic predicauerunt

Leonides pater origenis pro christo decollatur. ⁊ martyr efficitur. Et origenes tunc. xvij. annorum se cū patre martirio obtulit. sed īpia matris fraude impeditus totum patrimonium perdidit. eo ꝙ christian⁹ esset. ⁊c

Ipse autem docendo scolares grammaticam. matrem ⁊ septem fratres. secuz pascebat

Heu heu vbi mãsit antiquoꝝ romanoꝝ tanta ꝓbitas. strẽnuitas. legalitas. ac incõpabilis prudẽtia ⁊ honestas Siqdem h̃ tpe imperiũ ad manus stultoꝝ deuenit

Nota ꝙ stult⁹ si se stultũ putat adhuc aliq̃d d̃ lũie naturalis intelligẽtie habet Sꝫ si sapientẽ estiat: tũc ꝯpleta est stulticia eius. nec erudiri p̃t. sꝫ sapiẽtes

Iste anthoni⁹ p̃re aspior vixit. libidinis impatientissimus fuit. ita vt nouercã suã duceret i vxorẽ pãpinianũ iuriscõsultũ ⁊ doctrine legal' thesaurũ occidit: Et sicut fecit. factuꝫ est ei. q̃ ab hostibus circũuẽtus ocis⁹ est pessim⁹ ipe cũ gaudio multorũ. Nota. ꝙ hic mos stultoꝝ sp̃ fuit. si potẽtes st̃ sapiẽtes ꝑsequũtur. q̃bꝫ subiat̃: necesse ẽ: vt ipi q̃ꝫ ꝑeant. Solus ei intelligẽs gubernacula possi/

Nota:

ãthoni⁹ caracal/la. ã. vij.

ꝑsequit̃. silesq̃ sibi sociat bassianus filius seuere debit: vt dicit ꝓuerbioꝝ. i.

☞ arabes. adiebinos iudeos ⁊ samaritas superauit. ⁊ mlta toto vrbe rhomano imperio recupauit. In studijs ciuilibus ⁊ philosophia clarus fuit. Quĩtã persecutionẽ in xp̃ianos suscitãs multa infortunia pass⁹ est. In britania p⁹ grauia prelia firmissimã vallem muniuit. c. xxxij. passuũ cũ turribus crebris. ⁊ a mari vsq̃ ad mare perduxit. ibiq̃ apud eboracũ opidũ morbo obijt. et quintã persec[illegible] ecclesiae incepit. et beatus felix, et fortunatus apud valentiam passi sunt

Hyreneus lugduñ. epũs cũ magna multitudĩe cleri ⁊ pnpuli martirio coronatur.

Audetius subdyaconus discipulus policarpi martirizatur.

V.ᵃ. CCCCIII

Romanus. mr̃. zepheri/n⁹. ã. ix. ex p̃re habũdo m̃. vi. die. x.

V.ᵃ. CCCCXIII

Romanus mr̃. Calixt⁹ p̃m⁹. ã. ex p̃re dimetrio. v. m̃. ij. d̃. x.

CCIIII

Iste zepherinus statuit vt oẽs xp̃iani. xij. ãnoꝝ i die pasche sacram̃tũ eucharistie accipe debeãt i publico ⁊ oĩa vasa altaris vel vitrea vl stãnea essent. ñ lignea. si ut antiq̃tus fiebat ꝯsecratio p̃ciosi sanguinis i ligneis vasis. Vñ crescẽte tẽpore subcreuit ⁊ decus eccl'ie. q̃ vitrea post prohibita sunt. vt patet de conse. dis. i. c. Vasa. Et multa alia statuit salubria. Tandeꝫ martirio coronat̃ sepultus i pace christi

Arthemõis hereticus dicit christum esse purum hominem. et absq̃ deo. ⁊c. plures habuit qui hanc heresim tenuerunt.

CCXIIII.

Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiteriũ in via appia extruxit. vbi martirum milia sepulta sunt. Hoc iam dicitur cimiterium beati calixti. Item statuit ieiunia. iiij. temporum obseruari. Ipse fecit ecclesiam beate marie trans tyberim. Ipse celibatum vniuersis sacerdotibus induxit. Tandem martirio coronatur. sepultus in cimiterio suo

Vlpianus iuris legalis consultus maximus vt patet in corpore iuris ciuilis per totum

Origenes doctor egregius: ac sanctitate vite incomparabilis clarissimus habetur in ecclesia dei. De hoc tempore semper extrema reperimus scripta quidam dicunt eum optimum quidã pessimum fuisse. Supra modum mirum est ꝙ viri grauissime auctoritatis ac sanctissime vite ita ꝯtradictorie de ipso scripserunt. Vide in historia. ecc̃. li. vi. ⁊ alibi ⁊c. Concordiã super his reperire non potui. An autem sit saluus an non. domino cognitum relinquimus. ⁊c. Grandis laborinthus a diuersis texit̃ de samsone. salomone. traiano. ⁊ isto origene. an videlicet saluati sint: an non que quia sine periculo nesciuntur. nec etiam ecclesia certificata est de his domĩo totaliter committenda sunt

Iste alexander habuit matrem xpianã noie mameas cũ q̃ origenem pbiter audire curauit. Hic fuit vir tuosissimus z rẽpublicã salubri ter gubernauit consilio vlpani vsus qui fuit legal' scientie princeps persen regẽ psay. matio bello oppsit. z corp' sancti thome apli iussit transferri de india ad syriã. z sic venit ad edissã ciuitatẽ abagari: in q̃ lra scpta habebat' de manu saluatoris. tandẽ etiã iste alexander tu/ multu militari occid tur apud magũciacũ

Sexta psecutio ecclesie fcã ẽ iussu maximiãi: sz ñ cuasit ipunit'. q̃ statim interfect' fuit. p' q̃s psecũ xpi anos cepat hic pcipue ꝯ prelatos z clerum fuit

Impatores

macrin' ãthoni' aureli'. — anno. i. ãn. iij. — alexandr mamee. an. xiij. — Barbara Cecilia martir Tiburci' mar Valerian' mr̃ Felix martir — Palmari' cũ vx ore z oĩ familia. Lucian' mr̃ Cyricus mar. Hertina mr̃ Priuat' mr̃. — Maxi' minus an. xiij.

post Maxim nũ fuer simul. Ma Pupienn hinc Hi nus. et dius an

Iste macrin' cũ fi/ lio suo diodumeno in uasit iperiũ. z militari tumultu occiditur

Iste anthonius ob scenissime vixit. z iõo cũ matre occisus fuit tumultu miliũ sicut z macrinus.

Quĩta editio re pta est hoc tpe iericho cuius au tor ignorat'. z iõ õr coĩter vulgata

Iste maximinus. nulla senatus vo/ luntate impator fa ctus tãdem deuic/ tis parthis z Ger/ manis ab exercitu tercio ãno occidit

nonimus alius halo dictus

Anno mũdi. V^o^ CCCCCXXIII. — V^o^ LLLLXXXiij.

Pape

Romanus

mar. Urban' p' ã. viij — Roman'. m̃. pi. õ. xpi

mar. Põtia / n'. ã. v.

Grecus .m̃. ij. õ. i.

mr̃. Anthe/ ros. a. iij

m̃. i. õ. pi.

Anno xpi CCXXXiij — CCXXXiij.

Iste vrbanus ge/ nere nobilis ab infãtia xpian'. mul tos ad fidem conuertit. Omnia sa/ crata mysteria fecit argentea vel au/ rea vel stannea. Tandem martirio cozonatur. sepultus cum sancta Le cilia zc. Predia cepit eccla possidere tempore huius. de quibus clericis z notarijs sumptus deputabat q̃ ge sta martyrum conscripserũt. Antea viuebãt more apostolico qui in acti bus apostolorum scribitur.

Iste pontianus vt õr statuit vt psalmi die noctuq; per oẽs eccias cantarent'. z vt añ celebrationem misse sacer dos confiteor zc. pmitteret Hic in exilium missus in insulam sardine ibidem mar tirio cozonat' Sanctus fabi anus corpus eius reduxit ro/ mam. z sepelijt in cimiterio sancti Calixti.

Iste antheros cõ/ stituit / q̃ episcopi de sede in sedem possent transfer ri: z vt gesta martyrum cõ/ scriberentur. Tandem martirio cozonatur. z sepe litur in cimiterio sancti ca lixti

Anelinus mar. Maxim' mr̃. Astori' mr̃. Calopedi' mr̃

Nota q̃ in quibusdam histoziis habetur q̃ ciriacus suc cessit pontiano. immediate. z papatum dimisit. vt cũ vir ginibus martirio cozonaretur. sed ratio tempozis hoc nõ permittit. vt patet in legenda vndecim milium virginum

Cometa apparuit qui veru appellat̃ satis singularis cũ coma ⁊ radijs sursũ erectis. capite deorsũ pẽdẽte. in occidẽte trãsiẽs versus septẽtrionẽ. Hãc inter ceteras cometas: q̃ apparere solent astronomi pessimã eẽ dixerũt. Sz qꝛ nõmane sz tpe vespertino apparuit. ideo significabat tarde euenire illa q̃ cõiter minat̃. Raro vidi p̃nosticationes de influencijs celi factas veritate sulciri. Nam de futuris contingentib̃ non est determinata veritas. ac sapientia huius mundi stulticia est apd̃ deũ. vt salomon ⁊ apl̃s testant̃. Insup qui ex nihilo omnia creauit. ille p electos suos amicos potest ea faciliter immutare dicẽte ꝓpheta. p̃s. c. i. Opa manuũ tuaꝝ sunt celi. ⁊ sicut optoriũ mutabis eos. ⁊ mutabũtur. Et licet stelle ⁊ planete causent generatões ⁊ corruptiones in istis inferiorib̃. vtz. ij. phisicoꝝ. nã hoc se nõ extẽdit ad actus ⁊ opa hoĩm sicut sũt prelia. dissensiones. pressura gentiũ ⁊c. Ad talia etẽm licet p influentias celi hoĩes aliqñ inclinent̃. nõ tñ incessitãter. al̃s arbitriũ hoĩs nõ eẽt libeꝝ. Ideo ptolomeus dicit. Vir sapiẽs dñabit̃ astris. scz resistendo influẽtie celesti. ☞

Francia añ hec tpa diu in flore. hic in merore ⁊ ꝯculcatione fuit iuxta morẽ variabilitatis tpaliũ. Et nota q̃ frãci etiã extra p̃riam suã scz ĩ thurcia h̃ tpe mis̃abilissime ceciderũt in bello. qꝛ noluerũt audire conciliũ sigismũdi regis deuotissimi ꝓpt̃ arrogãtiã ip̃oꝝ. ⁊ captus fuit dux burgundie. interfectisqz plus q̃z. c^m. xp̃ianoꝝ. ãno dñi. M. ccc. xcvi. Ludouicus dux aurelianeñ. fr̃ regis frãcie occisus est parisius insidiose. ãno xp̃i M. cccc. vij. Et fuit occasio infinitoꝝ maloruz

VI^m DCIII

Gregori/ us. xij. an. xij. Johes xxiij. an. iiij

Innocẽ/ tius. vij. an. ij. alexãder .v. an. i.

MCCCCIIII

Iste Innocẽtius fuit electus rome ĩ locũ bonifacij. ⁊ dicebat̃ ãtea cosmarus de parusio Johes balestarij carmelita ⁊ doctor egregi^9 multa scripsit. Petr^9 de eliaco theologus Johes gerson discipl̃s ei^9 etiã doctor theologie claret parisi^9

Iste gregori^9 fuit electus rome loco ĩnocẽcij. ⁊ vocabat̃ antea angelus coran^9 cessit cõstantie.

Iste alexãder fuit elect^9 ĩ ꝯcilio pisão. dicebat̃ petr^9 de cãdia. ⁊ sic additũ est scisma scismati. qꝛ tres gerebãt se p sũmis pontificibus

Iste iohannes successit alexandro. et primũ q̃dem bene/ inchoauit p vnione. ⁊ fuit in cõcilio constantiensi. ⁊ obtulit cessionem papatus. sed post depuatus: latenter fugit: ⁊ tamen nil p̃fecit ei. capitur tandez. ⁊ sic cessauit coactus. factus iteruz cardinalis. sepult^9 florencie

Trifarius cursus temporum repit̃ q̃ se miro ordine alternat. ⁊ s̃m hũc oĩs status. omnis condicio se gubernat. Primus est abundantie. secundus ĩdigentie. tercius temperancie. Cum enim temporalium abundantia arridet homines sic fiunt animosi. ⁊ grandia attentant prolesqz velut futuri sublimes delicate ⁊ pompose. educunt. Sequitur ex his faciliter discordia quando nullus alteri cedere didicit. donec apte bella cuncta ad paupertatẽ deducant. Indigentes igitur effecti prudentiam addiscim^9 moleste expti q̃ nõ vt volumus: sz vt p̃mittimur operamur. tpate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat deniqz temperantia diuitias. que iterum vt prius animum tumidum reddũt. ⁊ cum in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogunt. Iuxta cõe igitur prouerbiũ Diuitie pariũt aĩositates. aĩositates bella. bella paupertatẽ. paupertas mediocritatẽ. mediocritas diuitias. diuitie iteꝝ aĩositates ⁊c. Hocẽ qd̃ p̃s notat dicẽs In circuitu impij ambulabant.

Cometa apparuit anno. M.cccc.viij. z statim post leodium cecidit. qz interfectis Dñi pruthceni ꝯ regē polonie bellātes supati sūt occisis. qz

Concilium pisanum in quo inchoata fuit materia de mō faciēde vnionis duos enī deposuit. z terciū substituit. z sic peius scisma factū est. qz nō preualuit exequi bonū quod creuit

Imperatores

Iste sigismūdus rex vngarie z filius karoli vir christianissimus z humilimus. adeo deuotus: vt merito canonizari debuisset iuxta q̄rūdā pioz vota. Hic afflicte ecclie z pene desolate sua mlt rabili sapia z industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Cōtra turchos. ix. bella habuit vbiqz triūphādo. ad vltra. Quem de stātino. theodosio. karolo. otthone. ceteriscz impatoribz laude digna scribunt. huic secure pñt applicari. eligit ānō. M.cccc.ix. cum iam vigintiquattuor annis regnasset in vngaria. Coronatur ab Eugenio

In hoc sacrosācto cilio fides xpiana q̄ iā mlt̄is ānis q̄si titubarevi debat̄ fortiter surrexit ibi scismapessimū. xl. ānoz terminatū ē. ibiberses dānate z. ij. hersiarche. s. iohs huss z hieroni⁹ pbusti fuer. z plā bo

Anno mūdi VI^a^ DCXIII

Pape

Romanus

Anno christi. MCCCCXIIII

Iste martinus electus fuit per concilium cōstantien. depositis alijs contendentibz q̄ diu scisma habuerūt. z sic redijt vnio diu desiderata z necessaria p fidei defensione Hic fuit papa potentissim⁹. sup oēs diues z iusticiarius magnus. Plateas z strratas publicas securas reddidit. Hereticos deleuit. multa bona patrauit adiuuante sibi inclito principe sigismundo. pro terra sancta recuperanda multos thesauros congregauit

Maxima multitudo auiū satis ignotaz in magnitudine quasi passeres de gallia venientes prope bernam. spacium itineris ferme vnius miliare theutunicum in longum. z quartam partē vnius miliare in latum volando occupant. Et statim post sigismundus cum glorioso comitatu: illic ad uenit

Michael de anguanis carmelita christianitatis luminare. post editionem multorum voluminū terras liquit

Conscientia puta fm timorem dei olim in prelatis vigens ecclesiam christi laudabiliter vita z exemplo erexit z prouexit. Dehinc successu temporis cum iam ecclesia in temporalibus abundare cepisset: oblita quodammodo de conscientia: scientia que inflare solet multos in ecclesia presidere fecit. qui sacram scripturam diuersis versucijs palliantes. iusticias domini rectas que coruptificare psueuerūt propter delicias carnis falsificare nō timebant. mltas hereses semiabāt. z plu

Bohemia vastat̃ atrociter per sigismũdũ ⁊ p̃ncipes almanie ꝓpter heresiz hussitaꝝ. ⁊ fuit crux data ⁊ predicata ꝯ eos Regnum francie florentissimum miserabiliter supra modum vastatur per henricum regem anglie qui etiam nõ valẽs quietos dies in deliciis sufferre postq̃ alios afflixit nõ sine grãdi iactura suoꝝ in felicissime morbo pessimo vitã finiuit. Itez iohes dux burgũdie idẽ regnũ eqz lacerauit. ⁊ ipse etiã p⁹ occidit̃. qd̃ fuit infinitoꝝ maloꝝ occasio Tãdẽ dñs cardial̃ scẽ crucis ordĩs carthusieñ. pacis modum inter eos repperit. sz anglici noluerũt recipere. sed burgũdi tantum Iohes dux burgũdie atrocit̃ occidit̃ ĩ ꝯspcũ regis frãcie: statim p⁹ treugas initas: cũ sacramẽtũ diuisim ambo sũpsissẽt. ⁊ sequunt̃ multa mala lõgo tpe.

☞ conciliũ legittime ꝯgregatũ repñtat eccl̃am vniuersalem. potestatem habet a xp̃o ĩmediate. cui omnis stat⁹ etiã papalis obedire tenet̃ in his. q̃ sũt ad generalem reformatõnẽ eccl̃ie. scz in fide ⁊ moribꝫ: tã in capite q̃ in mẽbris. Itẽ ꝙ deinceps ꝯcilium de decennio deberet celebrari ⁊ plura alia bona Duo amantes in presentia sigismundi fatuo amore conglobati cum se ad libitum frui non possent horribili infirmitate percussi sunt ita vt mulier expiraret. vir etiam vix curari poterat. vñ apparet quãtum sit hoc malum vitandum. ꝙ nullo consilio acquiescere potest

VI⁹ DCXXIII

Uenetus. .iiij. Eugenius. ã. xvi

MCCCCXXIIII

Iste Eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. ⁊ indubitatus papa habitus. sz postea breuiter expulsus de roma fuit vt nudus fugeret. Itẽ a ꝯcilio basileñ: citatus ⁊ etiã deposit⁹ sz nõ curauit ⁊ ob h̃ iterum scisma orit̃. qd̃ stetit vsqz ad mortem eius. Qui fauebãt sibi multa laude digna de eo dixerunt. E contra qui ei aduersabantur: plura enormia sibi imposuerunt ⁊c̃: vt moris est. Tamẽ q̃c/q̃d est añ susceptam dignitatem fuit vir abstracte vite. puta fratricella ⁊ bone fame. Quod postea fertur fecisse diuino iudicio relinquo. Ipse etiam romam recuperauit adiutus a venetis. ⁊ maiorem obedientiam habuit.

☞ ra beneficia pinguia per papam dispẽsando cumulabant. Uerumtamen aliqui licet pauci cõ cum scientia retinẽtes. ꝯscientia pura ⁊ scientia sancta illuminati multos ad iusticiã erudierunt. q̃ iam quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare credunt̃. Sed heu nephandis his tpibus iã cõ cũ sci de conscientia abrasis solum entia sponsam xp̃i gubernare videmus. personas videlicet ꝯscientia scientiaqz carentes. ⁊ velut entia insensibilia deũ nec scõs ei⁹ verentes: bñficia super bñficia sibi vsurpare. Et ꝙ plus est videm⁹ vilissimos quosqz laycos parrochias ⁊ monasteria. ⁊ ꝙ nephas est dicere oblationes altariorum amodiare. Hinc patrimoniũ christi solis ministris eius deputatum ⁊ pauperibus distribuendum. in vsus deuenit tyrannorum ⁊ meretricũ ecclesie ⁊ monasteria sacra in loca deserta rediguntur. Hinc guerre mortifere. destructiones ciuitatum ⁊ regnorum. mortes innocentium lamentabiles. ⁊ mala infinita nunc facta cernim⁹ Que oĩa ex pompa episcoporum ⁊ insatiabili auaricia prelatorum detestanda processisse videmus. ⁊c.

Tres soles visi sunt in celo. z sequit statim triplex regimen in eccla. s. Eugenij. concilij. z neutralitatis. Multa dicunt ꝛc. Jtē ventus maxim⁹ fuit anno christi Mcccc xxviij.

Lyduit virgo sancta in hollandia fuit z ibidem sepulta opido. schydam. dicto. que mirabili infirmitate diu retenta vbiq; patit. id est in toto corpore iuxta nomen suum.

Bernardinus frater minor qui nouam reformationem inchoauerat. z multa bona in eccle/sia fecit: moritur miraculis fulgens innumeris

Albtus anno. i.

Jste albertus fuit dux austrie z gener sigismūdi. ideo assumptus fuit

Johānes de Capestrano frater minor discipl⁹ bernardini statim post obitum eius p̄fuit refor/

Impatores

matoni noue: claret miraculis. Mortit anno Mcccclvi. habita victoria contra turchos.

in regē bohemie z vngarie ꝓpt filiū scz eius. qz aliū beregē nō reli/

Concilium basilien. in spi/ritu scto legit tie congregatū.

In hoc concilio multa bona instituta fuerūt p reformatōe eccle in capite z in membris. Habuit p̄ncipiū gl'osū: sz finem humilē ac tribulatōe plenū ꝓpter scisma. Mirabil' rex eugenius p̄ualuit cōciliū cōstantiē. Ꝺ tres papas eos deiciēdo z q̄rtū instituendo cū tot haberet aduersitates. z a nllo confirmatū fuisset. illō ā tāta auctoritate collectū z firmatū nec vnū potuit vl' in modico reducere ad normā sui ꝓpositi. imo eō ꝓcessus eius impedit⁹ fuit ab āno Jbi debile p̄ncipiū z finis gl'os⁹. Ħ ecōtra pcise

Anno mundi VI^m^ DCCXXXIII

Eugenius depositus fuit anno xp̄i. Mcccc xxxix. die .x. mensis iulij. z felix eodē anno. xvij. Nouembris. et

Pape

oritur scisma vsq; ad annum Mcccc lviij

.v. Felix. ā .ix

de sabaudia

Anno christi. MCCCCXXXIIII

Jste felix fuit dux subaudie princeps deuotus z senex. vidit filios filioz suoz. Hic cū iam celibē vitā duceret: electus est i papā a cōcilio basilien. deposito eugenio. z fuit scisma lōgo tpe. nō habuit magnā obediētiā. qz neutralitas subintrauit. Tandē defuncto eugenio cessit nicolao ꝓpter fauorē vnionis. factus legat⁹ frācie. z cardinalis sabinianus. Hic monasteriū ripalen ꝓpe lacū lausanneñ. magnifice instauravit ibiq; sepultus est in pace xp̄i.

Scisma. xxiij. inter eugeniū et felicē et durauit ānis. xvi. Causa fuit satis noua. necañ hec tēpora visa. qz cōciliū basilien. deposuit eugeniū vnicū et indubitatū papam. ideo q nō seruaret decreta concilij constantien. vt dicebat nec obedire curauit concilio basilien. asserens magis eō debere fieri. Ex hoc orit grandis altricatio scribētiū de hac materia p et cōtra. nec poterāt cōcordare vsq; hodie. Nā vna ps dicit cōciliū est supra papam. Alia pars ecōtra dicit nō. sed papa est sup̄ concilium. Deus sup omnia benedictus det pacem suam in ecclesia sancta sponsa christi semper.

Ludouicus alamandi epūs arelaten. cardinalis vir sancte vite ac mire patientie singularisq; columna concilij basilien. cui diu precedit multis choruscat miraculis

Prohibitū fuit in sacrosancto concilio basilien. ne p̄rincipes seculares p̄sules siue comitatus ꝛc. eccl'as et viros eccl'asticos tallijs siue collectis. ꝛc. aggrauare p̄sumerēt sub anathematis vinculo Anno dñi. Mcccc xliij. xvi. mēsis augusti. Ludouic⁹ p̄mogenit⁹ regis frācie et dalphin⁹ vienneñ intrauit p̄uiaz Allacie cū multitudie copiosa armatoz. Et eādē p̄uiaz a basilea vsq; argētinā mirabil' deuastauit. Et hac die. scz. xv. augusti. añ basileā idē dalphin⁹ p̄ualuit aduersus switenses et ceciderūt mortem de ipis duo milia vel circa in domo leprosoz apud scm̄ iacobū. ipsamq; do;

Cōstantinopolis ciuitas impialis capit ab infidelib turcis tradita p quēdā ianuēsem. qui per triduū constituitur a turcho rex iuxta promissum. ⁊ die quarto decollat. Et fit planctus in tota xp̄ianitate ⁊ timor grādis. Multi xp̄iani trucidati sūt. ⁊ innumerabiles venditi. Imp̄atoris corpus iā mortuū decapitatū fuit ex liuore thurci. ⁊ perijt pene totalr fides in grecia

Bella plurima in diuersis locis diu continuata. precipue in saxonia. westphalia. flādria. pruscia. sueuia. bochonia. ⁊ specialiter in anglia strages grandis

iij. Fredericus. an.

Iste Fredericus dux austrie electus fuit in regem almanie. ⁊ diu distulit coronari a papa propter scisma. tandē facta vnione a nicolao cū magna gloria imperiali dy ademate extitit in vrbe coronatus. Vir vtiq; pacificus ⁊ quietus. ⁊ patientie singularis. nec odiens clerum. Filiam quoq; regis portigalie sumpsit in vxorem. Anno aūt. Mccccl xxi. magnā fecit conuocationem p̄ncipum in ratispana ꝓpter incursionem thurchoꝝ ꝓponēs eis ꝙ iam infra. xx. annos christianitas diminuta esset ad centū leucas. vel quasi. ⁊ monuit. vt ad resistendū se pararent.

☞ quit. Hic electus fuit franckfordie in regem almanie. anno domini. Mccccxxxviij. die. xvij. marcij. sed statim intoxicatus obijt. Alij dicūt ꝙ pro fluuio ventris. Vir vtiq; totaliter ꝟtuosus ⁊ adeo pius vt tota plebs diceret ꝙ mūdus eius presidentia non esset dignus. Reliquit vnū filium paruulum. cui simile contigit. ⁊ duas filias

VI^m DCXLIII

vi. Nicola^9 an. viij

Ianuensis

VI^m DCLIII.

.iij. Calixt^9 ā. iij. m̄.

Chatalanus v.

MCCCCXLIIII

Iste nicolaus de opido sara sana inter ianuam ⁊ lucanā ciuitatem electus in vrbe anno. Mccccl vij. loco eugenij adhuc pendēte scismate paulatim vbiq; obtinuit obedientiā mirantibus omnibus ꝙ vir humilime nationis sic p̄ ualeret ꝯ ducē sabaudie. q̄ fuit q̄si affinis cūctis p̄ncipib christianitatis. ⁊ tñ dimissus ab omnib Sz statim sequēti anno vnio redijt cedēte felice. qr placuit dño per abiecta mūdi gl̄ificare nomē suum. Hic fuit magister in theologia totus actiuus. ⁊ in conceptib locuplex. multa diruta reedificauit. ⁊ grādem murū rome in circuitu palacij ꝯstruxit. ⁊ totū murū rhomanum reintegrauit ꝓpter timorem thurcoꝝ. Itē ꝟsus i vrbe publicatus. Lux fulsit mūdo. cessit felix nicolao. Videlicet anno Mccccxlix

MCCCCLIIII.

Iste calixtus vir valde senex elect^9 fuit āno dñi. Mccccl v: ⁊ ꝯtinue infirm^9. nec potuit zelū suū p̄ficere quem ꝯ thurcos cōcepit. impediēte senio morteq; p̄ueniēte Morit āno. Mccccl viij. ip̄o die scī sixti in quo festum trāsfigurationis dñi instituit anno vno elapso

Johannes de capestrano frater minor discipulus bernardini. statim post obitum eius prefuit reformationi noue. claret miraculis. Moritur anno. Mccccl vi. habita victoria cōtra thurcos

Jubileus cum magna deuotione per totam christianitatem celebratur. ⁊ ingens multitudo ad limina sanctorum confluit. Dominus etiam papa rosam i dñica letare consecrato. inclito p̄ncipi lantgrauio hassie transmisit. multis virtutibus redimito. qui ab elizabeth scā matre sua fuit proles sexta

Festum transfigurationis dñi instituitur a calixto pro gr̄arū actione illius victorie miraculose fcē contra thurcū in vngaria

☞ mumq; leprosorum combusserunt ⁊ destruxerunt Anno quo supra.

Uictoria miraculosa celitus datur christianis in vngaria trans danubium ꝯ thurcũ magnum. ⁊ pdidit mltos. ⁊ fugit timore hostiũ pculsus cũ nemo eũ pseqret. Sola manus dei terruit eũ. i die sancti sixti. ãno. Mcccclvi. Scũs iohãnes de capistrano pñs fuit ibi. ⁊ puocauit ppl'm trepidãtẽ ad pseqndũ infideles fugiẽtes. ⁊ fcã est vltio magna. Dixerũt ei thurci q tã immẽsus numerus armigeroꝝ insequebat eos: q vix ausi fuerũt respicere. ⁊ ido fugissent relictis oib. Ipi fuerũt sci ãgeli Pueri sci michael pegrinãt cũ magno feruore p turmas viã lõgã ad mare. ⁊ fit timor cũctis: ne spũs neq̃ agitaret eos. sz statim cessauit ꝓpter tediũ itineris. ⁊ famẽ quẽ patiebantur. anno Mcccclvij. Et anno pcedẽti fuit maximus terremotus in neapoli. ⁊ perierũt. xl^m. hominum

Impatores.

Libroꝝ impssiõis scia subtilissima oib secul'inaudita circa hec tpa repitur in maguntina. Hec estars artiũ scia sciaruz. p cui⁹ celeritatis exercitationẽ thesaurus desiderabilis sapie ⁊ scie quem oẽs hoies p instinctũ nature desiderãt. q̃si de prosũdis latibularũ tenebris psiliẽs. munduz hũc in maligno positũ ditat pariter ⁊ illuĩat. Uirt⁹ eteniz infinita libroꝝ q̃ q̃ndã athenis vel parisius ceterisqz studijs siue bibliothecis sacris paucissimis quibusdaz studiosis manifesta fuit per hãc in omni tribu. ppl'o. natõe. ⁊ lingua vbiqz diuulgat. ita vt verissime impletum cernimus illud qd dicit puerb. i. Sapia foris pdicat. in plateis dat vocẽ suam. In capite turbaꝝ clamitat. in foribꝫ portaꝝ vrbis pfert verba sua dicens. Usqzquo puuli diligitis infãtiã ⁊c. Quamuis vero porcos spnere margaritas sciam⁹. nihil in h prudẽtis ledit opinio. q̃ minus oblatas ꝯparat margaritas

Anno mundi VI^m DCLXIII

Pape. .ij. Pius ãnis. vi Tuscus de senis

.ij. Paul⁹. ãnis. vij Uenetus

Anno christi MCCCCLXIIII

Iste pius electus est anno dñi. Mcccclviij. ⁊ vocabatur eneas vireloquens ⁊ orator magnus. poetaqz laureatus. impatoris ãbassiator añ fuit. ⁊ in ꝯsilio basilieñ. notabilem tractatũ scpsit. pro auctoritate eiusdẽ Ipse etiam canonizauit sãctam katherinã de senis. Mcccclxi. Hic passagium ordinare cupiens cũ pl'es ex almania venissent romã: ipos cũ bñdcõe remisit ad propria eo q nõ sufficissent. ⁊ statim ipse post moritur anno dñi. Mcccclxiiij. die. xiiij. augusti.

Thurci dolo q̃dẽ ⁊ fraude obtinuerũt bossenoꝝ regnũ ⁊ ducatũ de spotis ꝟuie ⁊ pl'a loca ⁊ regna in partibus orientis. achaiã prouinciam. ⁊ insulam nuthilene. anno. Mcccclviij

Iste paulus electus ẽ ãno domini Mcccclxiiij. ⁊ statim approbauit celebrationẽ festi pñtatõis btẽ virgis gloriose sicut pius. Hic in signandis petitionibus maturus fuit. ⁊ iusticie tenax. q̃si melius foret pauca ꝯdonare ⁊ ea fimiter seruare. q̃ pl'a signare: ⁊ statim reuocare. Grande palaciũ cõstruxit apud sanctũ marcũ. añ ꝯpletionẽ morit ãno. Mcccclxxi. die. xx Julij

Jubileus mutat in fauorẽ animarũ per paulũ de. xxv. in. xxv. ãnũ. vt qr abũdat iniquitas: superabundet ⁊ gratia

Reformatio magna plurimoꝝ monasterioꝝ in diuersis mũdi partibus fit. Et nota q huiusmodi reformationes crebro legunt facte. sz pene nulla remãsit: q̃n solito more p successum tpis ad pstinũ relaberet languorem post venerabiliũ pr̃m mortem. Magũtia capit anno. Mcccclxi. Johannes soreth prior generalis ac reformator carmelici ordis vir sancte vite. ⁊ singulariter xpo fructificus. postea q̃ carmelũ totũ. xx. rexerat ãnis ãdegauis obijt. vbi q̃ pl'imis nũc choruscat miraculis

Erubea ciuitas vulgo dicta nigropõte capit ab infidelibus thurcis anno Mcccclxx. Cometa apparuit in principio ãni. Mcccclxxij. Circa festũ agnetis trãsiuit sup coloniã in oppoſito libze. z caudã lõgã q̃si graduũ. xxx. misit ad occidẽtẽ Jn feſto. ſ. blaſij ſtetit ĩ ariete. z miſit caudã q̃si ad pliades ꝙſus occidẽtem. vaga nimis erat alba q̃q̃z z flammea crinitaqz valde. Sequunt bella z epidimie in diuerſis partibꝫ. Et ãno ſeq̃uti fuit eſtas feruẽtiſſima z ſiccitas inaudita. z in q̃busdã terris ignis ſub terra ſucceſſiuſqz ad arenã fuit. Heremita q̃dam deuotꝰ in ptibꝫ ſwiceroꝝ ꝑpe vnderwaldẽ ĩ magna humilitate ſolo coꝛpoze dñico ſingulis menſibꝫ refectus a .xv. ãnis. z vltra abſqz coꝛporali cibo vixit

Sic anno 5 it Cometa et crinita no rempo tor dict de ſubſequa ferchenſ arida pe fere ex rum :—

Karolus dux burgundie primũ memoziabile bellum cũ rege francoꝝ habuit in loco dicto. amolicri. de q̃ fugatꝰ hoſtibꝫ nobiliſſime triũphauit. ãno. Mcccclxv. ꝓꝰ duos inſup ãnos. dinãt. et paulopꝰ leodiũ ciuitates potẽtiſſimas totꝫ deſtruxit. ãno eẽ. lxxiij. intrauit terrã gelrie. z obtinuit eã totũqz ducatũ lothzingie. Sicqz p̃ multa bella victoziosꝰ ſp pmanẽs: cũ nuſciã ſup renũ q̃ſi p ãni ſpaciũ inaniter obſediſſz. tãdẽ potẽti cũ exercitu ad ſwiceroꝝ fines caſtra mouit. vbi ſtatim a. ij. aggreſſus ꝑpe grãdiſonũ cũ graui dãno terga vertit. Eodẽ tñ ãno redĩẽs de oppido mozeti qõ obſidebat itez relictꝰ oĩbꝫ potẽter fugatꝰ ẽ cũ ſuis. occiſis. xxx. ãno. Mcccclxxvi. die. x. martirum Nouiſſime ĩ obſidiõe citatꝫ Nãceie a confederatꝫ atroci ꝓlio trucidatꝰ ẽ victoziosiſſime ãno. Mcccclxxvij. v. mẽſis ianuarij. Epitaphiũ cꝰ editũ tle ertat Te piguit pacꝫ teduitqz quietꝫ in vita

VIꝰ DCCLXXIII.

.iiij. Sixtꝰ. an. xiij. Januenſis

DCCCCLXXXIIII

Jſte ſixtus ante cardinalatum fuit generalꝫ in ordie minoꝝ electꝰ ãno dñi. Mcccclxxi. vocabatꝫ antea frãciſcꝰ de ſauona ꝑpe ianuã. bone fame z moꝛuꝫ. Fuit etiã vocatꝰ ad cardĩalatũ abſqz ſcitu ſuo. Eodẽ ãno oratoꝝ bernardꝰ iuſtinianꝰ venetoꝝ recitauit coꝛã eo. q̃ thurcꝰ abſtuliſſz ꝑpiãitatiduo impia. q̃tuoꝝ regna. xx. puicias. z. cc. vbes. populumqz abſqz numero vtriuſqz ſexus. hoꝛtabatur q̃ꝫ vt ad reſiſtẽdum ſe diſponeret.

Beatꝰ ſimon martirizatꝰ in ciuitate tridẽtina ãno. Mcccclxxv. die tercia añ feſtũ paſche vt fertur. Judei azimũ eoꝝ cũ ſanguĩe xp̃iano faciũt. tũc iudei añ domũ parẽtũ ſuoꝝ infãtẽ ſimonẽ im meſe ſue etatꝫ. xiij. ceperũt. eũqz crucifigalr tenebãt vt ſãguinẽ vndiqz ex coꝛpe ſuo traberent

Puella q̃dã noĩe ſtina in ptibꝫ weſtphalie in oppido qõ hamo oꝛ. apte ac veriſſime ſtigmata dñice paſſionis habuit in manibꝫ z pedibꝫ ac latere. ꝗgo nouiter ꝓuerſa ãno. Mcccclxiij. Poſt ſpaciũ ãt. xv. ebdomadaꝝ circa feſtũ venerabilis ſacrĩ. coꝛã. xij. teſtibus oſtẽdit ea. z pdixit q̃ poſt duas hoꝛas redirẽt. q̃ tũc nõ inuenirẽt ea. z ſic factũ fuit. q̃ loca illa ſanata erant

Puelle mõſtꝫ tẽpeſtate iſtac in veroneſi agro naſcitur q̃ vnũ caput tm̃ hz. ſz duos pedes. duaſqz vuluas habẽs ex ipſis ambabꝫ vuluis ſupfluitates emittebat. inſup q̃tuoꝝ brachia. ſz duo groſſi oza q̃. p volũtate mouebat alia tenuioza z immobilia erãt. vẽtres etiã duos circa ſtomachũ pñc/tos habebat. hãc pntes p vtaliã circũferẽtes p̃cia ab inſpicientibꝫ mẽdicabant

Fuerũt aq̃ꝫ inundatões marie. vẽtuſqz hoꝛribles mlta edificia ſbuertẽtes. ãno. Mcccclxxxi

Thurci etiã terra mariqz cũ potẽ iſuo exercitu rhodũ citatẽ obſidẽtes aggrediũtur. offẽdentes ipſã plagis innũeris bõbardoꝝ muros deſtruẽtes. z vndiqz alias muri partes ꝓſcẽdẽtes. z multos varijs mõis accedẽtes. tũ ex vraqz pte multi mozui ſũt. Demũ ab obſidiõe deſtiterũt illatis vtriqz pti dãnis innũerabl/ibꝫ. Deniqz ptes regis ſicilie inuadẽtes. mlta loca deuaſtãt. hoĩes rapiũt. trucidãtqz. accoꝝ bona depdãtur z immãiſſime clades fiũt. Tãdẽ acceperũt ortrãti ci/

Iste maximilianus archidux austrie. ⁊ dux burgundie. filius frederici imperatoris tercij. p̄dicti. vir vtiq; magne virtutis ⁊ prudētie insignitus. ac rei militaris scientia. non sine bellosis laboribꝫ a iuuentute peritus. fortunatus ac victoriosus. Quez ob virtutum suarū laudem. archiprincipes sacri imperij electores in regem romanum vnanimi corde. p̄nti p̄re suo in franckfordia. Anno dñi Mcccclxxxvi. elegerūt. Et paulo post in aquisgrana imperiali ciuitate coronauerunt. ⁊ more sancto verū regem futurū imperatorem vnxerūt. Duxitq; in vxorem Mariaz filiā karoli ducis burgundie. ex q̄ produxit philippum burgundie ducem. habuit quidem bella plurima. memorie digna.

Imperatores

primus Maximilianꝰ

Secundo enim anno ducatus sui burgundie ꝓpe flandriam cū gallicis maximū habuit bellum. q̄ magna cū victoria frācoꝝ potentiā superauit. In hac laudabili electione obijt in francfordia illustris p̄ncepselector albertus marchio brandeburgensis. senex ipse electionem. ⁊ sceptri imperialis admīstrationē deuote exegit Obijt etiā ibidē venerabil' ac deuotꝰ p̄nceps comes ihēs d' werdenberg ep̄s augustensis. q̄ ꝓpter electionē ad frācfordiā venit Itē maximilianꝰ romanoꝝ rex deficientibꝫ a se neq̄ter gadēsibꝫ a brugēsibꝫ tū etiā maiestati sue iuramēto deuictꝰ in vincl'a ꝯiectꝰ est captꝰ sil' ac ꝑtim trucidatꝰ oībꝫ q̄bꝫ apd̄ maiestatē suā poscēte illoꝝ fide aliq̄d gr̄e aut noīs fuit ☞ Hic iaces karole. iāq; quiesce tibi. Reliq̄t filiā heredē vnicā. maximiliani vxorem Que cum duos genuisset filios paulo post de equo elapsa. fractis ceruicibꝫ expirauit

Anno mundi VIꝰ DCLXXXIII

Pape

viij. Innocētius. ān

Genuensis

Anno christi MCCCCLXXXIIII

Innocentius papa eius nominis octauus. patria Genuensis. p̄re Aron ciboꝝ familia mediocri sed honerata natus Johannes baptista antea vocatus post Sixtum pōtificem. ex cardinali presbytero sancte Cecilie. hoc anno idibꝫ Augusti pontifex creatus sedit annis. Hic cū inter ceteros patres pauperior humaniorq; haberet ꝓpter ipsiꝰ humilitatē humanitatemq; ac comitatē pōtificatū munus obire ꝓmeruit. ferebat etiam in rebus gerendis prudentissimū atq; magnanimē eo q̄ Senis ⁊ in vrbe legationis officiū cū optime functus fuisset magnam sui regiminis ⁊ prudentie spem patribꝫ dedit. Et apertū eccl'ie thesaurū vniuersis xp̄ifidelibus in peccatoꝝ suoꝝ remissionem dispensauit liberalissime

Mathias hungarorum rex e manibus diui Frederici romanorum cesaris subacta ditioni sue austria apud enwinam rebus humanis feliciter exemptus est. anno. Mcccclxc. Mcccxc?

☞ uitatem archiepiscopum ipsius ciuitatis per medium secant. ⁊ quasi omnes in vrbe occiduntur pro fide. tamen constanter donec potuerunt agentes viriliter. ⁊ nō sine thurcorum etiam aliqualistra gemultoꝝ

Iste gordianus adhuc puer deuictis ꝑthis a suis fraude occisus est

Iste philippus.xxxiiij. ab augusto impator creat⁹ est. ⁊ filium suũ philippũ ꝯsortem regni fecit ambo xp̄iani fuer̄t. ⁊ p̄m⁹ oim impatoꝝ xp̄ianoꝝ hic caput ē. ⁊ post terciũ annũ imperij sui ad gl'iam xp̄i celebrauit cũ ingentib⁹ ludis millesimũ annũ vrbis condite.

Septima ꝑsecutio ecclie facta iussu decij acerba nimis. ꝑ ñ diturna. qꝛ sicut contigit prioribꝫ sic illi. qꝛ statim occis⁹ fuit

Tandem fraude decũ occiditur

Gordianus an. vi — Philippus. annis. vij. — Cristianus — Decius annis. iij.

Miꝝ spectaculũ circa hec tempora fuit videre de duplici genere martyꝝ scꝫ xp̄i ⁊ demonũ. Martyres xp̄i fuerũt sancti pape ⁊ alij p̄lati cum fidelibus suis subdictis. q̄ ꝓ christiana republica in fide sãcta trucidabantur. Martyres diaboli fuerunt impatores ⁊ ceteri principes cum militib⁹ suis qui ꝓ republica ⁊ demonũ cultura se ⁊ suos interficiebant vt regnare possent. Par pena: sed dispar cã. Non mirum esse debet ꝙ christus habet martires: sed valde mirũ est ꝙ diabolus habet martires. Verum martires diaboli ⁊ mundi/

Iste decius tot⁹ tirãn⁹ inuasit impium ĩterfectis duob⁹ philippis dñis suis. ⁊ sic fecit factũ ē ei. qꝛ cum filio suo occis⁹ est

V^m CCCCXLIII

Romanus. — mr̄ Fabianus an. xiij. — ex p̄re Fabiano m̄. xi. dieb⁹. xi.

Scisma primum in ecclesia dei fuit circa hec tempora. quia nouatus contra Cornelium tenuit se pro papa: licet non esset

CCXLIIII

Hic sanctissimus fabianus cũ defuncto papa cũ ceteris fidelibus expectarꝫ futuri pape electionẽ. subito colũba cãdida super caput eius descẽdit dicẽs. Rome epũs ordinaberis. Ob hoc statiꝫ elect⁹ fuit Hic statuit vt crisma singulis ãnis in cena domini cõsecret̄. vt patet de cõ. di. iij. c. lr̄is Ipse etiam diuisit regiones dyaconis q̄ gesta martirũ integre colligerent. Tãdem post multa que sanctissime gessit martirio coronatur sub decio sepultus in cymiterio calixti. Cuius festũ agitur. xx. februarij

Agatha virgo ⁊ mr̄
Septem dormientes
Abdon ⁊ sennen mr̄es.
Antholia virgo ⁊ martir
Victoria virgo ⁊ martir
Moyses p̄sbyter ⁊ mr̄.
Maximus p̄sbyter mr̄.
Nicostratus dyaco. mr̄.
Serapion martir

Appollonia v̄go ⁊ mr̄.
Alexãder episcopus iherosolimoꝝ martir
Affrican⁹ iuli⁹ floruit in scripturis ecclesiasticis nominatissimus
Dyonisius alexãdrioꝝ episcopus discipl's. Origenis multa scripsit

Triphon puer q̄ demones expellebat in Nicea passus est

Porphirius philosophus qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolide ꝯtra v̄itatem catholicã latrauit. Cuius vesaniam sancti doctores ꝯpescuerunt nec vltra profecit. nec intellexit de quibus affirmauit. Cyprianus gloriosus doctor ⁊ episcopus carthagiñ. clarus habet̄. ⁊ post martyrio coronatur

Nouatus presbyter ecclesie romane. ambiẽs episcopatum factus est hereticus. lapsis spem venie denegando Concilium autem sexaginta episcoporum contra eum tempore decij fuit cõgregatum in quo damnatus est.

Iste gallus cũ volusiano ciuile bellũ molientes ꝯ emilianũ interfecti sunt. Et emilianus occidit. iij. mense

Iste valerianus ꝑmũ satis bellicosus fuit ⁊ victoriosus. sꝫ postq̃ xp̃ianos ꝑseq̃ ceꝑat statim capt⁹ fuit a rege ꝑsaꝝ ⁊ in vilissima seruitute apud eũ consenuit Ob hoc territus gallianus pacem ecclesijs restituit. Sed qꝛ nõ plene vindicauit christianorũ sanguinez pluribus bellis attritus fuit romanorum exercitus. Tandẽ pius dominus nõ dimisit rẽpublicã oĩno ꝑiclitari. qꝛ multi tirãni illico fuerũt interfecti ⁊ prosperitas redijt inspata Uide orosiũ

Imperatores

Gallus cũ volusiano. ã .ij. Ualerian⁹ ~~galie~~ ~~n⁹~~. ã. xv. Galienus.

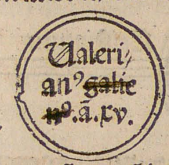

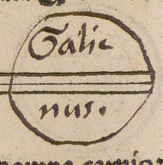

☞ quotidie inueniunt. ⁊ in magno nũero. xp̃i aũt nõ sic. Quot hodie ꝑ mundi pompa. carnis delicijs. terrenis diuitijs libẽter agonisant. ⁊ tãdẽ nemĩe cogẽte volũtarie succũbunt. sed xp̃us neminẽ precepit vt fideles occideret: licet ad breue tẽpus hoc fieri ꝑmiserit. Uide qũo nõ est gl'andũ martiribus nostris. q̃si aliq̃d dignũ gesserũt ꝑ eterna gl'a. qñ sic oĩ tpe videm⁹ decertasse vanos ꝑ infamia falsa. vt patet per augustinũ de ciuitate dei. li. v. Uide pulchra ibi. ⁊c̃

Priscus mr̃ Malchus mr̃ Marinus mr̃ Fructuosus martyr
Patricius mr̃ Prothus mr̃ Jacinctus mar. Eugenia martir Claudia martyr

Anno mundi V^m CCCCLIII

Pape

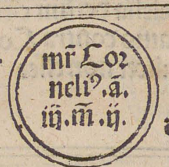

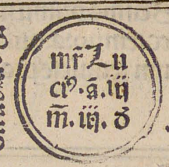

mr̃ Cornelius. ã. iij. m̃. ij. d. x. Romanus

mr̃ Lucius. ã. iij m̃. iij. d .iij. Romanus.

mr̃ stephan⁹. i ã. iij. m̃. Roman⁹. iij. d. xv.

mr̃. Sixt⁹. ij. ãn .ij. m̃. xi. Roman⁹. dieb⁹. vi.

Anno christi CCLIIII

Iste Cornelius celebre nomẽ sanctitatis hꝫ. ⁊ sup morbum caducũ singulariter accepit potestatem a dño. Hic corpa scõꝝ petri ⁊ pauli leuauit. ⁊ honorificentius reposuit in locis decentibus cuꝫ beata Lucina. Tandem cũ multis alijs martirio corõat̃ Ipte sanxiuit vt sacerdotes pro certa causa iurare possẽt si vellent

xl. mr̃es rome. ccc. in affrica. Et alij infiniti passi sunt.

Eusebius martir
Habundus martir

Iste lucius statuit vt duo p̃sbyteri. ⁊. iij. diaconi sp cũ ep̃o sint. ⁊ sequantur eum ĩ om̃i loco ꝓpter testimoniũ probitatis. licet ꝯscie securitas sufficeret sibi ꝑ sua salute. tamen ꝓpter maliuolos oẽm ep̃m habere bonũ nomen apd eos q̃ foris sũt. vt patet de cõ. di. i. Jubem⁹ Tãdẽ mr̃io coronat̃ sub valerião

Cesarius dya. martir
Julianus martir.
Concordia martyr
Cirilla filia decij

Iste stephanus statuit ne aliquis vestibus sacris: preterq̃ ad cultũ dei vtatur. vt pꝫ de cõ. di. i. Uestimẽta. ⁊c̃. Tãdem mr̃io coronat̃ ĩ celebratione misse. qꝛ tẽplum martis orõne subuertit

Quirin⁹ martyr
cclxxij. mr̃es rome
Abacuc martyr.
Leonti⁹ ꝯsularis
Felix martir
Hyereneus martir
Trophia vxor decij.

Iste sixtus fuit pr̃ spũalis sancti laurẽtij. ⁊ statuit q̃ missa super altare fierꝫ quod antea ñ fiebat Tãdem mr̃io coronatur cum alijs pl'ibus sub galieno. q̃ alieno nomine dicitur deci⁹ s̃m vincẽtium ⁊ alios. Et hec ꝟior positio ẽ: vt pꝫ ĩ legẽda sci laurẽcij

Laurenti⁹ martyr
Felicissim⁹ martir
Agapitus martir
Romanus martir
Ipolitus martir

Sub Valeriano

Octaua persecutio facta est iussu valeriani. ꝓpter quam grauissime plagatis sūt romani. Jā ei sb decio cois pestilētia fuit in oīb⁹ mūdi ptib⁹ q̄cūq; edicta nepharia dispersa fuerūt. Sz hec vltio grauior totū romanū impium corrupit. q̄usq; nedū. fcōres sz etiā psentiētes tā o facinori deleret Nā vndiq; bella surrexerūt. ꝛc. Et dacia trans danubium in ppetuū aufferē. Et videt eē ꝑma diminutio romāi imp̄ij. q̄ ñ fuit recupata Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliāi īq̄ mlti passi fuert Fulmen q̄q; de celo cadēs ire diuine signū. p̄ncipē terruit. ꝛ ad reuocandam sētiā monuit. sz qz noluit. ō statum p̄ꝑt

claudi⁹ ḡnitll⁹ ān. i. ō ꝓvij

Jste claudius gothis nobilissime triumphauit: qui iam per. ꝓv. ānos illiricum macedoniamq; vastarūt. ꝛ ideo statuam aureā meruit. ꝛ morbo interīt.

Sabellius hereticus negat christum filium dei esse.

Aurelia nº. ā. v. m. v.

Jste aurelianus ꝑmo ꝓpianis benignº fuit. q̄re vbiq; glose triumphauit p̄cipue ꝑtra gothos. sed p uoꝛ ꝓcilio deceptus cū christianos ferocissime psequeret numq̄ post bonum diem habuit. ꝛ statim occisus est

tacitº m vi. floria nº. m. iij

Jste tacitus bonº fuit. sed parū regnauit occisus in ponto

Jste Florianus ñ fuit imꝑator. sz forte cesare tiam occisus in tharso

V⁰ CCCCLXIIII

V⁰ CCCCLXXII

Grecus

mr Dionisiº. i. ā. ij. m.

Romanus ꝓij.

mr Felix. i. ān. ij. m. ꝓ.

mr Eutbitianº ā. viij. m

Tuscus ꝓ. dieb⁹. iiij.

CCLXIII

CCLXXIIII.

Jste dyonisius distinxit prochias mādās q̄ pastores ꝓtenti esse debent terminis suis. Cimiteria cōstruxit in vrbe ꝓpter penitentias et baptismata. vr. viij. q. i. Eccl̄ias. Tādem mrio coronat. sepultus ī pace christi

Jste felix statuit supra memorias mrm missas celebrari Item festū dedicationis ecclesie singulis ānis statuit agi. Tādē mrio coronatur. sepultus in ecclesia sua. ꝛc.

Jste eutbitianus sanctissimus ac deuotissimus p diuersa loca. cccxliij. martires sepeliuit manu sua. Hic statuit vt fruges sup altare ꝛ fabe bñdicerent Tandem martirio coronat sepultº in cimiterio calixti. Marcus ꝓfessor fm q̄sdā historias ponitur in linea paparum ꝛ q̄ post felicem tenuit sedem annis. viij. Hic solus euasit martiriū inter tot continuas psecutiones. sepultus in eccl̄a sua in media rboma. sed damasus ꝛ vincentius ꝛ martinus nō faciūt mētionem eius

Manicheorum heresis impijssima. ꝛ grossissima exoritur a quodam manes parso. Barbaro moribus ꝛc. Hic posuit duo principia Victor Victorinus

Colūba virgo ꝛ mr Theodora Leonilla Cornelius Cipr̄ianus

Quirinº mr Siphorianº Agapitus Priscus Paulº ꝑmº

Patroclus. xlviij. martires ccclxj. martires Maurus heremita claꝛ studiis

Maria egiptiaca que peccatrix fuit mirabilē penitētiā egit in deserto p annos. xlvij. h̄ tpe fuit. Ucl fm alios anno dñi. cccl.xxx. Uitā ei⁹ scripsit abbas zozimas. ꝛ hoc magis videtur.

Hz

Sexta etas Christus

Decima psecutio ecclesie fit iussu Dyoclecianiꝛ maximiani q̃ omnibꝫ precedentibꝫ grauior fuit ꝛ decẽ annis durauit. In tm̃ feruebat: vt in .xxx. diebꝫ .xx^m. coronarent̃. eccl'is ꝛ sacris libris ꝯbustis.

Iste ꝓbus victoriosus fuit. multa bella confecit. honosũ ꝛ ꝓculũ apud agrippinam interfecit. Ipse ãt a militibꝫ apud firmum occisus est.

Iste Dyoclecianus obscure natus supbissimus fuit plurima bella cõfecit. maximianũ ꝑmo cesarez deiñ augustum fecit ꝓpter necessitatem bellorꝫ. ꝛ galeriũ ꝛ constantium cesares tãdem ꝑ mitã sãguis effusiõnez restituto regno iuxta t̃mi-

Imperatores

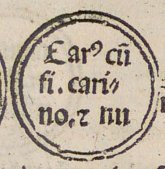

Probꝫ. ãn. v. m̃ .iiij

Car⁹ cũ fi. cari-no. ꝛ nu

merlano. ãn. ij.

Diocle-cianus. maximianus

nos ꝑores ãbo purpurã deposuerunt vt iuniores sustinuerũt. ꝛ ipsi in priuato ocio ꝯsenescerent. Tandẽ dyoclecianus veneno obijt

Iste carus bellũ cũ ꝑthis gessit. ꝛ post fulmĩe percussus interijt

Concilium antiochenũ contra pauluz famoseta-num hereticuz in q̃ damnatus idem fuit. ꝛ episcopatu priuatus

Claudianus Papias Alexander Felicianus .iiij. corõati

Dioscor⁹. Babilus Longinus Sẽpronian⁹ Marcellianus.

Serapion Carposorus Gereon Uictor Ursus.

Mauricius dux exercitus thebeie legionis cũ eadem legione coronatus apud sedunum

Anno mundi V^m. cccclxxxiij.

Pape

mr̃. gai⁹ ãn. xi. m̃ iiij. d. ix.

mr̃. marcellin⁹ ã .viij. m̃.

Romanus ex pr̃e proiecto .ij. diebus. xxij.

Anno xp̃i CCLXXXIIII.

Iste gaius cõstituit: vt nemo ep̃os vel alios clericos apd̃ iudicem seculares audebat accusare. ꝛ q̃ paganus vel hereticus cristianũ accusare non possit vel notam infamationis ei inferre. Itez q̃ gradatim qui dignus ẽ ad ordines ascendat. vt scz primo sit hostiarius. deinde lector. exorcista. acolitus. subdyacon⁹. dyacon⁹. demũ p̃sbyter. Hic fugiens psecutõnem in criptis habitando. Tãdẽ martyrio coronat̃. Eius festum agitur .x. kalendas maij

Castorius cum vxore xxx^m. martyrum

Basilius cum septez.

Iste marcelli⁹ ob seuitiã psecutionis con p̃hẽs⁹ tria grana thuris in sacrificiũ ydol' imposuit. sz postea publice pẽituit. ꝛ capitalẽ sẽtẽtiã ꝑ fide suscepe rit. Corp⁹ aũt eius i sepultũ xxx. diebꝫ iacuit ꝓpter timorẽ anathematis. sz postea iussu scĩ petri a marcello humatũ ẽ iuxta pedes e⁹ Ei⁹ festũ agit̃. xvi. ianuarij.

Petrus. Erasm⁹ Juliana. Cristina Leõti⁹ Theophil⁹.

Sebastianus Ciriacus Eufemia Crisantus. Nicostratus Claudius. Maurus Orontius Marcus Trãquillin⁹. Tiburcius Uictorianus. Castulus Mennas Dorotheus. Bonifacius. Justina. Dorothea

Crisogonus Felix Hilaria Daria zoe vxor nicostrati. Jason Dyodorus Maritianus Policarpus Cromatius Uincencius Simphorianus Cesarius Nobilis Gorgonius Pelagia meretr̃ conuertitur ꝑ abbatem veronem

sive in Hispania comitem apud Cesaraugustã passi sunt 18. constãtissimi martire Lusitani. Optatus. Successus. Vrbanus. Quintilianus. Felix. Publius. Apodemius. Eu percius. Marcialis. Iulius. Frontus. Cecilianus. Primitiuus. Saturnini quatuor. Cas Matutinus. Faustus. et constãtissima Virgo et Martir Engracia. et postea iussit edicto omnes christicolas Cesaraugustã exhire. qui laudes summo Deo canentes extra ciuitatem armato in insidijs degente trucidati fuerunt, et in Rogũ missi, in cineremq̃ contra miraculo diuino superueniente, in candorẽ conuersa, Massa Candida apellata fuit Lambertus. quorum corpora in Cenobio diuæ Engraciæ, in Domino quiescunt. Beatus

Georgius. Pancraci⁹ Blasius Primus. Felician⁹. Albanus. Vitus Modest⁹.

Pax ecclesie reddita est p constantinū z intētum firmata. vt quicumqz lederet christianū puniret. Hec reuera est mirabilis mutatio dextre excelsi. iuxta illud ps. Filia babilonis misera. beatus qui re.ti. retribui. tc. Templa etiam ydolorum ip so iubente clausa sunt. z prohibita sacrificia. iuxta illud esaie xpō. Dñi qui nō fece/rūt celum z terram: pereāt de terra. Incredibile ei fuit hoc suspicari q vmqz huma/nū gen⁹ ab hac erroze posset absolui. in quo a diebꝫ mimi regis assyrioꝝ vsqz ad hec tē pora p annos. ix⁹. ccc. erat miserabiliter implicatū. vere digitus dei ē hoc. z magna mi sericordia eius. nō hominis meritum

galeri⁹. cōstāti⁹ ānis. ix.

pstātin⁹ magn⁹. an. xiij.

Iste constantinus imperator glorioſissimus celebre nomē reliquit in bellis victorioſus. i gubnāda repu blica prudēs. i negocijs fidei inco pabilr deuot⁹. Ei⁹ pietas z scitas ex multis scoꝝ libs adeo emicat. q indubie inter sanctos annu/rand⁹ est. Greci dicunt eū in fi/ne vite sue monachū effectū z eu sebius z oroſius z alij diligēter facta descripserunt.

Crescencia Anastasia. Dōatian⁹. Rogatian⁹ Cosmas Damian⁹. Quintin⁹. Vitalis Agricola

Iste duo pacifice diuiserūt sibi ipīj. sz ñ diu vixerūt. z grādis al tricatio. z ciuilia bella postea o riunt. q oia sub pstātino quie uerūt. Aliqui etiā cesares tūc crea ti fuerūt q xpianos maxime p seqbant. q̄z maxēci⁹ vn⁹ fuit

Panthaleon Katherina Margaretha Lucia virgo Agnes. Cristoferus Simplicius

Walter Ma minus.

V⁹. cccc.xciij

V⁹. Qiij.

Romanus. mr. marcel/lus pm⁹ Brecus. ā. v. d. xx. .ij. mr. eusebi⁹. ā. ij. m. Afer vi. d. xxv mr. melchia des ā. iij Rōn⁹ .m. vi. d. viij silueste ā. xciij m x. d. xxi.

CCCXCIIII

CCCCIIII

Iste marcell⁹ magnā habuit cū maxēcio altricatoēz dicēs Boni principis ē eccl'as pstrias repa/re z dei sacerdotes honorare. vt patet. xcvi. di. Itē statuit q̄ cōcili um gñale nō possit celebrari sine auctoritate pape vt patet. xciij. di. c. synodū. Itē elegit. xv. cardina les i vbe ppter sepulturas z bap/tismū tc. Tandē post lōgā custo diā inuentoꝝ in custodiā publi cā reclusus moritur tyrānio ma ximiani. seoultus in cimiterio p scille via salaria

In anglia pene tota fides extin cta est hoc tpe a maximiano Similiter z treueris a rictionaro.

Iste eusebius ex layco in pa/pā assumptus est. fuit eni medicus. qō sepe factum constat tpibꝫ anteriori bus. hic statu/it: vt layci⁹ su uz epm accusa re nō posset. ni/si fide exorbita ret. vt. ij. q. vij. c Layci⁹. tc. tā dem martirio coronatur sub maxencio tc.

Iste melchiades statuit q̄ die dñico z feria q̄nta nullo mō deberet ieiuni/um obseruari. ppter reuerē tiā dñi vl'q; illos dies pa gani quasi sacz ieiuniuz celebrabāt. de cō. di. iij. c. ieiuniū. Tādē martyrio coronat' sic oēs p̄cedece/sores sui

Et nota q̄ best vltimus martyrum a sancto petro xxxiij. in ordie pōtificum romanoꝝ q̄ oēs sangui/nē fuderūt p testamto scō Et tūc laudabile fuit fm gregoriū episcopatum ap petere

Iste silueſter glo/rios⁹ confessor xpi m'ltiplr eccl'iam dcorauit tā i scp turis q̄z i mira/cul' admirabil' fuit. dcreta mlta statuit. hrses dā nauit pmonitū bū petri. s. regnū ytalie cū totaur/be a pstātio sus/scepit. z ad cultū eccie conuertit. bele nā cū iudeis ba ptizauit. z alia i/finita scō fine cō sumauit

Dz

Eulalia, et Iulia. beatq̄ Cucufas. Et prope Barchinonam passus fuit Beatus S Barchinona praesul, et Beatus Emiterius. apud Gironā beatus felix passus fuit. Calagurrā Emetherius et Celidonius martirio coronati sunt. Apud nouā Cart Speratus. Nataliꝰ. Cirinius. Felix. Aquilinus. Baturius. Letariꝰ. Ianu et beata Generosa. Bassia. Donata. Secunda passe sunt. Apud Tolet̄ beat dia indigena passa fuit. Iapud cōplutū puer Iustus. et Pastor martirij palmā sub

sub isto Co prima Sy uersalis cr contra Ere anā in Ni Bithinie 318. pro congregati s dominos nus qui C in vexillis p it pro ext et secunda s prouinciā mica assu rrim que bre dicitu

Anthoni⁹ abbas scissim⁹ potēs in ope ⁊ sermōe clarissim⁹ vni/uerso orbi habet. Pasūci⁹ discipl's eiusdē anthonij Et alij sācti heremite ⁊ monachi in desertis locis h̄ tempore claruerunt Eusebi⁹ cesare palestine eps diuīs scp̄turis studiosissim⁹ fuit Sozimas abbas q̄ mariā egiptiacā reppit. tñ q̄dā libri dicūt q̄ fuerūt ambo tempore Ualentiniani

Helena regina mr̄ cōstantini mulier sancta ⁊ admirāde deuotōis ⁊ actiuitatis crucē xp̄i reppit. lxxij. collegia fūdauit totū Impa.

Cometa apparuit āte mor/tem. constātini. Uñ dt macro. q̄ mors cōstantini denūciata ē p stellā crinitam inusitate magnitudinis quam greci cometā vocant. Sequuntur mala in/

qz statum ecclesie incompabl'i feruore glorificauit finita que diu durabant.

Constantia filia Constantini magni v̄go sancta cū multis alijs in scō ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit: sicut pater eius. sz meritis beate agnetis mūdata fuit.

Nicolaus epūs miree ciuitatis sanctus per omnia ⁊ venerabilis habet

Athanasius epūs alexandrin⁹ doctor gl'osus ⁊ ꝯstātissim⁹ ꝯfessor edidit simbolū Quicūqz vlt

Patrici⁹ epūs egyptioꝝ q̄ ocl'm in psecutōe amisit Arrius heretic⁹ pessimus totus ypocrita asserit trinitatē psonarū. sz vnitatē eeñtie negat. supra modū ista heresis afflixit ecclesiam

Siluester papa anteq̄z alia concilia celebrarent̄ conuocauit. cclxxij. epōs. ⁊ castim. ⁊ alios hereticos condemnauit. ⁊ plura constituit decreta

Anno mūdi V^m DXIII V^m DXXIII

De possessionib⁹ ecclesie quas prelati circa hec tempora h̄re inceperūt grādis altricatō sepe inter doctores fuit. q̄busdā dicētib⁹ q̄ iustū ⁊ vtile eēt. q̄ eccl'a ī tpalib⁹ abūdarz ⁊ hōrē terrenū h̄ret. alij eꝯ q̄ ñ. nec mirū. Quicq̄d ei eccia fac̄ vl' dt. aut hz: signū ē cui ꝯdr̄. Elegit diu ī pauptate ⁊ penuria viuere: signū est cui ꝯdr̄ Suscepit deiñ gratꝫ oblata tpalia. signū ē cui ꝯdr̄. Sz si diligēter adūtim⁹: tc̄ apte inuēim⁹ q̄ dñs h̄ p̄dixit ⁊ ꝓmisit electꝫ suis. s. q̄ eeñt recepturi agros cū psecutōib⁹

Anno christi. CCCXIIII CCCXXIIII

vt ptz mar. x. dicēte b. petro ecce duo gladij h̄. dñs rñdit suffic̄. Ubi. b. berñ. scribēs ad eugenium papā dicit q̄ vtrūqz gladiū xp̄i ordiatōe papa suscepit. alioq̄n nō dixisset sufficit. sz nimis est Gladium spūalem p seipsum. scl'arē siue materialē p alios regit. scz per psonas laycales Scūs autez thomas tl'em format rationem ex dictamine iuris naturalis ⁊ diuini. Ex quo tota christiana vita ordinat̄ principaliter ad finem spiritualem ⁊ non tpalem. ido summ⁹ pontifex qui est vicarius christi in terris cui commissa est huiusmōi ordinatio debet habere plenam potestatem precipiendi xp̄i fidelib⁹ p ꝯsecutione hui⁹ finis tamq̄z architector. qr ei ad quem pertinet vltimi cura finis subdi debēt illi ad q̄s ptinet cura añcedētiū finitū ⁊ ei⁹ impio dirigi. Qui debet en ī vti armis imperat fabro. qualia debeat facere arma. Et qr finis iste est dignissimus. s. consecutio celestis gl'e. ideo sacerdotium eccl'e est sublimius cuicūqz potestati terrene. quare eccl'a dicit̄ sanctum regale sacerdotium. cui omnes reges christiāi ppl'i optz eē subiectos sicut ipsi dño ihesu christo a quo h̄ regale sacerdotium deriuatur. Tanto siquidem ē regimē sublimius q̄nto ad finem altiorem ordinatur. Unde patet q̄ in lege christi reges debent sacerdotib⁹ esse subiecti. quare mirabl'r diuīa ꝓuidentia factum est vt in romana vrbe quam deus prouiderat christiani sacerdotij principalez sedem futuram. hic mos paulatim inolesceret. vt ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderentur. Sz si christiana religio principaliter esset instituta ꝓpter tpalia ꝯquirēda. tūc reges eeñt preponendi sacerdotib⁹. sicut olim fiebat in veteri lege. ⁊ in paganismo vbi totus cultus diuinorum tendebat ad illum finem vt temporalib⁹ bonis abūdarent. Hec thomas. Sancta Brigitta. li. iiij. ca. lxxvi scribit q̄ beata virgo maria hec verba sibi dixerit in quadam reuelatione Ecclesia dei primis tēporib⁹ pauperat in tpalib⁹ volūtarie. ꝓcessu v̄o tpis vt amici dī feruētiores ⁊ expeditiores eeñt ad predicādū verbū dei. ⁊ vt sciret̄ q̄ nō diuitie male sūt sz abus⁹ eaꝝ. ideo sub siluestro ⁊ alijs bo/

Persecutio.xi.ecclie fit iussu constancij arriani.in qua grādi turbine fides subuersa fuit. multi martirio coronati.multi exilio dānati.z christiani sup altaria mactabant.sicut predixit.b.āthoni⁹

Isti tres fuerūt filij cōstantini magni:sz nihil pr̄ne ꝟtutis in eis fuit. quapp̄ter tam status rei publice q̄ eccie valde turbat⁹ fuit.regn ī ei diuiserūt.z ciuilia bella gesserūt.in quibus constantinus z constans perierūt.z sic totū regnū ꝯstantio prouenit.qui arriana heresi deprauatus catholicos ꝑsequitur.z multa bella surgūt.ita.vt nullam deinceps quietem haberet. Tandē inopinata morte preuentus infeliciter obiit

Hibernia ꝯuertit ad fidē ꝑ quādam ancillā captiuā annis.xxiiij. Symeon archiepūs zelētie mr̄izatur in ꝑfide.xvi⁹.mr̄m.z alij infiniti passi sunt.

ꝯstātin⁹ cōstāci⁹. cōstans

Sinod⁹.i. Nicena.v/ niuersal.ccc. xviij.epōrum

Ista sacrosancta synodus ꝑma de q̄ttuor q̄ꝝ auctoritas ē sic.iiij.euāgliorꝝ iussu siluestri z cōstātini ꝯgregata fuit ī Nicea ciuitate bithimie.in qua fuerūt.cccxviij.epi catholici:viri sctissimi.miracl glosi.q̄ oēs vnanimi cōsensu arrianū etiā ibidē p̄ntē z ꝯtuma cē dānauerūt.symbolū ediderunt.z fidē expo nētes plima statuerūt.vtptz.xvi.di.c.Sexta synodus.

Dōatiste heretici oriunt in affrica sic dicti a quodā donato.Dicūt ecclesiā tm̄mō in affrica mā sisse apud se.z rebaptizabāt catholicos.diu durauit

V⁹ DXXXIII. V⁹ DXLIII.

Romanus. Marc⁹ ā.ij.mē. viij.d xx

Romanus. Julius ā.xi.m̄. ij.d.viij

CCCXXXIIII CCCXLIII

Iste marcus constituit vt symbolum publice in ecclesia cātaret.z c. Item q̄ episcopus hostien.papam ꝯsecraret z pallio vteret. Alexander episcopus alexandrinus nobilissimus in concilio niceno

Iste iulius multas ꝑsecutiones sustinuit a cōstantio arriano.z ꝑ.x.annos sustinuit exiliū.tādē mortuo ꝯstantio ad sedē suā redijt.z duas basilicas extruxit. Tandē btā morte potius sepelitur in cimiterio calopodij. Amos pr̄.iiij⁹.monachorum. Item alius Amon.ccl.clerici cū alijs monachis z sacratis virginib⁹ ab arrianis interfecti sūt. Pachonius vir clarissimus pater innūerabilium monachorum z monialium qui indifferenter omnes recipit iuxta regulā ab angelo sibi datā in egipto fuit. Maximus epūs treuereñ.magnus confessor.

☞ na temporalia ecclesie data sunt que viri sancti longo tempore ad necessitatem suam solam z z amicorum dei z pauperum sustentationem dispensabant. Ergo tales scito amicos dei qui contentant de dispositione dei.z ipse videt eos. Hec illa. Dicunt quidam.q̄ nedum temporalem sustentationem necessarium fuit ecclesiasticos habere.sed etiā tpalem iurisdictionem ad compescēdam iniquam audaciam volentium bona ecclesiastica suis appriare vsib⁹.nec decuit:vt prelat⁹ potestate spirituali preditus.potestatem cui imperet ab alio mendicet:sz ꝓpriam eaz possideat. Hec oīa firmissime ꝓbantur ex legēdis z dictis scōꝝ patꝝ.qui tpalia dominia z possessōes terrenas latissimas iuste habuerūt. Quis ei audeat dicere q̄ tot scī pontifices viri vtiq; summe perfectionis z lr̄ature.miracul gloriosi.q̄ oīa tpalia arbitrabātur vt stercora.q̄ꝝ doctrīa fulget eccīa sic sol z luna quorum scripta suos lectores sancti spūs igne accendunt.quorum plures ꝓpriā vitā ꝑ defē ☞

Persecutio. xij. ecclesie fit iussu iuliani pessimi apostate. q̄ sanguinē xp̄ianoꝝ ydolis vouit sz non impune. qꝛ diuinit⁹ occis⁹ fuit ꝑ mercuriū sanctū martyrem iubente beata virgine
Eunomi⁹ heretic⁹ corpe ꝛ aīa lepꝰ. a q̄ enomiana heresis dicit christū nō natura sz gr̄a sil'ez p̄ri
Macedoni⁹ h̄ric⁹ negauit sp̄m̄scm̄ eq̄lē p̄ri ꝛ filio. heresis magna
Flauianus ꝛ deodat⁹. Hi choros psallentiū in duas ꝑtes diuiserūt. ꝛ vi gilias ad sepulturam martyrum instituerunt
Paulinus ep̄s treuereñ
Hilarion ꝛ donatus mr̄

Lana de celo pluit. Grando maxīa int̄fecit hoīes ꝛ iumenta apud constantinopolim.

Iulia/ n⁹. an. i. m̄. viij.

Iouini an⁹. m̄si b⁹. viij.

Valēti/ nianus. ānis. xi

Cū Valente frate imperauit

Impatorꝭ
Paulus simplex discipulus anthonij: qui merito obīecito ad pfectionē vēit
p̄mo xp̄ian⁹. demū monach⁹. tūc mag⁹ deiñ apostata. tādē cesar ꝛ dolo august⁹ fuit
totl'r fidē nitebat̄ d̄struer̄
Victorin⁹ Macharij. ij
Donat⁹ grāmatic⁹ mgr̄. iheronimi

Iste iulianus maluit tribunatū amittere ꝛ exilium perpeti q̄ fidē abnegare. ideo retribuente christo meruit ad imperium sublimari semper victoriosus fuit. Saxones ꝛ burgundiones vicit
Iuliana martir.

Iste iouinianus catholicus ꝛ bon⁹ fuit. sz paꝝ regnauit.

Iste valētinianus d̄uotus totaliter fuit ꝛ infide stabilis. diuina ordinatōne ad imperium peruenit. quia enim sub iuliano
Johannes ꝛ paulus martires

Anno mundi V^m^ DLIII

Pape

Liberi⁹ ā. xvi. m̄ vij. d̄. iij

Romanus

Scisma. ij. eccl'ie inter liberium ꝛ felicez euenit ꝓpter arrianos q̄ b⁹ fauebat liberi⁹ ꝛ ideo tamq̄ hereticus a catholicis deiectus fuit. ꝛ felix in papam assumptus

Anno christi CCCLIIII

Iste liberius primo catholic⁹ feruide ꝯtra arrianos ꝓcessit. ꝛ ob hoc ꝯstanti⁹. arrian⁹ eū in exiliū misit. ꝛ cler⁹ de consensu eiusdem liberij felicē presbyteꝝ in papam ordinauit. q̄ ampli⁹ arrianos expugnauit in tm̄. vt arriani ipsi constantiū rogarēt vt liberius restitueret̄ tamq̄ eis magis fauorabilis. ꝛ sic liberius reuocatus fuit ꝛ felix delect⁹. sz qꝛ liberius arrianis fauebat: idem felix cum catholicis eū admonitum ꝛ cōtumacem tamq̄ hereticum de ecclesia eiecerūt. Et tunc scisma factū fuit ꝛ ꝑsecutio magna fidelium. Et nota q̄ primū romana eccl'a circa hec tēpora infamem papam habuit. quia omnes antecessores huius liberij fuerunt sancti ꝛ exēplares. vt supra patet per annos. cccl. ꝛc̄

Gregori⁹ nazanzenus doctor egregius in oppido nazanzeno episcopus vel constantinopolitaneñ.

Basilius magnus confessor ꝛ cp̄us cesariñ claruit

Iustina imperatrix arriana secrete tpe viri sui. sed impia vxor pijssimi valentiniani imperatoris multum p⁹ perseqūtur catholicos. ꝛ precipue ambrosium

Didimus cecus ab infantia diuinitus fact⁹ ē. doctor magnus ꝛ episcop⁹ alexandrin⁹.
Gordian⁹ ꝛ epimachus ꝛ alij multi martires.
Rufinus presbyter m'lta scp̄sit ꝛ historram ecclesiasticam transtulit. Quiriac⁹ ep̄s ꝛ mr̄
Gallicanus martir

☞ sione libertatis ecclesiastice tradiderūt martirio coronati q̄s inq̄ audeat dicere tales ac tantos tam multos sic delirasse vt huiusmodi temporalia contra iusticiaz ac dei voluntatē detinuissent. An non potius vsqz hodie ꝯdcōres eoꝝ formidabili vidim⁹ morte consumptos. iuxta q̄s imprecatus fuit eis cōstantius qñ paginam impialis testamēti ꝓprijs manib⁹ sup venerandum corp⁹ bt̄i petri posuit. di. xcvi. ꝯstanti⁹. Quis vmq̄ temerator nisi penituissz hanc maledcōz ☞

Iheronimus presbyter ⁊ cardinalis incepit clarescere in eccl'a dei de dalmacia oriundus sp̄ scīs sime vite fuit. hereticoꝝ malleus. ac toti⁹ xp̄iane veritatis solidissimū fūdamētū. doctor p̄ncipalis nō solū latinis atq; grecis verūetiā hebraycis litteris erudit⁹ fuit. Priam⁹ quidā nobilis de semīe troyāoꝝ q̄ i lōbardie ptib⁹ venerat: rebellauit ꝯ imp̄ium sz mox interfect⁹ ab exercitu rhomāoꝝ fuit. Sz filij ei⁹ fugiētes regnū frācie inchoarūt in uitis romāis. ⁊ coloniā extruxerūt. ⁊ ibidē vt coloni habitare ceperūt. Marcomit⁹ fili⁹ p̄dicti p̄ami fuit dux eoꝝ. sz pharamūd⁹ filius ei⁹ fuit p̄m⁹ rex frācie. Colonia āt añ hec tp̄a dicebatur agrippina

Burgundi sunt xp̄iani

valēs cū g̃tianoꝝ valēti/

niano. annis. iiij.

gratiā⁹ cū valēntiniano

annis. v.

Iste valēs frater fuit valētiniani. ⁊ cū eo diu regnauit. sz timore eius conceptam trufam exercere nequaq̄ aus⁹ fuit. sz eo mortuo cū solus regnaret catholicos p̄sequit̄. ⁊ monachos ad militandū reuocauit. tādem post mlta infortunia īpia morte perijt. tñ cū aliq̄ penitētia tandē per maximū tyrannū dolo occidit̄. ⁊ ille nō longe post iuste a theodosio morte punitus

Iste gratian⁹ vidēs rēpublicā pene iā desolatā theodosiū cesarē fecit q̄ vbiq; victor existēs mlta restituit.

Synod⁹. ij Cōstātiopolitana vniū/ sal'. cl. ep̄oꝝ.

ꝯtra macedonium hereticum.

V^a. DLXIII

V^a. DLXXIII

.ij. felix. mr̄ ā. i. m̄. i.

Romanus. dieb⁹. ij.

Damasus. an. xviij. m̄.

Hispanus ij. dieb⁹. x.

CCCLXIIII

CCCLXXIIII.

Iste felix vir scūs ꝯstātiū augustuz hereticū d̄clarās de papatu eūcit̄ ⁊ tādē capitis absciſiōe martir xp̄i cōsecratur

Iste damasus gloriosus ꝯfessor mlta laude digna patrauit. adiutus floridissimoꝝ viroꝝ studijs q̄ꝝ grādis nūerus tp̄e suo claruit choros cātātium ordinauit in eccl'ia. gl'a patri ⁊c̄. post singulos psalmos dicere iussit rogatu beati Hieronimi. In versib⁹ dictandis excellētissim⁹ fuit plurimaq; scripta reliquit ⁊ precipue historiam paparum ⁊ martyꝝ. Conciliū etiam. ij. vniuersale id est cōstantinopolitanū contra macedonium celebrare fecit. Ei⁹ festū agitur. xi. decembris

Tp̄e isti⁹ damasi pape vastas illas egiptias solitudies hactenusq; diffusas: q̄s ꝓp̄t sitim ⁊ sterilitatē p̄iclosissimāq; serpētū abūdātiā ꝯuersatio hūana ñ nouerat hītatō mōachoꝝ ꝯpleuit. s. arsisi⁹. perichi⁹. pemenes. pastor. zozimas. marina. eufrosina. ioseph. syr⁹. agathō achilis. gelasi⁹. arsenius. luti⁹ ⁊ alij innumerabl'es q̄ꝝ ē digna memoria.

Ambrosius romanus doctor principalis mittit̄ a valentiniano ad mediolanum. ⁊ statim in episcopum diuinitus eligitur vt ipse testat̄ in libro de officijs: Rapimur de tribunalibus ad infulas. cogimur simul discere ⁊ docere

Alexius vir sanctus ⁊ mire patientie. rome claruit

Martinus episcopus thuroneñ. claruit in gallia vir admirāde sanctitatis de pannonia oriūd⁹ extitit.

Iohannes heremita sanctissimus qui theodosio triumphum predixit.

☞ euasit. Reuera possumus adducere illud gamaliel'. actuum. v. Si a deo est. nō poteris dissoluere ⁊c̄. Tanta siquidem p̄ huius mundi potētes pariter ⁊ sapiētes facta. Legimus con☞

Augustinus carthagineñ. de affrica rethor maximus ꝛ i oī philosophia ac poetria incōparabiℓ insup oēscibile qō vnq; phī repire potuerūt i iuuētute sine magna difficultate adeptus . circa hec tempora ad mediolanū mittiℓ. vbi statim a beato ābrosio conuertiℓ. ꝛ in christi noīe p⁹ posita mani cheoꝝ hereſi baptizat. Hic creuit in doctorē eccl'ie precipuū. ꝛ hereticoꝝ malleū valentissimum ñ longe post in epūm yponensem sublimatus totam eccl'am suaꝝ fonte doctrinaꝝ p ānos . liij. abundantissime irrigauit.. Iste theodosius immēse religiositatis extitit epō ꝛ eccl'ie fidelis

Impato catholi⁹ c⁹ teodo si⁹ .a.xi.

simus deo in oīb⁹ adiut⁹ est a dño miraculis etiā apīis. hostes superās sibi ꝛ in omnib⁹ principib⁹ oñdit cōtū valet ad victoriā obtinendam ora tio deuota cū lachrymis ab innumeris barbaris circumdatus christus supplr inuocās gloriosus victor nō suis manibus sed diuinis triūpha uit auxiliis. Nam tela que hostes ptra eum miserant retrorsum acta in ipos atrociter reuertebā/ tur. Quod videntes barbari pauore nimio pstrati ptinuo sese christianissimo principi subdide re. vnde ꝛ poeta claudianus licet paganus hoc idem testatur dicens O nimium dilecte deo tibi militat ether. Et coniurati venīt ad classica venti Quā humiliter se habuit in correctione am/ brosii: patet in legenda eiusdem. Vide augustinū. li. vlt. de ciui. dei Et qūo ydola subuerti cū tē/ plis iussit. ꝛ qūo iohānez heremitā cōsuluit ꝛc. ꝛ qūo flagrabat magis bñfaciēdi caritati cōtū dñan dicupiditati. Mortiℓ tādē bñ disposita republica quā desolatā inuenit. prīo stabulari⁹ fuit. ℓ ꝑ

Anno mundi V⁹ DLXXXIII

virtutes promotus est.

Pape Siric⁹ ā.xv. m̄. xi. .d.xv. Romanus

Anno christi CCCCLXXXIIII

Iste siricius statuit vt de ipsa secta manicheorum nl' lus reciperetur. nisi cū tali pacto q⁹ in mōasteriū retruderetur. ibi qz penitentiā ageret cūctis diebꝫ ꝛ in fine vite tantummodo viati cum sumeret. Omnes etiam illi us secte quos reperit exilio dam nauit

Priscillianus epūs hispanie ca/ dit in hereſim pessimam inde he resis priscillina

Baitanarius rex gothoꝝ p sequit̄ xpianos in terra sua vbi multi martirio coronati Firminius epūs ambianeñ Honorat⁹ ꝛ Sabin⁹ ibidē omnes sancti confessores

Placella vxor theodosij de pauperib⁹ maxima curā ba buit. q̄b⁹ suis manib⁹ offico sissime seruiuit.

Marcellus episcopus ap/ panie martir

Paula vidua sanctissima filia eius eustochiuz ꝺ̄go claruerūt quarū beatus iheronim⁹ sepius meminit. vitāqz paule dignis laudibus conscripsit.

Theophilus epūs alexandrie.

Seruaci⁹ tōgrex epūs qui dici tur fuisse cognat⁹ christi floret.

Severin⁹ epūs colonieñ. mag/ ne auctoritatis ꝛ scitatis fuit.

☞ tra patrimonium ecclesie pene in omnibus finibus totius christianitatis. vt nequaq; credi/ bile sit q⁹ humano modo potuisset insultus huiusmodi tolerasse. siue aliquid recuperasse post tā crebras desperataſqz spoliationes. Sed qz de celo dimicatū est contra eos. ideo vt fumus perie runt vniuersi hostes ecclesie. vsqz in presens. Ubi constantie arrianus . iulianus apostata. va/ lens. batanarius. bailaricus. gansericus. honoricus. attila. seuo. totila . theodericus. constanti⁹ tercius. ꝛ quintus. leo tercius ꝛ quartus. henricus tercius ꝛ quartus. fredericus primus ꝛ octa/ uus. iiij. Ludouicus. iiij. ꝛ ceteri presumptores cum suis complicibus qui quasi bo/ ☞

Roma capitur a gothis ⁊ incēditur. ⁊ fit illa famosa altricatio inter paganos ⁊ fideles. q̄ paga/ni cū magna blasphemia nitebāt̄ fidē extinguere. ⁊ culturā deoꝝ reassumere ſ̄ ñ p̄ualuerunt. q̄ halaricus rex gothoꝝ met xp̄ianꝰ fuit ⁊ pepcit oībꝫ ꝯfugiētibꝫ ad sacra. ⁊ sic ꝯfusa fuit impietas paganoꝝ eo q̄ nō potuerūt ꝓbare diffortuniū euenisse ex eo q̄ roma abiecisset ydolatriā. ⁊ fidē recepisset. De hoc augustinus in libris de ciuitate dī. ⁊ orosius habundanter tractant

Claudius poeta rome Patricius magnus pater hibernoꝝ apostolus circa hec tp̄a ī hiber/nia venerat̄ cū suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

archadi. cū hōrio an. xiii. Iste archadius puer adhuc qñ p̄ eius defūctꝰ fuerat. ⁊ quidē satis bonus. ſ̄ plēs aduersitates cū frē suo honorio perpessus est. q̄ mlta picla ⁊ tyranni de gentibus barbaricis. scithis. gothis. wādalis. ⁊ hunis surrexerūt. q̄ multas ꝓuincias depopulati sunt. ⁊ nisi xp̄i gr̄a singulariter xp̄i fidelibꝫ principibꝫ succurrisset: totaliter perijssent.

Macezelcomes archadij meritis sanctoꝝ q̄s secū duxit. exemplo theodosij cum. vm. ꝑterruit hostium. lxx. milia. scō etiā ambrosio sibi in visione apparente ⁊c. ſ̄ pꝰ elatꝰ scōs viros cepit ꝑsequi ⁊ eccl̄am temerare ausus est. ⁊ statim occidit̄ ꝓbauitq̄ in se vno. ad vtrūq̄ ſp̄ diuinū vigilare iudicium. qñ ⁊ cū supauit adiutus. ⁊ cū contempsit: occisus est. De hoc sunt infinita exempla. etiam hodie Prudentius poeta christianus.

Sanctus heraclides qui scripsit vitaspatrum ad lausum episcopum

Vm DXCIII.

Romanus. .i. Anastasiꝰ ā. iij. diebꝫ xxvi.

CCCCXCIIII

Iste anastasius statuit q̄ cū sanctum euangelium legeret̄: omnes stare deberent. ⁊ q̄ caret aliquo membro non deberet fieri clericus. Hic fecit fieri vnā basilicā ꝓpe scolam mamertini. Pelagius hereticus ⁊ scelestinus ⁊ iulianus epūs a quibꝫ pessima heresis pelagiana dicit hoīez sine gratia posse mereri. ⁊ baptismum ⁊ orationes ecclesie irritas esse ⁊c. Augustinus multū contra eam laborauit.

Ꝑra vna ecclesiam priuare nitebantur aut suffocare. nūquid preualuerunt. Ecce hodie floret cultus dei cum gl̄a. ⁊ illi si penitentiā nō egerūt: apud inferos contremiscunt. Sz nūq̄d humana virtute id actum credimꝰ. Minime. Igit̄ si deus pro nobis q̄s ꝯtra nos. Ecce regnat fides sancta videntibus ⁊ inuidentibꝫ inimicis dentibꝫ suis frementibus ⁊ tabescentibus. Nil contra manum om̄ipotentis valentibꝫ iuxta ꝓphetiā psalmiste dicentis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et iterum. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea. etenī. ⁊c Et q̄ grandia mala contigerunt aliquando propter huiusmodi disputationes. suggerentibus quibusdam impijs in aures principum. q̄ ecclesiastici terrena dominia licite non possiderent. ideo apostolica sedes inhibuit ne ammodo fiant. neq̄ vlli liceat deinceps indubium reuocare. quod tantis sanctissimorum virorum doctrinis ⁊ exemplis constat roboratum. aduertant sensati principes q̄ eis vtile fit ⁊ salubre. post tot annorum curricula ac varios rerum euentus. vbi nullus vmq̄ prosperatus est. Neq̄ sibi promittant inconsulte posse immutare q̄ spiritu sancto durante statutum ē. ac tot p̄ronos ⁊ celoꝝ inspectores p̄sidētes iam habet

Cronica sancti hieronimi finit hic circa annos domini. ccclxxx.

Sub isto Arcadio. Goti in duas turmas diuisi duos sibi constituerūt Reges. nempe Alarium, et Ragadasiū. qui contra imperium Romanū. et tandem contra italiā multa mala fecerunt, et Romam bastauerūt. Vandali autē. Alani, et Sueui in Hispaniam ingressi tanta mala perpetrarūt, vt iudicio dei hoc actū fuerit, creditur. Sub ijs temporibꝫ Ataulphus Gotorum rex Hispaniam ingressus

Cōstantinus comes honorij mirabili felicitate in breui multos tirannos ⁊ barbaros ꝓstrauit xp̄i adiutorio suffultus. Et nota ꝙ sicut dicit beatus Iheronimus Romani in principio erant fortissimi: sic in fine debilissimi. nam ad propulsandum hostes necesse est quotidie barbaros cō/uocare. Iste honorius clemētissim⁹ fuit. Cūq; dicerēt ei. cur rebelles nō occideret: a it. Utinaz eēt mihi possibile ad vitam mortuos reuocare. Et ob piam fidem quam in christo habuit mul/tos tirannos obtinuit sine sanguinis effusiōe. ⁊ ꝑiculosa illa tp̄a paulatiz sub eo quieuerūt Et h̄ finit̄ historia pauli orosij p̄sbyteri q̄ h̄ tp̄e claruit

Reliquie sc̄i stephāi ꝓthomar. hoc tp̄e inuēiūtur

Impato. honori⁹ fili⁹ theodosij. cū theodosio minore. annis. xv. in iherusalē

Maximus epūs nolanus ꝓphetie spū claruit

Ossa samuelis ꝓphete translata sunt Cōstātinopolim ab archadio Donatus episcopus

Ticonius afer multa scripta reliquit. Epiphanius episcopus Tholomacius martir.

Sulpicius seuer⁹ Orosius Sisinni⁹ Martirius Alexander

Dorotheus Melania Dyocles Ancilla Nathanael

Isidorus primus Stulta. Ammon Pachonius Alexandria

Johannes crisostomus exilio damnatus ab eudochia regina vxore archadij. ibiq; moritur ar/dore solis. ⁊ archadius excommunicatur ab Innocentio eo ꝙ consensit

Anno mundi	V^m^ DCIII	V^m^ DCXIII
Pape	primus Inno/cētius. Alban eñ. an. xv. m̄. ij. d̄. xx.	zozim⁹. an. iij. m̄ viij. di. Grecus .ix.
Anno xp̄i	CCCCIIII	CCCCXIIII

Iste Innocentius statuit ꝙ nō solū presbyteri sz oēs christiani deberent vngi oleo infirmoꝝ. ⁊ sabatho ieiuniū celebrari. ⁊ ad missā osculum pacis dari. pluresq; regulas dei ecclesie ⁊ monasterijs ⁊ iudeis ⁊ paganis tradidit. vt patet. xxviij. q. i. Numquid ⁊c. Hic damna/uit ad instantiam concilij affricani heresim pelagianaz cum suis heresiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac materia.

In quanta reuerentia olim sc̄i doctores. p̄res. ⁊ p̄ncipes ⁊ ꝯcilia ha/buerūt apl̄icā sedē vt nihil auderent sine consensu dñi pape diffinire De hac mteria sunt plures epistole sancti augustini ⁊ aliorum scp̄te

Iste zozimus statuit ne cl̄ici tab̄nas teneāt aut ne vēdāt. ⁊ vt cere⁹ bñ/dicatur in sabatho sctō. ⁊ ꝙ seruus non fiat cle/ricus nisi prius sit libe/ratus a dño suo. Ipse misit legatos ad conci/lium carthagineñ. pro roboratione eiusdem

Talmud iudeoꝝ qnod sonat apud eos doctrina componitur circa: hec tp̄a anno mundi. cccc. a duobus summis rabi scz rabina ⁊ rabasse. liber vtiq; grandis ⁊ maior decem biblijs. in eo sunt inexecrabilia mendacia. turpia. fatua. abhominabilia ꝯtra legē dei legem nature. ⁊ legem scriptam. Uidentes namq; iudei legem suam quotidie deficere. fidē xp̄ianam proficere in toto orbe: etiam cum gloria temporalium. hos duos deceptores instigarunt. q̄ tenus hunc librum componerent. ⁊ tamq̄ moysi scriptis firmam adhiberent fidem. prohiberent qz sub pena mortis ne quis aliquid negaret de his que in eo continentur. Fcm̄ est ita ad suam infelicem execationem ⁊ suorum perpetuam damnationem. Ne autem simplices haberent oc/casionem recedēdi a tanta salsitate iniunxerūt eis vt int̄rogati de difficilib⁹ rñdeāt. Nos hec nō intelligim⁹: sz rabi nr̄i poterūt respondere vobis. Sic traditi sunt in repro bum sen/ ☞

Gansericus rex wandalorum infinita mala facit. per longũ tẽpus in diuersis mũdi partib. tyrã/nus pessimus et arrianus. precipue religioni christiane ⁊ nobilitati infestus fuit. Romam cepit. affricam destruxit. sub quo augustinus moritur. anno dñi. ccccxl. ¶ Attila rex hunorũ flagellũ dei. tirannus atrocissimus. longo tpe ꝑsequitur humanũ genus. tandem confusus moritur pes/sime more tirannorum. Alibi dicit: ꝙ ꝓprio sanguine suffocatus fuit. Johannes cassian⁹ heremita eiectus a crisostomo de constantino poli venit marsiliam. collationes patrum scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sancti herem ite ⁊ monachi

Aman⁹ epũs aureliaceñ. ciuitatẽ suã liberauit suis meritꝭ ab hunis

theodo si⁹ ij. fil⁹ alhadij

Thimotheus hereticus dicit christũ verꝫ deũ ⁊ hoĩem quidẽ esse. sꝫ addidit falsum. dicẽdo diuinam naturã ꝯuersã esse in humanam an. xxvij. cũ valentinião

Palladius epũs mittit ad scotos

Hic theodosius totus ca/tholicus fuit ⁊ deuotus princeps. nec tamen valuit prohibere barbaros quin multas ꝓuincias vastarẽt ꝑmittente deo. Grãdis nãqꝫ exercitus gothoꝝ totũ rhomanũ imperium in partib⁹ oc/cidentis vastauit. sꝫ in oriente tranquilla pax fuit ⁊ sanctitas

Conciliũ carthagineñ. fuit. ccxviij. patrum contra pelagiũ hereticũ. in q̃ scũs augustin⁹ solẽnis triumphator ꝯ hereticos apparuit. cunctos vincẽdo

Saxones hoc tempore angliaꝫ intrare ceperunt ⁊ paulatim crescẽtes. tandem totũ regnum ⁊ dyadema obtinuerunt.

V^m. DCXXIII

Prim⁹ Bonifacius. an

Romanus. viij. di. viij.

Roman⁹.

p⁹ Celestin⁹. an viij. d. ix

CCCCxxiiij.

Iste bonifacius statuit ne mulier tangeret pallaꝫ altaris aut lauaret Ipse habuit scisma cum eulalio presbytero q̃ secuꝫ electus fuit ⁊ preualuit: qꝛ maior ⁊ sanior ꝑs secuꝫ erat. ⁊ imꝑator etiã cũ vxore sua sibi magis fauebat

Iste celestinus. instituit dici psalmos ante missam ⁊ ex hoc exordium sumpsit vsus quẽ post ⁊ ecclesia seruauit de introitu ⁊ graduali ⁊ tractu Tẽpore eius celebrata est sancta sinodus ephesina contra heresiꝫ nestorij episcopi constantinopolitani qui negabat beatam mariam veram esse matrem filij dei.

Scisma quartum quod fuit inter bonifacium ⁊ eulalium: causa fuit discordia eligentium. et obtinuit bõifacius: quia maior ⁊ sanior pars erat secum

Predestinatorum serpit heresis. que dicit nihil prodesse ad vitam ꝙ sancti virtuose agunt.

Iheronimus obijt miraculis inauditis clarus. Eusebius discipulus iheronimi claret post eum Nestorius episcopus constantinopolitanus dicit christum purum hominem non deum. heresis magna.

Lupus trecassinus episcopus floruit. qui attilam mirabiliter a preda compescuit.

Cirillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

☞ sum vt plus his nugis credant q̃ꝫ moysi aut christo. Verumtamen plures in diuersis mun/di partibus conuersi crebro leguntur. aliqui pro fide magna fecerunt. ⁊ vtilissima scripta reliquerunt

Tota gallia etiam affrica. hispania. ꝛc. interijt ꝑmissiõe diuina ab incursu barbarorũ q̃ ngẽtoꝝ mi lium. ꝛ oẽs pene ciuitates in terram ꝓstrate fuerũt exceptis paucis q̃ scõs epos habuerũt. ob quod diuinitus protecte sũt. Et fuerũt tpa horrenda. Ciuitas metensis muros habuit insupables. sz corruerũt ꝓpter pctã ciuiũ ꝛ sic exusta fuit Ecclesia dei isto tpe valde tribulat. ꝛ ꝑcipue in affri ca. Nã augustino mortuo totus clerus aut martirizat aut expellit a sedibꝫ suis in exiliũ. nec fuit si milis persecutio ibi vsqꝫ tunc. ꝓpter gansericũ regẽ wandalorum ꝛ honericũ filium eius qui fuerũt arriani. ꝛ ecclesias clauserũt. Tandem etiam ipsi male perierunt more solito

Hilarius episcopus erelateñ. claret in gallia Merlinus de incubu genitus claret in brita/

Impatores

nia spũ ꝓphecie. cuiꝰ instinctu vortigonus rex britannoꝝ valde dilatauit fidẽ christi. Huic succes sit vterpãdagoꝝ frater eius. q̃ fuit pr̃ arcturi: de q̃ ꝓphauit idẽ vter. i. caput draconis. quia per dra/ conem in stella prenunciatus est Judei plures submerguntur ĩ ma/ ri decepti per diabolum qui eis ap/ paruit in specie moysi quasi vellet e/ os introducere in terram promissi/ onis. Quidam vero euadentes: fi dem christi receperunt.

Sinodꝰ. iij. euesina vni/ uersalis. cc. patꝝ contra

Patricius filius sororis sci mar/ tini mittit in hibniã a celestio pp̃ vir mirabiliũ opm vixit ãnis. cxx

nestorium hereticum

Paulinus epũs nolanus vir sanctus. de q̃ loq̃tur gregoriꝰ. ĩ dialogo suo

Anno mũdi Vm. DCXXXIIII

Pape iiij. Sixtus. an. viij. de. Romanus .ix.

Anno christi. CCCCXXXIIII.

Iste sixtus. vir sanctus erat totus humilis et misericors ecclesiam sancte Ma/ rie maiorem edificauit. Habuit q̃n dam emulum nomine bassum: qui eum diffamauit. De quo cum se cõ cilio purgasset: statim post bassus moritur. quem tamen proprijs ma nibus sepeliuit

Germanus episcopus anthisio dorensis tres mortuos suscitauit. ꝛ etiam asinum suum defunctum

Omniũ pedes lauit sine exceptõne

Eucheriꝰ lugduñ. epũs ꝛ doctor.

Seuerus treuereñ. epũs sanctus.

Mamertinus abbas in monaste/ rio sancti germani. ꝛ allodius fuit ante eum

Septem dormientes euigilant: quos decius ante. cc. an/ nos in spelunca reclusit

Petronius episcopus bononieñ. fecit vitaspatrum vir san cte vite ab infantia

Marianus monachus ꝛ plures alij sancti ꝛ docti viri flo/ ruerunt

Eutropius presbyter scripsit plura

Victorinus massilieñ.

Maruchas episcopus filium regis persarum a demone li berauit. ꝛ multuz ibi fides creuit.

Terre motus maximus apud constantinopolim per quat tuor menses ꝛ infans dixit: vt cantarent. Sanctus deus sanctus fortis sanctus ꝛ immortalis miserere nobis. ꝛ sic cessauit. Hoc postea in calcedonensi sinodo confirmatum est

Festum sancti petri ad vincula instituitur ꝛ stupenda mira cula per eius cathenam fiunt

Celū ab aq̄lōe efficit q̄ si igneū. ⁊ fulgurātes haste apparēt. Luna obfuscat
Terre motus continui. ⁊ signa plura fuerunt Cometa apparet
Codex edit q̄ ⁊ liber theodosianus appellat. q̄ omniuz ⁊ p⁹ pauca apud
principum legittimorum habet fines. tholosam gallie riuus sāguinis longis
Btissim⁹ iohānes baptista caput suū reuelat duob⁹ mo/ gississimus fluxit tota die
nachis q̄ hierusa lē venerāt. Gothiāt q̄ eūdē p̄ronū sibi elegerant inuicti pmanserunt.

marcia/ nus cuz valētini

Undecim miliū virginum cohors apd Coloniā Agrippinā marty
rizatur ab hunis. ⁊ Colonia etiam statim destruitur
ano. annis. vij

Iste martianus catholicus fuit. ⁊ cū valētiniāo impauit. sz p⁹ apd cōstanti/
nopolim interemptus fuit ꝯspiratōe suoꝝ. Hic in somnis vidit arcum attile
ꝯfractum ex hoc ipsum intelligens
mortuum. ⁊ sic factum est

Synodus. iiij. calcedoñ. vniuersalis. dcxxx. patruz.

cōtra eutichen hereticū q̄ fuit abbas cō
stātinopolitāus. Hic dixit vnā naturā
esse v̄bi dei et carnis. Et dyoscor⁹ olim
epūs alexandrinus defensor illius fuit.

Echius patricius contra attilam
pugnat. fugans eum. ⁊ cesa sunt
ibi. s cilicz. in territorio aurelianēsi.
clxxx⁹. pugnatorum.

V⁹ DCXLIII V⁹ DCLIII.

primus Leo an xxi. m̄. i. Tuscus de. xxiij.

CCCCXLIIII CCCCLIIII.

Iste leo sanctissimus longo tpe cū multiplici fructu prefuit ec
clesie tunc infinitis periculis laboranti propter tirannides principiuz ⁊
hereses varias falsorum doctorum. Plēs s̄mones ⁊ epistolas scripsit
ita egregie. vt inter om̄es doctores florem dictamīs reportasse dicatur.
⁊ quecumqz dixerit: sic sunt approbata. vt nulli fas sit in minimo ab illis
dissentire. Ipse suis meritis attilam a roma ⁊ italia auertit manum sibi
amputauit ꝓpter quendam temptationem. sed beata virgo ipsam restitu
it. In canone addidit. sanctum ascrificium immaculatam hostiam.
Synodus calcedonensis iussit celebrari mediante martiano impera/
tore Tandem plures agones beata morte potitur. sepultus apud sanc/
tum Petrum. Festum eius agitur in vigilia apostolorum petri ⁊ pauli.
quidam dicunt. xi. aprilis.

Benota virao claret pa/
risius q̄ fuit velata a sā
cto g. rmano
walleranus eps scūs.
Marinus eps ephesi/
orum episcopus
Iuuenalis hierosoli/
mitane
Anatholius constan/
tinopolitanus epūs.
Hi duo fuerūt in cōci/
lio calcedoneñ princi/
pales.

Tempore huius pontificis misterium beatissime trinitatis euidenti miraculo ī partibus gal/
lie declaratur. Cum enī quidam episcopus celebraret. vidit super altare tres guttas clarissimas e
qualis magnitudinis cadere. que simul defluentes. ⁊ in vnum coniuncte gemmam pulcherrimā
effecerunt. Quam cum epūs in medio crucis auree posuisset omnes alie ceciderunt.
Nicasius remensis epūs martyrio coronatur cum eutropia sorore sua ab hunis truncatus ait.
Domine viuifica me s̄m verbum tuum.

His tempo
Venetiae vr
lentissima
re adriat
dicta fu
occidenta
periū fer
tum, vsq
pora Car
ni, sub quo

His tempo
apud Hisp
fuit beat
bius Arto
copus. qu
pricilian
titer pur
famosa ill
in Campo
uensi ap
Galliae ab
in qua p
180 mili
orū peri
quos Theo
Gotus H
rex. et A
Galliarū
terfecti

Turismūdus quintus Gotorū rex apud Hispanos Theodorico patri suo in
Hispaniae successit

Arcturus rex britanie nōiatissim⁹ i victorijs. cccc. lx. viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit: z fidem valde ampliauit. oēsqz terras frācie. dacie. norwegie. zc. sibi seruire coegit. Perdit tādē. nec vsqz hodie scit vbi manserit. Ethicius senator in burgundia tpe famis. iiij⁽ᵐ⁾. paupe/rum sustentauit. z celestis pmissionis vocē audire promeruit. Anglia in flore tempore arctu/ri. cui terdena regna seruierunt. sz tpe puo. Meretrix quedā peperit infantes. vij. vno ptu z in piscinā piecit. z vnus factus est rex longobardoz. Helizei pphete ossa transferuntur de sa/maria in alexandriam.

Perpetuus eps thuronen.

Imperatores

primus Leo. annis. xvij

Iste leo fm qsdaz fuit ver⁹ catholic⁹ fm alios ātdz q nimis imprudēter ymagines scōz iussit comburi. propter quod a papa excōicat⁹ fuit. Videt tn q hoc nō leo primus: sz leo. iij. fecerit. tempore gregorij. iij quia tunc fuerunt tempora turbulē/ta z inquieta.

zeno annis xij.

Iste zeno fuit arrianus totaliter crudelis cōtra catholicos fedus iniit cū gothis z filiū leōis interficere volēs alt similī ei offert Ipe theodericū puez p⁹ ea regē gothoz a pze suo in obsidē accepit. Veneciarū citas inclita cōdit aut pot⁹ āpliat circa hec tpa āno dñi. cccl. ñ a pastoribz sic roma. sz a potētioribz z ditioribz pūici az aduēis. illic xpt psecutōnē attile ꝓ fugiētibz Dixē z sūmo laudis extollēdū pconio. potuisse a tot tāqz diuersis vbiū z opidoz pplis ꝓditā ciuitatē per ānos mille cū tali incremēto ac glo

Anno mundi V⁽ᵐ⁾ DCLXIII

Pape

pⁿ Hy/larⁱ⁹ ā vi ñ. iij. ō.

Sardus vi.

Sim/plicius. ā. xv. ñ

Tiburtinus .ij. ō. vij.

Anno christi CCCCLXIIII

Iste hilarius dedicauit ecclesiam beati stephani iuxta basilicam sancti laurencij. Hic constituit: vt nullus pontifex sibi successorem constituat. vt habetur. viij. q. i. Pleriqz. Sepelitur in monasterio sancti Laurencij quod ipse cōstruxit Sub ipso Dyonisius abbas romanus cyclum paschalez perpetuum adinuenit. qui vocatur tabula dionisij continens annos. dxxcij.

Marci euangeliste corpus transfertur ad venetias de alexandria. Letanie maiores instituuntur a mamerto episcopo viennensi

Remigius remensis episcopus qui post clodoneum regē frā/cie conuertit.

Prosper episcopus vir clarus scientia z sanctitate vite de aqta nie terra

Theodorus episcopus syrie scripsit cronicam z plura alia.

Liprianus amilienſ epūs. vt supi modū misericors. totum quod habuit fratribus in necessitate dedit.

Hereſis acephalorum fuit que impugnauit concilium Calcedonen

Trie splendore vnanimiqz sagacitate ꝓseruare

Iste simplicius diuisit vrbem in quinqz regiones. z plēs ecclesias dedicauit. Hic constituit vt clericus inuestituram nō recipiat a layco quod fuit post per alios magis roboratuz. vt patet. xvi. q. vi. per totum. Sepelitur in vaticano.

Fulgentius epūs ruspensis claret luculētissimus doctor sciencia z fide plenus natione afer

Achaci⁹ eps cōstātinopolitanus in heresim cecidit: z damnatus z famosus hereticus fuit.

Bonifacius martir z alij multi martires

Disputatio illa famosa facta est apud cartaginē ꝯtra arrianos iussu honorici regis. cuius scp̄ta habent̄. sz p̄ualētib⁹ catholicis rex impius arriana heresi plenus eos vsqz q̄qz persequitur: sz non impugne. nam octauo anno regni sui percussus a dño scatens vermibus miserabl'r expirauit.

¶ Eugenius epūs carthaginensis. ⁊ Felix epūs abritaneñ. cum alijs ep̄is ⁊ clericis. ⁊ ecclesie membris numero. iiij^m. dccccl xxvi. miserabl'r tractant̄ ⁊ i exiliū mittunt̄ ab honorico rege wandaloꝝ. Et totus cler⁹ affricanus fortiter ꝑ christo agonizat vsqz huc. ¶ Multi martires manibus ⁊ linguis abscisis recte loq̄bant̄

¶ Gūtaramūdus rex wandalorū qui post honoricū rexit eugeniū ab exilio reuocauit. sz castrimūd⁹ q̄ p⁹ ix. ānos ei successit. iteꝝ eccl'as claudit.

Dionisia cū filio suo maiorico ⁊ germana datiua leōtia filia sancti germani ep̄i Emilianus medicus

Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ⁊ alias r̄gio nes. occasione cuius plures sancti ⁊ sancte facti credunt̄ propter elemosinas suas

Victorianus ꝓcōsul martir mirabl'r cruciatus est. Et Victoriana honorabilis matrona. ⁊ alij plures. ⁊c.

ccxv. episcopos exiliādo. erga q̄s symachus papa clementissim⁹ fuit

Theoderic⁹ q̄ arrian⁹ fuit. rex gothoꝝ totā ytaliā possedit longo tp̄e. ⁊ q̄sdā tirānides ꝯ fideles fecit. ob qd̄ fuit ꝓiectus post mortē in os vulcani ꝑ iohānē papā ⁊ symachū patriciū q̄s iniuste necauit. s̄m gregorium in dialogo suo

Inuentio sancti michaelis in monte gargano facta fuit h̄.

V^m DCLXXIII — V^m DCLXXXIII

Roman⁹ .iij Felix. ā .viij. m̄ ex patre felice ex regione fasciole xi. diebus xix

Gelasi⁹ ān. viij. m̄. viij. Affer die. xviij.

.ij. Anastasi⁹. ā. iij. m̄. xi diebus. xxiij. Romanus

CCCCLXXIIII — CCCCLXXXIIII

Iste felix sanctus est vt patet ex s̄mone beati Grego. vbi narrat de trib⁹ sororib⁹ matris sue. Fuit eī attauus ei⁹. Hic cōstituit ecclesias ab ep̄is dedicari. Hic damnauit achaciū eo q̄ ad cōmunionez recepat petꝝ alexandrinum epūm Hic statuit q̄ accusato dāde sunt inducie: vt ad r̄ndendum se parare possit. ⁊ q̄ accusatores ⁊ iudices tales esse debeant. q̄ omni careant suspicione ⁊ macula. De ip̄o fit mētio. lvi. distinc. orosius.

Iste gelasius canonē misse ordīauit p̄fationez. hymnos. tractus. orōes. sic ambro. fecit. ⁊ inter libros auctēticos ⁊ apocrifos distinxit. xv. dis. Sacrosctā. Hic tp̄a ordinādi et examinandi p̄sbiteros ordinauit Ip se etiā imp̄atorē excōicauit. ⁊ excommunicari posse oñdit. xcvi. dis. Duo. Sub eo de⁹ corp⁹ barnabe ⁊ euāgelium mathei reuelauit.

Iste anastas⁹ p̄mo bon⁹ fuit. sz postea seduct⁹ ab achatio ⁊ cōmunicauit ei. ⁊ ob h̄ clerus sep̄auit se ab eo. Et q̄ voluit restituere achaciū occulte licz nō potuit diuino iudicio ꝑcussus ē intestina eijciēdo. xix dist. Anastasi⁹. ⁊c. Et h̄ videt̄ secūdus infamis pp̄. de toto cathalogo pontificū vsqz huc. q̄ p̄m⁹. s. liberius fauebat arrianis. iste nestorianis vtrobiqz cōcurrente vesania imperatorum

Iohannes damascen⁹ s̄m quosdā fertur his tp̄ib⁹ fuisse. Alij dicūt q̄ post gregoriū Manum iniuste sibi amputatam beata virgo ei restituit. mlta scripta subtilia reliquit.

Solemnis episcopus carnoteñ. vir sanctus īsignis habetur de quo facit mentionē gregori⁹ in dialogo q̄ graue sustinuit purgatoriū. quia in scismate pertinaciter adhesit laurentio vsqz ad finē vite: sed añ mortem penituit

Pachasius vir sanctus Scā brigida in scotia claret

Alaricus patri suo Eurico in regno Hispaniae successit. sub quo Beatus fu[illegible] eius clarinit litteris, et sanctitate claruit.

Clodoneus primus christianus rex francie circa hec tempora baptizatus est a scō remigio. Habuit eī vxorē xp̄iāissimā noīe clotildis. q̄ fuit filia regis burgūdie q̄ sepi⁹ monuit eū vt relicta ydolatria ī verū dī filiū crederz. sz ñ acq̄euit. Postea cū bellaret aduers⁹ regē almanie corruere cepit exercitus ei⁹. ⁊ infus lachrymis ait. Jesu xp̄e quē regia mea p̄dicat eē filiū dei. q̄ sbuenis in tribulatione. ⁊ das auxiliū in te sperātib⁹: tuū deuot⁹ postulo auxiliū. ⁊c. ⁊ sic habita victoria. vēn cū. iiij ad baptismū. Et colūba celitus āpullā cū crismate attulit. vñ reges frācie vsq; hodie inungi solēt exēploq; eius totū regnū fidē suscepit. ⁊ deinceps sp victorios⁹ fuit ⁊ gothos superauit. ⁊c. cepitq; extūc deuot⁹ eē erga deū ⁊ scōs eius

Imperatores. Anastasi⁹. ānis .xxvi.

Iste anastasius malū habet testimonium. q̄ factus fuit hereticus p achaciū ɔstātinopolitanū ep̄z. ⁊ cuz a papa moneretur p solemnes legatos vt ab arriana perfidia discederet. rñdit. Nos cum simus impator iubere volum⁹: nō aūt nobis iuberi. O d arrogantie verbū eterne hūiliatōnis. licet inutil' subsecuta est vltio. q̄ parum post iusto dei iudicio fulmine pcussus interijt sensatis p̄ncipibus sue vesanie horridum relinquēs exēplū Jp̄e etiam miserabilis fuit nec unq̄ meruit vict oriā. deo pariter odibilis ⁊ hominibus. ⁊ p̄cipue erga sāctū martinū cui preciosum equū cū alijs mūeribꝫ obtulit. Cūq; vellet eū redimere: iussit dari. c. solidos argēti. sz neq̄q̄ equ⁹ se mouit. At rex. Date inq̄t adhuc. c. ⁊ tūc equ⁹ solut⁹ abijt ad nutū reg. Tūc cū leticia rex. di. ꝟe. b. martin⁹ bonus est in auxilio sz carus in negocio. Et hic videt q̄si. ij. ɔstantinus. ⁊. ij. helena rememorari.

Anno mundi V^m. DCXCIII

Pape Sardus Simach⁹ ā. xv .m̄. vij. diebꝫ. xxviij

Anno christi CCCCxciiij

Iste symachus vir bonus cleri ⁊ pauperum amator fuit electus cum laurētio: ⁊ bis habuit ɔtenciosuz scisma cū eodē. sed p̄ualuit iudicio ecclesie ⁊ Theodorici regis. xvij. dis. Concilia. Hic cōpleuit hymnū angelicum. Gl'a in excelsis deo. ⁊c. Et cātari instituit. ⁊ multa vtilia statuit. Verum cum laurencium ex misericordia fecisset episcopum micerinum. non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita: sz iterato erexit se ɔtra eū. nec sic profecit. quia cum symachus se plene purgasset coram sinodo de obiectis criminibus cū gloria restituitur. ⁊ laurētius cū suis damnatus fuit.

Scisma quintum quod fuit inter symachum ⁊ laurentium. causa fuit discordia eligētium. sed symachus obtinuit iudicio concilij. in quo theodericus rex p̄sonali fuit. quia maior pars erat secum. sed post annos quattuor surgit iterū altricatio in clero propter crimina obiecta symacho. ⁊ factum est scisma sextum ecclesie. sed cum symachus se purgasset coram ɔcilio ⁊ rege: restituit cuz gloria. ⁊ laurentius damnatus fuit

Symachus patricius clarus habetur vir sanctus ⁊ strennuus. qui rege theoderico iniusto sepe obsistit. ob quod tandem ab eo martyrizatus est cum iohanne papa

Boecius vir consularis incomparabilis scientie. ⁊ in omni virtute perspicuus. fuit gener predicti symachi. ⁊ post multa que gloriose gessit tandem exul iugulatur pro iusticia a theoderico. sepultus papie. Dicunt quidam eum canonizatum sub nomine seueri. Quanta autem scripsit tota christianitas testis est. Habuit vxorem prudentissimam nomine elpheque fecit hymnum. O liue bine. ⁊c. Felix p omnes. ⁊c de petro ⁊ paulo

Gerhardus primus epus lauduneñ. vir sanctus habuit primo vxorem. quam dimittens ⁊ itē rato admittēs genuit ex ea viꝝ scm̄ latronē. q̄ ei in episcopatu successit. Mirabilē egit penitentiā.
Siberanus scotus cum suis fratribus ⁊ sororibus claret sanctitate
Leonhardus louioceñ. ⁊ liphardus discipuli remigij.
Seuerinus abbas agauneñ. q̄ clodoneum regem francie sanauit.
Arnulph⁹ eps thuroñ.
Uedastus attrebatenſ.
Euuodius titubēſ eps
Dignissimus ⁊ gordianus ⁊ alij multi martirizati sunt a laurencio scismatico
Cantianus rothonensis
Maxēcius abbas pictauieñ

Cōciliū aurelianense celebrat̄ iussu clodonei quod sāctus melant⁹ ꝯgregasse dr̄. Et nota ꝙ mlta fuer̄t ꝯcilia aureliañ

pm⁹ Iustinus. an. ix.

Iste iustin⁹ tot⁹ catholicus fuit. ⁊ oīa q̄ anastasi⁹ ꝯ eccl'az fecit retractauit. sūmū pontificē deuote req̄siuit scz venerabilē papam hormisdam. ⁊ se libenter eidem obedire velle intimauit. quod factum est. quia cum sanct⁹ germanus episcopus Capuanus ad eum venisset ex parte pape vt episcopos de exilio reuocaret: statim fecit. cum magna leticia eum suscipiendo. Ipse magis etiam fecisset pro fide nisi eum tyrānidis theoderici regis impediuisset

V^m. dcciij.

Campanus

hormisda. ā. ix. di. xvij.

Tuscus

pm⁹ Iohānes ā iij. m̄. ix

die. xviij

DIIII.

Iste hormisda vir misericordiarū fuit. ecclesijs multa ornamēta ꝯtulit pauperꝝ elemosynis intentus. Ipse clerum composuit. ⁊ grecos reconciliauit qui fuerunt excommunicati propter heresim nestorianā Sepultus est apud sanctum petrum Ubi dedit trabē argenteam pensantem libras mille. xl. Hic constituit si q̄s missam se simulauerit celebrasse perpetuo sit irregularis

Iste iohannes sanctus est: ⁊ martyrizat⁹ a theoderico rege gothorum: qui tunc iussu imperatoris in ytalia regnauit. Nam in custodia afflictus moritur cuz symacho ⁊ alijs eqz catholicis viris. cuius festū agitur. xxvij. mensis Maij. Hic cecū illuminauit constantinopolim.

Auitus abbas aureliañ: qui orauit pro filijs clobonei.
Elphes vxor boecij mulier deuota moritur. q̄ epitaphiū suum met composuit dicens
Elphes dicta fui sicilie regionis alumna.
Quam procul a patria ꝯiugis egit amor
Porticibus sacris iam nunc peregrina quiesco
Iudicis eterni testificata thronum

Theodericus rex gothoꝝ sb̄ito defunctus a quodam scō heremita vis⁹ a iohanne papa ⁊ symacho quos ipe occiderat. nudus ⁊ discalciatus in ollam vulcani demergit̄. Uide in libro dyalogorum sancti gregorij. Uideāt igitur ⁊ intelligant hoc principes.

Solinus sidonius doctor
Melanius consularis regis floret
Albinus vir sanctus cum alijs
Uictor Marsus lantonus cum alijs pluribus illustribꝫ viris qui tunc floruerunt in gallia

Germanus capuanus episcop⁹ clarz
Uigor boiaceñ epūs q̄ mortuum suscitauit
Cassiodorus gloriosꝰ vir ⁊ doctor luculentus fuit. primo senator. cancellarius regis theoderici. deiñ monachus plura scripsit.

Gesalari rico fratri no Hispa cesit. et p a Theod Italiae re expulsus pania.

Duo legislatores excellentissimi claruerũt. Bñdictus videlicet pater maximus ⁊ iustinianus impator. Horum primus totius ecclesie fulcimẽtũ ⁊ norma religionis inclitissimos habuit discipulos. ⁊ plẽs numero. ⁊ obtinuit orbem terrarũ. ⁊c. ad cuius honorificentiã hoc etiã accrescit ꝙ ñ aliꝰ q̃libꝫ ex mgr̃is eccĩe vitã illiꝰ digessit q̃ꝫ insignis ille disertissimꝰ papa gregoriꝰ q̃ totũ qđ fecit: q̃ si aurũ fulget.. Diuinitus eĩ dispositũ est. vt cũ isdem legislator excellẽtissimꝰ ĩ ceteris modis sit a dco decoratus. etiã hinc maiori auctoritate tã ip̃e q̃ꝫ legislatio eius roboret̃. ꝙ eãdem vitam summus apostolice sedis pontifex ordinauit

Claudius ep̃s vieneñ. nobilissimꝰ inter doctores claret

Impa — p̃mꝰ Iustinia. ã .xxxviij

Iste iustinianꝰ excellẽtissimꝰ fuit ꝑ oĩa Nã in ep̃o ꝯcurrũt tria q̃ principẽ gl'osũ faciũt. s. potẽtia. sapĩa. ⁊ religiosa mens ad diuinũ cultũ. Per p̃mũ hostes supauit. ꝑ scđm iustis legibꝫ mũdũ ordĩauit. ꝑ terciũ deũ glorificauit. eiusqꝫ ministris ecclesias edificãdo opes plẽs donauit. Nota ꝙ leges ciuiles q̃ romane dicunt̃ ante istũ insignẽ viꝝ ꝓlixe fuerũt. q̃s ip̃e admirabili breuitate correxit. ⁊ ad .xij. libros coartauit. ⁊ omnibꝫ vnũ codicẽ ordinauit. quẽ codicẽ iustinianũ appellari voluit. Fecit etiã libꝝ institutionũ. quẽ in .iiij. distinxit libros. Nouas quoqꝫ leges q̃s ip̃e fecerat in vnũ volumen redactas. nouellas vocari statuit. q̃ cõiter auctẽtice appellant̃. ⁊ sũt ꝑ collatõnes distincte Omniũ etiã mgr̃atuũ ⁊ iudicũ seu iuriscõsultoꝝ leges. q̃ꝝ. IIꝰ. libroꝝ cẽ dicebat̃ grãdi labore abb̃niauit

Anno mundi — Vꝰ DCCXiij

Pape — iiij Felix ã. iiij. m̃. ij. đ. xiij. — Samius

Anno christi. — DXiiij

Iste felix iussit infirmos inungi ante obitum. Vñ patet ꝙ vnũ sepe instituitur. qꝛ nõ semp fit executio. aut ergo necesse ẽ sepius replicari. Aut forte aboleuit qđ p̃us statutum fuit. Ueꝝ p̃ncipalr̃ ꝑ christum institutum est. qꝛ omnia sacr̃a ꝑ christuꝫ tradita sunt ecclesie. Hic instituit etiam vt anniuersarius: dies dedicationis ecclesiarum ⁊ altarium celebretur.

Ut prior ordinibꝫ cũctis p̃stantior iste
Sic erit in fine cunctis ꝯstantior ip̃e
Sacer ordo bñdicti. vtitur amictu miri. pro suo velamine
Albo nigro. camelino. lana texta sine lino. ꝓut est religio
Hic mõarcha mõarchoꝝ. p̃riarcha ẽ ꝯctoꝝ q̃ ad se ꝯfugiũt
Cenobitis p̃bet normã. ⁊ anachoritis formã vias rectas ingredi
Cuius regularis vsus. nunc vbiqꝫ est diffusus. inter orbis climata
Nam specus cultus diuini. locusqꝫ montiscasmi. redolent virtutibus
Hinc fuldenses cum feruore. claustra multa cum decore. regunt in almania
Assunt ⁊ cluniacenses. simulqꝫ camedulenses. cũ cisterciensibꝫ
Ualumberni: siluestrini supsunt: ⁊ celestini. sub diuerso habitu
Montisoliueti patres. humiliatiqꝫ fratres. sub eadem regula.
Uigent quoqꝫ iustinienses. cum candore burkfeldenses. his diebꝫ vltimis

Persecutio iteꝝ in affrica fit catholicis la wãdalis arrianis. ep̃is quibusdam lingue abscidebãtur. ⁊ tamẽ recte loquebant̃.
Anthonij abbatis corpus inueuitur. ⁊ ĩ alexandrinã trãsfertur

¶ Totila rex gothorum multas tyrannides. z pene tota ytalia destruitur. Bellisarius patricius comes iustiniani. mirabiliter de persis triumphauit. Deinde missus ad africam wandalorum gentem deleuit. debinc romam liberauit a gothis que per totum annum fuit obsessa. Reges etiã gothorũ cepit. z ad imperatorem duxit. Et Roma sepius capitur a gothis: z quasi in nihilum redigitur.

Arator poeta floret.
Pristianus grammaticus.
Nicecius Treuereñ. epũs.
Lassius marsien sis epũs
Maurus discipulus scissimi pris bñdicti claret.
Romanus mõachus q̃ scm bñdcm fouit in spelunca

¶ Et ad numerum librorum. l. redegit. z ipm librum digestorũ seu pãdectorũ appellari mãdauit. z dz scribi p dg. sz hodie mirabili errore apũd oes p dup l'. ff. scribit. q̃si p misteriũ dicat. qd pis error faciat legẽ. Lã ãt ẽ. qd dg. ãtiq̃t' q̃ndã siltudiez i scribẽdo habebãt cũ. ff. duplicato. His legibus totus mũdus extũc z deinceps vsq; nunc ordinat' z regit. paucis exceptis. q̃ per sacros canones sunt prohibite tamq̃ mortifere. qz cũ lege diuina nõ poterãt cõcordari. aut nõ poterãt xpianorũ moribus. Et hoc idẽ imperator tãq̃ verus catholicus desiderauit ab eccia fieri dicẽs. Nõ dedignant leges humane sacris canonibus obedire. Plurime etiã leges sunt canonizate. per qũ eccla summã ondit exemplaritatem. humiliter se submittens legibus bũanis. inq̃tum non impediunt consecutionem sui finis. qui est vita eterna. quam pmisit deus custodiẽtibus legẽ siue mãdata sua

V^cy. DLXXIII

ij Bõifacius. ãn. ij. ỏ. xxvi. — Romanus

V^cy DLXXXIII.

.ij. Johes. ã. ij. m. — Romanus. .iiij. ỏ. vi.

p' Agapitus. ã. ij m. xi. ỏ. — Romanus .xviij.

DXXIIII

DXXXIII

Iste bonifacius statuit vt clerici sint diuisi a laycis in celebratione misse. hunc quidam libri dicunt electum in discordia cum dioscoro. z fuit scisma. xxviij dieb us. Sed motuo tunc dioscorus ides Bonifacius obtinuit. Alii dicunt q̃ hoc fuit fcm tempore sysinnii. vt infra patet.

Victor capuanus epũs q̃ ciclos paschales subtili modo descripsit
Gregorius epũs lingonenſ de senatoribus qui prius habuit vxorem.
Germanus parisiensis epũs
Theophilus qui homagium diabolo fecit. sed per beatam virginem mariam reconciliatus est.

Benedictus iunior qui a totila multa passus est

Iste iohãnes cũ iustiniano imperatore magnas habuit concertationes. an videlicz i christo vna vl' due essent nature. Probãte autẽ papa: q̃ due. imperator ait. Aut consenti nobis aut in exilium ib. Tũc papa gaudenter dixit. Ego ad iustinianum imperatorem christianissimũ veni/ re desideraui. sed vt video diocletianum persecutorẽ inueni. tũ minas tuas in nullo timeo Tũc imperator humiliauit se prostratus ante pedes pape

Domicianus tungren
Medardus nouionen. epũs.

Iste Agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore eutichetis. Hic constituit processiones fieri diebus dominicis Hic patriarchã constantinopolitanum. de posuit. scilicet qui duas naturas in christo negauit.

Mortũ ẽ ostãtinopoli z relatus est rhomã. z scũs ẽ. Cuius festũ agit. xvij. aprilis.

Hildardus epũs rothomagen frater sancti medardi.

Clodoaldus filius regis francie presbyter monasterium condidit
Eleutherius tornacen epiſcopus

Annalan
decimo
Hispani
anno sui
(cum re
cessit sub
quarta S
Tolerana
fuit.

Signa horribilia apparuerūt. quedam stella contra lunam veniens intrauit
Uue de sambucco nascuntur. Hyems grauis fuit. ita vt aues frigore labefacte manu caperent.
Fames tam validissima tunc fuit vt in quibusdam locis matres ꝓprios pueros mādu carent.
Celum etiam ardere visum est in gallijs.. Et sanguis stillauit a nubibus.

Theodebertus rex francie fuit. qui beato Mauro tunc abbati andegauensi plurima bona ꝺ dit pro sustentatione monachorum. sub regula sancti benedicti, deo seruientium. Similiter et Clotarius eius filius. Magnis enim miraculis idem beatus Maurus claruit. ꝑ omnia sicut benedictus magister eius venerabilis

Impatores

Radegundis francorum regina vxor Lotharij claret sanctitate que post monasterium intrauit.

Ista synodus damnauit heresim Theodorici q̄ dixit aliū eē deū verꝝ ⁊ aliuꝫ xp̄m. Et ꝙ btā virgo non sit dei genitrix: sꝫ hoīs tm̄. ⁊c̄. satis cū nestorio concordabat Et nota ꝙ sepius hereses variāt nomē iuxta heresiarchas suos. qꝛ hec dicta fuit in primitiā eccl̄a hebionitaruꝫ Et sepi⁹ fuit destructa. ⁊ iterū machinatione diaboli resuscitata. Et sic de aliis simlr̄ est intelligendū. Sepe tn̄ aliquid variant aut apponunt vt non sit omnino simile De his vide. xxiiij. q. iij. c. Quidam

Synodus iiij. constantinopolitāa contra theo

Hec synodus est similis auctoritate. sicut quattuor euangelia doꝝ. ⁊ omnes hereticos alios.

Anno mundi. V^m^ Dccxliij

Pape

mr̄. Siluerius. ā.

Campanus .iij. m̄. v. ꝺ. xi

Uigili⁹ an. xvij. m̄. vi. ꝺ.

Romanus xxvi

Anno xp̄i D l liiij.

Iste siluerius martyr est quia pro fide in exilio interfrctus fuisse dicitur pro curatione theodore imperatricis. quia anthemium episcopum destitutuꝫ ⁊ condemnatum ꝓpter heresim restituere noluerit. Hic factus est papa per vim Rex eniꝫ gothorum theodatus corruptus pecunia minas clero a populo intulit. nisi in electionem conuenirent. Eius festum agitur. xx. Junij.

Festum purificationis gloriose virginis marie instituitur apud Constantinopolim ad sedendam pestem grauem. Et nota ꝙ sepius leguntur eadē festa instituta a diuersis non sine causa. qꝛ aut non sunt recepta vl̄ inoleuerūt aut aliq̄d supaddit̄. ⁊c̄. Dicitur ꝙ etiā sergius p̄dictum festū instituit. vel forte supaddidit luminaria ferenda

Iste vigilius male intrauit papatum. sꝫ tamen bene se rexit. ⁊ persecutionem sustinuit sicut siluerius gothos supauit gloriose. tandem in exilio moritur p⁹ graues persecutiones in constantinopoli perpessas a theodora. ⁊ martyr creditur. festum eius agitur. xxvi. Junij. Ipse iussit concilium constantinopoli celebrari. Et fuit primo archidiaconus siluerij ⁊ cupidus ad papatum Dedit modum imperatrici qualiter siluerium ammoueret q̄ euꝫ postea peius tractauit. ⁊ fune in collo eius misso. ꝑ totam ciuitatem trahitur a mane vsqꝫ ad vesperam. ⁊c̄. Hoc predixit bellisarius patricius romanus. qui siluerium inuit⁹ exiliauit sic inquiens. Huius machinator sceleris nō effugiet iram iudicis cuncta cernentis. Sed de omnibus postea penitens ⁊ fortiter ꝓ fide agonizans feliciter vitaꝫ finiuit. Herculianus episcopus parusinus a totilia secto capite martirizatur ¶ Pastores verba canonis sup pane ꝓferentes interierunt. Hic constituit canoneꝫ submissa voce. ⁊ non nisi sup sacrificia legi

Templum sancte sophie maximuz in constantinopoli extruitur per iustinianum. Putatur q̄ a conditione mundi non sit tale opus ita complete factum. In quo idem iustinianus gloriosus imperator honorifice sepultus est in pace christi

Tempora satis turbulenta. ⁊ mortalitas magna in italia. q̄ꝫdiu fuit imperium bipertitum fuerūt conturbationes continue. Et beatus Gregorius sepius facit mentionem de his

Puer quidam iudeus circa hec tempora cum aliis pueris christianorum cōionē accepit. qua ꝓpt̄ pr̄ indignatus ī ip̄z fornacē ꝓiecit. sz illesus exiuit dicēs. mulier illa que in ecl'ia ē depicta puerum in brachijs tenens pallio suo ignem excussit.

.ij. Justin⁹ ān. xi

Iste iustinus bonus fuit in principio ⁊ bn̄ catholic⁹. sz suasu vxoris degenerauit ī crudelitatem ⁊ auariciam. ⁊ factus oībus odiosus amens efficitur. Et narses quidam eunuchus vir strennuus ⁊ totus deuotus ⁊ misericors erat patricius eius qui merito sanctitatis sue vbiqz triumphauit. totilam interfecit. ⁊ omnes barbaros deuicit. totamqz italiam quietam reddidit. Sed diabolus inuidens ei q̄ cuncta bene dispōeret suscitauit cor imperatricis sophie contra eum. ita: vt etiam imperator inconsulte alienaret se ab eo. ⁊ ob illam ingratitudinem ⁊ iniuriam vltus se fuit. ⁊ introduxit longobardos: ⁊ auertit italiam ne esset sub imperio. vsqz ad tempora Karoli Notabile exemplum est hoc. ne principes audiant inuidas mulieres. per quas diabolus sepe solet facere quod per se non potest.

V^us DCCCLIII.

.i. Pelagius. an iiij. m̄. x. Romanus di. xviij.

DLiiii

Iste pelagius statuit q̄ heretici ⁊ scimatici debeant per secularem potestatem arceri. xxiiij. q. v. Relegentes ⁊ plura alia. Hic diffamatus ⁊ culpatus fuit de morte vigilij. sed coram omni populo tangendo crucem ⁊ euangelium sacramento se purgauit. Hic constituit nouem prefationes in missa decantari. quas gelasius compilauit.

Iudeus quidam isto tempore imaginem crucifixi. telo transfixit occulte. ⁊ sanguis exiuit. iudeum extinxit. sed christiani hoc comperto ipsum lapidibus continuo obruerunt

Stephani sancti prothomartiris ossa: delata sunt romam. ⁊ in vna tumba cum sancto laurentio locata.

Mons magnus in gallijs mugitum dedit. dicisus ab alio monte. ⁊ cum hominibus ⁊ ecclesijs in rodanum precipitatur.

Gasimunda regina francie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miraculis claret

Machutes discipulus sancti Brandani mirabilia fecit

Fortunatus poeta italicus ⁊ episcopus pictauiensis. multa scripsit

Columbanus pater venerabilis clarus in hibernia. ⁊ post venit in burgondiam. deinde ī almaniam constituens monasterium luxoniense. ⁊ factus est in gentem magnam.

Leonardus heremita sanctus ce nomanensis fuit.

Agericus virdinensis episcopus hoc tempore clarus habetur

Acies ignee vise sunt in celo. de quib⁹ Greg⁹. i omlia. Et de vestib⁹ quoꝝdã verus sãgnis ef/ fluxit. Domus etiam cuiusdam aspersa sanguine apparuit. Et signa in vasis que non potuerunt ablui Brandanus in scotia claret vir sanctus. pater. iij^{ty}. monachoꝝum. de quo mirabilia legũ/ tur Pugna scã oritꝫ inter germanũ epm pisien. z childebertũ regẽ frãcie. quoꝝ qlibet certabat ad subueniendũ debilibus z paupibus. Et quia vnus alium preuenit: non modica concertatio erat inter eos. O vbi manserunt hec

Sanson epũs doleñ.
Ethbinus britannicus
Imperatores.
Similianus abbas.
Sindulphus presbyter

ij. Tibe rius. an nis. vij.

Johannes elemosinarius epũs alexãdrinus clar⁹ habeꝫ. sic dictus propter elemosinas quas faciebat. Quid vltra quod habuit hoc totuꝫ dedit

Iste Tyberius vir sanctus fuit misericordissimus. multas ecclesias restaurauit. Eratꝫ tam profusus in muneribus largiendis vt vxor eius sibi diceret: q̃ dilapidator esset bonoꝝ impij Cui ille. ꝓfido in dño q̃ fisco nr̃o. non deerit pecunia. Si de his que dñs nobis contulerit: ele/ mosinas faciendo thesauros conquiramus in celo. Et statim post cum vidisset crucem sculptam in pauimento: ait Leuate tabulã: q̃ indignum est: vt crux pedibus conculcet q̃ debet cũ reuereñ tia in pectoribꝫ z frontibus fidelium poni. ibiꝫ maximum reperit thesaurum. Ipse persas vicit.

Hospicius. z quidam winnatus brito clarent in gallia sanctitate

Leander gothos conuertit. post episcopus hispaleñ. Cui gregorius misit libros iob.

Anno mundi V^{ty}. DCCLXIII — V^{ty}. DCCLXXIII.

Pape — ij. Joãnes. an. xij. m̃. xi — Romanus. di. xxvij. — .i. Benedictus ã iiij. m̃. i. — Romanus. di. xvij.

Anno christi — DLXIII — DLXXIII

Iste iohannes restaurauit cimiteria mr̃m. z ecclesiam btoꝝ apl'oꝝ philippi z Jacobi. in dieb⁹ suis multa signa z p digia insolita: significãtia claudẽ futu/ ram qualis numꝯ fuisse putaꝫ Tãdez post multa bona opera moritur. sepult⁹ apud sanctum petrum

Iste benedictus multas sustinuit psecutiones. z vidit mala gentis sue propter famem pestilentiam z hostes Quia longobardi totam italiam. inuaserunt. In qui bus laboribus moritur: sepultus apud sanctum petrũ. Paulus leonensis episcopus.

Amandus vir sanctus. post episcopus traiectensis Vngalotus presbyter. Et alij sancti floruerunt

Italia tempore huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. z ceperũt romani do/ minari per patricios. Et fit regnum italie habitatio longobardoꝝum

Retharedus rex gothorum. quem hist̃orie tradũt virũ fuisse virtuosum. cum esset arrianus in cõ cilio toletano. anno dñi. dlxxiij. primũ conuersus est ad verã fidem. z cum eo tota gens gothoꝝ monitu z industria leandri epi hispalensis. Magna gratia in populo barbaro. qui huc vsqꝫ ma lam habuere famam: z nunc sanctos habere incipiunt.

Gregorius filius gordiani senatoris rome clarus habetur Qui sex monasteria in Sicilia funda uit. z vnum in vrbe in quo fit monachus ex pretore. Et post diuinitus papa eligitur

Gregorius thuroñ. epũs exp̃ositiones sacre scripture fecit Maglorius epũs doleñ. sancti san/ Maurus discipulus sancti benedicti eo tempore obijt. sepultus parisius Sonis successor.

a 16. Hij a rex Go ri Lecuj q succesit hij bellico undem et no catho obijt. et obinum be in Herme filio ejus nẽ cath buit a Hij gallis de in exilio fuit missus.

Iste Mauricius habuit filiam tiberij noīe cōstantiā quā ei pater eiꝰ tradidit cum imperio dicens. Sit tibi imperium meū cū hac puella: vte re ea feliciter. ⁊ habe in mente equitatem ⁊ iustitiam precipua esse insignia optimi imperatoris. quibꝫ dictis pijssimus tyberiꝰ expirauit. Mauricius aūt sumpto imperio multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū beato gregorio nimis detraheret ⁊ mortē cōminaret: ꝯtra se diuinā prouocauit iram. Meritis tñ beati pontificis hic punitus fuit eo ꝙ pro se quotidie orasset. Fuit eī expulsus de regno. fugatꝰ ad insulā q̄ndā. ⁊ ibi cū vxore ⁊ duobus filijs per Focā interemptus est. Si bñ seruasset doctrinā soceri sui. illū ante pedes suos habuisset prostratum quem nūc super se sensit leuatum.

mauricius grecꝰ an. xxij.

Tandem de eius saluatione bona spes est propter causam predictaꝫ

Antiochia subuertitur per angeluꝫ dei qui in veste alba apparuit. ⁊ tantum vnus vir elemosynis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt ꝙ medietas ciuitatis subruta fuit. ⁊ aliā eius medietatem vir ille precibus suis saluauit

Tunica domini inconsutilis reperta est in saphat. ⁊ in iherusalem posita.

Inundatio pluuiarū maxima fuit ita vt secundū diluuium crederet iterꝫ venturū. Et per tyberim multitudo serpētū cū dracone magno in mare descendit. sꝫ a fluctibꝫ p̄focati ⁊ ad litus ꝓiecti: totum aerem sua putredine corruperunt. Et secuta est mortalitas maxima in ytalia que dicitur īguinaria. ita vt etiam corpali visu sagitte celitus venire ⁊ singulos quosqꝫ ꝑcutere viderentur

Vᵐ DCCLXXXIII

v. Pelagius an xii. m̄. i.

Romanus diebus decem

Hic instituit: vt memoria defunctorum fiat in omni missa post eleuationem hostie salutaris

DLXXXIIII.

Iste Pelagius ordinatus fuit absqꝫ iussione principis. Et longobardi obsiderunt rhomam. Et vastatio magna fuit. ⁊ ꝙ male inchoatum fuit sub eo in peius proficiebat ꝓpter tirannidem barbarorum ⁊ pestem. Ipse misit Gregorium sanctum virum ad diuersa loca in negocijs eccl̄ie expertissimum. Tandem in peste inguinaria moritur. Sepultus apud sanctum petrum

Mirabilia quedam circa hec tempora contigisse narrantur. cometa apparuit. Puer quadrupes. alter duos vertices habens nati sunt Bisancij. Sanguinee haste: ⁊ lux clarissima per totam noctem videbantur. Puer sine oculis ⁊ manibꝫ qui a lumbis infra erat sicut piscis. In nilo etiam apud egiptum duo animalia apparuerunt humane forme vir ⁊ mulier horribilia aspectu. Quasi per vnū diem sola mane vsqꝫ ad meridiem minoratus est de tertia parte. Que omnia aliquid noui solent significare. Quidam putant ꝙ prefigurarūt bestialem ⁊ mōstruosā sectam saracenorum que quasi tertiam partem christianitatis in breui corrupit. Et non longe post hec tempora surrexit.

Hermigildis filius regis wisegothorum ⁊ hispaniorum conuertitur de infidelitate arriana ad catholicam fidem. A patre suo martirizatus est.

Letania maior instituitur a sancto gregorio. ⁊ angelus dñi apparuit supra castrum adriani. Regia celi cantauerunt angeli primum. ⁊c. ⁊ grandis illa plaga cessauit Augustinus venerabilis monachus vir sanctus cum iohe ⁊ mellito ⁊ aliis mittitur ad anglicos conuertendos Et nota quod sepe fit mentio de diuersis regnis ⁊ prouinciis quod crebro conuerse sint ad fidem quia non semper in eis permansit fides propter diuersas causas. sic de anglia. francia. persia ⁊ iudea In hoc singulariter roma priuilegiata fuit. quia ibi nunquam defecit fides petri

Phara virgo sancta ⁊ nobilis ⁊ frater eius

Pharo comes ⁊ post meldeñ. epus ⁊ frater eius.

Carnealdus eps lugdu. claruerat,

Desiderius eps vienñ. martir.

Imperatores

Focas annis. viij.

Goar vir sanctus super rhenum claret. Et multi alii vtriusque sexus homines fuerunt digne memorie. Uide in registro gregorii.

Iste focas tumultu militum factus imperator dñm suum mauricium occidit ⁊ alios plures. ⁊ quia male incepit peius profecit ⁊ pessime compleuit. quia rhomani grauissime contra persas preliantes fugati sunt ⁊ multas prouincias perdiderunt. ⁊ tandem ipse superatus ab eraclio occisus fuit.

Cosdras rex persarum hierusalem cepit ⁊ alias multas ciuitates ⁊ valde attriuit christianos. occisus xc^m. ⁊ crux cum zacharia patriarcha capitur. ⁊c. Post cum se deum putaret interficitur ab eraclio. Dicitur quod tante fortitudinis Eraclius fuit quod leones sepe prostrauerit in arena. Furseus vir sanctus filius regis hybernie claret Gangericus cameraceñ. epus Marculpus abbas horcaseñ.

Anno mundi V^m DCCXCIII V^m CCCCIII

Pape. p^9. Gregori^9. a. xiij. m. Romanus vi. diebus. x.

constituit quod lumen semper ardeat in ecclesia duz missa celebratur Item quod papa sit indutus alba precincta longa ⁊ ampla

Anno christi DXCIIII CCIIII

Iste gregorius nobilis genere. sed nobilior virtute: sed ⁊ sanctitate nobilissimus ordinis sanctissimi patris benedicti monachus dignissimus qui merito magnus dicitur propter plura quam excellenter habuit. scilicet potentiam. diuitias. virtutes. nobilitatem. sapientiam. sanctitatem. famam experientiam. Nihil eum in omni statu latebat. puta qui bene in omni statu exercitatus fuit. Sub eo paulatim mala preteritorum tempus quieuerunt. De eius incomparabili vtilitate qua ecclesie dei vigilantissime prefuit. plures conscripti sunt libri. Sed ⁊ ipse doctor principalis vnus de quatuor quanta scripserit tota simul testis est ecclesia. Ipse denique solus cum beato fabiano p^9 scriptorum diuinitus in toto cathalogo pontificum romanorum ad pontificatum est assumptus. Ipse plura instituit. vt patet in eius registro. In canone addidit. diesque nostros in tua pace disponas. ⁊c. Deus in adiutorium. ante initia horarum dici iussit totum officium ecclesiasticum stilo pulchriori ⁊ ordinatiori ⁊ compendiosiori modo renouando composuit quod permanet vsque hodie Et dicitur gregorianum de omnibus officiis tam episcoporum quam aliorum inferiorum prelatorum siue subditorum. Quid vltra. Quanta gratia emicuerit quanto scientie lumine preditus fuit. quantum presentibus ⁊ futuris exemplo operis ⁊ scripturis prodesse studuerit moralis lingua aut vix omnino non posset explicare. Hic constituit quod confessor nec nutu nec signo nec verbo confessionem prodat

Seruus seruorum dei. titulus totius humilitatis summis pontificibus hic a beato gregorio instituitur. ⁊ permanet vsque hodie

walbertus vir sanctus frater pharonis discipulus sancti columbani ⁊ sancti blidethildis vxor pharonis. ⁊ plures discipuli eiusdem. s. columbani floruerunt. scilicet gallus. eustachius. attyla. valericus. Andoenus. Hyldemachus

Isidorus yspaleñ. eps inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit. grauida senten
tijs ⁊ auctoritate. Hic vir studiosissimus vltra. lxx. sectas hereticorum enumerat. q̃ contra eccle/
clesiam dei successu tpis surrexerũt. ⁊ damnati sunt a sanctis patribꝫ vicissiz vsqꝫ ad tempora hec
vide. xxi iij. q. iij. c. Quidam. Ipse etiã machometum qui in hyspaniam venit capi iussit. sed ad/
monitus a dyabolo fugit.

Adalaoth rex longobardorum baptizatus est. ⁊ fidem christi suscepit.
Theudelina longobardorum regina xp̃iãissima viꝝ suũ noie Agisulpũ ad fidez
ꝯuertit. ⁊ cum rhomano impio pacẽ habe fecit. ad quã greg⁹. li. dy alo. transmisit.

Eracli⁹ annis .xxxi.

Iste Eraclius ex parte bonã ⁊ ex pte malã famam habuit in cronicis. quia in
quibusdam valde sancte se habuit. vt patz ĩ legẽda scẽ crucis qũo miraculose vicit
psas. ⁊ cosdrã occidit. sꝫ post victoriaz ꝯuersat⁹ cũ p̃riarcha iacobitaꝝ cuz ipo de fide disceptauit
volẽs eũ ad rectã viã reuocare. sꝫ prochdolor ab ipo deceptus incidit in heresim mõachelitarum
in qua morit. Uñ patet q̃stultũ sit cuilibet christiano excedere ꝯstitutã sibi a deo regulaz. Qñ eĩ
layci intromittere se volũt de illis ⁊ similibꝫ periculosis q̃stionibꝫ fidei. Et qñ clerici bellis se vl/
tro ingerũt. raro aut nũq̃z sortit bonũ effectum. Maneat quilibet in vocatione sua ⁊ exerceat se ĩ
his q̃ sũt sui officij. Alioqn si inordiate pcedit spũssanctus aufert se. sine q̃ nemo q̃cq̃z boni põt p
ficere. Sile d ozia rege iuda. vt. ij. palip. xxvi. ⁊ sũt exẽpla plima quotidie. Uerum ista male ☞

V^{ta} DCCCXIII

Tuscus sauinianus. ã. i men. v. — Romanus .ij. bõi/faci⁹. m̃ viij. di. xxviij. — .iiij. bõi/faci⁹. ãn. vi. men. Marsus viij. di. xij.

DCXIIII.

Iste sauinianus statuit pulsũ cã
panaꝝ ad horas diei. Et qꝛ tenax fu
it ⁊ scõ gregorio detrahere ñ timebat.
ab eo pcussus interijt. Et hic ẽ terci⁹
de toto cathalogo põtificum qui for
midabili morte. ⁊ culpabili vita no/
tatus est

Iste bonifacius statuit vt
nitidus pannus super al
tare poneretur.

Iste bonifacius cõsecrauit
pãtheõ. i. tẽplũ oĩm doꝝ. v/
bi xp̃iani piclitabãt a demõi
bus. Et ẽ pulchra sil'itudo
qũo spũssanctus ex malis institutis paganoꝝ scit eligere
sanctum exercicium deuotionis quasi medicina fiat ex ve
neno. Ubi eĩ impij colebãt demões. ibi xp̃iani colunt oẽs
sanctos. sic ars deluditur arte. In hoc tẽplo quidã scolaris cecus coram iudeis incepit responso
rium Gaude maria. ⁊ continuo lumen oculorum recepit. Machometus deceptor orbis ꝓphe
ta falsus nuncius sathane. precursor antichristi. cõplemẽtũ heresis. ac totius falsitatis prodigiuz
circa hec tpa vesaniam suam ostentare incepit. Fuit eĩ magus ⁊ mercator vilissimus. ⁊ factus p̃n
ceps latronũ subtiliter arabes sibi attraxit. qui tunc ab eraclio grauabantur. Persas vicit ⁊ gen/
tes alias multas. quibus dedit legem suam dicens se esse prophetam sanctum ⁊ a deo missum.
Hoc eum docuit quidam sergius apostata. tam a fide q̃z a conuersatione monastica. q̃ ipsam le/
gem composuit. Hic velut alter Jeroboam decem partes abstulit domui dauid. i. ecclesie chri/
sti. qꝛ pene totum mundum decepit. Et nisi Karolus ⁊ alij quidam principes iuuante deo culto/
res eius coercuissent total'r fidem exterminasset. Sepius creuit ⁊ decreuit vsqꝫ hodie. finem no
uit deus

Festum omnium sanctorum instituitur a bonifacio quarto

Era machometi ipsa ē albigera q̄ vtunt̄ precipue arabes ⁊ alij saraceni. ē s̄m cāpanū anno xp̄i. dcxxi. cū. xij. dieb⁹ post cōceptōem eiusdē xp̄i dñi nr̄i. ita q̄ inter xp̄i cōceptiōez ⁊ hāc erā cucurrerūt dies. ccxxvi⁹. dccccxxxij. incepit feria q̄nta. q̄ christi ꝯceptio erat feria. vi. Et nota q̄ saraceni vtūtur ānis lunaribus. q̄ꝝ q̄lib⁹ ꝯtinet. xij. lunatōes eq̄les. h̄ ē. cccliiij. dies saluo bisextili. Nā i. xxx ānis habēt. xi. bisextiles. q̄rū q̄libet h⁹. ccclv. dies. ⁊ tūc recedit sic̄ a p̄ncipio. Nota lunatio p̄cisa xxx. ānos habēs lunares. reducit medias lunationes ad consimile temporis inicium

Cunibertus episcopus colonieñ. Austregisilus biturieñ. Johannes tongreñ.
Sulpicius biturieñ. Salaberga mulier sancta Magnobedus andegaueñ.

Impa.

Lupus ep̄s senoneñ. Graulio ep̄s cesar augustañ. Oswaldus rex normannorū. anglorū. scotorū. britonū. fuit vir valde scūs. ⁊ op̄ib⁹ misericordie deditus. ⁊ vndiq̄ triūphauit gloriose. ei⁹ brachiū cū dextera manu q̄b⁹ elemosinā fecit integrū p̄seuerat apd̄ vrbē bemāburch. fuit. ei interfectus a pēda merciorū rege. s̄z postmodū ozomi fr̄ oswaldi eandem penda interemit ⁊ gētē merciorū ad fidē christi cōuerti fecit. ⁊ pictos regno suo id ē anglie subdidit.

☞ dictio venit sup̄ eraoliū ꝓp̄t̄ superbiā suā. q̄ p⁹ illā victoriā paupes sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit. qd̄ deo semper displicet. Et fuit etiā post hec nimis infelix ⁊ plura p̄didit. Morit̄ tandē infeliciter idropici ⁊ heresi maculose infectus. Dagobertus vir omnib⁹ bonis moribus compositus. rex francie fuit. cuius tp̄e ecclesia. s̄cz dyonisij parisius diuinitus dedicat̄

Anno mundi

Pape. Deusdedit. ā. iij die. xx. Romanus v. Bōi/facius ā v. d̄. xiij Campanus

Anno christi

Iste deusdedit fuit vir sanctissimus. dū quēdā leprosū osculare̅t statim mūdat⁹ est. multa bona statuit. Item q̄ ꝯtra symoniacū testes esse possint meretrices ⁊ criminosi.

Iste Bonifacius cōstituit: vt nullus de eccl'a extrahatur. ⁊ vt accolit⁹ nō audeat reliq̄as leuare. vñ patz q̄nta fuit olim deuotio in christianitate. hoc tūc clericis prohibebat̄ qd̄ tūc mulieres etiā indifferēter faciūt ⁊ ceteri quicūq̄z Sigibertus filius regis dagoberti cū baptizaret̄ a scō amando traiecteñ. ep̄o. rñdit amen clara voce infans adhuc. xl. dierum

Alcharanus liber componitur a machameto ⁊ tribus magistris suis quibus diabolus ⁊ auctoritatem ⁊ industriam ministrabat. Primus magister erat quidam iudeus astronimus maxim⁹. secundus iohannes de antioc hia hereticus. tercius. sergius arrianus. Hi legem abhominabilem confixerant. resecantes quicquid arduum erat in credendo ⁊ difficile in operādo. concedentesq̄z omnia ad que mundani homines proni erant. s̄cz. gulam. luxuriam. rapinam. ⁊c̄. Unde factum est: vt per potentiam ⁊ dolum deciperent in breui maximam multitudinem hominum bestialium. Et quia lex ista nimis inhonesta ⁊ confusa erat quidam humana verecūdia per moti pl'a rrtractarunt. ac velut expositores rationabiliter interpretabant aliqua nimis mendosa. vnde q̄dam christiani etiam litterati hoc colludio decepti fuerunt. qui historias transmarinas nō viderunt. Quare autem tam infamis homo legifer factus sit. ⁊ talem tradiderit legem: duplex ratio reddit̄. Prima quia deus non permisit vt aliquis bone fame homo a diabolo assumeretur. ⁊ legem saltem humano modo rationabilem traderet. sicut nec olim nisi serpente permissus fuit qñ euam temptauit. Secunda quia machometus summe arogans fuit. ideo quicquid desiderabāt carnales concessit. iam sic. iam aliter dispensando. Et ex hac collisione doctrinarū variarū ⁊ ☞

Imperiũ rhomanorũ circa hec tempora vbiq3 in orbe terrarum cepit deficere irrecuperabiliter. nã in oriẽte saraceni. ⁊ ĩ occidẽte gothi dñia assũpserũt. ⁊ deinceps tenuerunt. Itez de exercitu imperatoris int̃fecerũt. cl^us pugnatoꝝ. Et h̃ itez maximũ habem⁹ exẽplũ ꝙ nihil stabile ẽ sub sole qñ etiã tãta defecit ptãs ⁊ prudẽtia. Cã h⁹ diuersimode assignatur Quidã dicũt ꝙ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia. q̃ sibi subditas natões iugo seruitutis intolerabili opprimebant. quod oĩbus p̃ncipib⁹ ⁊ p̃latis timẽdũ est. qꝛ q̃3diu romani odiebãt auariciã. ⁊ dilexerũt equitatez dominium orbis habuerũt. Alij dicũt ꝙ heresis orientaliũ hoc fecit vbi coĩter imperatores habitabãt. ⁊ sepe cuz ꝑuersis peruersi facti sũt. Nec est quicq̃3 qd̃ ita nequeãt occasui subiacere q̃3 vera religio

Sed neq3 in p̃ncipe aliquid lucidius q̃3 recta fides. Aliqui dicũt ꝙ causa huius defectus fuit sup̃bia dñoꝝ q̃ subiectos despiciebãt. canes aut̃ asinos nũcupãdo vl' sil'r. ꝓpter qd̃ pudore ⁊ dolore incitati erexerũt se ⁊ fecerũt qd̃ cernimus. Forte oẽs hee sil' sũt vna causa. qꝛ ꝑ qd̃ aliq̃d nascit̃ ꝑ ei⁹ oppositũ destruit̃. Et sic iã oẽs q̃tuor monarchie defecerũt. ⁊ non restat alia nisi antechristi. cuius aduẽtũ de⁹ nouit. Interim dñia hincinde diuersimode variant̃ in particulari

Dagobertus rex francie interfecit anglicos qui tũc saxones vocabãtur oẽs excedẽtes mensuram gladij sui. Putãt quidã per hec crudelitas frãcoꝝ fuit causa eterne inuidẽtie ⁊ dissensionis angloꝝ ꝯ frãcigenas nõ sine dãno vtriusq3 vsq3 hodie. Mittat pius dñs spũm pacis inter eos

Aidanus episcop⁹ claret ĩ anglia scĩtate. discipl's scĩ columbani ⁊ alios.

V^us DCCCXXIII. V^us DCCCXXXIII.

i. Honorius an xij. m̃. xi — Campanus. dieb⁹. xvij.

Seuerinus. ã. i. m̃. viij — Romanus. die. xxviij

.iiij. Johãnes. ã. i. m̃. ix. — De dalmatia d̃. xviij.

DCXXIIII DCXXXIIII.

Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹ pauperib⁹ q̃ttidianas elemosinas dedit. multas ecclesias argẽto ⁊ auro dotauit. Statuit apud scm̃ petrũ fieri letanias. ⁊ cleꝝ erudiuit. ⁊ honestissime ordinauit. Fecit eccĩaz sancti Adriani. in q̃ xi^us sãctoꝝ quiescunt

Iste seuerinus fuit vir benignus ⁊ scũs amator cleri. erga paupes largus. erga regimẽ eccĩe diligẽs. quã in p̃dijs ⁊ ornamẽtis mirabl'r ãpliauit. Quo tpe quidam mauricius cuz suis satellitib⁹ eccĩe thesauros diripuit. infelix sacrilega nõ verit⁹ miracl'm grãde. Nã cũ totam vrbem incitasset ꝯ erariũ laterañ. nullus potuit ip̃m nõ dico infringere s3 nec intrare. quidẽ qd̃ videns pace simulata tandẽ ꝑfecit qd̃ intẽdebat. accip'ẽdo quod pro sustentatione pupillorum ac viduarũ ⁊ pauperũ christianissimi imperatores illic posuerant. s3 oĩa infeliciter perierũt. Eraclius fuit particeps huius sacrilegij fact⁹. cui misit partem de pecunijs elatis. Sed o q̃3 multipliciter pro huiusmodi damnificati fuerunt.

Iste iohãnes multa milia hoĩm de seruitute redemit eccl'ie thesaur3 piamot⁹ intẽtõe ꝑ hystriã ⁊ dalmaciaz Hic fecit adduci reliq̃as scõꝝ vincencij ⁊ anastasij. ⁊ alioꝝ martyruz ⁊ rome reuerenter collocauit.

Eligius artifex sanctus vir. pr̃ fuit sp̃ualis istorũ qui multa monasteria fundarũt in francia.

Tepuit fides in oriente. ⁊ feruet hic in occidente

Erubert⁹ rex anglie p̃m⁹ ibi ydola destruxit.

Aurea sancta abbatissa parisius claret. prefuit. iij^us. puellis iussu eligij viri sancti.

☞ contrariarũ totus liber ꝯfusus est. nec aliquo modo ꝯcordabilis. Demon idem: quasi coactus rñdit. ꝙ. xij^us. verba eeñt in alchorano q̃ mendaciũ ꝯtinerẽt. cetera in veritate persisterent

Iste constantinus fuit filius constantini filij eraclij. qui q̃rto mẽse imperij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit. ⁊ ideo q̃ breue tempus rexit: non fit mentio de ipso. Ip̃e ãt ꝯstantinus successit ei. ⁊ nouerca illa cũ suis est exiliata. ⁊ fuit pessimus tyrannus ⁊ hereticus. dolosus. totus inuidus. ⁊ catholicis infest⁹. nec martino pape pepercit. ꝯ longobardos exercitum ducẽs supat⁹ est. ⁊ romam veniens cũ reuerenter eẽt a vitaliano ⁊ ciuib⁹ susceptus. nõ retribuit iuxta bñficia sibi impensa debitã vicissitudinẽ sic decz p̃ncipẽ. insup ⁊ tyrannidez magnã ⁊ sacrilegia ꝑpetrauit oĩa pulchriora deijciẽdo ⁊ trãsportãdo q̃re tãdẽ in balneo a suis militibus qui eius maliciam noluerũt diutius tolerare interfectus fuit

Impatores. iij. Constãtin⁹ ã xxvij.

⁊ sic miserabiliter viuẽs infelicissime mortuus est solito more sacrilegorum ⁊ tyrannorum. deo iuste iudicante suos.

Londoalus ep̃s treuereñ. Iherusalem capta fuit a machometistis quibus hunarus p̃fuit. qui in loco antiqui templi nouum erexit supersticiosum ⁊ prophanum ablata prius cruce.

Nota diligenter q̃ multa mala sequunt̃ qñ dominiũ ꝑturbatur. Hoc superius de assyris ⁊ medis ⁊ ꝑthis clare patuit ⁊ grecis ⁊ alijs silr̃ ⁊ crebro de romanis. sz hic precipue. Nam saraceni affricã ⁊ siciliã inuadẽtes cũ nõ eẽt q̃ tyrannidi eoꝝ resisteret etiã hispaniã sibi subiugarũt. vndiqz xp̃ianũ nomẽ delendo. in q̃ turbine multi mr̃es effecti sũt q̃ ꝯstantes permanserũt ⁊ fuit tri/ ☞

Anno mundi V^m^ DCCCXLIII

Pape. p⁹ Theodor⁹. ã vi. m̃. v. Arecus die. viij. i. Martin⁹ ã. vi m̃. i. die. Tuscus xxvi. .i. Eugeni⁹. ã. ij. m̃. viij. Romanus. dieb⁹. xxij.

Anno christi DCXLIIII.

Iste theodorus sup oẽs misericors fuit. ⁊ largiter benignus. pauꝑm amator. Iste statuit cereũ bñdici in sabato scõ. ⁊ paulũ constantinopolitañ. epũm qui aperte catholicos cruciauit anathemathe pertulit.

Iste martin⁹ scũs ẽ ⁊ fortiter ꝓ fide agonizauit. Dũ quidã eũ extracto gladio interficere vellet adhuc añ altare constitutum statim cecus efficit̃. Ip̃e conuocata synodo in vrbe damnauit siꝝ alexãdrũ sergiũ pirrũ ⁊ paulũ hereticos q̃re cõstãtinus eũ in exilium misit. Eius festum agitur. x. nouembris

Iste eugeni⁹ sanctissime vite fuit. oĩb⁹ amabilis ⁊ benign⁹ statuit: q̃ ꝑpetuã castitatẽ oẽs p̃sbyteri. dyaconi. ⁊ subdiaconi seruarent. sepult⁹ apud sanctum petrum.

Londoalus vir sanctus claret qui beatũ lambertum docuit.

Iocus filius regꝫ britãie heremita clarz scũs

Arnulphus beate vite pr̃ pipini dux lothoringie demũ heremita post ep̃s meteñ. ei⁹ vxor sctã doda treueris inclusa: christo vacabat. Et sanct⁹ clodulphus ei⁹ fili⁹ ep̃s meteñ. Dicunt quidam q̃ fuit auus karoli magni. sz hoc mens ñ admittit. nec rõ tp̃is ꝯsonat. sz karolus marcellus fuit pater pipini illius qui erat karoli magni pater

Ragiulpha v̄go scã claruit ĩ gallia

Seuera abbatissa ibidem soror ei⁹

Gertrudis cognata eorum

Forseus cũ Foliano ⁊ vlcano frib⁹ suis oẽs filij regis hibernie venerẽt in gallijs. ⁊ sunt omnes sancti.

Sigibertus rex francoruz. xij monasteria fundauit. Et fit magnus fructus in francia ⁊ anglia per viros sanctos

Nauta quidam negando pauperi panem hac pena percutitur, vt omnes eius panes in lapides conuertentur, sicut idem pauper ei imprecabatur

Ignis cecidit de celo. ⁊ iris magna arripuit. vt putarēt hoīes consumatōnem seculi aduenisse. ⁊ signa ingētia fuerūt. ita vt arcescebāt viuētes p̄ timore ꝓpter tonitrua ⁊ fulgura ⁊ ict⁹ eoꝝ maxīos ⁊ aq̄ꝝ inundationes incompabl'r excessiuas. ⁊ ꝑijt innūera hoīm ⁊ aīaliū multitudo. ⁊ sequit̄ pestilentia grauissima cū signo ire dei cūctis visibl'r. apparuit ꝙ āgel⁹ bon⁹ ⁊ vn⁹ malus romā nocte circuierūt. ⁊ q̄t vicib⁹ dom⁹ aliq̄ ꝑcutiebat̄: tot ex ea seq̄nti die interiebant. Tot tunc moriebātur. vt etiā parētes cū filijs. fratres cū sororib⁹ vnanimiter in feretro positi ad tumulū portarent̄. Sepe huiusmodi signa ostendit domin⁹ ad terrorem pctōrum. Sed vtinam exemplis aliorum terraremur vt a peccatis desisteremus. Dicūt tñ q̄dā ꝙ hec pestilentia facta sit tempore bñdicti. ij.

Ꝑbulatio magna. turbato eī dñio mali hoīes assumūt audaciā malefaciendi. se ⁊ alios depuādi in vita ⁊ doctrina ⁊ ad ꝓpl'os ⁊ ad p̄ncipes: corrumpendos. Et ē reuera horrēdū spectaculum q̄l'r miserabilis iste mundus agitat̄ sine intermissione. An ñ sat̄ duꝝ eēt post labores ⁊ erumnas tandē mortis dominio subiacere. nisi etiam tot cladib⁹ ⁊ terribilib⁹ plagis ꝯtinne laniari. Non sufficit humano generi semel a deo damnationis dirā accepisse sñiaꝫ nisi ⁊ pl'imas sibi peccando suꝑaddat. Solū igit̄ peccatū ē causa miseriarū harū diuina seueritate iuste sic vindicāte Ueꝝ nemo sic cogitet q̄si hec digna sit retributio ꝑ tant̄ piacul'. sꝫ respectu futurorum q̄ pccōrib⁹ debentur. ista sūt q̄si q̄dam suauia p̄ludia. O q̄s finis illoꝝ q̄ nō credūt. si etiā tanta hic patiuntur electi Sanctus Claudi⁹ archiepūs bysuntineñ. ⁊ post abbas monasterij scī eugēdi claret ī burgūdia

V^m DCCCLiij — V^m DCCCLXiij

Uitalianus. an xiiij. m̄. — Campanus. vi. d̄. ij. — Adeolat⁹. ā. iiij. m̄. ij. d̄ v — Roman⁹. — Demus an. iij. m̄ .ij. d̄. v. — Roma⁹ — vi. bonifaci⁹. ā. iiij. m̄. ij — Romanus

DCLiiij — DCLXiiij

Iste Uitalianus cantuꝫ romanoꝝ ꝯposuit: ⁊ in organis cōcordauit. ipe ec̄ habuit grāꝫ īpatoꝝ q̄ suis p̄decessorib⁹ offensiu⁹ fuit: tñ postea ñ sic permāsit. nec vsqꝫ huc non potui inuenire ꝙ vmq̄ꝫ eccīa romana habuit plene p⁹ mortem constantini magni dominium vrbis ⁊ alioꝝ q̄ ipse ꝯtulerat: nisi forte tēporib⁹ quorūdaꝫ pessimorum principum paucorum. imo iste vitalianus pro magna gratia accepit: ꝙ imperator iste pessim⁹ priuilegia ecclesie confirmaret. ⁊ tamē depost infregit. Hic profecit eccīe cantuarieñ. theodoꝝ monachū valde litteratum.

Iste adeodatus fuit tanre benignitat̄ vt oēm hoīeꝫ a magno vsqꝫ ad mīorē a se ꝯsolatū tū dimitterꝫ. sepult⁹ apud sanctum petꝝ.

Corp⁹ scīssimi p̄ris bñdicti et corpus sororis ei⁹ sancte scolastice transferūtur de mōte cassino ad monasterium floriacense. hoc gallici dicunt. sꝫ italici oīno ꝯdicūt ꝙ adhuc fit in mōte cassino. Maneat pietas. ⁊ reuelabit̄ veritas

Iste dem⁹ decorauit illū locū añ basilicaꝫ scī petri q̄ d̄r paradisus sepultus ibidem

Iste bonifaci⁹ nō hēt̄ i q̄busdaꝫ libs ⁊ seq̄ns d̄r bonifaci⁹. vi. h̄ d̄r s̄m q̄sdam ꝑfecisse paradisuꝫ apud sanctū Rationē hui⁹ diuersitatis ñ reperi.

Forseus latiniacum. ⁊ foillanus fossense cenobium erexit. dono sancte gertrudis. vbi ibidem martirizatus quiescit

Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti Dyonisij discooperiens: ⁊ os brachij ei⁹ fregit ⁊ furtiue deportauit. ob quod in amenciam fuit versus

Iste ꝯstantinꝰ fuit catholicꝰ ⁊ bonus. zelosus per oīa ꝯ hereticos. Eccīas reparauit. ⁊ greciam romane eccīe reconciliauit. Synodū sextam ꝯgregauit. in q̄ ꝑmissum est grecis presbyteris vxoribus legittimis vti. ac ceteris orientalibus. sꝫ occidētalibꝫ nequaq̄ꝫ. qꝛ celibatū volūtarie tpe gregorij ⁊ añ susceperunt. Et ē h̄ mate aduertēdū q̄ꝫtū bonitas ꝑncipis valeat ad bonum ⁊ quietuꝫ eccīe statū. ⁊ fidei ꝓmotionē Et eꝯ: q̄ꝫtū malitia ꝑncipis noceat. h̄ isti duo ꝯstantini scꝫ pater ⁊ filius clarissime ostendunt. Uerū permittente deo saracenis ⁊ balgaris resistere nō valuit. sed cuꝫ eis pacē fecit ānua tributa soluēdo. ita inualuit illa maledicta secta. Tandē bona potitus morte transiuit ad christum. sepultus in constantinopoli.

Imperatores

.iiij. ꝯstātinꝰ an. xvij.

filius constantini

Nota q̄ sex sunt synodi ꝑncipales q̄rū auctoritas est par euāgelijs. qꝛ euangelica veritas per eas declarata est ꝯ sex ꝑncipales hereses que nimis inualuerūt contra ecclesiam ꝓpter hereticorū subtilitatē ad decipiēdū simplices. ⁊ tyrannidem ad affligendum constantes. ⁊ terrendum pusillanimes Ista ār vi. damnauit heresim monechelitarū. q̄ vnam voluntatem ⁊ opatōnem in christo dixerunt.

Synodꝰ. vi ꝯstātiopolitana cclxxxix patrum.

Ista synodus par in auctoritatibꝫ quattuor ꝑncipalibꝫ ꝑhabitis condemnauit heresim monechelitarum.

Vᵃ DCCCLXXIII Anno mundi Vᵃ DCCCLXXXIII

Pape. agatho ānis. ij. mēs. vi. Sicl's. .ij. Leo ā iij. m̄. x die. xvij. Siculus. .ij. Bādictꝰ. ñ. .ij. m̄. x. Rōanꝰ. v. Johānes. ā. vi d. xviij. Syrus.

DCLXXIIII. Anno christi DCLXXXIIII

Iste agatho vir sanctus fuit. qui dū leprosuꝫ quēdaꝫ oscularet: statim mūdatꝰ est. Ipe reconciliauit eccīam reuennatam q̄ diu fuit rebellis. ⁊ nūc ad obedientiam romane ecclesie redijt. edoctaq̄ nō est bonū contra stimuluꝫ calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextam synodū. vbi greci redierūt ad obedientiam apostolice sedis post plagas varias. quia tale vnusquisq̄ꝫ reperit suum iuferius. qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit d̄o ⁊ prelatis suis: ille similiter bonam in subiectis suis inuenit obedientiam: ⁊ econuerso. Hec est lex diuine iusticie

Iste leo vir scūs fuit greca ⁊ latina lingua sufficiēter eruditus. Eloq̄ntie q̄ꝫ singlaris erga pauperes ñ solū mētꝫ pietate. sꝫ etiam studij labore sollicitus. Hic constituit pacē dare post agnus dei. ⁊ vt pro vsu pallij archiepiscopus nihil persoluere teneat. Eius festum agitur. iij. iulij. sepultus in ecclesia sancti petri.

Iste bñdcūs fuit per oīa virtuosꝰ. ⁊ vita eiꝰ ꝯcordabat cum noīe Eiꝰ tpe fuit maxima pestilētia. Hic ab imperatore pijssimo factus est papa. Sepe eī iste honor factus est imperatoribus ab ecclesia ꝓpter causas varias ꝑ tēpore occurrentes

Iste iohannes fuit vir strennuus moderatissimus ⁊ sciētia redimitus de antiochia.

Cesaria regina persarū clam ad Constantinopolim venit. ⁊ se baptizari fecit. quod rex audiens mandauit: vt rediret. sed illa noluit. donec pacifice veniens cum. xl. milibus baptisma susciperet. Nouit dominus qui sunt eius Maluit mlier sancta gloriam tantaꝫ abijcere. q̄ꝫ christi paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis.

30. Hispa rex. quia regem ceptrū su renuit. quod hau nobili, mor atus, nisi assume coactus sit. qui ōnes re redeceso os, virtu fide catholica claruit. sub quo Mahometani pirate litus Hispanicū agresi, a Bamba victi, atq̄ fugati fuerūt. tāddē predictus rex seculo expreto patris Bedicti religionem est ingressus: cui flauius Eringius 31. paniarū rex successit.

Hyspani circa hec tempora magnifice ꝺ sarracenos bellare incipiunt. diuinitus adiuti terraꝫ ꝓ/
uã respectiue ꝺ totã affricã defensarũt. glorioso ap'lo iacobo eos adiuuãte vsqꝫ in pñs. Uide ge/
neralem hist'oriam hispanie. ⁊ reperies solemnem catalogum militum christianorum
Stella magna apparuit in oriente. ⁊ magna pestilentia sequit. Ermons quidã in campania eru
ctauit ignem. callimitus maximũ ignem inuenit. ⁊ romani saracenorũ naues combusserunt
Bulgarorum regnuꝫ oritur. quod valde attriuit imperium. ⁊ a scithia egredientes traciã inuaserũt.

ũ. Justi/ nianus ãnis. ⁊.

Iste iustinianus fuit filius constantini vir bonꝰ. prudẽs ⁊ largꝰ. ⁊ romanũ impi/
um ñ modice ãpliauit. eccl'astica officia ꝯplurimũ hõrauit. multas leges ꝓdidit. sed
postea deprauatus eũ sexta synodum infirmare voluisset ⁊ eccl'esiaꝫ turbare. ⁊. ãno
sui impñ. a leone pricio ⁊ tyberio ⁊ gallinito priarcha captꝰ fuit. priuatusqꝫ naso ⁊
lingua regno expellit. ⁊ apud crisonã exilio relegat. ⁊ fit magna turbatio in eccl'a ꝓpter scismaticos
⁊ hereticos. Nota ꝙ qñ in sũmis dominꝫs fuit violẽtie: tũc errores multiplicant. qꝫ nõ est ꝙ corri
gat errãtes ⁊ a malo cohibeat. Hoc valde sepe experta est eccl'a. vñ facta ẽ altricatio inter leonẽ ⁊ ti
berium. ⁊ prevaluit tiberius. ⁊ leonem abscisso naso exiliauit ãno tercio impñ sui. ⁊ regnauit ꝓ eo.
Justinianꝰ fugit ad sarracenos ⁊ bulgaros ꝙ eũ restituerũt. occisis leone ⁊ tyberio ꝙ hereticis fa/
uebãt. ⁊ tũ crecõciliauit se gremio scẽ mris eccl'ie. ⁊ valde penituit. Sed qꝫ nimis crudeliter vin/
dicauit se ꝺ aduersarios ita vt eẽ innocẽtes pueros vellꝫ occiderẽ. ideo interfectꝰ fuit cũ filio a philippo

V^ty DCCCCXCIII quẽ exulauerat

Romanus. Seno. ãñ. mꝑi ꝺ. ix.

Synus. .i. Sergiꝰ. ã. ix mẽ. viij.

ꝺ. xviij.

DCXCIIII

Kilianus vir scũs natõe scotus. in fr̃aconia fidẽ xpi ꝓdicauit Bos/
bertũ eiusdẽ regiõis ducẽ conuertẽs vt scellã fr̃is sui vxorẽ quã illicite
tenebat dimittere psuasit. q̃pter ipa iubẽte secrete cũ socijs suis oc
cisus fuit. ⁊c.

Pipinꝰ. i. dux fr̃acorũ multas vi
ctorias habuit ⁊ frisones supan/
do ad fidem perduxit. fuit enim
fide catholicus. ⁊ eccl'e dei spaẽlis
defensor. verum in vno excessit q
adulterium commisit ad tempus

Rex adiulfridus fit monachus.
id est episcopus ludifridẽn.
Leodegarius augustuduñ. epꝰ
Edildrudis regina anglie tribus vi
ris nupta virgo permansit. Et a/
lij plures sancti. vide in speculo

Iste zeno fuit vir valde scũs qui
nec vmq̃ se causꝫ actib⁹
qꝫ secularibus immis/
cuerat. erat ei aspectu ã
glicus. canicie venerã
dus. moribus quietꝰ:
religiose vite. sermone
veridicꝰ ac simplex. h
electus fuit concorditer
etiam laycis cõsentien
tib⁹. magna enim dis/
sensio erat. quia clerus
intendebat in petrum
archipresbyterum ⁊ ex
ercitus in theodoruꝫ p
sbyterum. sed spũsan
ctus omnia tandeꝫ vo
ta concordauit in istuꝫ
dignissimum

Iste sergiꝰ magne scitatis ⁊ ꝺmẽdabil' vite fuit. ⁊ i
electõe eiꝰ magna dissensio fuit. naꝫ
vna pars cleri elegit theodoꝛ archi
pbyteruꝫ. altera pascalẽ. sꝫ volente
dño tãdẽ in hũc venerablem virũ
ꝺuenerũt. Dic corpus scĩ leõis ꝑmi
trãstulit wirzeburg reuelãte sibi ꝺo
Ipe eẽ inuenit magnã ptẽ scẽ crucꝫ
in loco obscuro. regẽ anglie q ⁊ sax
onum baptizãs statim ad celũ trãs/
misit. Agnus dei ter cantari iussit
ad missam. Et idem reduxit ad vni
tatem synodum aquilegiẽn. qui no
luit recipere sextam synodum cõstã
tinopolitanaꝫ. ⁊ fuit grande scisma
in ecclesia dei. qꝫ duo vniuersalia cõ
cilia contra se dissentiebant. tãdem
mortuus sepelitur apud sanctũ pe/
trum

Flauius
32. Hy
rex. E
succesit.
bens
chicisyc
Hyspa
rdit, c
ha du
bria ob

westfalia conuertit ad fidē circa hec tpa. vbi pmū duo ed waldi. s. albus ⁊ niger p̄sbyteri sci d̄ anglia veniētes p̄dicauerūt. Qui ibidē in villa quadā laer dicta suis p̄cibus fontē de rupe traxerūt. ⁊ campū scm̄ sic dcm̄ vsq; hodie ꝯsecrarūt ī vsus pauperꝝ: vbi sepe mira ꝯtigerūt ꝯ testamentum scōrū volentib; facere. ⁊ horribiliter plagati sūt. Tādem martyrizati sūt in comitatu de hoya ꝓpe bremeñ. ciuitatem. Corpa aūt eorū translata fuerūt ad Coloniam. Beda venerabilis p̄sbyter ⁊ monachus ac pater grauissime auctoritatis claret in anglia. multa scripta ⁊ historiam valde famosam relinquit. Fidelis laborator in ecclesia vsq; in senectam.

.iij. Leo. ā. .iij. | .iij. tyberi⁹. an. vij. | Justini an⁹. an. .vi.

Imperatores.

Sancta oda ducissa aquitanie claret

Sanctus lambertus filius apri comitis post multa opera sanctitatis mr̄io ꝯsumat⁹ est a dodone duce aranie. qꝛ dixit q̄ soror eius alpaida non esset legittima vxor pipini. qꝛ eā duxit contra fas viuente adhuc plectrude

Hic est zelus helye ⁊ iohannis

Scūs hubert⁹ trāstulit sedē epalē cū corpe sci lāberti ad leodiū

Isti duo inuaserūt imp̄iū

Idē q̄ sup itera/to. viz fili⁹ ꝯstātini. Romani mltos saracēos int̄fecerūt h̄ tpe

Duo etiā reges anglie veniūt romā ⁊ fiūt monachi immortali dn̄o deinceps militantes.

Frisia conuertit ad fidē xp̄i vbi pmū p̄dicauit scūs willibrordus eps traiecteñ. ⁊ postmodū sanctus bonifacius.

Anno mundi — V^m^ DCCCC.III

Pape. iij Leo. ā. .ij. m̄. ix. | Romanus. vi. Johannes ā. iij. m̄. ⁊ | Grec⁹. d̄. xxiij. vij. Johannes ān. iij. m̄ | vij. die. xviij. Grecus Sisinnius. d̄. xx: | Syrus. Cōstātinus. i. ā vij. d̄. xv

Anno christi — DCCIIII.

Iste leo sanctus fuit papa p̄ p̄rocinium romanorū ⁊ nō ponitur ī cathalogo pontificum forte ꝓpter malū introitū ⁊ sequēs dicit leo tercius. nihil tamen male egisse scribitur nec papa fuit

Iste iohānes vir scūs fuit. ⁊ mr̄io coronatus est. sed a quo. aut ꝓpter quā cām nō inuenituri historijs. Putat tn̄ a ducib⁹ lōbardoꝝ. scz beneuētano aut spoletano ꝓ defēsiōe iuriū ecclesie. vterq; eī istoruz vexabat eccl̄am ⁊ terras ei⁹ qꝛ vicini fuerūt ⁊ multos ceperūt. Tandē sepelit apud sanctum sebastianuz ad cathacunbas.

Iste iohānes eloq̄ntissim⁹ fuit facundia. ⁊ erudit⁹ scientia. oratoriū beate marie construxit. in q̄ sepultus ē.

Iste sisinni⁹ paꝝ supuixit ⁊ habuit scisma ꝯ discotiū. ⁊ cōtinuat nihilōinus. post interbonifaciū ⁊ discotiū. Tādem mortuo discocio qui ꝑ viz tenebat papatuz bonifacius restituit. Nec fit his memoria. qꝛ forte ꝓpt scisma ī dubiū vēit an eēnt veri suc foris timores.

Iste ꝯstātinus fuit vir mitissim⁹. ⁊ ita bēign⁹ q̄ ab oīb; amabatur Ip̄e iuit vltra mare constantīopolim ad iustinianū imperatorem. ⁊ cū magno honore receptus fuit. ⁊ Philippum tamq̄ hereticū excōicauit. qꝛ imagines scōꝝ deleuerat. sepultus apd̄ scm̄ petruz.

Michaelis sancti archangeli templum in mari constituitur sicut in gargano. Arip̄t⁹ longobardorum rex vir pius misericors ⁊ iustus hic secrēte ꝑ regnuz suū solitus erat ire. ⁊ de singulis inq̄rere qualem iusticiā sui vasalli populi faciebant. bonum exēplū. cessores bti petri Et fuit tribulatio in eccīa vndiq; int⁹ pugne. ⁊ econtra. Et sic septimum scisma continuatur.

a 33. His
rex. sub quo
felix archi
pus jan fac
oletanus
t sub quo
facinora
renda peca
Hispania
sam Do
nostri fac
t, cū jam
nia interius
ret, et Oppas archiepiscopus Hispalensis, in sedem Toletanā fuit int

karolus marcellus filius pipini immensas victorias habuit ꝫ infideles diuinitus adiutus fuit victor gloriosus per oia. sed qz bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatem bellorum ideo in penis infernalib⁹ aia ei⁹ visa est. ab eucherio viro sctō cruciari. O que pena erit illis que his nouissimis diebus tot auisati exēplis. ꝑtinaciaō. nō ꝓ fidei saltē defēsione. imo ꝓpōpaz. iactātia vana ecclesiis eiusqz ministris. ꝫ ōnaruz humanarūqz ꝓminatōes legū. tapatōes exactionesqz ꝫ uilissimas ipōere ñ formidāt. Credāt hiis dō imutablez sñiaz suā dcō karolo oñsaz ipo silr expiēdaz

Philippus an. .i.m. vi.

Anastasius. au/nis. uj.

Jste anastasius fuit vir bñ fidelis z catholic⁹. z quia philippum excecauit. ideo theodosius ꝫ eū pugnans

Theodosi⁹. ā/no vno

denicit. z ordinatus presbyter quiete viuendo

Jste philippus fuit hereticus z presuit modicis diebus. z qz interfecit dñz suā ipse etiā maleperijt. z sic fecit factū est ei.

Jste theodosius totus catholic⁹ z humilis fuit. z ꝑcise sicut fecit factū est ei. quia leo eum deposuit. z in ꝓsbyterū est ordinatus

Heresis imaginū serpit que sic dicit. qz imagines scōz que sūt libri laicoz auferre voluerunt ꝙsi ydolatrie cultū. videl qz moti fuerūt ex instinctu saracenoz. z sic patet qūo ecclesia exercet ꝓtinue

Magnus archiepūs magūtie
Eucherus epūs aurealianeñ.

wolframus epūs zenonen.
Agilopus epūs colonien

Egidius abbas sanctissim⁹ clarus
habet qui ex gratia in galliam vēit

V⁰ DCCCCXIII

ij. Bze/gor⁹. ā. .xvij. mī.

Syrus viij. ō. ꝓ.

Hic constituit feriam quintam p quadragesimā ieiunare quod Melchiades papa prohibuerat. z quia non habebant propria officia

DCCCXIIII

Jste gregorius vir castus. diuinis scripturis eruditus. loquela facundus. ꝓstans animo. rerum ecclesiasticarum defensor solicitus. z hostiū ecclesie impugnator fortissimus. Et nota qz circa hec tempora inceperunt dñi pape plus solito etiam in tpalib⁹ ꝓpter ꝑfidiam eoz. z etiā transferre imperiū de gente in gentem: put tempus postulat. Hic leonē anathematizauit eo qz imagines sanctorum extureret. Idē namqz leo iussit isti gregorio: vt etiā ꝓbureret: ꝫ non curauit. imo ꝫ eū audacter iussit oppositū. Et sic patet qz destructionis imperij ꝓncipalis cā fuit hereſis. naz ab hoc fideles populi vnanimiter cum prelatis suis adheserunt dño pape. z coegerūt impatores cessare a tyrannide hereticā. In orientalib⁹ regionib⁹ circa hec tempa valde defecit vera fides ꝓpter impiam machometi legez. z ꝓ ꝑnis ois ꝙstus. sapiēcia. z honestas. Deq̄ lege execrabili tot turpia z carnalia prodierunt ficticia. vt nulli vmq̄ sapiētes in rebus diuinis z humanis exercitati a ꝓncipio ei crediderūt. ꝫ homines bestiales in desertis morātes ois doctrine ꝓsus ignari. ꝓ quoruz multitudinem aliqs armorum violentia in suā legē pestifer ipse coegit. vt dicit doctor sanctus in summa ꝫ gentiles. li. i. c. vi. Nulla etiā diuina oracula precedētium ꝓphetaz ei testimoniū ꝓbibēt neqz documēta veritatis attulit. n ꝙsique de facili naturali ingenio cognosci possunt. nec signa supnaturaliter facta adhibuit. q̄n potius vera q̄ docuit fabulis z falsissimis doctrinis immiscuit. carnales voluptates ꝓmittēdo. z eisdē ꝓformia precepta tradēdo. Et qz voluptati carnali habenas relaxauit: ideo mobile rusticale vulgus facile post se traxit summo deo ipsis irato. qui talē legis latorem occulto suo: sed semp iusto iudicio super eos constituit. Verum versutus ille pessimus a stulto consilio libros veteris z noui testamenti. suis sequacibus non reli/☞

Heresis i
normis re

Rodericus
mus Bēt
Hyspania
Hyspania
bonarie
facta, ob
comitē
prodidit
lū magn
contra th
missā. nā
montana
rre, cant
et Aythr
tera cō
re. et
ray recu
qui per
impeaue

Bonifacius archiepūs maguntinen. bochoniā. fráconiā. bauariā. thuringiam. hassiā. sclauoniam. frisiā cū reliquis almanie prouincys catholice fidei iubugauit. Urbem etiā herbipo. ēsem epatū de volūtate pape fecit. cui scīm burchardū pfecit Anno ꝙo. xxxvi. sui epat⁹ cū multis ꝓpiāis mrizat⁹ est in frisia. Cūqz ad fuldēse mōasterū qđ ipse in bochonia ꝺstruxerat corpus eius reducerēt sepeliendū oēs cāpane vbiqz dtinā virtute sine motu alic⁹ hois sonuerūt Theodol⁹ epūs seduneñ. Constatinopolis a sarracenis obsessa fuit. sz p btām ꝺgiem liberat. z cuidā heremite visio mirabilis ostēsa ē de ioseph q̄ dūm sepeliuit. Et p⁹ paucos annos. xxx⁹. hoīm in pestilētia obiert ibidē. rē. Egbrecth scūs de hibernia venit in galliaz

Imperatores

iij. Leo cū cōstātino filio

suo. ān. xxv. Iste leo cū eēt potēs theodosiū deposuit. z pro ipso regnauit. Et fuit seductus per quendā apostatā vt oēs ymagines scōz auferret z exureret. quare etiā tā bellis q̄ pestilētijs ac alijs diuersis fortunūs punit⁹ fuit. Et qz correptus a gregorio tertio ꝓtinax mānsit. ideo totū regnū occidentis ab eo abstulit. mādās ne sibi obediret aliqs vectigalia interdicendo. Et qz hereticē vixit sci viri ei ꝺdixerūt. z martirizati sūt ab eo plēs

Pelagi⁹ rex hyspanie grādi miracło regnuz illō cepit (recupera/re. Herman⁹ epūs ulaī. Hermius epūs lobien. Petr⁹ epūs damascenus

Tandem in perfidia mirabiliter defunctus est

Rachbodus dux frisonū maluit eē cū pluribꝫ in inferno q̄ cū paucis in celo

Nō ei nouit pressuras ei⁹ Mal⁹ iocus Sz filius morte eius subita territus conuersus fuit.

Anno mundi V^M^D.CCCCC.XXXIII V^M^D.CCCC.C.XXXIII.

Papę

Gregorius iij. ā. p. m. viij

Romanus. diebus. xxiij.

Eo tpe in wormacia fuit archiepiscopat⁹ qui nūc i maguntiā est translatus.

Anno christi DCCXXiij. DCCXXXiij.

Iste gregorius digne successit predicto z noīe z ope eiusdem ezli z cōstantie z animose ꝺimperatorem processit z obtinuit intentum. Cōciliū generale celebrauit in vrbe anno pontificatus sui ꝓmo ꝺhereticos in q̄ ymaginū scārū veneratio a ꝓbat. z contradictores excommunicat. karolū etiā vocauit in subsidium rec'pie contra longobardos. in canone addidit quoz hodie solēnitas rē. Vienne archiepiscopum instituit.

Monasterium sancti benedicti reformatur in monte cassino a q̄dam ciue bꝛixiano.

In almania quedā monasteria dittissima fundantur z magnifice dotātur. s. fuldēñ. z hyrsfeldēñ. Saraceni proficiūt in peius. z totā hispaniā sibi subiugāt. z nisi karolus marcellus occurrisset: galliam similiter inuasissent. Et nota q̄ pluries eos defecit. z semel. ccc⁹. z vltra de ipsis occidit. de suis. M. D. tantummodo prostratis

Lebuinus presbyter scūs anglicus predicat i velua z post in saxonia antiqua. i. westfalia. Cius corp⁹ in dauētria colitur

Quit legēdos. nec etiam disputationem ꝓmisit iniquaz faciendā. nec hac occasiōe sua falsitas detegeret. quin potiꝰ se dixit in armoz potētiā missū. nō in sig̃nis aut miraculis aut doctrina supernaturali. qđ vtiqz leonū. ferarū. latronū. ac tyrannoz rabiei magis est ꝓpriū: q̄ spūali legislatori Sic heu terra olim fructifera atqz illustriū viroz fecūda. nūc tribulos profert z spinas eternis incēdijs exurēdas. Quānis eiusqz hodie saraceni infinitis diuitijs abūdēt. z pōpis inestiabl'ibꝰ atqz delicijs vacēt. tñ ita puerilit'r dissipiūt. z ꝓtinaciā adhibēt his q̄ sūt ꝺ rōem. vt ois vir doct⁹ ac timorat⁹ eoz cōsortiū fugiat. z eos velut canin os ac bestiales cū sūmo tedio abhorreā: atqz deuitet

Pipinus filius karoli marcelli fit rex francie p papam zachariã. z fuit vir valde catholicus: z per omnia victorioſus. z eccleſie romane ſpẽalis defenſor. z in nullo degener a paterna ſtrennuitate.

Karolomannus frater dicti pipini. diuino. tactus timore. dimiſſo regno fit monachus.

Rachis rex longobardorum per zachariã admonitus. vt a perſecutione romanorum ceſſaret. ac quieuit inſuper z monachus efficitur.

Iſte Conſtantinus totus peruerſus z hereticꝰ peſſimꝰ fuit. ita vt etiã demonũs immolaret

Conſtãnus. v. ã. xxxv.

Ecclias pſecbat. z nihil dignũ memorie egit. z ſic pmittẽte deo eccia lõgo tpe afflicta eſt more ſolito. q in hoc mũdo pſſurã habebit. z agros cum pſecutõibus

mus

Mirabilia contigerũt circa hec tpa. nã terremotꝰ mirabilis z ciuitates q̃dam montane diuiſis montibꝫ vna cum illis tranſmigrarunt ad loca campeſtria vltra ſex miliaria. z non ſunt fracte. In meſopotamia terra dirupta eſt ad duo miliaria. Et aial mulinum loquitur humana voce. Linis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in ſpiſſitudie xxx. cubitos habẽs p. c. miliaria. z nix. xx. cubitoz. ſicut mons: tã grãde frigus erat. Stelle cecide runt de celo. i. a ſub. z territi ſunt hoies putãtes finem mundi adeſſe. Vide in ſpeculo. Quam mirabilem immutationem hec ſigna preoſtentarũt: ſequentia declarant.

Sanctus Seurinus primus abbas fuldeñ. monaſterij clarus habet in bochonia.

Translatio marie Magdalene de ciuitate aquiñ. ad verſiliacũ fcã a gerbardo duce burgundie

Vc̃ DCCCCXLIII

zacharias. as. an. x. m. iij die

Romanus .xv.

ij. Stephanꝰ ã .v. dieb

Romanus .xxviij.

DCCCXLIIII

Iſte zacharias fuit benignus z omni virtute ornatus. omnibꝫ amabil propter mititatem ſuaz Ipſe regem francie ſcz Hildericum depoſuit. et in locũ eius. Pipinum inſtituit. quia vtilior fuit Et hic ptz ptãs eccl'ie quãta fuerit ℔ tempe. qui regnũ illud famoſiſſimũ tranſtulit de veris heredibus ad genus pipini ꝓpter legittimaz cauſã. vt habetur. xv. q. v. Alius

Hildericus rex monachus efficitur. forte motꝰ ꝓpter illam horrendã damnationem karoli marcelli. quia periculoſum eſt eſſe in poteſtate. z pauci euadunt ſecuri Quanta fecit pro fide idem karolus. z tamen propter vanam illam cauſam dãnatus eſt

Remigius rothomageñ. archiep̃s claret ſanctitate Lullus vir ſanctiſſimus: z ſucceſſor ſancti Bonifacij in archiepiſcopatu maguntiñ. miraculis claret

Corpus ſancti Siluestri tranſfertur monaſt'm. fundatum ab Ancelmo

Iſte Stephanus per oĩa vtilis fuit eccl'ie dei tam in ꝓbo q̃ in doctrina. ſpũalia z tpalia ſtrẽnue gubernando. pauper amator z defẽſor erat. Hic pipinum vnxit in regẽ francoruz. z ꝺ lõgobardos miſit vt eos cõpelleret ad reſtituẽdum eccleſiis. quod multo tempore minus iuſte detinuerant. quod z factum eſt. Ipſe etiaz tranſtulit imperiũ de grecis ad francos. vt patet ex de elec. Venerabilem. quam Leo tercius poſt execution dampnauit.

Cenobium in caturcenſi territorio dedicatur a domino pñte Stephano papa z Pipino rege

Caput ſancti Johannis baptiſte in aquitania venit. Et plures amici Pipini interfecti in bello: rediuiui ſubito reſederunt

Turci q̄ de mōtibus caspijs exijsse dicūtur armeniā maiorē infestāt. z vastāt. z cū pestilētia eos at terez suasi sunt a christianis. vt in modū erucis se tonderēt. z sic cessauit. z extūc illū ritū fuauer t

Tpa sanguinolēta z multū turbulenta fuerūt vndiqz. qz saraceni z pagani z etiam christiani in ter se plurima bella gesserūt. quoz karolus magnus diuina virtute adiutus principalis actor fu it z triumphator gloriosus. licet nōsine magna strage suoz p lōga tpa Vide in gestis eius. Horribile factū contigit tburonis. quia cum monachi ecclesie sancti martini delicijs z pompis vacarēt omnes vno excepto ab angelis suffocati sūt. Et alcuinus illud reformauit plene

Imperiū biperitum circa tpa ista. qz stephanus papa transtulit italiā. zc. in karolum adhuc Imperatorez

iuuenem. que leo tercius postea infeudauit. Constantinus aūt gretā cum alijs regioni bus transmarinis laboriose retinuit

Karolus adhuc iuuenis sed egregie indolis incipit regnare sup francos z fuit filius pipini ma/ ter eius berta vocabatur

Martires infiniti facti sunt a Constantino illo pessimo heretico. Putatur qvis fuerit alijs imperatorum etiam paganorum qui tot trucidauerit. z afflicta est ecclesia valde. Et satis precio/ se emit veneratiōnem imaginum sanctarum propter sanguinem effusum largiter. Verum impe/ rator impijssimus non mansit impunitus. Nam completo misterio iniquitatis prefinite horri/ biliter clamās. igni sum inextinguibili traditus spiritum exalauit.

V^{m} DCCCC LIII Anno mundi V^{m} DCCCC LXIII V^{m} DCCCC LXXIII

Pape .i. Paul^{s}. ā. x. m̄. i. Romanus ij. Lon/ stantin^{s} ā. ij. m̄. i Romanus Steph a n^{s}. iij. ā iij. m̄. v. Siclus. d. xxviij.

DCCLIIII Anno christi. DCCLXIIII DCCLXXIIII.

Iste Paulus vir sanctus fuit z mitissimus Fecit con/ stitutionez de diuino officio seruādo in. xl. Ipe nulli ma/ lum. p malo reddebat. sed cū paucis familiaribus de noc/ te per oīes cellas infirmoz z pauperum incarceratorum circuiuit eis necessaria ministrando. viduis z pupillis z alijs egenis papale debitum exhibuit 'o/ pem ferendo tam q̄ verus imitator sancti Pauli apostoli.

Iste ꝺstātin^{s} fuit laic^{s} z ubi/ to scūs p̄sbyter tyrānice papatū inuasit. z magno scādalo p̄fuit q̄uis paz. s̄z zelo fideliū eijcit z oc'is puat. Et iste vidēt fu isse q̄ntus infamis papa inter totvsq; ad huc: ita spūssanctus illā sedē scāz aplicā in omni bonore z scitate custodiuit.

Iste stephan^{s} omnia errata constantini e/ mendauit degradatis his quos ille ordina/ uit in synodo genera/ li. Sepultus in vati/ cano

Bengulphus claret miraculis. In gallia fontem emit quem in burgundia oriri fecit. Fuit itaq; separatus ab vroze sua adultera. cuius anus cātauit: eo q̄ derideret miracula eius. Sanguis de imagine christi emanauit z omnes sanauit. z iudei qui ipsam pupugerūt q̄uersi sūt Pulcre pius dñs ostēdit miraculū grāde tpe isto p cōfutatione hereſis z p̄fortatione fidei

Ludgerus vir sanctus velut alter moyses ab vtero matris sue dño ꝺsecratus: innūeras gentes ad fidem conuertit frisonū z saronū ap'lis. primus eps monasteriēn. fuit pl'ibus miracul' claruit. et cenobia fundauit. Obijt tandem in bilderbeke. z sepultus est in werdena. Anno eñi. dccclx

Sergius epūs a deo plagatus est eo q̄ indignū papatui consecrauit. qz os z manus eius āruer

Sol obscuratus nō apparuit. xvij. diebus Signum crucis apparuit in vestibus hoīz
Et sanguis de celo in terrā profluxit
Lamina aurea inuenta est in Constantinopoli super corpus cuiusdam defuncti in sepulchro. ī qua scribebat scriptum. Cristus nascetur de maria virgine. z ego credo in eum. O sol iterum vide bis me sub Constantino z byzena

Iste Leo etiam peruersus fuit. minus tamen q̄ pater eius. Hic cupiditate victus co/ronam quandam cuiusdam ecclesie abstulit. z capiti suo imposuit. statimq; febre corripitur. z spiritum ex/

iiij. Leo annis. v.

vi. Constantin⁹ an. x.

alauit. Habuit vxorem pulcherrimam nomine byzenaz cū byzena
que regnauit statim post eum cum filio

Iste Constantinus bonus z pius fuit. z matrem suaz amouit a regno vt suis negocijs femineis intenderet. sed illa simulato rancore postea ipsum excoculauit. et etiam filios ipsius. z iterū regnauit tribus annis. Demū cū greci percipe/rēt q̄ karolo magno nube voluissent ipam iceperūt: z ī q̄d ā mōasterio reclu serūt. Abeforo assumētes Ista synod⁹. vij. celebrata fuit ꝺ hereſiz ima ginū. in q̄ iterū greci recōciliati sūt post plagas solitas cōfitētes ſpm̄ sc̄m̄ ex

Synodus cōstāntinopoli/tana ꝺ here. imaginum.

Vc̄ DCCCCLXXXIII (prēprocedere

primus adrian⁹ annis.

Romanus xviij. m̄. x. ꝺ. xvij.

DCCCLXXXIIII

Iste Adrianus fuit vir preclarissimus z nobilissimus genere z potentissimus. z multa magnifice patrauit. Et vt dicitur ante eum non fuit similis sibi in gl̄a temporali z diuitijs. Diruta ree/dificauit. turres z muros extruxit. Regnū longobardorum cessare fecit p karolū magnum. Synodos duas solemniter celebrauit. Ecclesias z monasteria multa instituit. z ius Karolo sup or dinatione sedis apostolice. et institutione episcoporum. abbatū ꝛc. in generali concilio dedit ꝓpt violentias tirannorum coercendas. vt patet. lxiij. ꝺ. i. p totū. Tandem hic beatus pontifex p⁹ laudabilem vitam sepelitur apud sanctum petrum
Hic inhibuit officium ambrosianum. preterq̄ in ecclesia ambrosiana in mediolano. z officium gregorianum vbiq; obseruari instituit.
Saxones conuertuntur ad xp̄m. populus olim durissimus. z gallorum perpetuus inimicus. sz a Karolo superati colla submiserunt. Et est mirabilis dispositio iudiciorum dei. z inperscrutabilis quomodo pficit fides z deficit p diuersitate locorum z temporum. Jam egiptus z affrica a saracenis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populū paganum peruenit. z huiusmodi/mile sepe repitur
Francia in floze. z tota gallia simul vbiq; trium phatrix etiā vltra montes et mare sicut olim Roma
Et Gothorum regnū et longobardorum cessare facit quod incepit anno dñi. ccl. vel circa
Studium vniuersale quod olim fuit transla/tum de Athenis ad Romam circa hec tpa per karolum transfertur parisius
Hereſis feliciana a felice autore condemnat.
Hec dicit christū eē filium dei adoptiuum

Ogerus dux de danamarchia princeps christianissimus floruit. Hic tpe karoli magni xpianitati obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas. a iherusalem vsqz ad arbores solis deo sibi ppicio. ⁊ aptis ⁊ magnis miraculis exercitū ꝯfortante. Et in superiori india ordinauit impium cui pfecit iohem filium regis frisonū dictū priester iohan. ppter deuotā ⁊ scām vitā quā duxit. ⁊ subiecit ei. xiiij barones cognationis sue. qui alia dominia circumquaqz tenebāt. vt ibi christiana religio pmāerz

Iherusalem circa hec tempora recuperat p karolū cū tota terra sancta ⁊ saracenoꝝ secta vbiqz vastat attrociter. quia tempus miseratōnū vēit.

Imperatores

Niche/ for⁹: an. ix.

Iste nicheforus auarus fuit. plesqz lesit. fuitqz ad imperiū p grecos sublimatus. sz nō pfuit. qz eius tpe imperiū orientale quasi ad nihilū redactū ē. ⁊ romani ad karolum magnū se vnanimiter contulerunt.

Aquisgrani instituitur pegrinatio septēnalis solēnissima ppter reliqas pciosas qs karolus ibi apportauit.

Spinea corona dñi floruit i manu karoli: ⁊ trāsfert de ꝯstātinopoli parisius. Et in trāslatōe reliqaꝝ mortuus est resuscitatus aquisgrani

michael/ el annis .ii.

Iste michael vir catholic⁹ amabilis omnibus. ⁊ vniuersos sane doctrine aduersantes nitebat extinguere. ac oēs qs leserat auaricia nichefori ꝯsolat⁹ ē ipos ditādo

Anno mundi	V⁹ DCCCCXCIII	VI⁹ III

Pape

iij. Leo ā xxm. v d. xvi.

Romanus.

Anno christi	DCCXCIIII	DCCCiiij

Iste leo fuit vir valde sanctus totus mitis ⁊ scientia plenus. Cuius sublimationi inuidētes amici pdicti adriani. cū in die sancti marci letanias cum clero pageret: a quibusdam puersis capit. lingua priuatus. ⁊ oculi effossis in carcerē mittit. Sz pius dñs seruū suū non dereliquit. quinimo eū per oīa sanauit. mēbra ipa restituendo. Deinde ad karolū perrexit in franciam: singula narrans que sibi illata essent. a q etiā honorifice suscept⁹ fuit. ⁊ statim rex cū eo romam reuertit. ⁊ vltionē de inimicis eius fecit. tamqz iustus iusticiarius tricentos viros in campo lateranensi decollari fecit. Et ples alios q papā nō defēderunt exilio ppetuo relegauit. dyademaqz imperij a leone suscepit. romanis acclamantibus karolo augusto a deo coronato vita ⁊ victoria a deo subministretur. Tandem post laudabilem vitā idē pōtifex sepelit apud sanctum petꝝ. Hic fuit genere ⁊ natione almanus frater comitis de Calwe

Tuellinus rex vngarorum alias pnceps auerroꝝ. se ⁊ pr̄iam suam karolo dedit ⁊ baptisat⁹ est Aaron rex persaꝝ misit karolo corpus sancti Cipriani ⁊ sperati. ⁊ caput sancti pāthaleōis Amelius comes aluerneñ gener karoli martir

Corpus sancti Bartholomei transfertur beneuentum de lipertania
Amicus ⁊ bericanus martires occisi sunt in campania
Isuardus monachus iussu karoli collegit omnes legendas ⁊ actus sanctoꝝ de toto orbe i vnū volumen post iheronimum. bedam ⁊ floꝝ. Et omni die concurrebant vltra. ccc. festa. Et ideo i stitutum est: vt dicatur in martilogio. ⁊ alioꝝ plurimorū martirum confessorum. ⁊c.
Paulus dyaconus iussu karoli collegit lectiōes cuilibet festiuitati ꝯuēientes ex optis dcis scōꝝ patrum

temporibus nascitur Bernardus del Carpio famosus vir ex San comitis Saldaña, et Xymena regis alphonsi sorore. ex matrimonio clandestino. quo tempore etiam inuentū fuit sanctū sepulcrū Bejacobi, Hispaniarū mecenatis.

Translatio imperij facta est per leonem papam tercium de grecis ad francos cuz vnanimi cõsensu romanorum iustis et necessarijs causis post longam patientiam ecclesie dei. que diu grecorum emendationem expectabat. Sed quia nimis defecerũt a primorum pietate dimissi sunt

Signum rubeum z multe haste apparuerunt Et sequitur strages magna christianorum

In roncisuallo occisi sunt multi reges. duces z comites de exercitu christianorum vltra. xv^{m} pugnatorum deo permittente

Milo de anglere. dux exercitus karoli. pater rolandi cum multis christianis occisus est in bello ab argolando

i. karol^{9} magnus an. xiiij.

Sol stetit spacio trium dierum vt karolus vinceret

Herbardus dux bauarie in panoniam congressus martirizatur

Iste karolus dcus magnus cũ iã regnasset in frãcia. xxxiij. anis assũpt^{9} est in impatorẽ rhomanorz. z imperauit annis. xiiij. Quãte progatiue fuerit hic in oĩbz q̃ principe laudabilẽ faciunt: q̃s digne laudare sufficiet. Hoc vnũ p nũc sufficiet q̃ a principio vsq; ad finẽ in tanta rez tempestate sic laudabilr se habuit. vt non sit inuentus qui eũ in aliquo reprehendere potuisset. Reuera q̃d possit fragilis homo in illo causari quem diuina virtus continue direxit et protexit Sic ergo ore laudamus eum si in domino opera eius magnificemus. Tandem morte sancta potitus: sepelitur aquisgrani. Anno vite sue. lxxij. Eius legendam scripsit Emardus.

VI^{a} XIII

.iiij. stephanus ã. iij. m.

Romanus .vij

DCCCC XIIII.

Refert Turpinus archiepus q̃ karolus erat corpe decorus sed visu ferus. statura eius pedũ octo. z facies eius palmum et dimidiũ possidebat. barba vero eius palmũ vnũ. frons erat vnius pedis. Militem armatum sup equum sedentem a vertice simul cũ equo ictu cũ spatã scindebat. Quatuor ferraturas equorum simul facile manibz extendebat. Militem armatũ recte stantez: sup manũ suã sola manu velociter eleuabat. Leporem integz aut duas gallinas vl anserem edebat. modicũ vinũ z limphatũ bibebat. Tam parcus in bibendo erat q̃ sp in cena raro pl^{9} q̃ter: bibere solebat

Iste stephan^{9} multos captiuos redemit. Et Ludoui cũ filiũ karoli impatorẽ coronauit. Mortuus rome. sepult^{9} in ecclesia sancti Petri

Compestelle ecclesia. z patriarchalis sedes ordinatur z extruitur in honore sancti iacobi. Et impletur petitio marie zebedei. quia Johannes a dextris apud ephesum et Jacobus a sinistris Roma in medio. Nota misterium

Episcopatus quinz dotantur per karolum in almania magnifice. scilicet Maguntinen. Colonien. Treueren. Saltzburgen. z Sedunen.

Signa multa precesserunt mortẽ gl'osi z sci impatoris karoli. Nã eclipsis solis z lune vltra soltum fuit. Apparuit per septem dies macula nigri coloris in sole. Porticus pciosus aq̃sgrani cecidit funditus. Pons maximus magunt ie tribuchis cõbustus est. Cernens autem pyssimus imperator mortem sibi imminere omnes thesauros suos prelatis commisit ecclesijs distribuendos. Et Ludouicum primogenitum constituit imperatorem. alium theutonicis siue almanis: tercium vero hispanis prefecit

famosa pagina ... quo apud ... ther abito victoria ... lo magn... Ulixbon... cognomi...

Cometa appāruit valde singl'aris ⁊ terribilis. vñ imperator attonit⁹ cū eg mardo ph̄o ꝯtulit dicēs ꝙ mutationē regni mortēq; principis pretenderet Uer⁊ ph̄us nolebat eū cōtristare: sz verbū prophetie allegās ait. A signis celi nolite timere. At imperator deuotus. nō aliud inquit: timere debem⁹: nisi illū q̄ nr̄i ⁊ h⁹ creator est syderis: sed eius clemētiā laudare tenemur. q̄ nr̄am inerciā: cū peccatores simus. tal ib⁹ admonere dignatur indicijs. Qr ergo talia portenta cū apparēt oēs coīter tāgūt. oēs ꝑ posse ad meliora festiare debem⁹. vt mīaz in illo dñante ꝯseq̄ valeam⁹. ⁊ pie credit: ꝙ hac hūilitate dñm placauit. qr nō super eū plaga peruēit. sz super italiā īcursu saracenor⁊

Imperatores

i. Ludouicus. ā .xxv.

Iste ludouicus fuit filius karoli. ⁊ magne clementie. ꝓpter qd̄ dictus ē pius Habuit duos frēs q̄s supauit. ⁊ ambo malū habuere finē. In aduersis patiens erat. ⁊ in fine semper vincebat. qr erga deū ⁊ ecclesiam deuot⁹ ꝑmansit. Etiam filij eius perseq̄bantur ipsum. quos benigne ad penitentiam reduxit. Tandem bene singulis dispositis bona morte diem clausit extremū. Et quia humana infirmitas delicias diu ferre nō potest. filij eius ad miseriam declinarūt. Et est bene infelix ꝯditio quā totiēs sine cessatōe experimur. ⁊ in his q̄ añ nos fuerūt id totiens fcm̄ legim⁹. vt scz coīter paucis exceptis. felicitas gñatōis vni⁹ raro pareat felicitatē subseq̄ntis. Idē magnū ꝯciliū aquisgrani ꝯgregauit. in quo regl'a ⁊ honestus mod⁹ viuēdi canonicor⁊ ⁊ canonicar⁊ ꝯpilat⁹ ē Hic balsamat⁹ ⁊ incōsūpt⁹ in eccl'a metēsi ostenditur.

Anno mundi	VI^m XXIII	VI^m XXXIII

Pape. .i. Pascal'. an vij. die. Roman⁹ xvij. .iij. Eugeni⁹. ā ij. m̄. ij. Romanus Ualētinus diebus. xl. Romanus .iiij. Gregori⁹ ā. xvi

Anno christi	DCCCXXIIII	DCCCXXXIIII

Iste pascalis magnā adhibuit diligētiam reliq̄is scōr⁊ ⁊ innūera corpa sacra/ leuauit. ⁊ honorifice recōdidit. sic ī visione sancte cecilie mādatū sibi fuit

Iste eugeni⁹ vir p̄clarus ⁊ magne scitatis fuit. ⁊ simplicitatis. mūdi ꝯtemptor. ⁊ sola q̄ xp̄i sūt sapuit. h̄ martirio coronat⁹ ē per laycos romanos sepultus ad sāctū petr⁊

Iste Gregorius mortuo valentino. qui breuiter post electionem e medio sublatus fuit eligit. ⁊ multa bona fecit. viditq; tristia tēpora ꝓpter varias plagas grassantes in populo Hic multor⁊ scōr⁊ corpora leuās de terra honorifice reposuit in altaria. Eius petitione ludouicus ⁊ guigo marchio lūbardie saracenos de italia fugarunt. Moritur tandē post innūerabilia bona opera eodem tempore quo ⁊ imperator. sepultus apud sanctum petrum

Rabanus poeta ⁊ monachus post abbas fuldeñ. deinde archiep̄s magūtie doctor magn⁹ claruit. ⁊ pl'a scripsit. ⁊ strabus discipulus etiā notabilis in scientia ⁊ virtutib⁹ eodē tempore fuit.

Honoldus rex danor⁊ circa hec tempora baptizatur magūtie cū vxore ⁊ filijs. cui imperator frisiam dedit.

Translatio plurimor⁊ facta est hoc tempore. Sebastianus ⁊ Gregorius papa suessioneñ.

Scūs marcellinus ⁊ petr⁹ de rhoma in galliam translati sūt. ⁊ scūs vitus in saxoniam. ⁊ sanctus genesius in angliam transfertur

karolus mōasteria solemnia tot fundauit: q̄t in alphabeto lr̄e habentur. ⁊ cuilibet vna p̄pōebat.

Scisma octauum erat inter eugenium ⁊ zisinnium ꝓpter discordiam eligentium. sed eugenius obtinuit. quia pars maior erat cum eo

Tēpora cruēta iterꝫ surgūt. causa ē debilitas imperij. qꝛ mortuo ludouico filij eiꝰ mutuo se cōtrī uerunt. Qd audiētes saraceni ⁊ saxones ⁊ alij occidētales erexerūt se ꝯ eos. ⁊ fcā ē plaga grauis.

Annona de celo pluit in vasconia frumēto silis. habēs tn̄ grana breuiora

Tēpestas maxima oritur in gallia et terremotꝰ. ⁊ mlte ville ⁊ domꝰ celesti igne cremant̄ hoīes. ⁊ iumēta ictu fulminū examinātur. ⁊ cū grādine lapides immēsi pōderis cadūt. et fragmē glaciei descēdit. cuiꝰ latitudo. vi. pedū. lōgitudo. xvi. altitudo duoꝝ fuit. et pestilētia magna seq̄bat̄.

Puella q̄dā. xij. ānoꝝ post sacrā cōmūionē. vi. mēsibꝫ in pane ⁊ aqua ieiunauit. deinde ꝑ triennium omnino abstinuit ab omni cibo ⁊ potu

.i. Lotharius. ā. xv

Iste Lotharius mortuo pr̄e imperiū sūpsit. habuitq; duos fratres. scꝫ ludouicuꝫ ⁊ karolū q̄s nitebat̄ excludere ab hereditate paterna. sꝫ illi ꝯtra eū hoc bellū mouerunt. in q̄ tot ab vtraq; parte ceciderūt ꝙ sile nō ē factū in gēte illa. ⁊ lotharius fugit. Quidā autē magnates eos composuerunt regna diuidendo. nec valuerūt resistere aduersarijs suis propter hanc ruinam militum. ⁊ ideo vndiq; fines eoꝝ inuaserūt hostes. Sic sic quando vult nimium fit minimum. Qui hucusq; alios defenderūt: iam seipos defendere nequeunt. Quid faciet humilis herba deserti. si stare non valet alta cedrus libani. Omnia fac cum consilio. alioquin penitebis post. sed tarde. Nota exemplū. Tādē Lotharius renūciās seculo monachus effectus ē in cuiꝰ obitu fuit magna ꝯcertatio inter āgl'os ⁊ demōes. sꝫ orātibꝫ mōachis demōes fugati sunt.

VIꝰ XLIII

ij. Sergiꝰ ānis iij. m̄. ij. Romanus

VCCCXLIIII

Iste sergius vocabatur antea os porci. ⁊ qꝛ nomen erat inhonestum ⁊ tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomīe sergius vocari elegit. ⁊ ab isto in antea omnes proprium nomen mutauerunt. Sed hoc quibusdam nō placet. sed dicunt: ꝙ hoc faciūt exēplo christi. q̄ apl'is nomina imposuit. ⁊c̄. Similiter ⁊ de patriarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Dyonisij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum. quos michael imperator misit ludouico. ⁊. xix. egroti sanati sunt

Festiuitas omniū scōrū est translata ad kl'. Nouembris ꝑ gregoriū quartū. ⁊ galli ⁊ germani inceperūt ⁊ ipsū celebrare hoc tempore. ⁊ habetur sermo rabani de eodem satis pulcer

Plaga horribilis super romam ⁊ totam italiam facta est Nam quidaꝫ perfidi christiani miserunt clam ad soldanū sarracenorum vt cito veniret. Et rhoma rapitur. ⁊ ecclesia apostolorū stabulum porcorū efficitur. sed ludouicus cum gallis ⁊ lombardis totam illam infinitam multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et siciliam et apuleam etiaꝫ hoc tempore saraceni vastarunt: et tuscia in solitudinem redacta est

Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonibus ⁊ alijs. circūquaq; concrematis ciuitatibꝰ. ⁊c̄. Hic iterꝫ nota mutabilitatem temporum. quia per longa tempora galli triumphatores ī orbe fuerunt hic prosternuntur. nec vmq̄ꝫ postea ad pristinam redeunt potestatem ⁊ gloriam. Dominabantur enim quondam in italia. hispania. germania. in saxonia. imo vltra mare.

Sexta etas Christus

Sarraceni de affrica venientes iterũ romã inuadũt. ⁊ ecclesias apl'oꝝ dehonestant spolian/tes vndiq; ⁊c. Redeuntes autem cum spoliis submersi sunt in mari.
Duodecim duces bohemorum sunt baptizati. procuratione ludouici fratris Lotharii
Fames magna in germania fuit. ita vt pater filium deuorare vellet.
Maguntia circa hec tempora ĩ magna afflictione fuit ꝑ triennium. Demõ publice apparuit. ⁊ domos incendebat. ⁊ sacerdotes lapidauit q̃ aquã bñdictã aspgebãt. ⁊ hoies fugiunt.

Octaue assumptionis bte marie instituuntur a leone papa
Aymũdus rex anglie vir scũs martirizatus est. ⁊ angliã deuastauit.

Imꝑatores .ij. ludoui/cꝰ.ã.xxi.

Magniradus heremita martirizatur
Iste ludouicus filius Lotharii fuit a sergio papa in regem coronatus ⁊ ad tempus cũ patre regnauit. ⁊ pꝰ solꝰ ãnis.xxi. Hic habuit filiũ noĩe karolũ quẽ diabolꝰ inuasit. ⁊ vexauit corã pr̃e. qꝛ ꝯ eũ ꝯspirationẽ tractauerat. eius tꝑe multa mirabilia contigerunt.
Sancta helena imperatrix transfertur a roma in franciam
Gloria laus ⁊ honor tibi sit rex ⁊c. ꝯponit̃ a quodã epo captiuo in festo palmarũ. propter quod ab imꝑatore dimissus fuit ⁊ restitutus
Colonie horribilis tempestas oritur. et fulmẽ eccl'am sci petri scidit. ⁊ iij. interfecit hoĩes. ⁊ sex semiuiuos reliquit. habuit formã dracõis.
Radulphus epũs bituriensis claret sanctitate

Anno mundi VIꝰ LIII — VIꝰ LXIII

Pape. .iiij. leo a.viij.m̃ iij.d̃.vi. Romanus. iij. Bñ/dictus.ã ij.m̃.vi. Romanus. i. Nico/aꝰ.ã.ix. m̃.ij.d̃. .xx. Romanus

Anno christi DCCCLIIII — DCCCLXIIII.

Iste Leo sanctus fuit in quo ⁊ serpẽtina prudentia. ⁊ colũbina simplicitas habitauerunt in monasterio educatus. prĩo in scia ⁊ sancta ꝯuersatiõe tãq; verꝰ monachꝰ ꝓfecit. Hic factus papa statiz rẽpare studuit eccias. q̃s sarraceni paulo añ destruxerãt. Collectam Deus qui beatũ petrũ. ⁊c. ⁊ Deꝰ cuiꝰ dextera btm̃ petꝝ am. ⁊c. fecit ꝯ saracenos. Fuit scripturarũ feruentissimus predicator ⁊ ꝑscrutator. orõibus ⁊ vigiliis iugiter intentus. sepelitur tandem post sanctã mortẽ in ecclesia sancti petri. cuius festuz xvij. kl'. augusti agit̃
Leonina ciuitas iussu leonis edificatur ad defẽsionẽ s. petri ꝓpe romam

Iste bñdictus nomine ⁊ re ab oĩbꝫ ẽ beatissimꝰ dictus Hic statuit vt clerici ordiate incederent ⁊ honeste

Iste nicolaus tante sanctitatis extitit. vt post magnũ gregoriũ papã vix vllus in sede romana apparuit illi cõpandꝰ. In eius ordinatione Ludouicus p̃sens fuit. tãdẽpꝰ mlta bona morte scissima potius sepelitur in ecclesia sãcti petri apl'i.

Germanus Iohes Iste iohãnes ãglicus cognomĩe. sz natiõe magũtinꝰ circa hec tꝑa dicitur fuisse. ⁊ erat feĩa habitu vestita virili sic in diuĩa scp̃tura ꝓfecerat. vt par ei non inueniretur. ⁊ in papam eligitur Sed pꝰ impregnata cũ publice in ꝓcessione ꝑgeret. pepit ⁊ moritur. Et hic sextus videt̃ fuisse papa. qui nomen scĩtatis sine re habuit vsq; huc. ⁊ silr̃ sicut alij a deo plagatus fuit. nec ponitur in cathalogo põtificum. Nugãtur aliqui de causa nullũ almanũ in papam eligi. quod falsuz eẽ cõstat.

Dolose cũ aliis comitibus ab Ordoño Legionis rex fuit occisus. et postea comitatus per Iudices fuit gubernatus. ex primis fuerunt duo nepe Nuño N... et Layn Calvo

Sanguis pluit de celo in italia tribꝫ diebꝫ. Et locuste innumerables galliaꝫ deuastant. senas habentes alas. sex pedes. duos dẽtes lapidibus duriores. vt castroꝝ acies turmatim volantes spaciũ diurni itineris. q̃tuor aut quinqꝫ miliaribꝫ extendentes. tandẽ vsqꝫ ad mare britannicũ ꝑuenientes. ventoꝝ flatu submerse sunt. sed estu occeani ad litus reiecte. ex putredine sua aerẽ corruperũt. vñ mortalitas magna ⁊ fames ꝑualida subsecuta est ita vt pene tertia pars hominuꝫ ibi consumpta sit. Et sic additur dolor super dolorem gallicis. qꝛ bellis lacessiti. iã fame etiã pereunt.

In saxonia villa quedam cũ oĩbꝫ penitus absorbetur in momento

karolus .ij.ãnie. iij.m̃.ix.

Caput scti gregorij ⁊ brachiũ sci leõis ad se/noneñ. eccl̃am sũt trãslata ꝑ iohem papam

Bulgarorum rex cũ gẽte sua ad xp̃i fidẽ ꝯuertit̃. q̃ etiã in tantum profecit vt dim isso regno monachus efficeretur. Filius autem eius apostatauit. quare resumpto regno ipsum cepit. ⁊ oculis effossis ipsum incarcerauit ⁊ alium substituit ac sacrum habitum reassumpsit

Mimenus rex britonum a scõ Maurilone interficit̃ dũ frãciã vastaret

Iste karolus dictus est caluus. ⁊ habuit fratrez q̃ dicebat̃ ludouicus. ⁊ erat rex germanie qui bellũ instituit contra ipsum. sed karolus intoxicatus obijt ante congressum. Hic multa monasteria fundauit

Sinodus constãtinopoli celebratur. que viij. est in ordine grecorũ. ⁊ quinta constantinopolitana

Ihes dyaconꝰ scp̃sit vitã bti gregorij in. iiij. libs ⁊ misit iohanni pape opus laudabile

VI^a LXXiij

.ij. adrianꝰ ãnis.v. Romanus

.viij. Johes. ã.x.d.ij.

DCCCLXXiiij

Iste Adrianus excommunicauit lothariũ frẽm imperatoris regẽ lothoringie ꝓpter adulteriũ. sꝫ cũ ille romam veniens vt excusaret se ⁊ cõmunicasset indigne cum octima tibus suis: omnes infra annum mortui sunt. ⁊ rex in via mortuus est cum venisset placentiam

Iste iohannes vnxit karolum imperatorem ⁊ iniuriã passꝰ fuit a romanis. quia dicto imperatori non fauebat. ⁊ ĩ custodia positus fuit. Ipe formosũ portueñ. epꝫ eiecit ⁊ degradauit quod fuit occasio mali

Cirillus vir sanctus pene omnium sclauorum doctor ⁊ apostolus. corpus sancti Clementis pape repperit in crisona mari exiccato. ⁊ romam transtulit. ⁊ in sua ecclesia reconditur

Johannes scotus doctissimus in scripturis in franciam venit ⁊ rogatu ludouici iherarchiam dyonisij de greco transtulit in latinum. ⁊ post a discipulis confossis stilis moritur. Et nota q̃ sepius libri sancti dyonisij translati sunt.

Charitas valde refriguit circa hec tempora in omni statu. ⁊ iniquitas plus solito cepit abundare. Jam eĩ gladius ⁊ hereses ex magna parte cessarunt. sed ambitio ⁊ auaricie ⁊ cetera vicia frena laxantes amplius q̃ ille heresum persecutiones christianam fidem persequebantur

Normannia conuertitur tertia generatione. post hec robertus nascitur qui apuliam calabriam siciliam acquisiuit. venetosqꝫ ⁊ alexium imperatorem grecorum superauit.

Ungari gens inculta oritur. Erit a sicilia ⁊ a pincernatis propulsa in panoniam venit. ibiq; manens expellit incolas. Carnes crudas comederunt. ⁊ humanũ sanguinẽ biberunt sicut phalangi. Hi postea romam et alia bona ecclesie ꝑ longũ tempus inuaserunt sicut olim gothi. ⁊ sic cõtinuatur tribulatio Flandria efficitur comitatus ⁊ balduinus primus comes ibidem fuit. Gallia autem fuit nimis vastata ante fedus rollonis. quia germani videntes coloniam. treueriz exustas. ⁊c. iunxerũt se francis. et sic rollo dux normannorum baptizat̃ accipiens gillã filiã regis in vxorem confirmata sibi regione normannie

Imperatores (iii. karolus an. xii.)

Sonderoldus eps magũtine a normannis martirizatus est

Iste karolus dictus est grossus siue iunior. qui galliã et germaniam pacifice possidens. a iohanne papa in imperatorem coronat̃. Tandem post gloriosam victoriam normãnos ad fidez ꝑduxit. quia iam francis resistere vltra non valuerunt. Et. iiij. annis sup francos regnauit. ⁊ factus inutilis abijcitur

Sanctus Martinus translatus fuit de thurone antisidorum et curauit leprosum. Deinde reportans curauit paraliticum et cecum contra volũtatem eorum. ⁊ frutecta regionis vestita sunt foliis supnaturaliter. ⁊c. Uide pulcram historiam in legenda ipsius

Anno mundi VI^m LXXXIII VI^m XCiij.

Pape. (Martinus. ii. ã. i. m̃. v.) (iij. Adrianus. ã. i. m̃. iij.) (Stephan⁹. v. ã vi. di. ix) Romanus (Formosus. an. v. m̃. vi.)

Anno christi DCCCLXXXiiii DCCCXCiiij

Iste martinus parũ prefuit. similiter et adrian⁹. Et iste adrian⁹ statuit: vt imperator nullo modo se intromittat de summi põtificis electione. Sz apparet ꝙ hec constitutio parũ obtinuit. imo leo octauus directe ꝯriũ statuit postea. et forte pro varietate temporuz sic oportuit statuta huiusmodi variari: vt patet extra de spon. Non dz

Corpus sancti calixti transfert̃ in franciam

Huius stphani tpe corpus sct ĩ martini translatuz fuit propter timorem normannoruz. Et nota ꝙ libri satis discordãt de tempore horum pontificũ cuz linea imperatoꝝ. Et forte hoc factuz fuit ꝓpter scandalosas contentiones et intrusiones: que in vtroq; statu fiebant. ⁊c. sz nõ est vis. Sufficit enim nobis debita tempora distinguere. ⁊ eq; digna sunt memorie commendare

Iste formosus fuit primo epũs portuensis. ⁊ a iohanne ꝓpter inobediẽtiã priuat⁹ erat et degradatus vsq; ad laycalẽ statũ. sed ꝑ martinũ restitutus est. ⁊ ꝯ iuramentũ non solum romã venit. sed etiã papatuz suscepit. ꝓpt̃ quod facta est altricatio magna. Scisma. ix. eccl'ie et scãdalosissimum fuit ꝑm quosdam ĩter formosum et sergium.

Nam sergius a formoso reprobatus: a papatu fugit in franciam. et tandem papa factus reuertit̃ rhomam secrete. et cristoferum cepit. et formosi corpus effossum dehonestauit. Fuit etiam ĩ scismate isto aliud minus et breuissimum inter leonem et cristoferum predictum. Nam cristoferus per vim rapuit papatum leone incarcerato. sed statim etiam ipe per sergium captus ẽ tamq̃ inuasor. Quidam enĩ dicũt ꝙ monachus effect⁹ sit/ et mltiplicata sũt mala sup clerum et totam ecclesiam.

Cluniacensium ordo patrum quasi stella matutina in medio nebulose tempestatis huius z scandalose in magna humilitate z feruore rutilare cepit atqz prosicere. p adonē monachum virū sanctū ac ceteros qs ples eqz pfectos. Di primi ordies sanctissimi pris bñdicti. qui iam in pleriſqz locis cecidit reformatores extiterūt. Et nota q diuitie fuerūt sepius causa casus huius ordinis sacri z pauptas reformationis. Deuotio namqz peperit diuitias: sz heu filia suffocauit matrem.
O abissus impscrutabilis iudicioz dei. ecce tamen imperio qs in papatu altricatione scandalosa tenebrescente exortum est hic in tenebris lumen rectis corde

Arnulphus. ā pp̄ Iste arnulphus plene compescuit normannos. qui tā vltra. xi. annos galliam vastarūt. Tandem a medicis desperatus mirabili infirmitate. ita vt a pediculis consumaretur defecit z mortuus est.
Heu heu dñe deus qñ obscuratū est aurū. mutatus est color optimus. qualia cōtigisse circa hec tpa etiam in sancta sede apostolica quam vsqz huc tanto zelo custodisti legimus scandala. Quales ꝓtentiones z emulationes. secte. inuidie. ābitiones intrusiones. psecutiones. O tēpus pessimum in quo defecit sanctus. z diminute sūt veritates a filiis hoīm. Verūtamen post hec tēpora fuerūt multi sancti pape. sz non sic ꝓtinue z in tā to numero sicut in p̄cedentib. Eya quis conuētus. que congregatio. quis homo iam securus erit. si sic defecit sanctitas primitiua

VI^ta^ OCIII

vi. Bonifacius die. xv.

Steph an^9. vi. ā i. m̄. iij.

p^9. Roman^9 m̄ .iij. di. xi

Theodorus. ij. die. xx

Johes. ix. ān .ij. die. xv.

Bñdic^9. iij. ā. iij. m̄. ij.

DCCCCIIII

Isti octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederunt. Nescio aliquid notabile de ipsis dicere. quia non nisi scandalosa de his repperi ꝓter inauditam i sancta sede apostolica contentionem. vnus contra alium. z simul contra se mutuo Naz Stephanus confirmans facta iohannis octaui formosum damnauit. z ei^9 facta irrita decreuit. z corpus eius mortuuz deh onestauit. digitis duobus abscisis manum in tyberim proiici mandauit. omnino ingratus contumeliam pro gratia reddens. quia formosus ipsum antea episcopum anagnie fecit Sed breue tempus finem imposuit negocio. Rursus post hec theodorus omnes actus stephani reprobans facta formosi approbauit. similiter z iohannes. ix. sequens in concilio rauenne coram. lxxiij. episcopis damnauit facta stephani. z formosum confirmauit. Sergius autem directe contrarium sensit. z formosum damnauit

Cluniacum monasterium famosissimum ac sanctissimuz construitur a bernone duci aquitanie. dono etiam aue comitisse. ac guilhelmo pio principe burgundie. quod postea beatus hugo abbas eiusdem cenobii mirabili ampliauit opere. Vide circa annum Mxciij.

Imperium iterum transfert ⁊ diuiditur. Nam franci non iuuabant ecclesias quas pres eorum extruxerant. sz dissipabāt. nec romanis prebebāt auxiliū ꝯ lōgobardos qui mltū infastabant eos ideo de cōi ꝯsensu exclusi sūt ab imperio. ⁊ italici in ytalia: ⁊ almani in almania ceperunt vsqz ad otthonem qui vtrobiqz regnauit Franci autem nunc coguntur manere in terminis suis: experientes omnium rerum esse periodum. sicut alij rotam fortune ascenderunt ⁊ descenderunt

Comitatus blesensis oritur ex nobili stirpe normannorum. Gelo primus

Imperatores

.iij. Ludouicꝰ ā vi

Iste Ludouicus nō habuit papalē bñdcōnē ꝓpter insolentias eoꝝ q̄ in italia dñabantur. et berēgariū conabat expellere. sz cum ꝑ ipo regnare cepisset verone capitur et excecatur. ⁊ Berengarius restituitur. ⁊ hic vltimus est de stirpe karolina qui imperiū tenebant

Iste berēgarius prudens in armis fuit. ⁊ bellum habuit cum romanis ⁊ etiā cū ludouico predicto. nec fit aliqua mentio de isto. et sequentibus vsqz ad otthonem apd vincentium in speculo historiali.

Almanus

pꝰ. Berēgariꝰ. an. iiij.

Cōradꝰ vel Hugo. ā. vij

Iste cōradus filiꝰ Ludouici inter imperatores non computatur. quia nō regnauit ī ytalia. sed in almania tantum. Et Hugo quia in ytalia tantum

Anno mundi. VIꝰCXIII

Leo. v. diebus xl.

pꝰ Cristoferꝰ. m̄. vij.

Romaꝰ.

iij. Sergiꝰ. ā. vij m̄. i ij. d.

Romaꝰ xvi.

.ij. Anastasiꝰ. ā. ij. m̄. ij.

Laudo m̄. v. diebus. xxi

Romanus

Anno christi DCCCCXIIII

Monstrum habens caput caninum ⁊ cetera mēbra sicut homo. pñtat ludouico. ⁊ benepotuit monstruosum statum significare huius temporis. vbi homies sine capite q̄si canes latrando hinc inde vacillabant.

Iste sergius cū roma redijsset auxilio francoꝝ cristoferū cepit ⁊ sedit ꝑ eo ⁊ in vltionem sue repulse corpꝰ formosi extraxit de sepulchro. ⁊ indutū sacerdotalr in pōtificali sede decollari fecit. ⁊ ī tiberī ꝓijci. Piscatores āt in eccl'am ipsum importarunt sacris imaginibꝫ se inclinantibꝫ ⁊ salutantibꝫ eū venerabiliter: cunctis videntibꝫ q̄ aderāt. Oīa insup que ipe formosꝰ fecerat irrita decreuit.

Anastasiꝰ ⁊ laudo paꝝ ꝓfuerunt

Odo vir sanctus primus abbas cluniaceñ. feruorē mōasticum in monasterijs resuscitauit: ⁊ pl'a scripsit. dyalogum beati gregorij ipso annuente coartauit sub vno volumine. Hic pater multoꝝ monachoruz fuit Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viij. horis in orādo: legendo. ⁊ scribendo expēdit. viij. in negocijs regni. viij. in cura corporis redditus etiam optime dispensauit

Stephanus episcopus leodiensis claret sanctitate ⁊ scientia. Fecit historam sancti lamberti cum notis ⁊ alias plures. scz de Trinitate ⁊ Inuentione sancti Stephani

Ungari incipiunt romā ⁊ cetera bona ecclesie vastare. Et totā rusciā destruūt interfectis maribꝫ ⁊ feis: oīa spolia secū portātes. Taxis eoꝝ rex fuit. q̄. x. modios nūmoꝝ recepit a berēgario. ⁊ pꝰ singulis annis redeūtes fines romanoꝝ inuadere solebāt ꝑ mlta tpa. causa huius mali fuit ingratitudo rhomanoꝝ. qꝛ p̄dictū marchionē expulerūt. ⁊ ideo vltus [illegible] fuit hoc mō vocando barbaros. sicut Narses olim fecit tempore Justini secūdi. postea interfectus est

Sarraceni qui dñabantur circa hec tpa in italia deuicti sunt a iohāne papa ⁊ marchione alberico

Fons sanguinis fluxit ianue significās cladē statiz seq̄ntē ꝑ saracenos. q̄ eā ceperunt ⁊ occisis ꝯctis spoliarūt

.ij. Berēgariꝰ ā. viij

Heinricus ānis .xviij

Sanctus wibertus q̄ cenobiuz gemelateñ. fundauit. claret in lothringia

De isto berēgario nō ē consonātia in libs qñ regnauerit:

Quidam dicūt post berengarium primū. Alij post hugonem. sed non est curandum. tempora ista satis confusa fuerūt. quia qui plus potuit: plus fecit.

Iste henricus dux saxonum fuit. ⁊ totus inclitus. nec ipse inter imꝑatores ꝯputat̄ qꝛ tm̄ in almania regnauit. Ipse habuit vxorem sanctissimā noīe mathildā. Ex qua genuit duos filios otthonē ⁊ henricū. ⁊ otto successit ei in impio. ⁊ henricus in almania habuit pl'es terras Tercium filium brunonem. q̄ etiam sanctus fuit. ⁊ xiij. annis archiep̄s colonieñ. vir magne ꝑfectōis Qui etiam monasterium sancti Panthaleonis fundauit.

VIꝰ. CXXIII. VIꝰ CXXXIII

iohes xꝰ ā. xiij m̄ ij. d. i. ij. — Romanus — Leo viꝰ men. vi. die. xv. — Romanus — stephāꝰ vij. ā. ij. m̄ i. d. ij — Romanus — Johes. .xi. ā. iiij m̄ x. d. xv — Romanus — Leo vij ā. iij. m̄ v .diebꝫ. x — Romanus

DCCCCXXIIII DCCCCXXXIIII

Iste iohānes fuit filius sergij pape: tam carne q̄ꝫ moribꝫ Etiam rapuit presulatum. ⁊ tandem miserabiliter occiditur a militibus Guidonis: posito puluinari super os eius dū in carcere teneretur. Post eum q̄dam alius Johannes intrusus fuit: sed statim eiectus est. Et ideo nō ponitur in cathalogo summorum pontificum.

Adamarus vir sanctus successor sancti odonis abbatis cluniacensis.

Theodardus abbas sancti helye claret sanctitate

Dunstanus episcopus cantuarieñ. sanctus pl'a monasteria fundauit. ⁊ didicit in die mortis ab angelo O rex gentium dominator omnium. ⁊ vidit beatam virginem mariam

Bohemia conuertitur ad fidem christi. ⁊ ī praga ecclesia cathedralis erigitur.

Regino abbas prunieñ. cronicam scripsit eleganter

Siptineus dux bohemie ad fidem conuersus est. vir vtiqꝫ fidelissimus.

Bolestaus filius eius. sed peruersus. qui postea fratrem eius sanctum wenseslaum occidit. s. anno primo ottonis. i. ⁊ ob hoc ab otthone cum tota bohemia superatus fuit. ⁊ vastatus per annos. xiiij

Almania circa hec tempora plus solito cepit insignes habere ꝑsonas in vtroqꝫ statu ⁊ sexu. domosqꝫ eius p̄ncipales. scꝫ saxonie. bauarie. austrie. hassie. ac ceteras fidei lumē valde illustrauit. sꝫ in sapīa ⁊ ꝓbitate pl'es claruerūt gl'ose ⁊ nominati sunt in orbe Sic sic dum vna gens cecidit' altera succreuit. vt non glorietur omnis caro nisi in patre luminum. a quo est omne bonuz optimū ⁊ omne donum perfectum. ipse est qui olim ad samuelem loquebatur. Ego glorifico glorificantes me. ⁊ qui me contemnunt: erunt ignobiles

Dani ydolatriã postponũt. Usqz ad hec enĩ tpa xpm colẽdo etiã ydolis sacrificabãt dicentes q dũ eẽnt antiq̃ores z poẽtiores eo. Sed clericꝰ q̃dam scz ansgarius contradicens: ignitum ferrũ portauit illesus. z sic fuerũt pleni informati.

Elbescanus rex anglie vir mire deuotionis floruit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris q̃ vidit ex se pdire lunã q̃ totã angliã illustrabat. qõ factũ ẽ. qz iste rex tantã habuit deuotionẽ ad diuinũ cultum vt nullum monasteriũ dimitteret indotatũ. Heresis antropomorfita z in italia repullulat. sed ra berius episcopus z ceteri extirpant eam

Imperatores

Karolus rex franco ruz a comite byberto extulatur z martirizatur paronã.

.ũ. Berẽgariꝰ .ãn. vĩ.

Iste berẽgariꝰ inpauitin italia. cuiꝰ tpe fuit magnũ sciſma z bẽricꝰ mortẽ z otto i almania cepit regnare.

iĩ. Lotharius ãnis. ĩĵ.

Iste Lotharius moriẽs qñ otto regnauit ĩ almania reliquit vroꝛẽ nomine daluidaz q̃ postea eidez ottoni nupsit.

VIꝰ QXLIII Anno mundi. VIꝰ QLIII

Pape.

ſtephãꝰ vĩ.ã.ĩĵ m.iĩĵ. ỏ

Germanꝰ pv.

martinꝰ iĩĵ.ãn.ĩĵ m.vi. ỏ.

Romanꝰ pĩĵ.

agapitꝰ ĵ.ã.vĩĵ. m.vi. ỏ.ꝛ

Johes xĩ.ã.vĩ diebꝫ.ꝛ.

Romanus

Bñdictꝰ .v.m. ĵ.die.v.

Tuscus

DCCCCXLIIII Anno christi DCCCCLIIII

Iste stephanꝰ a quibusdã romãis mutilatꝰ fuit.

Istius agapiti tempore sanctus odo pr̃imꝰ abbas cluniaceñ in dño obdormiuit ce tenebat. quapter depositꝰ fuit p ottonẽsz nõ curauit. Tãdẽ cũ vroꝛe cuiusdã se oblectãs a diabolo in tpe pcuſſ. z sine penitẽtia subito mortẽ. Eya deus eterne q̃z dispares sũt illi poriby. O abyssus iudicioꝛ dĩ. q̃s inuestigabit ea Hec fuit iste digne electus. sz per patrẽ suũ intrusꝰ qm̃ potẽs erat.

Sciſma. ꝛ. ecclesie fuit inter iohãnẽ. pũ. z leonẽ octauũ. qz iohannes cũ male intrasset. z peꝛ virisz depositus fuit. z leo subrogatꝰ. sed tamẽ leo obtinuit auxilio imperatoris licet bis fugatus fuisset

Iste iohãnes venatoꝛ fuit. z totꝰ lubricꝰ feminas publi/

Iste bñdictꝰ a romãis eligit̃ leonẽ ꝑ ab ottõe dpoñit. z in exiliũ apõ sacones missus ẽ malum pr̃incipiũ raro bz bonũ finem Time eruditꝰ piclo alteriꝰ. Scũras papas dimisit. z ad impatoꝛes accessit h tempoꝛe sicut clare apparet

Daiolus vir scũs q̃ fuit tercꝰ abbas cluniaceñ. eximĩ feruoris z abstinẽtie. z reparatoꝛ monastice discipline claret

wenzeslaus ꝓnceps bohemie de bono patre melioꝛ filius martirizat ab iniq̃ fr̃e suo Iste vir scũs fuit hũilimꝰ z misericordissimꝰ

Bruno archiẽps colonieñ vir sanctus frater ottonis. i. claret in almania: vtrũq̃z gladiũ strẽnue gubernando. z sancti Pantbaleonis monasterium fundauit in Colonia z episcopo ducatuz cõtulit. reliquijsq̃z pluribus ornauit

Hoc tempore Hali Hatã Corduba rex. Relicta fide xpi, ad paganismũ accederent. et ita vrbs xpiana, Edictũ non obediens martirio coronatur, iter quos in Corduba Aurelius, Gregorius, et Felix, cũ coniugibus suis Natalia, et Liliosa martirij palmã sunt consecuti. et Beatus Hi[illegible] apud Riojam etiam passus est.

Imperium transfertur ad almanos. Hi enī ꝑm nominis ipsoꝝ interpretationem dicunt ꝙsi oēs viri in armis vtiq; strenuissimi. catholice fidei feruentissimi defensores. Al ei lingua eorum oēs. z man vir sonat. inde almani. i. omnes viri. Nec potest infelix homo informari. vt illū scopulū declinet. in quo tot iam vidit etiam potentes periclitatos

Monstrum in italia mulier habens duo capita. z cetera membra vsq; ad vmbelicum. vna ꝓme dente vel dormiente. alia qñq; netum faciebat. diu viterūt ꝑ pariter tandem obierunt.

ūij. berēgarius. ñ. ā. xi.

Eduinus rex anglie qui oēs monachos expulit a regno z sctm dūstanū in flandriā trusit. z tñ eiusdē sctī meritis ab inferis liberatur

primus Otto ā. nis. xij.

Etgarus rex anglie pene omni anno monasterium fundauit

Iste otto primus erat imperator almanus totus victorios⁹.

Iste berengarius magna tiranni de premebat ytaliaz. quare dñs papa z alij romani vocauerūt ottonē vt liberaret eos. qđ z factum est. Et capto ꝑ viz berēgario. bis eruauit eū. z relictā Lotharij sibi vxorē accepit. quam tirannus incarcerauit

velut alter karolus ecclesie dei defensor solicitus z promotor singularis. ob quod meruit dignitatem imperialem

Multos infideles conuertit. Benedictum papam inuasorem ecclesie duxit secum ad saxoniam. ibiq; moritur in exilio. Omnibus tandem pacatis obijt plenus bonis operibus diuitijs z glā dignissimus. z ple digna: sepultus magdeburg in ecclesia sancti mauricij. quā ꝑciose fundauit

VI⁹ Q LXIII

VI⁹ Q LXXIII.

viij. Leo an. i. m. iiij

iohēs. xi ij⁹. a. vij m. xi. di.

v.

bñdict⁹ vi. anno. i. m. vi.

bon⁹ vi dom⁹. ā. i. mē. vi.

bōifaci⁹ viij m. vi dieb⁹. x.

DCCCCC LXIIII

DCCCCC LXXIIII

Iste leo ꝑmuni voto eligit̄ depositō iohāne. Hic statuit vt null⁹ papa fierz sine cōsensu imꝑatoris ꝓpter maliciam romanorum qui suos intrudebāt. Hic oēs donatōes factas ecclesie a iustiniano z karoloz alijs. ottoni cōcessit z suis successorib⁹. vt ꝙ taliā ab inuasoribꝫ ōfēderet

Iste iohānes grauē iniuriā passus fuit. a rōanis captus z ꝛul factus.

Sed otto durissime hāc ꝓtulit nobilibus occisis. z quibusdā in exiliuz missis

Nota ꝙ hic occidūtur sicut in primitiua ecclesia. sed nō fiunt martyres vt isti

Par pena sed dispar causa

Iste bñdict⁹ capt⁹ fuit. z i castro sci angli strāgla tus Et iste bon⁹ q̄ alio nomine don⁹ parū sedit

Iste bonifaci⁹ ꝓ romanos strāgulato bñdcō in papā eligit̄. z depredata ecclesia fugit i cōstātinopoli. post reuersus iohāni diacono cardinali oculos eruit. et ipe deinde subito extinctus est.

Achelwoldus reuerend⁹ eps vintonie. mlta fecit

Garri dus 2. comes fernā lez in. m Cap succesit tempore nati filii ty dela ruerūt

Sanctus Odo epūs cātuarien z sāctus bruno Lolonien. transferunt corpora sanctorum. Elifij. Patrocli. Priuati. Gregorij cū baculo sancti Petri de Roma ad Loloniam

Osualdus reuerendus vingornie epiſcop⁹ post ebozaci archiepūs Ramesie monasterium funda uit.

Ecclesia magdeburgen gliose extruitur z dotatur per ottbonem primum. Et archiepūs eius fit Primas almanie. Et nota ꝙ tēpore ottonis tercij fuit in ea quidā archiepiscop⁹: noie Udo. q̄ per beatam virginem promot⁹ fuit. sed p⁹ ꝓpter malam vitam horribiliter dānatus e. Un Lessa de ludo. qz lusistis atis vdo.

D ij

Bermudus 21. Rex legionis ex quo plures illustri viri successere, inter quos fuit de Carrion cognominatus, qui leges à regibus Gothis traditas conscripsit. quo tempore sarracenī legionis provinciam depopulati sunt eandem legionis urbem, et ipsam, denique tanta malla sarracenorum illata sunt quod à tempore Roderici ultimi Gothorum regis, neque unquam tanta mala Hispaniæ à sarracenis passa sunt, et eo res deducta est quia usque ad templum Beati Jacobi compostellani deuenere et cuncta pene deleuerunt

Ungaria incipit hoc tempore ad fidē conuerti. vbi prīo p̄dicauit vir dei adelbertus ep̄s pragen̄ Adelberius claruit vir sanctus natōe bohemus. ⁊ .i. ep̄s pragensis. reuelāte deo panoniā venies scm̄ stephanū. i. regē vngaroꝝ cū multis baptizauit. deinde polonos in fide cōfirmauit. tādem pruthenis in inferiori almanie regione ꝓpe mare ꝯmorātibꝫ p̄dicās. ibi martirio coronatus est

Stephanus p̄mus rex vngarie christianus vir sanctus fuit. ⁊ fit gratia magna in pplo barbaro. ⁊ ydolatrie cultui hucusqꝫ dedito Annona pluit de celo. ⁊ pisciculi parui in asbonia.

Imperatores

.ij. Ottho ānis. ix.

karolina stirps eijcitur de regno frācie. ⁊ comes parisiens. arripuit regnum circa hec tempora

.iij. Ottho .ā. xviij.

Iste otto fuit filius ottonis primi. ꝑ oīa fidelis ⁊ strennuus defensor ecclesie. plura bella ꝯ infideles habuit. sed in vltimo pene totum exercitum amisit in calabria Ipse tamen dum tota mente sanctum petruꝫ inuocasset mirabiliter liberatus fuit. Ipse habuit filiam imperatoris Constantinopolitani de sanguine romanorum in vxorem. ⁊ fuit coronatus a benedicto. vij. Moritur rhome sepultus in ecclesia sancti Petri honorifice

Iste ottho per omnia imperij ⁊ nomine dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissimus ecclesie fuit. multa bella prospere gessit. deo et sanctis deuotus extitit. reliquijs scōꝝ maximā reuerētiā exhibuit. ⁊c. Tandem post multos labores rome vitam finiuit

Anno mundi. VI^m CLXXXiij VI^m CXCiij

Pape. viij. bn̄ dict⁹. ā. x. m̄. vi. | .xiiij. Johes. m̄. iiij. | .xv. Johes m̄. iiij. | xvi. Johānes ā x. m̄ x. d̄ | Saxo vij | v. Gregori⁹. ā. ij. m̄. vi. | xvij. Johannes men. vi.

Anno christi DCCCCLXXXiiij DCCCCXCiiij.

Iste benedictus coronauit otthonē. ij. ⁊ fecit capi plures romanorum ꝯgregauit etiam ꝯcilium remēse cōtra regē frācie vbi gilbertus nigromanticus depōit. ⁊ rudolfus restituit in gradū p̄stinū

Hoꝝ p̄m⁹ in castro sancti āgeli fame afflict⁹ per iiij. mēses d̄fecit ⁊ moritur. ⁊ alt̄ paꝝ supuixit

Iste iohānes fuit in armis erudit⁹. ⁊ pl̄es libros cōposuit. Hūc crescēti⁹ p̄ricius in tantū afflixit ꝙ vrbē exiuerit. ⁊ ꝓ imꝑatore nūcios mitteret. qd̄ audiētes romani ip̄m reuocāt. ⁊ vsqꝫ ad terrā prostrati veniā petūt. Jā enī aliquot ānis expti fuerūt ludū almāoꝝ. Uilis ꝯditō hominū. nolle obedire: nisi cū nō pōt resistere. Tandē pace facta rome mortuus est

Iste Gregorius factus fuit papa ad instantiā imꝑatoris ottonis tercij. vir venerabilis et ipsius otthōis ꝯsanguineus dictus fuerat ātea bruno. ⁊ cū parū sedisset. ⁊ iaꝫ imꝑator ab vrbe recessisset placētinus intrudit̄ a crescētio ꝯsule ꝓpter pecuniā. ⁊ iohānes. xvij. vocat̄. ⁊ fct m̄ ē scisma diebꝫ paucis Nā imꝑator reuersus crescētiū cepit. ⁊ capite trūcauit Johānez āt ātipapam exoculari. ⁊ ceteris mēbris mutilari fecit nihil eū iuuātibꝫ ducatis suis. Quia enī fecit quod nō debuit. passus est quod meruit. Et nota ꝙ iste gregorius cū otthone predicto ordinauit electores imperij in almania. qui deinceps ꝑmanserūt vsqꝫ nūc. nec potuerūt franci aut alij infringere

Comitat⁹ sabaudie inclitissimus oritur ex nobilissima ducū saxonie sanguine qui etiam hoc tꝑe imperiū tenebant. Ubi primum beroldus vir in armis strennuus. multis tyrannis expulsis dominare cepit.

Electores imperij post otthonē terciū instituti fuerūt. nō ꝓpter aliquā culpam saxonum. sz ad pcauendū pericl'a futura. Hi sunt septē principes in almania potentissimi. Primi tres spūales. s. archiepi Magūtiñ. Treuereñ. Colonieñ. Et tres seculares. s. Palatinus q̄ est comes rheni Marchio brādeburgeñ. Dux saxonū. Rex bohemoꝝ est mediator. ꝛc. Uñ habent ꝟsus in speclo vincencij. Maguntinensis. treueris coloniensis.. Uerū q̄dā dicūt hac occasione aq̄la mltas pēnas amisit. ꝛ in fine totalr nudabitur

Quilibet imperij fit cancellarius horum
Et palatinus dapifer. dux portatorensis.

Marchio prepositus camere. pincerna bohem⁹ Hi statuūt dñz cūctis ꝑ scl'a sūmū

primus heinric⁹ ānis. xx.

Gilla virgo prudentissima soror heinrici imperatoris. post nupsit sācto stephano regi vngarie. ꝛ multum iuuit ad plenam conuersationem vngarie.

Heribertus archieps colonieñ vir sanctus clarus habet Iste henricus vir sanctus fuit. dux bauarie ꝛ cōcorditer electus ꝓpter legalem ꝛ scām famam quā habuit. Habuit sororem eqz ꝟtuosā quā scō stephāo regi vngaroꝝ dedit. ꝛ totā vngariā ad plenā fidē ꝑduxit Uxor eius fuit sācta kunegūdis. cū q̄ in ꝟgitate ꝑmanēs celebrē vitā duxit. Pl'a bella tā in almania q̄z ī italia ꝯ rebelles iuste ꝛ ꝓspe ꝯfecit. eccl'as q̄z plimas ꝛ monasteria fūdauit. ꝛ magnifice dotauit. Tandē btō fine quieuit. sepultus in eccl'a bambergeñ. quā fundauit. ꝛ cathedralem fecit fieri. mir aculis choruscans. In vita sci laurencij exemplum ponitur de ipso ꝛ vxore

VI^a LXXII

.ij. Siluester. ān. — Gallicus iiij. m. i. d. viij.

.xvij. Johes. m. v. di. — xxvi

xix. Johes. ānis. v. — Romanus

MIIII

Iste siluester factus est papa auxilio diaboli cui omagium fecit. vt cuncta ei ad votum succederēt. dict⁹ fuit gilbtus. ꝛ gratiam regis francie inimicus sibi procurauit. vnde factus est archiepiscopus remensis: tamen eiectus statim fuit per concilium iubente benedicto septimo. Deinde gratiam imperatoris acquisiuit. ꝛ fit episcopus rauenne post papa. sed finem solitum cito habuit. vt puta qui spem suam fallacibus demonibus commisit. Speratur tamen de eius saluatione propter certa iudicia sepulchri ipsius ꝛ penitentiam quam in fine fecit grauissimam. membs abscisis ꝛ auibus datis

Isti duo iohannes post se mutuo sederunt. ꝛ primus parum prefuit: alter annis quinqz. sepulti apud sanctum Petrum.

Adelboldus episcopus traiectensis hoc tempore clarus habetur
Fulbertus episcopus carnotensis similiter
Elphegus episcopus cantuariensis q̄ post martirizatur a danis.

Odilo vir sanctus cluniaceñ. successor sancti Maioli. Hic diem animarum instituit post festū omnium sanctorum tpe Johannis. xviij. quod postea per totam ecclesiam aꝓbatum est.

Medericus abbas edunensis vir clarus habetur.

Gerhardus episcopus cameraceñ martirizatur ab vngaris ligat⁹ sup bigā de mōte currit.

Herigerus abbas lobiensis Et albo abbas floriaceñ ꝛ pl'es alij

Translatio gloriosa sanctorum martirum Condoaldi. Adriani
Amancij facta fuit gandaui hoc tempore

Iherusalem iterum capitur a sarracenis permittente deo. ⁊ gl'osum sepulchrum dñi ab infidelib⁹ possidetur. Et iudei multis in locis metuentes baptizantur

Luna in sanguinem versa apparuit. ⁊ terremotus magnus. faccula ardens ⁊ fulgur instar turris cecidit cũ maximo splendore. Sequitur fames valida. In lothringia fonticulus aq̃ in sanguinẽ versus est. ⁊ multa signa circa hec tpa ꝯtigerũt. Mortalitas fuit maxima pene ꝑ totũ orbem: vt sepelientiũ tedio adhuc viui spm̃ trahentes obruerẽtur cũ mortuis. Siccitas magna et ardor sequitur.

Simeon vir sãct⁹ siracens monachus claret treueris
Gnoto epũs Leodiens. spũ sapie ⁊ scientie claruit.

Imperatores

Chorisantes quidam fuerũt circa hec tempora q̃ ꝑ totũ ãnũ saltabãt ꝓpter pctm̃ insolentie. qꝛ i vigilia natiuitatis xp̃i in cimiterio q̃dam chorizando impediebãt quẽda sacerdotem in p̃ma missa: quã deuote faciebat. sꝫ qꝛ nolebãt cessare: maledixit eos cũ imp̃catõe dicẽs. Utinã sic ꝑ annum saltaretis. Et factum Fuerunt tandem a beato herebto absoluti. ⁊ quidã eoꝝ valde penituerũt. ita vt sci effecti fuerũt. ⁊ miracul' claruerũt. Scdm̃ quosdã contigit in villa saxonie in eccl'ia sci magni. ⁊ filia sacerdotis cuiusdã auulsis brachijs saltauit. Fuerũt ãt nũero. xix.: q̃ꝝ tres feie erãt oẽs breuiter obierũt. Sãcta kunegũdis vxor heinrici imperatoris ⁊ virgo ꝑpetua claret ꝑib⁹ bonis. postea monasteriũ ingressa. obijt miraculis choruscans. Henricus rex vngarie virgo cuꝫ sponsa sua obijt miraculis choruscando. fuit qꝫ filius sancti stephani regis

VI^m CCXIII Anno mundi VI^m CCXXIIII

Pape .iiij. sergius an ij. m̃. vij — Tusculanus. viij Benedict⁹ ãn. xi. m̃ — xi. die. xxi — Romanus .xx. Iohannes ãnis. ix.

MXIIII Anno christi MXXiiij

Iste sergius fuit sctẽ vite ⁊ exẽplaris conuersatõis. sepultus in eccl'a s. petri.

Iste benedictus habuit scisma maximũ. quia eiectus fuit. ⁊ q̃dã alter subrogatus. Hunc post mortẽ vidit.

Iste iohannes habuit bellum cum romanis

quidam episcopus in miserabili specie. dicentem se grauiter affligi. ⁊ ꝙ nihilominus speraret de misericordia dei. ⁊ nihil sibi prodesse quod pro se factum esset. quia de rapinis fuit. misitqꝫ eũ ad iohannem papam. vt de tali theca summam pecunie acciperet. ⁊ pauperibus daret. quod ip̃e fideliter implens episcopatui cessit. ⁊ timore perculsus sibi prouidens in futurũ monasterium intrauit

Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictum octauum ⁊ quendam alium intrusuꝫ. sed post benedictus obtinuit. eiecto iterum intruso

Robertus rex francie composuit sequentiam Sci spũs as. no. ⁊c̃ Et rñsoria. O iuda. ⁊ hierl'm. ⁊c̃ Cornelius centurio ⁊c̃. cũ notis ⁊ all'a. Eripe me ⁊c̃. Ip̃e fuit vir misericordiarum

Rogerus epũs beluacen. totus inclitus claret

Durãdus ep̃s leodien̄ obscuro gñe nat⁹

Albertus scũs ep̃s metẽ

Campanus doctor insignis ⁊ deuot⁹. maximusqꝫ astronom⁹ claret. Hic inuenit errorem paruum in calculatione ptolomei q̃ ad medium motum lune vcꝫ ꝙ in. ij^m. clx. annis lunaribus deficit vna dies. ⁊ in quibusdam alijs silr̃ Excusat autem tantũ virum ꝙ hoc non prouenerit ei ob defectum ingenij. sed ob penuriam temporis. maxime quoad motum octaue spere. ad quem longum tempus requiritur. Eius theorica ⁊ ꝯpotus sunt optima

Elbertus abbas gemelatenensis.

...poribus nos Rodericus de biuar Cyd Ruiz appellatus fama et semper so...unt.

...udus 23. Legionis rex Ilifonso patri suo in regno sucesit, qui Theresã Comitis ...telæ filiam in vxorem duxit, et filijs orbatus obit, et ita regnũ Legionis à ...re sua sancia cognominata fuit possessũ, et ita deficiente linea masculi ... sceptrũ regni, in feminam remansit, ex quo femina ceptrũ in castell... ...bere potest defectu maris. quã Sanciam ferdinãdus nauarræ princeps ... ducens in Regno castelle et Legionis sucesit. et ex tunc fuit facta

Tempus effemiatū incepit circa annos dñi. M. in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere ⁊ declinare a p̄stina viri litate. vt patet in ꝓphecia scē hildegardis Et in multis regionib⁹ xp̄ianitatis nec sacra nec ecclesiast ici ritus seruabant. augurijs ⁊ maleficijs intēdētes. ⁊ erat sacerdos sicut popul⁹ Sz mis̄icors dñs ꝯ hec mala iteꝝ pl'es apl'icos viros suscitauit. q̄ hāc ariditatē bonis exēplis ⁊ p̄dicationib⁹ irrigarēt dño coopante ⁊ s̄mone confirmāte sequētib⁹ signis. Et multi ordies maxio feruore succreuerūt. vt p̄iculosū tēpus illustrarent de q̄b⁹ p⁹ ꝯseq̄nter fit mētio. Et q̄ riā sepe hm̄oire/ formatōes facte fuerūt preter spē. ⁊ seq̄ntib⁹ future sūt. ido fatuuz ē det̄minare q̄ antixp̄s tūc vl'tūc veniet ꝓpter maliciā tp̄is qd̄ pleriq̄z attētauerunt q̄s oēs fefellit sua

i. Conradus an. xx.

opinio euangelica derisit sanxio. ⁊ ip̄a tp̄is rep̄bauit experiētia. Horum errorū. immensus numerus

Iste Conradus fuit dux de frāconia q̄ ē ps almanie. Hic m'tas leges edidit. ⁊ pacē districtissime s̄uare sub pena capitis iussit. sed comes lupoldus accusatus de terra sua fugit. cupiens magis rusticane viuere q̄z solemniter mori. cuius tñ fili⁹ mirabl'ir ad imperium peruenit nutu diuio ꝯtra volūtatem conradi. accepta filia eius in vxorem

Egelmotus archiepiscopus cantuariensis misit brachiū sācti augustini in angliam Eius epistolare habetur

Guilhelmus dimonens̄

Ricardus virdunens̄

Popo stabulensis.

Helvas coloniensis

Ostertus leodiceñ

Stephanus leoduneñ.

Hi oēs abbates venerabl's hec tp̄a floruerūt

VI^a CCCXXXIII

ix Benedictus. an. xij. — Tusculanus — .iij. Siluester d. xxvi. — .vi. Gregori⁹ ā. ij. m̄. vi. — Almanus — .ij. Clemēs. m̄. ix. d. vij.

MXXXIIII.

Iste Bñdictus fuit nepos benedicti octaui tot⁹ lubricus. ⁊ ideo damnatus apparuit cuidā ī specie mēstruosa ⁊ horribili. Caput ⁊ cauda erāt asinina. reliquū corpus sicut vrsus: ⁊ ait. Noli expauescere. scito me hominem fuisse sicut tu es. sed sic me rep̄sento sicut olim existens infelix papa bestialiter vixi. Tp̄e ei⁹ scisma scādalosum nimis fuit. q̄ ip̄e eiect⁹ erat. ⁊ iteꝝ restitut⁹ ⁊ iterū eiecus

Iste siluester electus fuit expulso bñdicto. sz eꝯ eijcit ⁊ benedictus restituit. quo iterū eiecto gregorius substituitur Qui cū essz rudis lr̄aꝝ. alteꝝ papā ad eccl'astica officia exequēda se cū ꝯsecrari fecit. Quod cum multis ñ placeret tercius superinducitur. qui solus vices duorum adimpleret dimicantibus inter se. henricus supueniens omnes deposuit. ⁊ clementem. ij. substituit. a q̄ statim se coronari fecit. ꝓmittentib⁹ romanis sine ipsi⁹ ꝯsensu se nūq̄z papā electuros. ⁊ sic q̄nq̄z cedētib⁹ sextus instituit. Verū de isto Gregorio guilbertus d̄t q̄ fuit vir sanctus. ⁊ ꝯ henricū bellū habuit ⁊ raptores sc̄i petri extinxit. ⁊ cū magno miraculo fit sepultus. ⁊c̄

Iste clemens dict⁹ fuit añ sindeger⁹ bābergeñ eps q̄ factus fuit papa p̄ imp̄atorē ꝓpter vnionē recupandā vt iam dictū ē s̄ ⁊c̄

Scisma. xicij. eccl'e scandalosum ⁊ confusione plenum fuit inter benedictum. ix. ⁊ alios. vt patet infra. Cā fuit mala vita bñdicti aut iniquus introitus. Hic notat ptolomeus q̄ fast⁹ summorū pontificū habuit semper malū exitum. ⁊ fuit occasio. ⁊ est causa m'toꝝ scismatū. notabl'e est.

Fulbertus carnoteñ eps in infirmitate visitat̄ a btā virgīe. ⁊ de ei⁹ lacte scissimo recreatus est Heila auguriatrix in anglia fuit. quam demon de ecclesia extraxit horribiliter

Corpus Gigantis rhome inuenitur immense magnitudinis incorruptũ cũ lucerna q̃ non poterat flatu extingui. Statua marmorea erat in apulia. cuius caput ostendit thezaurũ subtiliter

Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula vsq; ad vmbelicum ⁊ diuisim operabantur. vna mortua. alia supuixit. triennio mortuam portans.

Palumbus presbyter rome fuit nigromanticus. ꝯtra quem diabolus orauit ⁊ obijt

Sanctus Theobaldus vir notabilis de francia reclusus heremita hoc tempore claruit.

Imperatores — ij. Heinricꝰ. ã. xvij

Karolfus mertioꝝ regis filiꝰ martirisatꝰ fuit a mat̃tera

Edmũdus rex vir scũs a danis martirizatus est

Iste henricus fuit gener cõradi. in silua natus. ⁊ bis ad occidendũ traditus. sz tñ deo ꝓtegente illesus euasit adhuc puer. Cũ ãt impator eẽt effectꝰ in loco natiuitatis sue nobile mõasteriũ edificauit. quod vsq; hodie vrsania noĩatũ est. Uide pulchrã his. in cro. martini ⁊ vincẽcij. Hic oẽs ioculatores a curia sua remouit. ⁊ q̃ his dari ꝯsueuerãt: pauꝑibꝫ erogauit. Hic victoriosus fuit. ⁊ italiã intrãs. Pandulphum cãpanie principem cepit Abbatẽ fuldeñ. sedauit. q̃ tunc potentissimus fuit: bochoniensibꝫ atq; exercitu eiusdem impatoris se mutuo interficientibꝫ in eccl'a magunti. in die sãcto penthecostes. diabolo in aere vociferãte ⁊ cantante. Hũc diẽ bellicosũ fecisti quẽ etiã increpauit Bardo vir sanctus archiepũs Maguntineñ claret

VIdꝰ CCCXLIII Anno mundi VIꝰ CCCLIII.

Pape. — ij. Damasus diebꝫ. xxxiij — ix. Leo ã. v. m̃. ij die. v. — Almanus. — ij. Uictor. ã. ij m̃. iij — Almanus.

MXLIIII Anno christi MLiiii

Iste damasus fuit inuasor ecclesie ⁊ subito defunctus est ⁊ statim rhomãi petierũt sibi dari pontificẽ sz nõ theutonicũ siue almanũ. ad hoc enĩ non poterant inclinari ex mala cõsuetudine indurati. Tunc istũ leonẽ virum sanctum ad hoc inclinauit vt papatũ accipet. sz postea de hoc fecit consciam ⁊ resignauit. ⁊ denuo est electus. Hic xp̃m ĩ spẽle prosi nocte in lecto suo collocãs: mane ipsum non inuenit. Tandem post laudabilem vitam scã morte potitꝰ miraculis claret. Ipse multa scripsit ⁊ fecit. Erat antea epũs tuleñ. ⁊ audiuit angelos dicẽtes. Ego cogito cogitatiões pacis ⁊ non afflictionis dicit dñs.

Iste Uictor vir bonus ⁊ venerabil' timore impiali factus est papa. sic eĩ disposita fuit apostolica sedes h̃ tpe q̃ sancti viri duplici timore se subtraxerũt. scz diuino ⁊ hũano. qꝛ tãto officio se indignos arbitrabant̃. et tyrãnidẽ romanoꝝ quotidie sustinere teduit. Sz cõpellẽte impatore q̃dam nihilominus accesserant simil'r duplici timore. timebãt eñ deum offendere sic vocati. etiam offensã ꝑncipis. Iste idem victor multos symoniacos deposuit in concilio florentino ⁊ etiam fornicarios. De pluralitate beneficiorũ q̃ circa hec tpa nimis inualuisse vident̃. ⁊ deinceps ꝯtinuata. multũq; dolenda ambitione prelatorum ⁊ symoniaca labe. q̃ plurima scripta sanctorum patrum habentur detestantia abusiones istas Et nota q̃ facile inuenti sunt pauperes clerici ⁊ doctores qui pluralitatem bñficioruz. ⁊ pompaz eccesiasticorum reprehẽderũt. donec offerret se occasio participandi. qua excepta cõiter auaricia excecauit eos Fertur de quodam mgr̃o magne litterature q̃ valde solẽniter disputauit ꝯ diui ☞

Ciclus magn⁹ ãnoꝝ finit̃ hoc tpe. s. ãno dñi. M. lxiij. ꝯtinẽs annos dxxxij. qui ad rationẽ omnem paschalis compoti vtilis est. ⁊ ab euo in euũ in semetipsum sine errore reuoluitur. ⁊ sequenti anno ciclus magnus ãnoꝝ. dxxxij. a natiuitate domini exactus incepit. in cui⁹ fine erit labor ⁊ dolor. vt quidam dicũt terminabitur anno domini M. dxcv.

Eduardus vir sanctus rex anglie claret spũ prophetie. nec repperi plẽs aliquos reges in aliq̃ regno ita iustos ⁊ sanctos q̃ in anglia

Matildis comitissa triumphatrix inclita normannos expugnat. ⁊ ꝑatorẽ debellauit pro eccl̃ia gl̃ose laborauit. ⁊ tandem totũ suum patrimoniũ sup altare sci petri obtulit.

Berẽgarius episcopus turonensis erronee docmatizauit de sacramento altaris. ⁊ p⁹ informat⁹ retractauit. ⁊ sancte vite fuit. sed discipulos ꝯuertere nequiuit. Et sequit̃ heresis magna que satis afflixit ecclesiam longo tempore. Ipse negat veꝝ corpus ⁊ sanguinẽ christi esse in sacr̃o: sꝫ figura tm̃. Vide de con. di. ij. Ego Berẽgari⁹. ⁊c.

Elburga virgo sancta filia Eduardi regis

Etgtha edgari regis filia virgo sancta claret

walburga virgo sancta ⁊ abbatissa fuit

Lanfrãcus episcopus cantuarieñ. magister ancelmi scp̃sit libꝝ ꝑ modũ dyalogi de sacr̃o. ⁊ alia

Petrus damianus doctor grauissime auctoritatis ⁊ religiosus valde claret

Aucelmus vir sanctus epũs Cantuariensis doctor excellens ⁊ beate virgini deuotus

Adrianus cronographus ⁊ monachus fuldensis vir clarissimus habetur

VI^m CCLXiij.

ix. Stephan⁹. m̃. ix. d̃ — Almanus ex lothoringia xxviij.

.x. Bñdict⁹. m̃. ix

.ij. nicola⁹ .ã. ij. m̃ — Burgundus vi. d̃. xxvi.

MLXiiij.

Iste stephanus paꝝ superuixit. ⁊ sequẽs bñdict⁹ cũ ꝑ vim pap̃tũ rapuisset. ⁊. ix. mẽsibꝫ sedisset cessit

Iste nicholaus conciliũ celebrauit ꝯ berẽgariũ. q̃ errore decept⁹ ꝯ fidem dogmatizauit. sꝫ plene correptus reuocauit vt patet de con. di. ij. Ego berengarius. In eodem concilio factum est decretum de electione pape. In nomĩe domini. dis. xxiij

☞ cias prelatoꝝ ⁊ festũ eoꝝ quasi omnino sic viuere non liceret. ⁊c. Hec cum nunciata domĩo pape fuissent plausibl'r respondit. Demus ei bonam prepositũram. ⁊ hec ⁊ illa beneficia. ⁊ bñ pacatus erit. Factum est ita. Et ecce protinus sententiam mutauit dicens. Numq̃ intellexi materiam hanc preter modo. Quippe quilde inope diues: de contemptibili repente gl̃osus apparuerat. Hos beat⁹ hieronimus velut pestes quasdam contagiosas vitãdos pronunciat. Dixit quidem notabile verbum. Qui habet vnum beneficium cõpetens: ⁊ eo legittime vtitur: recto calle ad patriam tendit qui vnum superaddit. vno oculo conscientie priuatur. Qui aliquid adhuc pl⁹ acceptat: etiam altero lumine priuatus totaliter excecatur. ⁊ deinceps que poterit coaceruat. Hanc maledictionem insatiabilis auaricie olim presignabat iheroboã rex israhel. qui licet diuinit⁹ ad regnũ ꝑuenerat statim tñ a cultu dei recessit. Fecitqꝫ duos vitulos aureos ne populus israel ad tẽplũ dñi ascẽderet. Factũ ãt est hoc verbũ in peccatũ: ita vt oẽs seq̃ntes reges hũc cultũ sacrilegũ obseruarent. in destructione regni. Ita de ecclesiastico statu timendũ esse sancti viri coĩter asseuerant. ⁊ iam in pl'ibꝫ mũdi partibꝫ ꝯpletũ cernim⁹. Clerici qui nihil possidere deberent preter ratõnabilem cõpetentiã. neqꝫ se de temporalibus intromittere. omnia possidere. oĩa volũt guber ☞

Gotfridus de bulion dux lothoringie victor glosus pro ecclesia velut alter karolus vndiqz dimicat. qui tandem hierusalem cepit factus ibi rex. Habuit fratrē eqz victoriosum balduinum nomine qui ei in regno successit. ⁊ erat totus inclitus. miraculosa bella gessit

Finitur successio regum anglie. Et wilhelmus dux normannorum interfecto araldo regnat pro eo. de quo fit mentio in historia conceptionis beate marie.

Parisius horribile factum contigit de quodam magistro magni nominis. qui ter exclamādo dixit se damnatū. q̄ propter multi solemnes viri seculo abrenūciauerunt. ⁊ diuersas religiones instituentes celebre nomen posteris reliquerunt ⁊ exemplum

Impa.

Dures infinite conueniunt quedam potenter circumuallentes quodam conuiuio ⁊ nō poterant abigi donec deuorassent eum Idem cuidam principi polonie contigit Diꝝ valde

Syracusana ciuitas magnum terremotum sustinuit. ⁊ maior ecclesia cecidit dominica die omnibus oppressis quatuor exceptis miraculose.

Ursmarius presul sanctus ecclesiam sancti Petri fundauit. ipso sibi reuelante in flandria

Maurillius episcopus rothomageñ.

Scisma. xv. ecclesie fuit inter alexandrum et codulum episcopum parmensem. sed alexander obtinuit licet imperator contradiceret iudicio cōcilii. ⁊ maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi VI^m CCLXXIII

Pape. Mediolaneñ. ij. alexāder. ā. xi m̄. vi. d̄. .xxv.

Anno christi MLXXIIII

Iste alexander fuit vir sanctus. ⁊ statuit: vt nullus missam audiat p̄sbyteri quē scit habere cōcubinam sub pena excōicationis. vt patet. xxxij di. Preter hoc. Et habuit scisma cum quodam codulo. sed postea purgauit se in mantua coraz cōcilio de symonia. ⁊ codulus tamq̄ symoniacus ⁊ inuasor repudiatur.

Ordo grādimōteñ inchoatur h̄ tp̄e p̄ scm̄ viꝝ stephanū nobilem auernorum stipite p̄gēitū.

Ordo canonicus cepit florere in heluacesi ecclesia qui primo ab apostolis. postea a beato augustino regulariter institutus sub magistro yuone preposito post cornoteñ. episcopo

☞ nare. Idcirco: vt beat⁹ bernard⁹ dicit. qr ordinem nullum seruat. illuc properant. vbi sempiternus horror inhabitat. Olim pharisei ꝯ auariciam disputantem dñm deridebant: ⁊ insanū iudicabant. sed nunc dominus subsannat eos. Caueas lector qui multa occupas beneficia ne idez facias. neqz eadem patiaris Deus non irridetur sed que seminauerit homo: hec ⁊ metet. Noli sequi consuetudinem periculosam. noli te per pape dispensationem excusare. Ad oculum vides q̄ vituli aurei adorantur. sed ceteri mactantur. Sed que necessitas que reuerentia est in hoc deo exhibita. q̄ de numero ministrorum eius ꝓpe modū medietas ē resecata. Si enīcuilibet beneficio p̄mitteretur dari suus possessor. numerus seruorum dei esset duplex. que modo ē simplex. Seq̄re cōsiliū eoꝝq̄ deo iam in celestibus coniuncti sunt. ne cū vitulis aureis eterno igni cōfleris. Quid prodest vltra prohibitos bñficioꝝ titulos coadunare. qñ etiā simplices coīter videmus in frugali honestate amplius abundare

Solita pericula contigerũt circa hec tpa. scz inundatio aquaꝝ nimia cũ dãno immenso. Aues domestice siluatice fiunt. pestilentie maxime Et plures sacro igni ꝯsumpti sũt exesis carnibus. et membris instar carbonum. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resilirẽt. ⁊ furor ventoꝝ q̃. dc. domos laudonie ꝯfregit. Fames ⁊ ictus fulguꝝ vltra modũ. ⁊c̃. Et fons sanguinis. xv. diebus emanauit. ⁊ diabolus palã locutus est hoĩbꝫ in pago quodam visibl'r apparendo.

Translatio sancti Nicolai de mirrea ad barrẽses. ⁊ corpus sancti Clemẽtis primi episcopi metẽsis inuentũ est metis. quem episcopi ibi ordinauerũt. ⁊. xm. peregrini occisi sunt hierusalem per arabes

Arnulphus abbas sanctus. post archiepiscopus lugduñ ordinem regularis vite instituit: Cono eps Treueroꝝ: cui⁹ tpe multa corpora martiꝝ inueniuntur. q̃s olim rictionarus occidit

Hugo vir sanctissime ⁊ castissime vite claruit. eps gratiopolitanus. q̃ in. liij. annis nullius femine faciem vidit. vna paupercula excepta. q̃uis quotidie pluribꝫ ꝯciliũ ⁊ auxiliũ dederit. ꝯfessiones etiam recipiendo Hic sancti cartusiani ꝓpositi p̃cipuus cooperator fuit. ⁊ postea etiam habitum a sancto Brunone sumpsit. insigneqz exemplum prebuit

Scisma. xvi. eccl'ie fuit inter gregoriũ septimũ ⁊ archiepũm rauenneñ. Causa fuit tyrannidis imperatoris. ⁊ dissensio quorundam epõꝝ. Maius fuit omnibus ante habitis. ⁊ durauit vsqz ad vrbanum secundum

Vi⁹. CCLXXXiij.

vij. Gregori⁹. ã. xij

Cluniaceñ. m̃. i. d. iiij.

MLXXXiiij

Iste Gregorius fuit vir sanctus et multas ꝑsecutiones pro iusticia perpessus est. Hic antea dicebatur Hildebrandus prior cluniaceñ. et fuit legatus in gallia et dure processit contra symoniacos. Quendam etiam epũm miraculose vicit de simonia. quia non potuit dicere spũi sancto. Factus autem papa sinodum celebrauit. in qua contra eos simili zelo ꝓcessit. ⁊ contra presbyteros vxoratos amouendo eos a diuino officio. Fuerunt enim tempora satis arida. Et quia iusticie rigorem nisus est tenere solito modo contra eũ multi insurrexerũt. et primo cinthius prefecti filius eũ cepit cum primaz missam in nocte natiuitatis celebraret. et in turri sua ponit. sed romani turrim destruunt. et papam liberãt. et cinthium extra vrbem eũciunt. Deinde imperatorem excommunicauit ꝓpter discidium. qui post veniens ad ip̃m. et pl'ibus diebus nudis pedibus super glaciem stans: vix absolutionem impetrauit. Sed imperator ñ ꝑseuerauit in bũili obĩa quã cepit. q̃nimo ĩ wormacia ꝯ eũ ꝓtẽsũ ꝯciliũ celebrãdo aliũ loco ☞

Ordo cartusiensium sanctissimus incepit hoc tempore per Brunonem virum sanctum. natõne almanum de Colonia. Agrippina magistrum in theologia. cum sex aliis venerabilibus viris in diocesi gratiano politaneñ. Hic ordo teste beato bernhardo inter omnes ecclesiasticos ordines p̃matum tenet non ratione temporis: sed rigorositatis. Unde ipse vocat eum speciosissimaz columnam ecclesie. Verum quia propter nimiam abstinentiam paucis portabilis erat. et ne diu ꝑuus maneret postea ab ecclesia moderatus fuit. nec vmq̃z a sancto proposito cecidit. singulariter a spiritu sancto preseruatus vsqz hodie.

Terra sancta hoc tpe ex magna pte recupata est. ⁊ hierusalem ⁊ sepulchꝝ dñi glosũ cũ ãtiochia ⁊ alijs ciuitatib⁹ multis de manib⁹ saracenoꝝ. Credũtur transfretasse vltra. cc^m. xpianorũ. Quãtus ãt zelus fuerit in oĩ pplo ad hoc op⁹ pficiẽdũ. ⁊ qũo ex oĩ statu senes ⁊ iuuenes. diuites. ⁊ pauperes confluerent nemĩe pellẽte. vix aliqs sine lachrymis aut dicere vel audire posset. Passagium istud fuit beate virginis marie que mirabiliter duxit ⁊ protexit ꝓpugnatores suos sicut ostensum fuit in visione. Principes fuerunt plures. scz godefredus de bulion. qui etiam leonem interfecit. ⁊ fratres eius eustachius ⁊ balduinus. boemundus dux apulie. Hugo frater regis francie. ⁊ plures alij. qui pro fide se discrimini dantes ⁊ gloriose vicerunt.

Imperatores

iij Henric⁹. ãn xvliij.

⁊ nomen eternum sibi acquisierunt. in omnibus magnifice a dño delectati. Vide historiam in speculo Vincencij.

Iste henricus videtur fuisse homo multum inquietus ⁊ satis afflixit virũ sanctũ gregoriũ. vij papã. ⁊ pmo qdẽ veniã petẽs: absolutionẽ meruit. sz nõ pseuerauit. quinimo de nouo quendã antipapam ꝯ eũ tãqꝫ idolũ erexit. ⁊ iteꝝ Gregori⁹ eũ excõicauit. ⁊ electores imperij ducẽ saxonie pro ipso elegerunt. quem henricus cruento bello supauit. ⁊ tũc romã veniens cum antipapa suo gregoriũ ⁊ cardinales psequitur. sz statim robertus rex apulie eũ fugauit. ⁊ papam cum cardinalib⁹ liberauit. Fuit nihilominus vir elemosynis deditus ⁊ sexagesies ⁊ bis acie collata dimicauit. tandem miserabili morte vitam finiuit in carcere a proprio filio detentus. Sicut fecit factum est ei

Anno mundi VI^m CCXCIII

Pape

.iij. Victor. an. i m̃. iiij. d

Abbas cassiñ. iiij.

ij. Urbanus ã. xiij. m̃.

Cluniaceñ. iiij.

Ano christi MXCIIII

Iste victor per somniuz vidit deũ sue dignatõi in solitudĩe cartusie habitaculũ construẽtem. ⁊ dicitur ꝙ spiritu ꝓphetie pollebat fuit extinct⁹ ꝑ venenum in calice missum

Iste vrbanus antea dictus est odo. ⁊ fuit monachus cluniaceñ. multũ laborauit in ecclesia dei. regem francie excõicauit ꝓpter adulterium. Concilium primo celebrauit apud clarum montem. in q̃ statuit horas beate marie dici quotidie. ⁊ in sabbato solemniter officium fieri. Dicit ꝙ hoc beata virgo fratrib⁹ in cartusia reuelauit. Aliud concilium turonis celebrauit pro recuperanda terra sancta. ⁊ prouocauit populũ occidentalem ad transfretandum qui tunc in lancea dm̃ triumpharunt Hic habuit magistrum brunonem pedagogum q̃ fuit prior cartusie quem etiã lateri suo sociauit ĩ papatũ. ⁊ multũ profectum in ecclesia fecerunt

Ordo cistercieñ. incepit per robertum abbatem ⁊ albericum successorem eius. ⁊ videntur q̃si secundarij reformatores ordinis sancti benedicti cuius regulam habent. ⁊ multas curiositates ⁊ abusiones abdicarunt. et simpliciter ſm sanctam simplicem regulam viuere ceperunt. et mirabiliter in breui tempore creuerunt in omnibus. habuit viros sanctissimos et plures numero

☞ sui elegi fecit ab episcopis. et fit scisma longo tempore. Insuper adhuc in castro sancti angeli ab imperatore videlicet henrico tercio cum cardinalibus incarceratur. sed per regentem apulie liberatur. Tandem in apulia moritur miraculis choruscans

Soles duo apparuerunt. terremotus magnus fuit. stella per diem sulgurauit. In italia pluit sanguis. In antiochia terra absorbuit plura edificia. ⁊ porcellus nascitur cum capite humano. Pullus nascitur quadrupes. Et mulier quedam enixa fuit monstrum: ante sicut homo: retro facies canis. ⁊ cetera membra. Lancea domini reperta est in antiochia a quodā rustico: cui beatus andreas apparuit: ⁊ locū ostēdit: ⁊ quidā percurrēdo ignez. xiij. pedū cum ea totum exercitū letificauit ⁊ certificauit: eo ꝙ minime lederet: sicut dñs sibi apparens mandauerat.

Heilmandus laudunens epūs clarus habetur

iiij
Heinri
c'an. xv

Toletuz ciuitas hispanie nobilissima tollit hoc tpe de manibꝫ saracenoꝝ ꝑ adelfonsum regem. octauo anno obsessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in quibusdam. ⁊ primo erga patrem suum quē cepit ⁊ in carcere eum mori fecit. Etiam contra pontifices romanos: eo ꝙ deberet resignare inuestiturā episcoporum ⁊ abbatum: ⁊ nollet sicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit: ⁊ multa damna ecclesijs illata fideliter restituit. Moritur tandem sine prole iusto dei iudicio qꝛ patrē suum dehonestauit. Quod valde sepe contigit alijs similibus. Sepultus est in ecclesia spirensi ꝓperhenum cum alijs regibus. in cuius epitaphio versus iste fuit inscriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet istic.

V ꝯ CCC III.

Tuscus

.ij.
Pascal'
ā. xviij

m̄ v. die
.vij.

MCIIII

Iste paschal' diligēter laborauit ꝑ eccl'ia ꝯ impa/tores ⁊ reges. sup resignatione inuestiture epoꝝ ⁊ abbatū. ⁊ satis profecit. Multa etiā ꝑpessus ē. a falsis fratribus. etiam imperator eum cepit cū cardinalibus. ⁊ ꝑ duos menses ī vinculis tenuit scisma habuit. In oībꝫ tamē triūphauit. ⁊ gloriosum ⁊ pacificū finē habuit. Sepultus rome ī ecclesia scī saluatoris. ⁊ eccl'a rectissime ꝯpatur lune que crescit ⁊ decrescit. ⁊ quasi deficere videt. sꝫ tñ ad plenū reuertitur ꝓpter illuminationem solis eterni q̄ est christus dñs sponsus eius.

Scisma. xvij. eccl'ie fuit inter paschalem scdm ⁊ tres p̄latos. s. albertū. arnolphum. et theo/dericum: qui fauore imperatoris erexerūt se: sed mala morte perierūt. ⁊ paschalis obtinuit. quia iuste electus fuit: ⁊ deus fuit pro eo. Iuo carnoteñ. epūs abbreuiando compilauit de/cretū apl'icū post ysidoꝝ. ⁊ post eū hugo catalauneñ. post quem gratianus.

Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nota ꝙ nō eqꝫ ordines inceperunt. Hugo cluniaceñ. abbas vir sanctus ⁊ pietatis visceribus totus affluens. reuelatione diuina tē/plum monasterij cluniaceñ. virtute dei: nō arte virili venustissime ampliauit: sicut hactenus cer/nitur. Hic multorum monasteriorum pater extitit: qui tunc in diuersis mundi partibus construebantur. ⁊ ecclesie cluniaceñ. subūciebantur propter famam sanctitatis sanctorum monachorū: qui tunc ibidem conseruabantur. Hic etiam inclitissimos habuit discipulos inter quos vdalri/cus monachus ad almaniam pro reformatione regularis vite directus miraculis claruit

Monasteriū Rubeimōtis fūdat ab incolis loci illius. ⁊ ꝑ wilerium comitem grurie dotatur

Tytus capitur a christianis. ⁊ leodium multis plagis atteritur. terremotus. ⁊c̄. Et balduwinus rex iherusalem capitur. Acies in celo apparuerunt. Mosa suspenditur. ⁊ alia multa mōstra fuerunt que forte tartarorum tyrannidem proxime futuram signarunt. Uentus maximus fuit. ⁊ turres ac edificia subruit.

Wilhelmus rex anglie pessimus obijt a deo percussus. q̄ nullum conuentum fieri permisit

Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iude natus. s̄z cōuersus postea scripsit aliqua eleganter

Extra rhomam in monasterio sancti laurencij monachus quidam admirans q̄uo. ⁊c̄. cingulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro

Impa

Malachias vir sanctus archiepūs hibernie claret: qui totam illam gentem reformauit

Eius vitam beatus bernardus scripsit Flandria ex parte submergitur

Hugo de sancto Uictore claret parisius. natione almanus de saxonia: doctor magnus. q̄ alter augustinus dicebatur tempore suo Sanctus gerhardus biturien̄. epūs. ⁊ sanctus Ancelmus laudunice ciuitatis episcopus. qui glosas interliniaras in psalmis ordinauit

Bernhardus incipit clarescere adhuc iuuenis. qui post intrauit ordinem cistercien̄. deinde factus abbas claramuallem fundauit. Hic creuit in doctorem magnum ⁊ apostolicū virū. tot miracula fecit: ⁊ tantum honorem habuit vt similis ei in his numq̄z creditur fuisse. Uide vitam eius. ⁊c̄. Pater. clx.. mōasteriorum fuit. ⁊ velut alter moyses habitus est vbiq̄z.

Anno mundi VI^m CCCXIII VI^m CCCXXIII

Pape .ii. Gelasi⁹ ā. ij. d. v Campanus ij. Calix t⁹ ā. v. m̄ x. die. xi. Burgūdus

Anno christi MCXIIII MCXXIIII

Iste gelasius timore heinrici imperatoris cū cardinalibus gaietam accessit. ⁊ deinde per mare veniens in burgūdiam. apd̄ cluniacū mortu⁹ est ⁊ sepultus Idem imperator scisma contra eum fecit. erigendo quendam benedictum hispanum. quod etiam postea cū calixto continuatum est

Scisma. xviij. eccl'ie fuit hoc tpe. quia benedictus quidam fauore imperatoris erexit se contra gelasium ⁊ etiam contra calixtum consequenter. s̄z miserabiliter perijt. ⁊ qui iuste electi fuerunt: obtinuerunt more solito

Ordo templarioꝝ incepit hoc tēpore. qui prius albis vsi sunt mantellis. post rubeam crucem suppositam portauerūt. ⁊ hugo ⁊ gan fredus fuerūt primi fundatores eius. ⁊ btūs bernhardus regulam composuit

Ordo premōstrateñ. incepit p viꝝ dei notbertum

Ricardus d̄ sancto victore pietate plenus. ⁊ doctor floridissimus claret

Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgūdie. ⁊ electus fuit in locū gelasij. ⁊ dū rediret rhomā. pretensū bn̄dictū cepit et equitare añ se fecit supra mulā ignominiose: ita vt ꝟsa facie cauda p freno vteret̄ ⁊ vsq̄z ad vrbē agerz. vbi trus⁹ fuit in carcerē. Et papa cū imparatore pacē fecit Hic dolose sinodum celebrauit. in qua dānauit fictos q̄sdaz religiosos. q̄ pl'es hereses secrete ⁊ publice seminabant ꝯ sacr̄a ⁊ bona ecclarū. Fecit libellum de miraculis sc̄i Jacobi Statuit etiā historiā karoli descriptam a btō turpino remēsi archiep̄o. Fūdauit monasteriuz boniuallis cistercij ordinis

Stephanus vir venerabil' abbas cistercij tercius. qui beatum bernharduz cum fratribus suis ad ordinem suscepit

Tartari pmissione diuina circa hec tempora mōtē exisse putātur. in q̄ clausi fuerūt ī magna miseria ⁊ fame. qꝛ nimis multiplicati erāt. Gēs vil' ⁊ steril' ⁊ plagarūt p⁹ mūdū oīa subijciētes iuxta illud moysi In gente stulta irritabo illos Miꝝ valde. qūo illi qui maxīa ꝯuitute fuerūt iā ñ armis sꝫ pellicis ⁊ baculis oīa ꝓsternūt. ⁊ dñant' vniuerꝭ. Hec iudicia tua dñe. Sic olim assirij. medi. ⁊ ꝑsi. greci. romani. gothi. huni. ⁊ wādali. sarraceni. ⁊ arabes. bulgari. affricani. frāci. almani. turci. hispani. ⁊c. flagella iracūdie tue fuerūt. q̄libet ī tpe suo: eo q̄ hō noluerit obedire tibi

.ij. Lotharius an. xij.

Siccitas magna fuit vt flumīa lac⁹ fōtes. putei. siccarent'. ignis in terra subitrās biennio nō potuit extingui aqua. ⁊ fuit plaga horribilis. ⁊ quedā mulier. iiij. mascu

Iste lothari⁹ fuit dux saxonie. ⁊ erat vir bon⁹ ⁊ fidelis ecclesie. ⁊ coronatus ab Innocentio. ij. quem etiam fideliter iuuit ꝯtra petrum leonis. Hic beatū bernhardū in maxīa reuerētia habuit ⁊ alios viros religiosos. quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriebatur obtinuisse. ⁊ precipue ꝯtra rogerium inuasorē regni cicilie quem fugauit. ⁊ alium substituit de commissione domini pape.

Petrus abelardus insignis fuit doctor. sꝫ in heresim cadens: ab innocentio condemnatur. Hic precium redemptionis euacuauit

Sethzelo vir sanctus in diocesi treuereñ. fuit. qui etiam bruinali tempore in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

Richardus de sancto Uictore. pietate plenus ⁊ doctor floridissimus claret

Vi^a CCCCXXXIII

honori⁹ ij. ā. v. m̄ ij. d. viij Bononienꝭ.

Innocēcius. ij. an. xiiij. Romanus m̄. vij. d. viij

MCCXXXIIII

Iste honorius in grām recepit rogerium ⁊ inuestiuit eum ī ducatu apulie facto homagio q̄ fuit rex sicilie: ⁊ magna p⁹ ꝓ fide fecit. Hic duos patriarchas deposuit. aquilegieñ. ⁊ venetuꝫ. qꝛ repperit eos fauisse scismaticis Moritur tandem rome. sepultus in ecclesia lateraneñ. ⁊ idem Rogerius post ab Innocentio remouetur. quia sibi contrari⁹ fuit

Iste innocentius fuit vir valde deuotus: ⁊ tales suo lateri sociauit. Hic habuit scisma per septeꝫ annos contra petrum leonis qui se anacletum nominauit. ⁊ per vim papatum rapuit adiutus a suis amicis. quod videns innocentius cum duabus galleis fugit in galliaꝫ. vbi fuit gl'ose susceptus a beato bernhardo. q̄ tunc omnes reges ⁊ principes in manib⁹ suis habuit. ⁊ prouocauit eos: vt reducerēt dominum papam ad sedem suam. ⁊ plura de eo narrantur in vita sācti bernhardi. Tandem pacatis omnibus. ⁊ horribiliter diuino iudicio aduersarijs consumptis. pacifice ⁊ vtil'r eccl'ie p̄cedit. Sepelitur in laterano gl'iose plenus opib⁹ sanctitatꝭ ⁊c

Ordo sancti Johannis baptiste hierosolimitani inchoatur hoc tempore a venerabili raymūdo viro opibus misericordie dedito. ⁊ valde ecreuit. Hi vouent se pauperibus seruituros

Udalricus pater sanctus natione almanus de ratispana vti levas in domo domini positus consummateq̄ religionis monachus cluniaceñ. multis clarus miraculis a sancto hugone ad schuicenorum fines directus. primo monasterium montis rotgerij quod a berneñ. opido quasi duobus miliaribus distat. dono lutoldi de rūlingen nobilis viri fundauit. ⁊ secūduꝫ in nigra silua. vbi nunc quiescit. Hic primuꝫ almanie monasterijs consuetudines cluniaceñ. ecclesie inuexit.

Johannes de tpib⁹ moritur. q̄ vixerat. ccclxi. ānis. Fuit eī armiger karoli. ⁊ vsq; ad hec tpa durauit Passagiū magnū ꝯ sarracenos fcm̄ est. Lotharius ⁊ Ludouicus crucem susceperunt. et beatus bernhardus diuino doctus spū crucē p̄dicando plures ꝓuocauit. sed non contigit sic̄ sperabant. quia greci dolum magnū fecerunt cū calce farine mixta intoxicantes exercitum.

Uisiones tondali facte sūt in hibernia horribiles ⁊c̄. Rogerus rex sicilie grecos vastauit

Uisiones sancte Elizabeth hoc tpe fuerunt vsq; Constantinopolim. ⁊ ludouicum regez franciea vinculis liberauit.

Imperatores. ij. Conradus. ānis. xv

Uisiones scē hildegardis virgīs ⁊ ꝓphecie pl'ime apd̄ treuerī fuerūt

Johannes de pinio scripsit libꝝ lingua gallicana ꝑ modum visionis. mandauie dictum

Iste conradus fidelis ⁊ inclitus princeps fuit. ⁊ q̄ hoc tpe bonū regimen fuit in ecclesiastico statu. ideo principes ꝓmpte obediebāt ꝓpter exemplaritatem prelatorum. Unde iste rex cruce signatus erat a beato bernhardo ⁊ transfretauit cū multis. ⁊ miraculosa bella gessit ꝑ dilatione dominij xp̄iani in terra scā. passus est etiā magna dispendia ꝓpter dolū grecoꝝ. Ludouicus pi⁹ rex francie claruit. q̄ magna ꝑ fide fecit. ⁊ a btō bernhardo cruce signatur. ⁊ vltra mare transiens captus fuit. ⁊ multa mala passus. multaq; prelia gloriose gessit. Et henricus frater eius monach⁹ efficitur. post epūs. E dissa q̄ olim dicebat̄ rages medoꝝ sp̄ inuicta ⁊ scā hoc tpe destruitur.

Anno mundi VI^m CCCCXLIII

Pape ij. Celestin⁹. m̄. v. die. x. ij Luci⁹ m̄. xi. die b⁹. iiij. iij. Eugeni⁹. ā. v. m̄. iiij die. xx.

Anno christi MCXLIIII.

Scisma. xix. eccl'ie fuit inter innocētium. ij. ⁊ petrū leonis ꝓpter discordiā eligētiū. Et Innocētius obtinuit. q̄ maior ꝑs erat secū. ⁊ beat⁹ bernhardus per septem annos laborauit pro vnione fortiter.

Isti duo parū prefuerūt q̄ ambo in pestilētia obijerunt. Et sunt sepulti ī ecclesia lateraneñ

Iste Eugenius ante fuit monach⁹. b. bernhardi in clarauallе ⁊ missus ab eo rhomam cum alijs pro instauratione monasterij sancti anastasij. ⁊ ibi abbas efficitur. ⁊ non lōge post ex insperato in papā electus est. Hic cum esset simplex. deus eū mirabili gratia ⁊ eloquentia perfudit. beatus etiam bernhardus illum solemnem librum de consideratione ad eum scripsit. Romani autem solito more feruescentes seditionem faciunt. quaꝓpter vir sanctus dedit locuz ire. ⁊ in gallijs veniens pristinum locum dilecte clareuallis humiliter. benigneq; visitauit. Alloquitur fratres non sine lachrymis memor pristine ⁊ tam pulchre quietis iam perdite. miscens s̄monibus auulsa a corde suspiria hortatur. ⁊ consolat̄ ⁊ se inter eos fratrem ⁊ socium: non dominum vel magistꝝ. ⁊c̄. Rem difficilem agens diuersarum in vno homine ꝓprietatem exhibens ꝑsonarū. sagmēta ei circumferebātur ⁊ puluinaria. lectus eius pallijs optus cortina ambiebat̄ purpurea. sed si reuolueres opimenta iuuenires laneis ꝯplosa stramīa ⁊ paleas cōglobatas. Homo in facie deus videt in corde. Ipse vero bona coram deo ⁊ hominibus prouidebat. eternuz om̄ib⁹ monachis ⁊ pontificib⁹ exemplum relinquēs. Demū valedicens fratribus cum multis lachrīs: solitis inq̄etudīb⁹ reddit̄. romāq; reuers⁹ glose suscipit̄ clamātib⁹ vniuers̄. Benedictus qui venit nomine domini. Obijt tandem in magna sanctitate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus. sepultus in basilica sancti petri. Moritur statim etiam beatus bernhardus eodē anno

Pestilentia sacri ignis. Et puer quidam liberatus ab igne. omnem historiam mundi. textum eu angelij. actus apostolorum. ꝛc. tamq̃ in libro legeret alijs pronunciauit. Hugo de sancto victore doctor insignis hoc tpe moritur. Cui cum iã in extremis laborãti fratres hostiã simplicem ꝑ corpe dominico darent. eo ꝙ cibũ retinere nõ posset. Ille ꝑ spũm cognoscẽs dixit. Misereatur vr̃i ds frẽs q̃re me deludere voluistis. Quibꝫ stupentibꝫ ꝛ verꝫ corpus xp̃i afferentibꝫ. ille vidẽs: ꝙ recipe nõ valeret. eleuatis in celũ manibꝫ: si corauit. Ascẽdat filius ad patrem. ꝛ spiritus ad dominum q̃ fecit illum Et inter hec verba spiritũ exalauit. ꝛ corpus dominicum ibidẽ disparuit

p⁹ Fridericus ã. xxxiij

Petrus tharenthasiensis episcop⁹ integerrime religionis.

Guilhelmus puer in anglia crucifigitur a iudeis in die scõ pasceues. Et erat tunc puer ibidem qui vidit infernum

Iste Fridericus fuit vir magnorũ opm: ita vt q̃dam dicũt ꝙ post Karolum magnũ in gestorũ magnificẽtia orb̃ similem nõ habuit. Et nota ꝙ huiusmodi cõpatões sũt cũ moderamĩe accipiẽde non simplr̃. sicut solet dici de salomone. Potest enĩ eẽ ꝙ aliq̃s simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se habeat ꝙ vere dici potest de eo: ꝙ numq̃ similem habuerit in illo: sed non in omnibus. Uerum iste idẽ Fridericus in vno crimen gl'e sue intulit ꝙ cũ alexandro papa altricauit. ꝛ ꝯtra fas scismaticos fouebat longo tempore. Uerꝫ tñ post penituit. ꝛ veniã petẽs: crucem ꝑ satisfactione suscipiens vltra mare iuit. ꝛ post magnos triumphos in quodam fluuio submersus fuit improuise.

VI^a CCCLIII.

Romanus

iiij Anastasius ã. ij. m̃.

.iiij. d. xxiiij.

MCLIIII

Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentiniensis diocesis. primo quidem in cardinalem. ꝛ post in papam assumit̃. Hic construxit palacium nouũ apud sanctam mariã rotundam. Moritur. sepeliturq3 in laterano

Gracianus monachus hoc tpe decretum compilauit. ꝛ ab eugenio pp̃. iij. approbatur vt ipse fit epũs in tuscia inclusiua. vnde oriundus fuit.

Petrus lũbardus eps parisieñ. frater gratiani libꝫ sentẽtiaꝫ edidit. ꝛ glosas psalterij. ꝛ epl'aꝫ pauli. ꝛ plura alia

Petrus comestor frater Gratiani ꝛ petri lũbardi historiã scolasticam composuit ꝛ alia

Comes muriensis factus est humilimus conuersus in carthusia

Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

Hugo folieti scripsit librum de castro anime

Item wilhelmus heremita sanctissimus circa hec tempora claruit. qui olim dux aquitanie fuit. ꝛ comes pictauiensis. Hic primum totus discolus fuit. Ad quem cum beatus Bernhardus vt eum reconciliaret directus fuisset. ꝛ ille modis omnib⁹ reconciliari rennueret: vir dei ad altare celebraturus accessit ipso duce tamq̃ excommunicato pre foribus expectante. Cum autem pax domini. ꝛc. dixit. corpus dominicum super patenam ponit: et secum tollit. at q3 ignea facie ꝛ flammeis oculis foris egreditur dicens ad ducem. Rogauimus te inquit: ꝛ spreuisti nos. Ecce ad te processit virginis filius: qui est dominus ecclesie quem tu persequeris.. ꝛc. Statim q3 velut alter paulus tremens cecidit. ꝛc. qui post lorica super nudo vestitur

Sol obscuratus fuit hoc tempore fames magna facta est. Terremotus insuper maximus fuit. Antiochia cum tripoli z damasco ceciderunt. l^m. hoim submergunt. z mare retrogradum versum est. Tres lune apparuerunt in celo: z in medio signum sancte crucis. Et tres soles visi sunt Et statim post sol iterum obscuratus fuit ab hora sexta vsqz ad horam nonam

Visio horrenda facta est ep iscopo lingoneñ. a quodam heremita iam defuncto. dicens q: xxx^m hominum decesserant secum: inter quos beatus Bernhardus statim euolasset. tres in purgatorium descenderant. omnes alij in inferno perpetuo cruciandi submersi fuerunt

Boemia fit regnum. antea ducatus fuit

Impatores

Norwegia que est in feriori regio almanie conuertitur ad fidem. vbi primum predicauit Adrianus legatus z cardinalis albanensis. z postea papa

Sanctus thomas cantuariensis archiepiscopus martyrizatur hoc tempore in Anglia pro ecclesia. in ecclesia in loco sancto: z in tempore sacro. inter manus sacerdotum z religiosorum. zc. Ad cuius exequias dum clerus pro introitu misse Requiem. zc. inciperet. statim angelorum chori astantes voces cantantium interrumpunt. martyres missam intonant. Letabitur iustus. zc. Hic multis claret miraculis. Et Heinricus rex anglie misit solemnes ambasiatores: z excusauit se de nece eius. z crucem suscepit post triennium. Sanctus vero thomas non longe post canonizatur ab alexandro

Anno mundi

Pape

.iiij. Adrianus an. v

Anglicus

Anno christi

Iste Adrianus natione anglicus fuit episcopus albaneñ. vir magnanimus z verbi dei cum zelo p̃dicator egregius. Regem sicilie z Romanos compescuit. cum censuris. ipe ante legatus fuit in norwegia. z gentem illam barbaricam conuertit z instituit. Post electus in papam officium suum honorificauit Et dicit q: primus papa fuit qui cum curia in vbe veteri morari contraxit. Hic fecit gyronem in radicafano. z turribus muniuit. z multa comparauit a comitibus circa locum sancte christine. Sepultus est in vaticano.

Heresis waldensium seu paupez de lugduno incepit cuius inuentor fuit waldensis ciuis lugduneñ. Qui cum diues esset relictis omnibus paupertatem euangelicaz seruare voluit. z scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari cum nonnullis sanctoz auctoritatibus. que minus sane intelligens suo inflatus sensu apostolorum officium vsurpauit predicando vbiqz / z suos ad p̃dicandum mittendo errores plures seminauit. Moniti autem responderunt deo magis obediendum q̃ hominibus. prelatos z clericos aspernendo. Tandem contumaces excommunicati sunt. z expulsi a patria. z post in concilio heretici denunciati sunt Et factum est in grande malum z laqueum magnum simplicibus z deuotis personis scandalum immensum. z vtinam hodie esset finis.

Olim sancta fides catholica per potentes principes. per argutos philosophos. per subtiles hereticos. ac ceteros viros spectabiles impugnata fuerat. diebus autem istis per vilissimos ydiotas ac laycos pauperrimos extitit non modice tribulata Quasi dicat ecclesia Jam vtiqz

Almani qui apud Tusculanum pro imperatore morebantur. romanos apud montem portum inuadunt. ⁊ tot a nona vsq; ad vesperas occiderunt vt numq̃ ex romanis tot milia occidi legantur. licet tempore Hanibalis tot occisi sint. vt tres cophinos annulorum quos de digitis ꝓcerorum occisorum idem Hanibal extrahi fecit carthaginem destinauerit. ⁊c̃. Horum multi apud sanctum stephanum ⁊ sanctum laurentium sepulti sunt. ⁊ habent hoc epitaphium. Mille decem decies sex decies quoq; seni

Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis martirizatus fuit parisius. ⁊ iudei expelluntur a regno.

Corpora sanctorum trium regum hoc tempore transferuntur de mediolano ad Coloniaꝫ agrippinam per venerabilem Raynoldum archiepiscopum Colonieñ. Fuerunt namq; hec corpora sacratissima primo per helenam constantini matrem rapta. ⁊ de India ad constantinopolim ꝑducta. que postea eustorgius episcopus mediolanum transtulit. vbi vsq; ad hec tempora ꝑmanserunt. Sed cum Fredericus imperator quasi cum innumerabili almanorum exercitu mediolanum obsedisset ⁊ tandem cepisset predictus archiepiscopus qui tunc in comitatu imperatoris erat eadem corpora vix magnis precibus impetrauit. ⁊ ad coloniam secũ perduxit. ⁊c̃. ⁊ extunc colonia floruit Sanctus Bernhardus canonizatur per alexandrum ⁊ ꝓpter concursum populi ꝓhibuit eũ abbas ne plura miracula faceret. ⁊ obediuit mortuus:

VI^m CCCLXIII VI^m CCCLXXIII.

iij. Alexander ã. xxi. m̃. xi d. xix.

MCLXIIII MCLXXIIII.

Iste alexander vir strennus fuit. ⁊ habuit longum scisma. xvij. anno aruz. ⁊ quattuor scismaticos vicit successiue et excommunicauit eos. qui omnes mala morte perierunt. Preualuit etiam contra imperatorem. ⁊ ad vnionem reuocauit. Duo concilia celebrauit. vnum turonis. aliud in vrbe Tandem omnibus non sine graui labore compositis. puta qui aduersus talem regem dimicauit gloriose romam reuertitur. ⁊ eos qui propter perseuerantiam electi fuerunt restituit. Moritur post sepultus cum patribus suis in pace christi. Item idem papa ordinem carthusiensium confirmauit cum subscriptione omnium cardinalium. suscipiẽs eũ sub protectione sancti petri ⁊ sua dando priuilegia aliqua quibus Lucius ⁊ alij numero. xi. plurima superaddiderunt ⁊ monasteria extruxerunt.

Scisma. xx. ecclesie grande fuit inter alexandrum. ⁊ quatuor scismaticos. sed alexander obtinuit. Durauit annis. xvij.

Ordo wilhelmitarum a sancto wilhelmo heremita olim duce aquilegiensi: nomen et originem traxit. Eius discipulus fuit sanctus albertus heremita qui ordinem istum educauit

☞ debeo affligi. si nec isti a tribulatione cessant. qui vita ipsa videbantur indigni. quorum conuersatio deo ⁊ hominibus odibilis est qui ad nihil quod est valent. nisi quod mentiunur me celare vt sic efficacius nocent. Fuerunt nihilominus postea quidam subtilissimi heretici. q̃ istaꝫ heresim waldensium defendere conabantur. ⁊ plura regna et populos deceperunt cum quibus tandem miserabilr̃ exterminati perierunt.

Bertholdus dux de zeringen. filius conradi imperatoris olim secundi. qui dominabitur ab argentineñ. ciuitate vsqz vallesieñ. multas munitiones ⁊ opida fundauit. contra insolentias tyrannorum qui hoc tempore vulgum opprimebant. Edificatoqz friburgo in brisgaudia. ſm friburg in nochlandia contra sabaudos opidum inexpugnabile extruxit. anno domini Mclxxix. ⁊ post duodecim annos.

Leodium capitur. depredatur. vastatur. ⁊ mulieres ac virgines opprimuntur. Religiose tamen ac timorate mirabiliter liberate fuerunt. nec alicuius pollutionis contagium passe sunt. sicut dominus ostendit. sancte marie de ognies. vide in vita ipsius

Impa

Iherusalem iterũ ꝑmittente deo capitur a sarracenis. ⁊ gl'osum sepulchrum cũ scã cruce ꝓpter peccata christianorum. ⁊ ꝑcipue luxurie ⁊ crapule. Nam rarus erat in monasterijs: rariorqz in seculo quez non morbus luxurie infecisset. Et quia tota terra sordescebat facinoribꝫ. ideo ꝓiecit dominus populũ snũ. inducẽs multas tribulationes sup ipm. vt vel sic ad eum ꝯtritus rediret

Passagium grande ordinatur hoc tempore. quod factum fuit tempore clementis. iii. ⁊ fridericus imperator crucem accepit. ⁊ multi principes cum eo. ⁊ factus est concursus maximus. sed parum profecerunt. nec aliquid recuperauerunt preter solem achos

Sancta alpiadis virgo sanctissima claret: que humiliter nata subulca erat: in terra senonenſ. cibo spirituali vtebatur: sed nullo corporali: tamen venusta facie. Multas habuit reuelatõnes

Anno mundi VI^m CCCLXXXIII

Pape

iij Lucius. ã. iiij m̃. ij. d̃. x — Tuscus viij.

iii. Urban⁹. ã. i m̃. x. die — Lumbardus. xxvi

.viij. Gregori⁹ m̃. ij.

Anno christi MCLXXXIIII.

Iste lucius fuit epũs ostieñ. qui post verone moriẽ habens tale epitaphiũ. Luca d̃dit lucẽ tibi luci pontificatum. Ostia papatuz: ⁊ homa. verona mori. Immo verona dedit verũ tibi viuere roma. Exilium. curas ostia luca mori. Pulcri versus q̃ quoddam apologeticum. ⁊c̃

Iste vrban⁹ fuit oriundus de cĩtate mediolaneñ. ad eũ vẽit ioachim d̃ calabria hic cũ audisset captã hierl'm a sarracenis. nimio dolore tact⁹ obijt sepultus ĩ ferraria.

Iste gregori⁹ natione bñuẽtanus magnum zelum habuit pro terra sancta ⁊ cepit p̃dicare de mõ recuperandi eaz. ſz statiz obijt pisis.

Sanctus Bertoldus carmelici montis hermicolis ab a ymerico antiocheno p̃riarcha in p̃orem assignatus fama celebriori multis innotescit. Hic inter cetera p̃clare sue sanctitatis inditia. animas q̃ꝫplũ fratrum quas sarracenorum absumpsit gladius cum corona martyrij ab angelis in celum deferri vidit. Abbas ioachim fuit. qui plurima p̃dicit ⁊ scripsit: ⁊ in quibusdam errauit. vt patet in principio decretalium. Sciscitantibus etiam principibus an ire deberent ad terram sanctam. respondit non. quia tempus nondum aduenisset

Sanctus Hugo episcopus linconiensis. ordinis carthusieñ in anglia innumeris claret miraculis hoc tempore

Sanctus anshelmus episcopus blesinensis ordinis carthusiensium claret bona vita

Prodigia magna apparuerũt inter clarũ mõtẽ. ⁊ ꝯpẽdiũ. qꝛ lapides quadrangulares ad quanti/tatẽ ouoꝝ. cadebãt.. ⁊ fulgura crementia villas. ⁊ corui in rostris carbones ignitos portãtes incẽdentes domos ac villas. ⁊ multi ictib⁹ fulminis perierunt. Uide speculo vincencij

Regnum tartharoꝝ incepit ⁊ creuit valde. ⁊ vsqꝫ hodie est maius in vrbe. et fecerunt plagam in mundo maximam

Liuonia regio septentrionalis magna conuertitur ad christum pro parte.

v. Heinric⁹. an/nis. viij.

Iste heinricus fuit filius friderici. ⁊ accepit cõstantiam filiam regis sicilie in vxorem. occasione cuius subiugauit sibi totum regnum apulie fugatis illis qui illud tenebant

Philippus. annis. xij.

Scisma oritur post mortem heinrici. Nam quidam elegerunt philippũ ducem schweuie frẽm eiusdẽ heinrici. Alij otthonẽ filiũ ducis saxonie. Et fcã est altricatio magna. ⁊ bella in almania. Tandem ottho preualuit. qꝛ papa Innocentius tenuit cũ eo. Philippus enĩ statim post pacẽ quam cũ ottone fecit interfectus est dolose a lantgrauio. et sic ottho obtinuit. ⁊ romam veniens ab innocentio coronatur ꝯtra ꝯsilium multoꝝ ⁊ voluntatẽ Et versa est benedictio in maledictionem. qꝛ eodem die fracto iuramento ꝯ ecciam cepit tyrannizare stolidissime. q̃re statim excommũicat̃. et deponit̃. et tandem in contumacia moritur

VI⁹ CCCXCIII.

.iij. Clemẽs .ã. iij d̃. xvi

Romanus

iij. Celestin⁹ an. vi. mẽ.

Romanus. viij. die. xi.

MCXCIIII.

Iste clemens ordinauit monasterium extra murum quod dicitur sancti Laurencij. et quedam alia edificia Eius tpe factum est passagium magnum cõtradicente abbate ioachim. quia nondum venisset tempus.

Iste celestinus in die sancto pasche coronatur. et die sequenti coronauit henricum imperatorem. Ipse etiam fecit fieri palacium apud sanctum Petrum.

Ordo theutonicorum dominorum incepit circa hec tempora in pruscia. sub celestino papa tercio. Ortum habuit ex ordine sancti iohannis iherosolomitani.

Ordo sancte Trinitatis circa idem tempus incepit.

Berna ciuitas impialis ꝯdit̃. ãno dñi. Mcxci. Berchtoldus nãqꝫ dux d̃ czeringẽ inclitissim⁹ iam pluribus monasterijs ac munitionibus edificatis. denuo hunc locum nemorum vastitate condensum. humanis habitationibus actum plustrans. vrsum quendam venustissimũ arte venatoria ibidem cepit. a quo predicto loco nomen imposuit. Nam vrsus lingua theutonica. ber. sonat. ⁊c. Unde hec ciuitas robustissimos viros tamq̃ vrsos enutrire consueuit que pre ceteris cõfederatis iustitie zelatores mltorum tyrannorum colla dei virtue calcarunt

Constantinopolis recuperat̃ a christianis. Et Balduinus comes flãdrie imperator ibi efficit̃.
Crux p̃dicat̃ quinq; vicib; ⁊ hoc in aere ostensũ fuit. quia cruces diuersoꝝ colorum q̃nq; numero in aere patenter resplenduerunt.
Crucesignati plures gloriosissime euolarunt. Et quidam diuinitus punitus fuit. eo ꝙ crucem p̃dicare noluit. Rex aphrice cristianis bellum intulit. ⁊ fugatus est. Perieruntq; amplius q̃ꝫ. c⁹. sarracenorum

Imperatores

iiij. Otho. an. ij

Nota ꝙ circa hec tp̃a leguntur miracl̃a gl̃osa et pl̃ime reuelatões facte sunt de iniquis mercanciis et vsuris. Et in vita sancte marie de oegnies fit mentio de quadã vidua optĩe vite. cui btã virgo cuꝫ s.cõ petro ⁊ multitudine angeloꝝ astitit in agonia. ⁊ vix demones abegerũt. Et tandem dñs met aduenit. ⁊ funeris officiũ adimpleuit. Nec tñ ꝓpter hec penas purgatorij euasit. Maritus enim eius mercator fuit. ⁊ quedã p fraudem acq̃sierat. Quosdam etiaꝫ de familia ducis louanie hospicio receperat. qui de iniuste acquisitis in eius domo mlta expẽdebãt. de q̃b; nõdũ pfecte restitutionẽ fecerãt. Ideo aĩa h⁹ tã scẽ vidue purgatorij ignib; exurebat̃. Nota lector grõsam ꝓuidẽtiã dei. Qñ hec mlier erat in statu mutabilitatis. ne ex vehemẽtia doloris vel timoris in peccatum decideret. ꝯsolata est a btã virgine a scõ petro. qñ aũt p mortẽ euasit ꝑiculum amplius peccãdi. iusticie rigorem expta est. Pena enim eius fuit dilata: nõ soluta

Anno mũdi VI^m CCCCIII.

Pape

.iij. Innocentius. ãn.

Campanus xviij. m̃. iiij. d̃. xxiiij.

Anno christi MCC IIII.

Iste innocentius magnis laudibus extollitur. q̃ vtilis valde fuit ecclesie dei. qd̃ opa ei⁹ testant̃. Nam fecit fieri hospitale sancti spũs. Et renouauit ecclesiam sancti Sixti. Composuit decretales. sermones ac libꝝ de miseria humane ꝯditionis. ⁊ multa gloriosa alia. Ip̃e coronauit otthonem. ⁊ etiam deposuit. quia non seruauit fidelitatem. hereses plures damnauit scꝫ albiensium. cõtra quos crucem predicari fecit. Item almerici. ⁊ librum abbatis ioachim contra petrum lumbardũ. Confirmauit sanctum Hugonem linconiensem carthusieñ. ordinis. Tandem p⁹ plura bona pacem faciendo inter pysanos et ianueñ. moritur apud parusium. ⁊ ibidem sepelitur.
Hic constituit ꝙ vltra quartũ gradum ꝯsanguinitatis licite matrimonium contrahatur. Item ꝙ christiani non seruiant iudeis in domibus vel in agris. Isem ꝙ iudei portent vestes quib⁹ omni tempe cognoscantur. Et non ꝑmittant̃ in diebus lamentationum ꝓdire in publicum: immo fenestras ⁊ ianuas claudere compellantur. Nec nouas synagogas erigant. sed antiquas reficere possunt ⁊ non ampliare
wilhelmus pariensis incepit ordinem augustineñ: qui dicuntur mendicantes. Albertus patriarcha hierosolimitanus ordinem carmelitarum instituit in monte carmeli.
Dominicus hispanus vir sanctus. apostolice ꝑfectionis emulator. Mirabili zelo ꝑseq̃tur hereticos. miraculis claret. Et ordinem iacobitarum seu p̃dicatorum instituit.
Franciscus ytalicus vir incomꝑabilis feruoris ac summe ꝑfectionis. pauꝑtatis euangelice exemplar ꝑlucidum: multis claret miraculis. Et ordinem minorum instituit
Maria de oegnes claret miraculis in diocesi leodiensi. Et multe alie virgines. vidue ⁊ sãcte maritate fuerunt ibidem

Sancta Clara fulget virtutibus

Pueri de almania. xx^m. ⁊ amplius diabolica machinatõne decepti crucesignantur quasi deus ꝑ eos vellet recuperari terrã scãm ꝑm illud Ex ore infantiũ ⁊c. Sz cuz ad mare venissent a piratis dolose in nauibus rapiuntur quasi eos ad hierusalem ducere ꝓmittẽtibꝫ. Uerꝫ mlios submerserũt: ⁊ alios vendiderũt sarracenis. Et sic patz ꝙ de silib⁹ in futurꝫ faciẽdũ sit. si silis cas⁹ occurrerz Pastores pecoꝝ similiter de hispania cõueniẽtes cũ turba graui parisius venerunt. ⁊ oĩa bona cleri vastarunt inuidis plebibꝫ gratulantibꝫ. sed cũ etiã laicorũ bona cepissent deuorare statĩ expugnati fuerunt ⁊ ꝑempti. ⁊ sic patet ꝙ diabous etiã suas cruces ꝑdicauit.

.ij. Fridericus .ã. xxx.

Iste Fridericus fuit filius heinrici predicti. et electus fuit ꝯ otthonẽ vt eũ expugnaret. quod ⁊ fecit. Et extũc incepit ecclesiam laniare. quare excõicat̃ ⁊ deponit̃ ꝑ honoriũ: q̃ eũ coronauit. ⁊ multa mala fecit. ⁊ ꝯtumax diu ꝑmãsit. ⁊ morte ꝑuẽt⁹ sine sacramẽtis a ꝓprio filio suffocat̃. Sic iterꝫ multa exẽpla h̃ sũt de ꝑsecutoribꝫ eccie q̃z miserabl̃r perierũt Ipse etiam filiuz suuz henricũ suffocauit. quapropter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tempore Innocentij pape quarti

Simõ comes mõtis fort⁹ velut alt̃ karolus mirabil̃r triũphauit ꝯ hereticos hñs secũ epos ⁊ abbates sctõs. precipue scm̃ dm̃cũ. Fugauit aliqñ c^m. hereticorũ cũ pauc⁹. puta. viij milib⁹ catholicis.

cõciliũ lateraneñ. in vrbe. M cccxv. prelatorum.

VI^m CCCCXIII

.iij. Honori⁹. ã x. m̃. viij

Romanus die. xxviij

MCCXIIII

Iste honori⁹ multos honorauit. ⁊ canonizauit plures sctõs Fridericũ coronauit. ⁊ etiã deposuit ꝓpt̃ rebellionẽ. Ecclesiã sci laurẽcij extra muros. ⁊ basilicã que d̃r sctã sctõꝝ renouauit. Decretales cõposuit. ordiem ꝑdicatoꝝ ⁊ minoꝝ ꝯfirmauit. Tãdẽ morit̃ et sepelit̃ rome in eccl̃ia btẽ marie maioris

Ordies q̃ttuor mẽdicãtiũ. vcz ꝑdicatoꝝ. minorũ. augustineñ. ⁊ carmelitarũ. cõfirmantur ab honorio. ⁊c. Preponunt̃ tñ predicatores mĩoribꝫ in lr̃is papalibꝫ. quia sex mensibꝫ ante ipsos confirmati fuerunt

Ludowicus filius regis cecilie. frater minor vir sanctus hoc tempore clarus habetur

Ordo cruciferorum circa hec tpa renouatus est ꝑ innocentiũ tercium ãno põtificat⁹ sui. xviij. iam deficta heresi albiensiũ ꝑ crucesignatos Fert̃ beatũ quiriacũ iherololimitarũ episcopũ olim huius ordinis primicerium extitisse. statim postea q̃z scã helena crucem inuenit. sz iulianus apostata eũdem quiriacũ cum fratribus occidit. ⁊ sic longo tpe idem ordo abolitus fuit. Tempore autẽ Innocentij. iiij. apud lugdunũ creuit. ⁊ priuilegijs dotatus est ab eodem

Guilhelmus epũs niuerneñ. vir sanctus ⁊ doctissimus claret. qui duo milia pauperꝫ tẽpore famis quotidie pascebat

Hierusalẽ destruit̃ vsqz ad soluz excepto templo ⁊ ciuitate dauid. a corradino filio staphadim. Stephanus scũs pr̃ ⁊ prior domus portaruz ordinis carthusieñ. ⁊ post epũs digensis.

ordinem predicatorum fuisse confirmatum a papa honorio quam minorum sex

Sexta etas christus.

Lapis grandis cecidit in monasterio sancti gabrielis habens signum sancte crucis: ⁊ imagi/
nē xp̄i expressā. ⁊ desup̄ aureis lr̄is scriptū. Jhesus nazarenus rex iudeoꝝ. Et cecū illuminauit
Frisia pene tota submergitur fluctib⁹ marinis: in quaperierunt plus q̄ ꝯ. hoīm. ꝓpter irre/
uerentiam factam sacramento a quodam pugile: sicut postea reuelauit beata virgo maria. Et cō/
structa est ecclesia in eodem loco vbi hostie ceciderunt. ⁊ cessauit quassatio
Tartari deuastāt horribl̄r vngariā ⁊ poloniam. Et fit ingens terror in cristianitate. Sed p̄/
cibus sanctorum impediti sunt ne procederent
Vacat imperiū multo tp̄e post depositionē Friderici. ⁊ etiam post eius mortem. Et ido pl̄es
Impa

anni scribuntur friderico. licet paucis iuste in ecclesie obedientia regnauerit. quia non sta/
tim alius in locum eius electus fuit.
Mons quidā maximus in burgondia inferiori diuiditur. ⁊ currit per multa miliaria. ⁊ q̄n/
q̄z milia hominum suffocauit: ⁊ tandem ad alios montes accessit mirabiliter

Decretales compilantur p̄ raymūdum ordinis predicatorum de mandato gregorii. ix. ⁊ ad studia mittuntur.
Sācta Elizabeth filia regis vngarie. vidua omni virtute ⁊ sancta vita plenissima
Thomas de aquino doctor sanctus claret.
Albertus magnus ep̄us ratispañ. de q̄ mira dicunt̄
Eustachius qui ⁊ Bonauentura doctor deuotus.
Alexander de halis doctor irrefragabilis
Vincētius speculator oēm materiā scibilē collegit.

Anno mundi VI^m CCCCXXIII — VI^m CCCCXXXIII

Pape — Campanus .ix. Gregorius an. xiiii — Mediolanus .iiij. Celestinus die. xvij

Anno christi MCCXXIIII — MCCXXXIIII

Iste gregorius plures canonisauit: ⁊ ꝯtra Fredericū constanter ecclesiam defēdit. ⁊ romanos corruptos pecunia facta processiōe solemni a laterano vsq̄z ad sanctum petrum cum capitib⁹ apostoloꝝ mirabiliter reuocauit. ita: vt contra Fridericū pene om̄es cruce signarentur. Qua ꝓpter idem fridericus ab vrbe recessit longius.
Iste clemētin⁹ vita ⁊ scīa laudabilis senex ⁊ debilis morit̄ Sepultus in ecclesia sancti petri Fuit ep̄us sabinensis.
Ipse librum decretalium per raymundum compilari fecit. Tandem plen⁹ tribulationibus ꝓpter tyrannidem friderici ⁊ aliorum moriens migrauit ad christum

Sanctus angelus iherosolemitanus carmelita. vir sanctioribus adnumerandus. nominis sui vere speculum. velut nubes imbrifera predicando circumquaq̄z discurrens. innumeras christi lucrifecit animas: cui etiam tandem post plura miracula effusione ꝓprij sanguinis mortis vicem reddidit
Sanctus Cirillus grecus melliflui carmeli prior doctorq̄z. tum vite sanctitate. tū ꝓphecie spiritu conspicuus. mlt̄a ꝯscribit posteris profutura secul̄. ⁊ copiosis miraculis deo procurat gloriam. mundoq̄z stuporez
Petrus de tharēthasia postea papa. ⁊ pl̄es alij scti ⁊ litterati floruerūt in diuerſ mūdi ptib⁹ q̄s diuina bonitas misit p̄ fidei defensione. alioquin tota pene fides perijsset propter hereticorum multiplicitatem ⁊ subtilitatem simul ⁊ potentiam
Hugo cardinalis qui totam bibliam postillauit
Magister iordanus scūs doctor mirabilis
Magister Udalricus discipulus alberti.

Judeus quidam in hispania apud tholetum fodiendo inuenit lapidem ĩ quo erat liber vetustissim⁹ in q̃ scp̃tũ erat. In tercio mũdo filius dei nascet̃ de virgine maria. ⁊ pro salute hoĩm patiet̃ Et ꝙ liber deberet inueniri isto tp̃e scz ferãdi virgĩs castelle. Et statim iudeus baptizat̃ cũ oĩ familia sua. Ludouicus rex francie vir scũs. crucẽ accepit. ⁊ transfretauit mare. ⁊ capitur. ⁊ mlta de ipso laudedigna scripta inuenies. Vaticinium quoddã sacrilegum de cessatione euangelij christi ⁊ euacuatione sacr̃oꝝ eccĩe añ ãnos dñi. M.cc.lx. quod experientia temporis exufflauit. pl̃a talia tal̃r mẽdosa reperies facta ⁊ dicta

vi Heinricus. ã. .iiij.

wilhelmus. ã. .ix. cões

clarus Lantgrauius. Thuringie Holandie

Bon⁹ xp̃ian⁹ morit̃ ĩ turcia miracl̃

Peregrinus quidam beate marie occidit̃ clam in dyocesi andegauensi. Et statim cultellus homicide non cessauit stillare sanguinem donec suspenderetur interfector iste.

Isti duo fuerũt electi ex mandato dñi pape ꝯ fredericũ successiue. sed non p̃ualuerũt tyrannidem eius supare q̃ potẽs nimis erat. nec fuer̃t coronati morte p̃ueniente. Ultim⁹ hoꝝ interfectus fuit a frisonibus qui fuit ante comes Holandie

Edmundus archiep̃s cantuarieñ. canonizat̃ ab Inno.

Petrus nouus martyr ab hereticis occiditur. multis clarus miraculis.

Stanislaus episcopus cracouiensis ab iniquo principe interfectus est

VI^a CCCCXLIII VI^a CCCCLIII

Januensis iiij. Innocẽti⁹ ã. xi. m̃. vi.

Alexãd̃ iiij ã. vij m̃. iij. d̃ Campanus .iiij.

MCCXLIIII MCCLIIII

Iste Innocentius plures canonizauit. Fridericum per sententiam diffinitiuam deposuit ⁊ anathematizauit tamq̃ hostem eccĩe. anno sui pontificatus adiutus a ianuẽsib⁹. Tandez mortuo frederico idem papa cum magno exercitu apuliã ingreditur. Et post paululum neapoli morit̃.

Sedes cardinalium diu vacue restaurant̃ de p̃sonis ex diuers̃ mũdi p̃tib⁹ electis p̃ Inno. O frequẽs saracenoꝝ insultus frẽs ordĩs d̃ifere marie de carmelo a trãsmarinis p̃tibus vbi ĩ pl̃ibus locis mltiplicati fuerãt. in cismarinis venerunt paulatiue. diuersas regiones orbis incolurunt teste Vincen. in spe. hy.

Iste alexander quendã manfredũ pseudo regem cecilie excommunicauit. Duos falsos libros cõmẽdauit. loq̃ntes ꝯ mendacitatem ⁊ euangelium christi. Moritur tandem Viterbij. ⁊ ibidem sepelitur.

Martinus qui cronicam abbreuiauit.

Alexander de villa dei ordinis minorũ q̃ doctrinale compilauit vir sanctus. ac theologie sacre professor claret

Sancta clara canonizatur ab Alexandro q̃rto cirta annum domini. Mecliiij.

Contra pluralitatem beneficiorum facta est illa solemnis disputatio Parisius anno domini M.cc.xxxviij In qua determinatuz est per sanctos doctores ꝙ nemo sine periculo peccati mortalis tenere potest duo beneficia/ quoꝝ alterum sufficeret ad sustentationem suam. ⁊c.

Et quidam quos auaricia excecauit aliter opinati fecerunt contrarium. Quos flagellum diuine iusticie horribiliter damnauit ⁊ puniuit. De hoc sunt plura scripta ⁊ exempla in di./ ☞

Superiores almani q̄ schwiceri vocāt̄ pauci q̄dē nūero. pl'es nobiliū tyrannos qui eos iniustis exactionib⁹ opprimebāt: diuino suffulti suffragio de finib⁹ eorum potenter expugnant. ⁊ se deinceps fraterno federe ꝯglobantes. multa bella ammiratione digna ecclesias orphanos ac viduas defendendo gesserunt. ⁊ nominati sunt in orbe

alphonsus

Era alphonsi famosissima apud astronomos. Et est anno christi. Mccli. Qd̄ nota diligenter. q̄ ad multum deseruit in astronomia

Passagium grande factum est in q̄ scūs ludouic⁹ rex frācie fuit paꝝ ꝓfecit

Post longam imperij vacationem electores in duo se diuiden/

Imp̄atores. ānis. xv. sil'scisma

Richardus

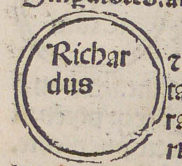

tes. hos duos. videlicet Alphonsum regem castelle ⁊ legionis ⁊ Ricardū comitē cornubie frēm regis anglie elegerūt. Et fuit scisma ānis multis tandē mortuo richardo: alphonsus coram gregorio. x. intuitu passis volūtarie cessit omni iuri si qd̄ haberet. Erat eī vir prudēs ⁊ maxim⁹ astronimus. eius tabule famose sunt quas fecit. quia compendiose

Festum venerabilis sacramenti instituitur per vrbanum quartum cum indulgentijs

Cōciliū lugdunense. d. cp̄oꝝ. ⁊. xl. abbatum ⁊

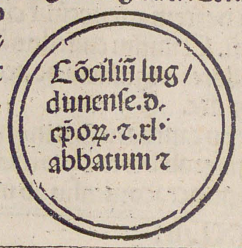

alioꝝ p̄latorum circa M. celebrat̄ per gregoriū. x. vbi greci ⁊ q̄dam tartari solēnes baptizati fuerunt.

Anno mundi VI^m CCCCLXIII

Pape. .iiij. Urban⁹. ā. .iij. m̄. i. Gallicus diebus .iiij. iiij. Clemēs. an iij. m̄. ix Prouincialis diebus. xxv. .x. Gregori⁹. ā. iiij. d. x. Lumbardus.

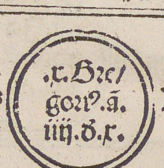

Anno christi. MCCLXIIII

Iste Urbanus fugauit exercitū saracenoꝝ ꝑ crucē signatos. quem manfredus ꝯ ecciam miserat. ⁊ cōtulit regnū sicilie comiti prouīcie qui fuit frater regis francie. vt fugaret manfredum. tādem moritur parusij. ⁊ ibidez sepelitur ⁊ māfredus postea vita ⁊ regno priuat̄ per karolum.

Iste clemens sanctus fuit ⁊ ꝓphetico spū p̄dixit hostes ecc̄ie tāq̄ fumus perituros vnde creditur q̄ deus eius meritis tribulationes plurimas extinxit Hic habuit antea vxorez ⁊ liberos

Iste gregorius satis accidētaliter venit ad papatuz q̄ cū eēt archidyacon⁹ leodiens. ⁊ iuisset vltra mare causa deuotionis. ibidem existens in papaz eligitur ꝟsus Papat⁹ munus tulit archidiaconus vnus Hunc p̄rem p̄m fecit cōcordia fratrū. Verū hoc a spū sancto factum nō dubium est. quia valde bn̄ se habuit: non intendens pecuniaruz lucris: sed elemosynis pauperum. Fecit ec̄ ordīatōez vnā q̄nq̄z cp̄oꝝ cardīaliū q̄ꝑ pl'imū laudabilē. q̄ honestas ⁊ valētas ꝑsonas assūpsit. Morit̄ tādem aretij. sepultus ibidem honorifice.

Nō

Benedictum sit dulce nomen domini nr̄i ihesu christi: ⁊ gloriosissime virginis marie matris eius. in eternum ⁊ vltra Amen. Nos cū ꝓle pia Bn̄dicat ꝟgo maria Amen. Quicumbz hec legerit totiens quotiens: habet tres annos indulgentiarum. quos clemens cōcessit ob rogatum Ludouici sancti regis francie solemniter

Speculum historie Vincentij hic finitur

Euersis locis ⁊c. Dicit quidam sanctus doctor: q̄ medietas ministrorum dei est quasi resecata per hoc genus auaricie. q̄ vnus plura bn̄ficia ꝑmittit̄ hr̄e. Sz q̄ vl' vnū p̄t digne administrare. aut ꝓprijs ꝓ pctis satisfacere

Piscis marinus in similitudinē leōis captus fuit anno primo martini pape. ⁊ dabat planctus horribiles. ⁊ adductus in vrbem veterem cunctis ostensus est. Quoniam monstꝝ hoc vulgo interp̄tante esset signū futuri discidij. Qđ ⁊ factū est. quia statim post sicilia interfectis alienigenis. ⁊ fetibus in materno vtero occisis. crudeliter ab obedientia karoli sui regis. ⁊ ꝑ ꝯsequens eccl̄ie recessit. ⁊ petꝝ arroganū regem assumpsit. ⁊ multa mala secuta sūt. Et in vrbe parcialitas surrexit. qꝛ vrsini ꝯtra hanibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarūt. Item ⁊ inter saracenos multa milia occisa fuerunt. Et ideo non mirum ꝙ patrimonium eccl̄e patit̄ solito more. qꝛ temp⁹ ē vtiu/

Rodolphus. ā. xviij.

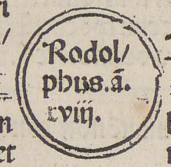

Iste rudolphus fuit comes đ hadiciū incipiat ab eccīa dei. Verum karolus non longe añ martinū obijt bñ dispositis singulis. et deuote sacramētat⁹. Petr⁹ ꝟo in obīe fili⁹ infeliciter mortuu⁹ est ex vulnere qđ in bello suscepit. sicut solēt mori ꝑsecutores eccīe. qꝛ duꝝ est fragili homini contra stimulum calcitrare

bſburg. probus. ⁊ in armis strēnuus ⁊ prudēs elect⁹ apđ basileā Hic opidū p̄niaceñ. obsidēs auxilio bernensium cepit

Post aliq̄s ꝟo ānos ꝑ certos nobl̄es inimicos pacis ꝯ bernēses ꝓuocatus bernā diu inaniter obsedit. Gnan⁹ āt q̄dā quē secū ducebat cū iā ab obsidione recederet bernā inspiciēs. ipsam dñandam toti patrie spū ꝓphetico predixit. Tandem idem imperator crucem suscepit pro terra sancta.

VI^a CCCCLXIII — VI^a CCCCLXXIII

.v. Innocēti⁹. m̄. vđ. ij — Lumbardus — v Adrianus m̄ i. die. ix. — Januen̄. — xxi. Johes m̄. viij. — Hispanus — iij Nicola⁹. ān i m̄. ix. — Romanus — iiij Martin⁹. ā. iiij. m̄. i. — Gallicus

MCCLXIIII — MCCLXXIIII

Isti innocētius fuit de ordīe predicatoꝝ famosus doctor ātea vocat⁹ petrus de tharēthasia moritur statim rome. ⁊ sepultus est in laterano

Iste adrianus fuit nepos innocentij q̄rti. ⁊ etiaꝫ statiꝫ moritur viterbij ibi qꝫ sepelit̄

Iste iohānes fuit sciētijs diuersis famosus. sed moribꝫ stolidus. oībꝫ tñ ꝯmunis. Hic cū diceret diu victuꝝ se statī cū camera noua corruit. ⁊ mortuus est. viterbij

Iste nicolaus magnific⁹ fuit in edficijs extruēdis ⁊ bene rexit vrbem diebꝫ suis ⁊ ordinationē cardinalium fecit. āno primo pontificatus sui ⁊ secū domoritur. vnde sequitur turbatio romanoꝝ ꝓpter patriam vrsinoꝝ ⁊ hanibaldeñ. ⁊ homicidia

Iste martin⁹ fuit religiosorum amator. ⁊ pijs operibus valde intentus Hic excōmūicauit imperatorē cōstātinopolitanū eo ꝙ non redierat ad fidem sicut ꝓmisit in concilio lugdunensi: propter quod mlta passus fuit ⁊ tota ecclesia simul. similiter et petꝝ regem arrogonie inuasorem regni sicilie excommunicauit. Tandeꝫ post multa bella q̄ instruxit contra perfidos iudeos ⁊ tribulatiōes moritur parusij. miraculis clarens

Iordanus teuthonicus doctor solēnis ⁊ magister secundus in ordine predicatorum clarus habetur ⁊ sanctus

Sexta etas Christus

Cometa visa est signũ mali. quia plura secuta sunt afflictiua christianitatis. Tartari inuadunt regnũ cõstantinopolitanũ. multasq; terrras imperij occupant stragem indicibilem de hominibus facientes

Tripolis capitur a saracenis. ⁊ christianitatis nomen ibidem deletur Achon illa fortissima ⁊ inexpugnabilis ciuitas capit̃ a soldano ⁊ saracenis ꝓpt̃ discordiã viciaq; nationũ in ea cõmorantiũ. ⁊ deleta fuit. ⁊ ꝯseq̃nter tota simul terra scã occupat̃ a saracenis ꝓpter nimia peccata xp̃ianoꝝ q̃ ibidem morabant̃. Hoc etiã tpe christiani perdiderũt cum achone. xv. ciuitates nobiles ⁊ duodecim castra occisis. cccᵐ. xp̃ianoꝝ. qd̃ maxime euenit ꝓpter diuersum domi

Impa.

niũ. ⁊ regentes ciuitatẽ non concordabant. ⁊ etiã ꝓpter stulticiã crucesignatorum.

Bellum maximum ⁊ graue inter ianuenses ⁊ pisanos. occasione insule corsice. Tandem in mari pisani victi sunt. ⁊ capti. plus q̃ꝫ. xijᵐ. hominum. qui interfecti sunt. ⁊ perdiderũt. xlviij. galeas exceptis alijs nauigijs. ⁊ preter illas que submerse sunt in mari. Terremotus etiã magni fuerunt in tuscia. signantes mala. que secuta sunt ibidem.

Franciscus petrarcha poeta ⁊ heremita hoc tempore claret qui scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi VIᵐCCCCLXXXIII

Pape. iiij. Honorius ã. ij. d. i Romanus iiij. Nicolaus. ã. iiij. m. i. Lombardus v. Celestinus. m. v. die. v.

Anno christi MCCLXXXIIII.

Iste honorius fuit homo tempatus: ⁊ magne discretõnis libenter habẽs pacẽ: nulli lesiuus. hic predicari fecit crucẽ contra petrum inuasorem regni sicilie

Carmelite huius tempore dimissis mantellis varijs cappas albas sumpserunt.

Iste nicolaus fuit dictus frater hyeronimus minister generalis in ordine minorum quilicet bonus homo in se fuerit: tñ mlta infelicia ecclesie suo tpe acciderũt. Nam multa bella orta fuerũt in vrbe ipsius. occasione quia nimis adhesit vni parti Post hũc vacauit sedes annis. ij. mẽsib. vi.

Iste celestinus totus sanctus fuit. ⁊ ob hoc cũ per annos. ij. cũ medio cardinales cõcordari ñ possent: ipsũ tandem de heremo vocãtes eligerũt. Et statim propter onus papatui resignauit. ⁊ ab eo dictᵒ est ordo celestinorum. Canonizatus est per primũ clementem sub nomine sancti Petri confessoris. cuiᵒ festũ ẽ. xiiij. kalend. Junij

Ordo celestinorum inchoatur per virum sanctum celestinum. qui in papam electus est Nec vmq̃ꝫ a proposito sancto cecidit. vsq; hodie

Nicolaus de lyra doctor theologie clarus habetur parisius. Hic fuit iudeus natione. Conuersus autem valde profecit in ordine minorum. ⁊ scripssit super totam bibliam ⁊ alia. Et fuit anno domini. Mcccxxx. Vide in libris suis. Alij dicunt ꝙ fuit de brabantia de parentibus xp̃ianis. sed ob paupertatem visitauit scolas iudeorum. ⁊ sic didicit linguam illam. Vel iste nicolaus a iudeis informatus est in puericia

Cometa apparuit. ⁊ sequitur statim bellum flandrise. vbi cecidit flos mili/cie gallicane. anno domini. M.cccij. Terremotus etiam magni fuerunt. nec ausi fuerũt hoĩes mãere in cĩtatibꝫ. ⁊ papa Bonifaciꝰ q̃escebat in prato

wernherus puer scũs rusticanus martyrizatur a iudeis requiescit in beraco.

Eodem tempore scꝫ anno domini. M.cclxxxvij quidam alius puer nomĩe Rudolphus silr a ꝑfidis iudeis martyrizatus est in berna. qui multis miraculis claruit. Judei vero sceleris huius ꝑpetratores a bernensibus mortis sententia plectunt. Hac occasione Rudolphꝰ imperator bernã. cũ. xxxᵐ ĩpugnatoꝝ obsedit. sed tamen parũ ꝓfecit

Adul/phus. an. vi.

Iste adulphus fuit comes de anaxone. ⁊ non fuit coronatus per papam quia ob/ijt in bello quod cum altero duce haustrie habuit

Nobilissima aconeñ. ciuitate a saracenis destructa. demũ deifere marie in carmelo monasteriuꝫ ad. iiij. miliari a ciuitati vicinum ab eisdem igne cremat. fratribus inuentis in eo ꝑfidorum gladiis trucidatis. ⁊ tunc prochdolor ordo carmelicus mellifluum locum ex toto perdidit in quo a tẽpore helye ⁊ helizei ꝓphetarum. ijᵐ. ccxxi. annis pe.stiterat.

Sanctus Ludouicus olim rex francie canonizatur hoc tempore ꝑ Bonifacium papã octauum. Alanus doctor vniuersal. claret in Burgondia. hic ad tẽpus penã taciturnitatis incurrit coram pluribus eo ꝙ in principio sermonis diuinum auxilium more solito non inuocasset

VIᵐ CCCCXCIII.

viij. Bonifaciꝰ. ã viij. m̃ix

Campanus.

xi Bñdictus. m. viij. d. e

xvij

MCCCXCIIII

Iste bonifacius fuit vir in his que ad curiam pertinent experientissimus. Et quia parez nõ habuit prudentie sue vltra modũ in tantaꝫ arrogantiaꝫ erexit seipsum. vt dominum totius mundi se diceret: tam in tẽporalibus q̃ꝫ spiritualibus Et mlta magnifice fecit que in fine miserabiliter defecerunt. Deditqꝫ exemplum cũctis prelatis ne alta saperent sed forma facti gregis. magis studerẽt amari a subditis q̃ꝫ timeri. Hic est de quo dicitur. ꝙ intrauit vt vulpes. vixit vt leo. ⁊ moritur vt canis. ⁊c. sepultus est rhome

Jubileus instituitur a bonifacio de centesimo in centesimuꝫ sẽper duraturus. Et fuit primus iubileus. anno. M.cxx.

Liber sextus decretaliuꝫ publicat. ⁊ fuit missus ad studia vniuersalia per Bonifacium octaum

Festuꝫ. iiij. euangelistarum. ⁊. iiij. doctorum instituitur. scꝫ. Jheronimi. Augustini. Ambrosij. Gregorij

Sanctus Albertus de tarpano carmelita siculus. vir meritis. signis. doctrinaqꝫ clarus. ac totius perfectiouis exẽplar vij. Idus augusti migrauit ad dominum

Iste Benedictus vir sã/ctus fuit de ordine ꝑdicatorum ⁊ parum superuixit ⁊ obijt parusij ibidem sepultus in ecclesia ꝑ/dicatoruꝫ miraculis choruscãs Hic subortum discidium inter regem francorum. ⁊ bonifaciuꝫ sedauit. ⁊ priulegia restituiit ⁊ libertates quibꝫ rex priuatus erat ⁊ vacauit sedes ꝑ annum sequẽtem. ⁊ plus propter discordiam cardinalium qui tunc fuerunt.

Johannes scotus doctor subtilis claret

Johannes andree iurista maximus claret bononie. qui plura scripsit solemniter

Rodus insula capit̃ de manib⁹ thurcoꝝ ꝑ dños ordinis sancti iohannis iherosolimitani. cũ q̃n/q; adiacentib⁹. Et fuit bellatũ annis. iiij. ⁊ finalr̃ christiani obtinuerunt.

Tẽplarij destruũtur s̃bito mirãtib⁹ vniuers̃ q̃uo tãti dñi sic insperate ꝑimũt̃. mgr̃ ordĩs ꝯbu/rit̃ ꝑisi⁹. Cã ãt publicata fuit postea q̃ fuit vana ꝓfessio cũ ab negatione xp̃i: ⁊ expuitione sup̃ cru cẽ in obꝓbrium crucifixi. ꝓut pl̃es eoꝝ confessi fuerũt. Et stetit ordo iste annis. Clxxxiiij.

Iste albertus fuit dux haustrie fili⁹ rudolphi predicti hic primũ a Bonifatio reprobatus. dein de ab eodẽ confirmat⁹ ꝓpt̃ regẽ frãcie tũc inimicũ eccl̃e. cui etiam alberto idem papa regnũ francie subiecit. sicut ⁊ alia regna. sed nihil ꝓfuit. tandem occiditur a nepote suo

Imperatores

.i. Alb/tus. an/nis. x.

.vij. Henri/cus. ã. v

Iste heinricus fuit comes lutzẽburgens̃ in militarib⁹ act⁹ strẽnuissim⁹ pacẽ ꝑ terrã ⁊ aquã tenere cu/piuit victor gl̃os⁹ ⁊ bellator ĩ/uict⁹ extitit. ⁊ fuit coronatus a clemẽte. v. Tãdem intoxi☞

Cõcilium vi ennense in q̃ presedit Clemens

In isto concilio multa statuta fuerũt ꝓ salubri regimĩe eccl̃ie. ⁊ heresum extirpatõe. Et minores intra se tumultuãtes concordati fuerũt. ꝑs vna dicta fuit spiritualiuz alia vtiq; non habuit. vocabulum hoc.

Anno mundi VI^m^ DIII

Pape

.v. Cle/mẽs. an viij. m̃ x

xxij. Jo hãnes ã xviij

Anno christi MCCCIIII

Iste clemẽs fuit tante prerogatiue in expediẽdis negocijs eccl̃ie: q̃ tũc plura fuerunt: vt etiã absẽs eligeret̃. ꝯciliuz celebrauit vienẽse. ⁊ libꝝ. vij. decretaliuz. q̃ vulgariter clemẽtinaꝝ d̃r: ꝯpilari fecit. Inq̃sitores ꝯ tẽplarios misit venetos superauit. regulã mĩoꝝ declarauit Tẽplarios ꝯdẽnauit. ⁊ ordĩem sc̃i iohannis hierosolimitani exaltauit. Tandem post multa que laudabiliter egit moritur. sedes vacat annis. ij. m̃. iij

Iste Johannes totus gloriosus fuit quo ad ea que in actiua vita exercẽda sunt. constitutiones clemẽtinas publicauit. ⁊ ad vniuersalia studia misit. multos scõs canonizauit Episcopatus pingues diuisit. contra pluralitatem bñficiorũ multa bona instituit. ⁊ hereticos plures precipuo zelo damnauit. ⁊c̃. An autem saluatus sit: an non: dominus etiam suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiam fundauit domum boni passus ordĩs carthusiensis. sup̃ durentiam ꝓpe auinionem

Scisma. xxi. inter iohãnem. xxij. ⁊ quendam petrum de carbario de ordine minoꝝ. Causa fuit tyrannidis Ludouici. qui scindere nitebat̃ vnionẽ eccl̃ie: eo ꝙ iohannes papa eum excomunicauit. ⁊ ideo istũ petꝝ in ydolum erexit. ⁊ veneratus est eũ: s; nihil profecit. quia statim succisum est. ⁊ petrus venit ad pedes iohannis: veniam petens: ⁊ obtinuit. tamen fuit conseruatus vt hostis omnibus diebus.

Dulcius heresiarcha nouariensis cum margareta vxore sua heretica ⁊ complicibus suis combusti fuerunt: sed prius membratim concisi fuerunt Crux etiam tunc predicata fuit.

Gerhardus de Bononia ordinis magne marie de carmelo doctor parusij sapiẽtie ⁊ doctrine opinione celebris post plurium librorum editionem. in auinione vitam exiuit

Pauperes de lugduno qui se dixerūt de tercia regula francisci tāq̄ heretici dānati sunt ⁊ combusti plib⁹ locis ⁊ vicib⁹. cū suis articulis erroneis.. Unus articulus fuit ꝙ christus ⁊ apl'i nihil habuerūt in ꝓprio vel cōi. ⁊ ꝙ nullū ius habuerūt in his que scriptura dicit eos habuisse. ⁊c̄.

Beguardi multi combusti sunt parisius ꝓpter heresim pauperum de lugduno. qꝛ sb̄ specie boni mala suscitare conabātur. Et michael generalis minorum fuit cum sibi adherentibus probatus hereticus. Numerus combustorum tam de ordine eodem q̄ aliorum. c. xiiij.

Thomas de aquino doctor sanctus canonizatur. l. anno post obitum suum.

iiij. Ludouicus ā. xiij.

Ludouicus thosolanos epūs filius regis Sicilie ordinis minorum canonizat̄.

Iste Ludoicus fuit dux bauarie ⁊ cōtēpsit coronationē. quaꝓpter ab eo depositus est. ⁊ multus sibi labor ⁊ pericula successerūt. Nisus est etiam scindere vnitatem ecclesie. ⁊ fredericū ducem austrie ꝯ se electū vicit. In tribulatione ⁊ contumacia vsq; ad finē durus ꝑmāsit. grāde periculū aīe sue reportādo. tādē karolus ꝯ eū eligit̄ q̄ preualuit. ⁊ Ludouicus de equo cadens subito moritur

☞ catus fuit sumendo eucharistiam. Hec legunt̄ in libris ⁊ fama ferūtur per quandam de ordine p̄dicatorum facta. s. frēm bernhardum de monte politiano. ⁊c̄. Sed tamen ordo excusatur de his ꝑ quasdam litteras testimoniales quas apud se habet. Cui placet requirat huiusmodi apud professores eiusdem ordinis. ⁊ plene informabitur de his ad omnem copiam

VI^m. DXIII — VI^m DXXIII.

Clementiarū liber publicatur. ⁊ ad studia vniuersalia dirigitur ꝑ iohannem papam. xxij

xij. Bn̄dict⁹. ā vij. m̄ iij

die. xviij

MCCCXIIII — MCCCXXIIII

Declaratū ē ꝑ iohānē. xxij. edicto perpetuo hereticū eē cēsendū asserere xp̄m ⁊ apl'os nihil habuisse ī ꝓprio. nec in cōi Itē affirmare ꝙ ī xp̄o eiusq; apl'is ī his q̄ eos habuisse sacra scp̄tura testat̄ neq̄q̄ ip̄is vtēdi ꝯpetierit nec illa donādi. aut ex ip̄is alia acq̄rēdi erroneū ⁊ hereticū idem papa iohānes declarauit..

Idem papa iohannes collegit de libris predecessoꝝ suorū. ex ordīe btissimi p̄ris bn̄dicti scōs canonizatos ⁊ p̄latos plures numero ꝯprehenduntur in sequentibus.

Iste bn̄dcūs fuit monach⁹ monasterij bolleñ. ordīs cistercij: ⁊ vocabat̄ iacob⁹ de furno ab infātia bone vite: ⁊ mgr̄ in theologia. factus āt papa reformauit ordīem sci bn̄diti ⁊ cistercieñ. ꝙ necesse fuit. In largiendis bn̄ficijs dur⁹ fuit ⁊ ne indignis ꝯferrent̄: decretalez edidit. que sic incipit. Benedictus deus in donis. ⁊c̄. ⁊ multos priuauit erat ferundus fidei cum seueritate zelator. ⁊ ob hoc multꝫ minus carus tante rigorisitatis fuit. ꝙ vix cognoscere voluit consanguineos suos. dicens papam consanguineos non habere

Mitis ⁊ inuicte xp̄i verna bn̄dicte. In celo sisti tot fratres ꝓmeruisti.
Quīgētos q̄nq; q̄nq̄gīta milia q̄nq;. Ad te trāslatos p⁹ oēs canōizatos.
Pape sūt bis duodeni: cardīales bis millen i mūdi ierarchia.
Archiep̄i dati septē milia creati. in fide catholica.
Quindecim milia digni. pietateq; benigni. scribūtur episcopi
Ac milleni q̄nq; deni. abbates septuageni. cū quaterno numero.
O q̄ plures sine mitra. refulcere inde citra. prelati ecclesie.
Quotquot scīmoniales. ꝯsorores. ⁊ sodales. degunt socialiter.
Non est nostre facultatis. compēsare dicta factis. ac stilo disserere.
Sed quis alter confessorum secū ducit talem choꝝ. ꝑ celi palacia.

Johānes Mandeuil doctor in medicinis ⁊ miles in armis: natōne anglicus fuit circa hec tpa. Et mirabilem peregrinationē quasi totius mūdi pfecit. ⁊ scripsit eā tribꝰ linguis.
Astronomi maximi fuerūt parisius hoc tēpore. vcz. Johannes de Lignerijs. Johannes de saxonia. Johannes de muris. Et buridanus maximus philosophus qui inuenit viam modernorum Imperatores.

Uentus magnꝰ fuit. q̄ terras nouit ⁊ vndas. et edificia plurima subripuit.
Spūs Gauidonis multa reuelauit in ciuitate alexij circa rhomā. de hoc pulcer liber ē scriptus
Aquarū inundatio fuit maxima: non ex pluuijs sz scaturientiū terre venenarū. Damna fecit infinita in toto orbe.

.iiij. karolus an. xxi.

Iste karolus fuit rex Bohemi vir prudens ⁊ astutus. Hic iussu clementis fuit electus. adhuc viuente Ludouico contumace. Et quia humiliter benedictionem sancti Petri ac pape coronationem expetijt: more aliorū bonorum. ido in omnibꝰ bñ directus fuit ⁊ p̄ualuit ꝯ oēs aduersarios suos
I p̄e multa statuit ⁊ p̄cipue legē fauorabilē ꝑ ꝑsonis ⁊ rebꝰ spūalibꝰ q̄ adhuc karolina dicit. Tandē morit diuitijs plenꝰ ⁊ gl'a. Sepultꝰ prage Bellū maximū inter philippū regē frāctie. ⁊ Edwardū regem anglie fuit. Et tanta strages vt mare flandrēse aliq̄t diebꝰ tinctum sanguine videretur. Pestilentia grauissima fuit. ita q̄ vix viui sufficiebant ad sepeliendum mortuos. Item multe ville deserte diu manserunt.

Anno mnndi VIꝰ DXXXIII VIꝰ DXLIII.

Pape .vi. Clemens. ā x. m̄. vi. Lemonic. diebꝰ. xvi

Anno christi. MCCCXXXIII MCCCXLIIII

Iste clemens fuit nomine ⁊ re totus virtuosus. multaqz ꝑ benedictum rigorose facta mitigauit. ⁊ quosdam priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti. sz multo amabilior fuit benignitas Clementis. Hic erat sermocinator egregius: ⁊ sermones multos collegit. Nullū inconsultum se abire ꝑmisit. Electus fuit anno xp̄i. M. cccxliij. vt in bulla quadā repperi.

Declaratum est ꝑ bñdictum q̄ anime sancte que nihil hñt purgabile p̄mo statiz vt decedūt. faciez dei vidēt aliter sentire aut dogmatizare est hereticum
Ordo nouoꝝ militu ⁊ iesu xp̄i institu it in portigalia. ꝑ Joannē. xxij. contra sarracenos.
Judei per totam almaniam fuerunt ꝯbusti. qꝛ fontes ⁊ puteos intoxicarunt. sicut pl'es eoꝝ ꝯfessi fuerunt id esse verum

Anno. M. cccxxxv. fundata est domus sancte barbare ordinis carthusieñ in colonia agrippina. illo in loco vt pie credit. vbi olim beatus seuerinus sancti martini animam in celum deferri conspexit: angelico cū consensu

Odericꝰ vir scūs de ordine minoruz in asia ⁊ in india euangelizando discurrit. miraculis clarus. Et quattuor sanctoꝝ martirum corpa sui ordinis de ciuitate hormas transtulit ꝑ mare ad superiorē indiam in ciuitatem carrā nō sine miraculis. Et descripsit peregrinationē suaz
Ludolfus carthusieñ. p̄or argentiñ qui vitam xp̄i compilauit egregie ⁊ alte. Multitudo procerū q̄ louppen castrū cū xxxꝰ peditū. ⁊. M. cc. equitum obsederūt per. ijꝰ. suiceros fugantur. interfectis. iiijꝰ. pugnatorū. ⁊ tribus comitibus. Anno xp̄i. M. cccxxxix.

Portentum ignis in celo visum est. qđ a philosophis vocat candela rotunda. Et eodē anno surrexerūt. Wccli. cruci flagellatores. Hec secta pestifera surrexit in superiori almania z ad inferiorem descendit. demū ad partes gallicanas. Cōfluebāt huiusmōi ex diuersis doctis z indoctis. nobilibz z ignobilibz. Flagellabant sē cū flagellis nodosis z acubz insultis cē. z nisi pp̄ prohibuisset
Scūs yuo brito doctor iuris canonizat. qz fuit aduocat⁹ pauperū /mlta mala attētasset. z sancte vite. Dic solus inter oēs iuristas modernos sanctus computatur
Tiliarandus cardinalis scī petri ad vincula prelatus deuotus z amic⁹ religiosoz z promotor bonoz fuit Visio flebilē fcā cuidā heremite in pñtia dñi Innocētij pape. vi. dū adhuc cardialis

esset. vnde aiebat. Vidi aias in infernū descēdere sicut niues densissimas in purgatoriuz sicut niuem rarissimam: sed ad paradisum tm̄ tres vidi introire. scz illius epi. ac illius vidue romane. z illius prioris carthusien. q̄ omnia sic post repperit vera. z extunc maximā deuotionem erga viros religiosos habuit. z precipue cluniacen. z carthusien. Dos enim duos ordines specialr p̄ ceteris priuilegiauit. z ab omni patriarcharum archiepiscoporum ep̄oz z quorucūqz pncipum. cē. iurisdictione. visitatione. taxatione z qualicūqz vexatione. exceptos esse decreuit sub anathematis vinculo. eosqz sub scī petri ac romāe eccie protectione suscepit
Sibertus de belre almanus. z Johannes wolfgram anglicus carmelicī ordinis illustribus cōnumerandi ad salutis sciam verbis scriptisqz q̄plures eruditunt

VI^xx L III

.v. Innocētij. ānis. x. Leomoniceñ.

M CCC L IIII

Jubileus mutat per clemētem de quinq̄gesimo i quinq̄gesimū. pter brevitatē humāe vite
Idem etiā clemēs mōasterium z ordinē cluniacen. multis z maximis priuilegijs dotauit z ab omnibus inquietudinibus exemptū sub beatoz petri z pauli apostoloz tuitōne imperpetuum suscepit.

Jste Innocentius fuit amatoz religiosoz z fecit fabricari in regno francie propter sanctuz andream ex opposito auinionis monasteriū ordinis carthusien. z multa priuilegia eidem sancto ordini concessit. ibidemqz sepelitur. Fuit etiam canonista maximus.

Johes de bachone carmelico theologice sapientie canonicecqz scientie princeps parisius. z demum per angliam clarus cognoscitur

Johāna regina francie virtuosa z humilima. z vt pie credit sctā. obiit anno dñi. Wcccli^x
Studiū brage instituitur z priuilegijs dotatur ab Innocentio. vi. intuitu karoli imperatoris

Guido de pirpiniatō ex priori generali carmelice religiōis primū maioriceñ. ac demū cluniacen. pontifex doctor inter precipuos comme dat⁹. z vt alter belias p domo dñi serioſi⁹ post correctoriū iur. z alia q̄plima volumia percō mēdata libriū ꝫ oēs hereses scripsit. quem dño gancellino cardinali albenensi pertitulauit

Lector quidam paulus nomine negando beatā ỹginem ꝓceptā fuisse sine peccato originali. corā toto clero z pplo in cracouia cecidit z expirauit sermōe nondum finito. vt testat magister henricus de hassia Quod factū plēs terruit i hac materia scribentes. Factum est enim de secretis dei nimis curiosius inuestigare

Terremotus maximi fuere ꝑ diuersa loca. Et basilea tota cecidit. Mccclvi. cũ multis castris in circũitu. Tunc homies velut bestie in siluis commorant̃ vix ciuitates intrare audent. Bella etiam plura ⁊ pestilentie ⁊ fames fuerunt. Terra in multis locis aquam albam ⁊ fetentem euomuit. que castra ⁊ loca fortia casui dedit. Tempora insuper periculosa propter hereses ⁊ sectas pl'es. ⁊ superbia ⁊ iniquitas nimis inualuit. ⁊ populus curiosus ⁊ leuis nimis Unde in libro beate brigitte. i. ca. xlv. dicit̃ ꝙ s̃m rigorem iusticie mũdus merito deberet perire. qꝛ peior est q̃ tp̃e diluuij. sed precibus sanctorum misericordia parcit ei

Eclipsis sol' fuit ĩ pricipio marcij ⁊ durauit quasi duabus horis.

Imperatores

Circa hec tp̃a ꝓmisit karolus .iiij. electoribꝫ thelonia ⁊ vectigalia imperialia que sita fuerũt ĩ terris ipsoꝝ. Et surgit grandis disputatio ꝓ ⁊ ꝯ. nã vna positio ꝓbare ꝯtẽdit' ꝙ hoc non liceat nec expediat sic exossare imperium. vt nullas vires ꝯtra aduersantes retineat. Alia econtra putat ratiobiliter hoc factum. ne ipsorum electorum regiones grauentur. stante pro nunc tot principuꝫ violenta incursione. nihilqꝫ curantium de imperialium fulminatione p̃ceptoꝝ. Quare ergo ip̃i electores p̃ ceteris exactionari deberẽt cũ ñ eẽt q̃ defẽderet. aut manũ adiutricẽ afflictibꝫ porrigerꝫ Que ãt istaꝝ firmior sit: videãt quoꝝ int̃est. Quid ꝟo de his eneas poeta laureat⁹ senserit ĩ hybohemoꝝ pleni⁹ ꝯtinet̃. Hoc ꝓ certo scim⁹ ꝙ siue sic siue al'r disputatio ꝯcludat̃. mũdus iste cursũ suũ solita vanitate ⁊ ĩstabl'itate ñ retrahet. Nil stabl'e sb̃ sole: sꝫ cũcta sb̃iacẽt vãitati vt sapiẽs ait.

Anno mũdi VI^m^ DLXIII.

Pape

.v.
vrban⁹
an. viij.

Anno christi MCCCLXIIII.

Iste vrbanus fuit abbas massilieñ. ordinis sancti benedicti. decretoꝝ doctor ⁊ scũs reputat̃. Fecit crucem predicari ꝯ thurcos. ⁊ passagiuꝫ ordĩauit. Ad ip̃m beata brigitta fuit missa a christo ꝓ confirmatione regule. tandem intoxicatus obijt

Brigitta vidua sanctissima de regno swecie clara habet̃. mltas reuelatões habuit informatiuas ad omneꝫ statũ eccie. ⁊ ordinẽ instituit. cui⁹ ip̃a prõna est. Ei⁹ festum agitur. xxiij. kl'. Junij.

Ordo saluatoris q̃ vulgariter ordo sancte brigitte circa hec tempora inchoat̃. cui⁹ regl'am ip̃e saluator met dictauit.

Constitutione in vinea publicat̃ cõtra symonicam prauitatem primo anno vrbani pape quinti. in vrbe apud sãctum petrum

Johannes de rupescissa de ordine minorum mlta p̃dixit mox futura de duobus añ christis. ⁊ desolatõe terraꝝ ⁊ generali ꝯculcatione cleri ⁊ reductione toti⁹ orbis ad fidem xp̃i. pluraqꝫ alia añ annũ dñi. Mccclxx. que dixit sibi reuelata a dño ihesu. sꝫ nõ euenerũt. Et diu in vinculis tentus grandia scripsit de futuris. Et nota ꝙ pene ab inicõ fidei huiusmodi prenosticatores fuerũt. ⁊ quotq̃t temp⁹ determinatũ p̃dixerũt de huiusmodi archanis que pater posuit in sua potestate decepti sunt. Ideo non est huiusmodi reuelationibus amplius fidendum

Katherina de senis virgo incomparabilis sanctitatis fuit. Cuius vitã scp̃sit mgr̃ Jordanus ordinis predicatorũ ꝯfessor eius. Obijt ãt anno. M. ccclxxx. multũ iustificauit partem vrbani. vi. dicendo ip̃m cẽ veꝝ papam. Et de scismate ꝓphizauit. Habuit etiam virginem secum sanctam katherinam filiam beate brigitte. ⁊ alias plures vtriusqꝫ sexus personas venerabiles

Anglici cum britonibus ⁊ multis aliis populis barbaris plusq̄. xl^m. alsacie. sungauieq; fines ī uadunt. castra q̄plurima cum vrbib⁹ vsq; ad solium euertunt. virgines ⁊ mulieres violenter op primunt. ecclesias cum monasterijs igni succendunt. Tādem p⁹ multas tyrannides cū bernēsi/ um termīos silr̄ depredare attētassent: maxima multitudo cum duce eorum a bern̄. interfecti sūt. in frouwenbrun. reliqui vero per schwiceros aggressi mirabiliter ceciderūt. āno christi. Mccc. lxxv. in die sancti stephani prothomartyris

Secta chorizantium transiuit anno domini. Mccclxxiij.
Et fuit rhenus magnus incomparabiliter.

wenze laus. ā. .xxiiij.

Bartholdus ⁊ baldus fuerunt hoc tempore maximi legiste

Iste wenzelaus filius predicti karoli regis bohemie. ⁊ adhuc parte viuente elect⁹ est in regem cum adhuc puer esset. sed non curauit de imperio. ⁊ ideo post multas ammonitōes depositus fuit. Nobilem eius indolem libidinosa vita polluit. ⁊ fuit finis eius sine honore. Ni mis enim degener erat a moribus ⁊ virtutibus sui genitoris. nec vmq̄ imperiali dyademate co/ ronatus est. Paterna autem probitas in sigismundum fratrem eius transisse fertur. vt infra patz

Petrus de casa ex p̄ori generali carmelitarum epūs vasioneñ. ac hierosolimitanus patriar cha virtutis forma doctrineq; speculum clarus habetur. quem q̄plura miracula deo conregna re predicant

VI^m DLXXIII

.xi. Gre gorius. an. viij.

Scisma pessimum oritur quod durauit annis. xl.

Urban⁹. sextus. annis vndecim.

Clemēs. septimus. annis. xv.

MCCCLXXIIII

Iste gregorius fuit dictus petrus de bella for te lenoniens̄. dioces̄. dyacon⁹ cardīalis obijt ro/ me in pace christi. Post eū sequit̄ tribulatio quā dñs beate brigitte preostēdit ꝓpter peccata cleri.

Stigma christi mulier quedam ī manib⁹ ⁊ pedi bus habuit. ⁊ morabat̄ ī oppido delft. in holādia

Iste vrbanus electus fuit in vrbe propter vim romanoꝝ. s; cardinales hoc metu fecer̄t. ⁊ nō ex aīo. Quapꝓter fugientes ad ciuitatem fundorum dixerūt eū nō eē papā. ⁊ elegerūt lo co eius dñm robertum de gebennis eodē āno q̄ dict⁹ clemēs. vij. ⁊ h̄ orit̄ scisma pessimum

Scisma. xxij. omnium scismatum que ante fuerunt pessimum ⁊ subtilissimum. Adeo enim perplexum fuit: vt etiam doctissimi ⁊ consentiosi viri non valerent discutere cui esset magis adhe rendum. Et fuit continuatum per annos. xl. cum grandi scandalo totius cleri. ⁊ grandi iactura animarum propter hereses ⁊ alia deuia que tunc pullularunt: eo q̄ nō esset disciplina in ecclesia contra huiusmodi. Et ideo ab isto vrbano. vi. vsq; ad martinum quintum. nescio q̄s fuit papa.

Alexandria egipti ciuitas opulentissima a christianis capitur

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignatur. inter que non minima est q̄ pa/ rentes filios non educant disciplinate. sed permittunt eos ad placitum delicijs affluere. Petu/ lantia igitur cum ex consuetudine in naturam transierit. nec erubescere nec timeri potest. Fitq; ceruix dura donec paupertate. bellis. laboribus. ⁊ alijs tribulationibus mollescat attrita Flagellum ergo sibi preparat qui filios non castigat.

Luppoldus dux austrie cum maximo comitatu militaris exercitus nobilium delusus p̄silio p̄fe
ratos qui schuiceri vocant ap̄d sempachū potēti plio inuasit. Uerū illi licet pauci .i. M dc. deum
q̄ protectorē eor̄ est inuocātes. maximā hāc multitudinē effugarūt ip̄o duce interfecto. cū. viij. comi
tibus. cxx. militibus. iiij^{or}. pugnatorū. z plūbus nobilibus q̄ de austria. alsacia. sungauia. z brisgaudia. cē.
illuc ad pugnā conuocati erāt. De schuicer̄ p̄o tantū. cxxij. interfecti sūt. āno dñi. Mccclxxxvi.
die. ix. mens^{is} iunij. Et post duos ānos nobiles qui remāserūt iterū cū. vi^{or}. pugnatorū reuertētes
p. cc. viros de glarona in fugam versi sunt. occisi. ij^{or}. cccc.

Henricus oyta sacre theologie p̄fessor famosus.

Rober/ tus. an/ nis. ix.

Impertores

Heinric^{us} de assia etiā doctor theologie fuerūt i wiēna duo lumīaria eccīe. Berhardus groet claret scītate vite z scīa. z incepit congrega tionem fratrū in dauentria. z plura scripsit

Iste rupertus: alias robertus dictus fuit dux bauarie. z comes palatin^{us} rheni vir iustus z catholicus cozonatus a bonifacō .ix. Hic cum grandi exercitu almanozum intrauit ytaliam contra iohannem ducem galiasse. sed cum iactura graui redijt. dignus habitus vt pro iusticia pateretur.

Johannes rusburch clarus habetur. vir admodū deuot^{us} z illuiat^{us}. ec̄ml'ta scp̄ta in teuthonico reliq̄t Uincēti^{us} ō valētia a/ lias de ferra vir scūs claret miracul'mlt'is. Canonizat^{us} ē post a calixto .iij. qō z sibi p̄ dixit spū p̄phetico bernardus discipl's ei^{us}.

Anno mundi	VI^{us} DLXXXIII	VI^{us} DXCIII

Bonifa/ cius nonus annis. xv.

Pape.

Bñdic/ tus. xiij. annis. xxi

Anno christi	MCCCLXXXiij	MCCCXCiij

Iste bonifacius eligitur rhome loco vrbani dictus fuit petrus de thomacellis. z continuatur scisma.

Iste benedictus fuit electus in auinione in locum clementis. z dicebatur petrus de luna. z perdurauit vsq; ad consilium constantiense. sed nec tunc quidem obedire voluit sed semper permansit pertinax. Mozitur tandem in regno aroganie in ssit cardinalibus suis q̄ statim alium loco sui eligerent. quod z fecerunt. z ydolum eleuantes clementem octauū vocauerunt: sed tamen nihil p̄fecerunt.

Festum visitationis beate marie instituitur ab vrbano. vi. fm̄ formam sacramenti eucharistie p̄ impetrandam vnionem meritis beate marie perpetue virginis

Heresis peruersa iohannis wicleff in anglia z iohannis hus in bohemia. ieronimi ō̄bra ga pullulauit. z multos infecit. z sub habitu ouino lupinam feritatem abscondentes. totum eccle siasticum statum subuertere nitebant. Adiuuit eos tempus pessimum p̄ter scandalosum scisma

Heresis adamitarum pullulare cepit in boemia. sz statim extincta ab hereticis fuit scz hussitis Erat en im nimis grossa z inuerecunda. Nam nudi incedebant. z indifferenter cuz feminis luxuriabāt. Scūs petr^{us} thome ex carmelita pacten. ep̄s z p̄triarcha p̄stantinopolitan^{us} doctor q̄ p̄celebris. summiq; regis signifer bellicosus post innumeras quas habuit nedum cum sp̄ūa/ libus: sed z corporalib; crucis inimicus victorias. post̄q; plures conscp̄tos libros ac patrata mi racula in fama gusta regni cipri ciuitate corpus exiuit in festo epiphanie

Veranare lus spl' que signen al XL. IIII que en el 87-90.

Los fol LXXXVII – XC se hallan antes del XLV. ect